

Bundel - Raadsvergadering van 24 november 2022

Agenda bijlagen

Getekende besluitenlijst raadsvergadering 24 november 2022.pdf

- 1 Opening en mededelingen
- 2 Vaststelling agenda en trekking nummer voor hoofdelijke stemmingen
- 3 Vaststelling besluitenlijst van de vorige raadsvergadering d.d. 20 oktober 2022 en 3 november 2022
De raad wordt gevraagd de besluitenlijst van de vorige vergadering vast te stellen.
[Besluitenlijst Raadsvergadering 20 oktober 2022.docx](#)
[Besluitenlijst Raadsvergadering 3 november 2022.docx](#)
- 4 Ingekomen stukken (incl raadsinformatiebrieven)
De raad wordt gevraagd in te stemmen met de voorgestelde wijze van afdoening van de ingekomen stukken.
[Ingekomen stukken voor de raadsvergadering van 24 november 2022.docx](#)
- 5 Rondvraag
Raadsleden die tijdens de rondvraag vragen willen stellen, melden dit onder aanduiding van het onderwerp ten minste 24 uur voor aanvang van de rondvraag schriftelijk bij de voorzitter.
- 6 HAMERPUNTEN
Door de raadscommissies zijn onderstaande raadsvoorstellen geagendeerd als hamerstuk.
 - 6.a Incidentele subsidie voor Dorpshuis Zeeland
In het raadsbesluit d.d. 26-9-2019 is door de gemeenteraad van voormalig Landerd ingestemd met de realisatie van het Dorpshuis Zeeland. Het uitgangspunt was een nul-op-de-metergebouw o.a. door het opwekken van zonne-energie. Inmiddels is duidelijk geworden dat het elektriciteitsnetwerk overvol is en nieuwe bedrijven, waar dorpshuizen ook onder vallen, niet terug kunnen leveren. Er ontstaat een tekort in de exploitatie, omdat nu de zonne-energie niet terug geleverd kan worden en hierdoor stijgen de energiekosten.
[Getekend raadsbesluit Incidentele subsidie voor Dorpshuis Zeeland.pdf](#)
[Bijlage 1 Energieclausule -.docx](#)
[Bijlage 2 Getekende begrotingswijziging 25 Incidentele subsidie voor Dorpshuis Zeeland.pdf](#)
 - 6.b Nota grondbeleid gemeente Maashorst 2022
Het grondbeleid geeft een koers voor de grondpolitiek. Het helpt de gemeente bij de realisatie van bestuurlijke ambities, de omgevingsvisie en sectoraal beleid zoals de versnellingsagenda wonen, gezondheid, natuur en landschap en versterking van de economie. De huidige nota Grondbeleid van de voormalige gemeente Uden dateert uit 2017, de huidige nota Grondbeleid van de voormalige gemeente Landerd uit 2019. Deze nieuwe Nota Grondbeleid harmoniseert het grondbeleid van de voormalige gemeenten Uden en Landerd, maakt het grondbeleid dynamischer en anticipeert op de Omgevingswet (Ow).
[Getekend raadsbesluit Nota Grondbeleid Maashorst 2022.pdf](#)
[Bijlage 1 - Nota Grondbeleid Maashorst 2022](#)
- 7 BESPREEKPUNTEN
Door de raadscommissies zijn onderstaande raadsvoorstellen geagendeerd voor bespreking.
 - 7.a Integraal Veiligheidsplan 2023-2026
Artikel 38b van de Politiewet 2012 bepaalt dat de gemeenteraad ten minste eenmaal in de vier jaar de doelen vaststelt die de gemeente op het terrein van de veiligheid nastreeft door de handhaving van de openbare orde en de hulpverlening door de politie. Het voorliggende Integraal Veiligheidsplan (IVP) voorziet daarin. Het is de uitwerking van een traject dat de veiligheidspartners gezamenlijk hebben doorlopen om te komen tot gemeentelijke doelstellingen en prioriteiten op het gebied van veiligheid voor de komende vier jaar.
[Getekend raadsbesluit Integraal Veiligheidsplan 2023-2026.pdf](#)
[Bijlage 1 IVP 2023-2026 Maashorst 111022](#)
[Veiligheidsmonitor MAASHORST_rapport_volledig.pdf](#)
 - 7.b Subsidiering lokale omroep Dtv vanaf 2023
Dtv (sinds 5 april 2022 geregistreerd als Stichting Lokale Omroep Maashorst) is in onze gemeente de aangewezen lokale omroep. Dtv is voor haar bedrijfsvoering afhankelijk van subsidie vanuit de gemeente. Daar komt bij dat de omroep te maken heeft met hogere kosten in verband met het grotere aantal inwoners van Maashorst ten opzichte van Uden, en de gestegen kosten van onder andere personeel. Uiteraard zet de organisatie maximaal in op het vergroten van de eigen (reclame)inkomsten. De verwachting is dat een groei van de inkomsten de kostenontwikkelingen nooit volledig zal kunnen compenseren.

Getekend raadsbesluit Subsidie lokale omroep Dtv (Stichting Lokale Omroep Maashorst) vanaf 2023.pdf

Bijlage 1-Prestatie-afspraken Dtv 2022.pptx

Bijlage 2-Getekende begrotingswijziging 28 Subsidie lokale omroep.pdf

Bijlage 3-Evaluatie prestatieafspraken eerste half jaar 2022.pdf

Bijlage 4-Overzicht financiering Dtv door andere gemeenten.docx

Reactie op vragen eerste termijn commissievergadering_101122.docx

7.c Ambitie- en kadernota cultuurbeleid 2024-2030

Een nieuwe gemeente vraagt om een nieuwe frisse blik op cultuur. Een nieuw, overtuigend verhaal over de rol van kunst en cultuur in Maashorst en duidelijkheid over waar de gemeente de komende jaren, tot en met 2030, op inzet.

Om tot een nieuw cultuurbeleid te komen is er een uitgebreid traject uitgestippeld, waarbinnen er veel mogelijkheden zijn voor participatie door stakeholders. Het proces is gestart in mei 2022 en duurt tot en met mei 2023. De ambitie- en kadernota is de uitkomst van fase 1. In fase 2 wordt invulling gegeven aan de wijze waarop we de ambitie en doelen willen bereiken. Dit vormt uiteindelijk het nieuwe cultuurbeleid.

Getekend raadsbesluit Ambitie-en kadernota cultuurbeleid 2024-2030.pdf

Ambitie- en kadernota cultuurbeleid 2024-2030, def.pdf

7.d Verordening op de adviescommissie Omgevingskwaliteit gemeente Maashorst

Met het vaststellen van deze verordening kan de adviescommissie worden ingesteld. Deze verordening gaat niet in op beleidskeuzes maar is nodig om voor de Omgevingswet de commissie in te gaan stellen. Op het moment dat de verordening is vastgesteld kan het college een regelement van orde vaststellen waarin de wijze van advisering wordt bepaald en de wijze waarop de leden worden aangesteld. Bij overgang op 1 januari nemen de huidige leden automatisch zitting voor een jaar. Hierdoor kan voor 2024 de commissie goed ingeregeld worden.

Getekend raadsvoorstel-en besluit Verordening op de adviescommissie Omgevingskwaliteit gemeente Maashorst.pdf

Getekende Bijlage 1 verordening adviescommissie omgevingskwaliteit gemeente Maashorst.pdf

8

Sluiting

Besluitenlijst Raadsvergadering

Datum	24-11-2022
Tijd	19:30 – 20:30
Locatie	Raadzaal Maashorst
Voorzitter	Paul Rüpp
Aanwezigen	Ali Akdeniz, Gerhard Benneker, Janco Bethlehem, Jens Bos, Maurits van den Bosch, Bern Derks, Karin Francken, Ruud Geerders, Charlotte Henst, Cock de Jong, Emiel Jozeph, Bas Keijzer, Cees Keizer, Mirelle Klijs, Bo Van Lanen , Genoveef Lukassen, Ben Maathuis, Jurgen Minten, Jan Poels, Maarten Prinssen, Ton Segers, Mara Slegers, Werner Snoeks, Harry van Tiel, Dennis van Tiel, Ellen Troost, Davy van der Ven, Gertrude Vissers, Ton de Vroomen en Roel Wittenberg
Toelichting	https://channel.royalcast.com/webcast/maashorst/20221124_1

1 **Opening en mededelingen**

Besluit:

Noa de Groot is met kennisgeving afwezig.

Janco Bethlehem is aanwezig vanaf agendapunt 7b.

Wethouder Van den Broek doet een mededeling m.b.t. toezegging nr 42 (onderzoek inzameling KCA in Schaijk). Daar zal in de commissievergadering van de eerstvolgende cyclus nog op worden teruggekomen.

2 **Vaststelling agenda en trekking nummer voor hoofdelijke stemmingen**

Besluit:

De agenda wordt met de volgende twee aanpassingen overeenkomstig het concept vastgesteld. De agendapunten 7a (Integraal Veiligheidsplan) en 7d (Adviescommissie omgevingskwaliteit) worden toegevoegd aan de hamerstukken, resp. 6c en 6d.

De heer Minten wordt door het lot aangewezen als het raadslid dat als eerste zijn stem zal uitbrengen bij een hoofdelijke stemming en daarmee begint in een debat de CDA-fractie als eerste.

3 **Vaststelling besluitenlijst van de vorige raadsvergadering d.d. 20 oktober 2022 en 3 november 2022**

De raad wordt gevraagd de besluitenlijst van de vorige vergadering vast te stellen.

Besluit:

De besluitenlijsten worden overeenkomstig de concepten vastgesteld.

4 Ingekomen stukken (incl raadsinformatiebrieven)

De raad wordt gevraagd in te stemmen met de voorgestelde wijze van afdoening van de ingekomen stukken.

Besluit:

Besloten wordt overeenkomstig de aangegeven voorstellen bij de ingekomen stukken.

5 Rondvraag

Raadsleden die tijdens de rondvraag vragen willen stellen, melden dit onder aanduiding van het onderwerp ten minste 24 uur voor aanvang van de rondvraag schriftelijk bij de voorzitter.

Besluit:

Er zijn geen vragen voor de rondvraag.

6 HAMERPUNTEN

Door de raadscommissies zijn onderstaande raadsvoorstellen geagendeerd als hamerstuk.

6.a Incidentele subsidie voor Dorpshuis Zeeland

In het raadsbesluit d.d. 26-9-2019 is door de gemeenteraad van voormalig Landerd ingestemd met de realisatie van het Dorpshuis Zeeland. Het uitgangspunt was een nul-op-de-metergebouw o.a. door het opwekken van zonne-energie. Inmiddels is duidelijk geworden dat het elektriciteitsnetwerk overvol is en nieuwe bedrijven, waar dorpshuizen ook onder vallen, niet terug kunnen leveren. Er ontstaat een tekort in de exploitatie, omdat nu de zonne-energie niet terug geleverd kan worden en hierdoor stijgen de energiekosten.

Besluit:

1. Budget beschikbaar te stellen voor incidentele subsidie van maximaal € 58.800,- voor een periode van 1 jaar voor de energiekosten (ontstaan doordat de opgewekte energie –nog– niet teruggeleverd kan worden).
2. Aan het College de opdracht te geven om een energieclausule toe te voegen aan de huurovereenkomst van Dorpshuis Zeeland en aan de subsidieverstrekking onderstaande voorwaarden te verbinden:
 - a. De energievergoeding wordt maandelijks uitgekeerd, gelijk aan de maandelijkse voorschotnota/eindafrekening van de energieleverancier.

- b. Samen met het bestuur van Stichting Dorpshuis Zeeland wordt gestart met:
- een pilot voor een energiemonitoring- en energiemanagementtool om gedrag en pieken te monitoren;
 - het onderzoeken van deze werkafspraken om te komen tot een effectieve en efficiënte energieverbruik en om een vertaling te maken in de exploitatie.
- c. Na 6 maanden wordt met de stichting en gebruikers de energiemonitoring geëvalueerd en de raad wordt hierover geïnformeerd.
3. Dit budget ten laste te brengen van het saldo van de programmabegroting 2023–2026 door begrotingswijziging 25 (bijlage 2) vast te stellen.

6.b Nota grondbeleid gemeente Maashorst 2022

Het grondbeleid geeft een koers voor de grondpolitiek. Het helpt de gemeente bij de realisatie van bestuurlijke ambities, de omgevingsvisie en sectoraal beleid zoals de versnellingsagenda wonen, gezondheid, natuur en landschap en versterking van de economie.

De huidige nota Grondbeleid van de voormalige gemeente Uden dateert uit 2017, de huidige nota Grondbeleid van de voormalige gemeente Landerd uit 2019. Deze nieuwe Nota Grondbeleid harmoniseert het grondbeleid van de voormalige gemeenten Uden en Landerd, maakt het grondbeleid dynamischer en anticipeert op de Omgevingswet (Ow).

Besluit:

De nota Grondbeleid gemeente Maashorst 2022 vast te stellen en deze in werking te laten treden per 24 november 2022 en per diezelfde datum de nota Grondbeleid 2017 van de voormalige gemeente Uden en de nota Grondbeleid 2019 van de voormalige gemeente Landerd in te trekken.

7 BESPREEKPUNTEN

Door de raadscommissies zijn onderstaande raadsvoorstellen geagendeerd voor bespreking.

7.a Integraal Veiligheidsplan 2023–2026

Artikel 38b van de Politiewet 2012 bepaalt dat de gemeenteraad ten minste eenmaal in de vier jaar de doelen vaststelt die de gemeente op het terrein van de veiligheid nastreeft door de handhaving van de openbare orde en de hulpverlening door de politie.

Het voorliggende Integraal Veiligheidsplan (IVP) voorziet daarin. Het is de uitwerking van een traject dat de veiligheidspartners gezamenlijk hebben doorlopen om te komen tot gemeentelijke doelstellingen en prioriteiten op het gebied van veiligheid voor de komende vier jaar.

Besluit:

Het Integraal Veiligheidsplan 2023–2026 van de gemeente Maashorst vast te stellen.

7.b Subsidiering lokale omroep Dtv vanaf 2023

Dtv (sinds 5 april 2022 geregistreerd als Stichting Lokale Omroep Maashorst) is in onze gemeente de aangewezen lokale omroep. Dtv is voor haar bedrijfsvoering afhankelijk van subsidie vanuit de gemeente. Daar komt bij dat de omroep te maken heeft met hogere kosten in verband met het grotere aantal inwoners van Maashorst ten opzichte van Uden, en de gestegen kosten van onder andere personeel. Uiteraard zet de organisatie maximaal in op het vergroten van de eigen (reclame)inkomsten. De verwachting is dat een groei van de inkomsten de kostenontwikkelingen nooit volledig zal kunnen compenseren.

Besluit:

1. Met ingang van 2023 jaarlijks een budget beschikbaar te stellen voor de subsidiëring van de lokale omroep van gemeente Maashorst, aanvullend op de wettelijke bijdrage, tot een totaalbedrag van maximaal € 142.500 (conform het hieronder beschreven scenario 2).
2. Aan het college de opdracht te geven om aan deze subsidieverstrekking prestatievoorwaarden te verbinden, zoals afgestemd met Dtv (zie bijlage 1) en om deze voorwaarden halfjaarlijks te evalueren.
3. De subsidieperiode gelijk te stellen aan de looptijd van de zendmachtiging, te weten 5 jaren.
4. Budget ten laste te brengen van het saldo van de programmabegroting 2023–2026 en in te stemmen met bijgesloten begrotingswijziging (bijlage 4).

7.c Ambitie- en kadernota cultuurbeleid 2024–2030

Een nieuwe gemeente vraagt om een nieuwe frisse blik op cultuur. Een nieuw, overtuigend verhaal over de rol van kunst en cultuur in Maashorst en duidelijkheid over waar de gemeente de komende jaren, tot en met 2030, op inzet.

Om tot een nieuw cultuurbeleid te komen is er een uitgebreid traject

uitgestippeld, waarbinnen er veel mogelijkheden zijn voor participatie door stakeholders. Het proces is gestart in mei 2022 en duurt tot en met mei 2023. De ambitie- en kadernota is de uitkomst van fase 1. In fase 2 wordt invulling gegeven aan de wijze waarop we de ambitie en doelen willen bereiken. Dit vormt uiteindelijk het nieuwe cultuurbeleid.

Besluit:

De ambitie- en kadernota cultuurbeleid 2024-2030 vast te stellen.

- 7.d Verordening op de adviescommissie Omgevingskwaliteit gemeente Maashorst**
Met het vaststellen van deze verordening kan de adviescommissie worden ingesteld. Deze verordening gaat niet in op beleidskeuzes maar is nodig om voor de Omgevingswet de commissie in te gaan stellen. Op het moment dat de verordening is vastgesteld kan het college een reglement van orde vaststellen waarin de wijze van advisering wordt bepaald en de wijze waarop de leden worden aangesteld. Bij overgang op 1 januari nemen de huidige leden automatisch zitting voor een jaar. Hierdoor kan voor 2024 de commissie goed ingeregeld worden.

Besluit:

1. De Verordening op de adviescommissie Omgevingskwaliteit gemeente Maashorst vast te stellen.

8 Sluiting

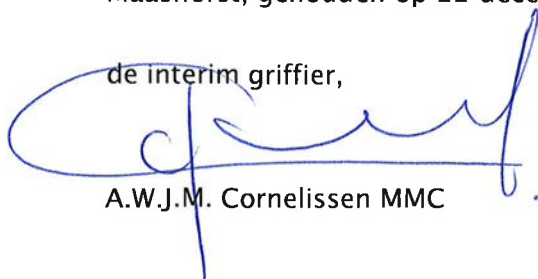
Besluit:

Toelichting:

De vergadering wordt om 20.34 uur gesloten.

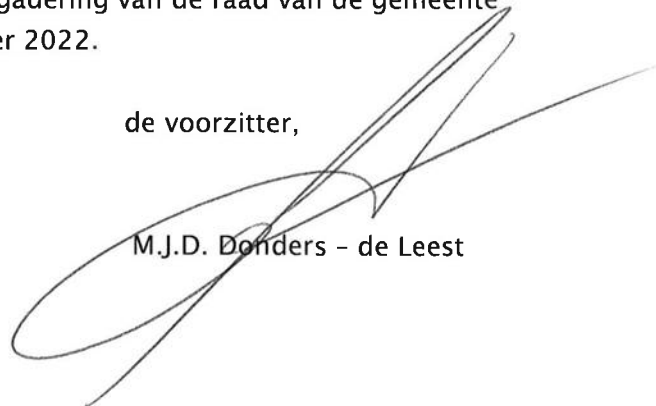
Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Maashorst, gehouden op 22 december 2022.

de interim griffier,

A.W.J.M. Cornelissen MMC

de voorzitter,

M.J.D. Donders - de Leest

Besluitenlijst Raadsvergadering

Datum	20-10-2022
Tijd	19:30 – 20:30
Locatie	Raadzaal Maashorst
Voorzitter	Paul Rüpp
Aanwezigen	Gerhard Benneker, Janco Bethlehem, Jens Bos, Maurits van den Bosch, Bern Derks, Karin Francken, Ruud Geerders, Noa de Groot, Cock de Jong, Emiel Jozeph, Bas Keijzer, Cees Keizer, Mirelle Klijs, Bo Van Lanen , Genoveef Lukassen, Ben Maathuis, Jurgen Minten, Jan Poels, Maarten Prinssen, Ton Segers, Mara Slegers, Werner Snoeks, Harry van Tiel, Dennis van Tiel, Ellen Troost, Davy van der Ven, Gertrude Vissers en Roel Wittenberg
Afwezigen	Ali Akdeniz, Harold van den Broek, Gijs van Heeswijk, Charlotte Henst, Jeroen van den Heuvel, Franko van Lankvelt, Paul Rüpp, Ramona Sour en Ton de Vroomen
Toelichting	https://channel.royalcast.com/maashorst/#!/maashorst/20221020_1

1 **Opening en mededelingen**

Afwezig:

De heer De Vroomen (VVD)

Mevrouw Henst (Maashorst Vooruit)

De heer Akdeniz (Jong Maashorst)

Besluit:

De raad gaat akkoord met het voorstel van de voorzitter tot het agenderen van een voorstel tot herbevestiging van de jumelage met Lippstadt in de vergadering van 24 november 2022.

2 **Vaststelling agenda en trekking nummer voor beraadslagingen**

Door het presidium is besloten om in raadsvergaderingen de start bij de eerste termijn te beginnen bij het raadslid dat door het lot aan het begin van de vergadering wordt aangewezen. Bij volgende agendapunten begint een andere fractie als eerste in de volgorde linksom.

Besluit:

De agenda wordt conform het aangepaste concept vastgesteld.

Toelichting:

De aanpassing betreft een door de agendacommissie toegevoegd voorstel tot het mogelijk maken van maatwerk bij de verlening van bijzondere bijstand ter

tegemoetkoming in energielasten.

De heer Maurits van den Bosch wordt bij loting aangewezen als degene die bij beraadslagingen in eerste instantie het woord mag voeren.

3 Beëdiging interim-griffier

In de vergadering van 22 september 2022 is besloten de heer A.W.J.M. Cornelissen per 1 oktober 2022 aan te wijzen als interim-griffier. Analoog aan de geldende procedure voor ambtenaren en de voor dezen geldende gedragscode is het gewenst dat ook de interim-griffier ten overstaan van uw raad wordt beëdigd.

Besluit:

.

Toelichting:

De heer Cornelissen legt de verklaring en belofte af.

4 Vaststelling besluitenlijst van de vorige raadsvergadering d.d. 22 september 2022

De raad wordt gevraagd de besluitenlijst van de vorige vergadering vast te stellen.

Besluit:

De Besluitenlijst wordt overeenkomstig het concept vastgesteld.

5 Ingekomen stukken (incl raadsinformatiebrieven)

De raad wordt gevraagd in te stemmen met de voorgestelde wijze van afdoening van de ingekomen stukken.

Besluit:

Conform voorstel.

6 Rondvraag

Raadsleden die tijdens de rondvraag vragen willen stellen, melden dit onder aanduiding van het onderwerp ten minste 24 uur voor aanvang van de rondvraag schriftelijk bij de voorzitter.

Besluit:

.

Toelichting:

Er zijn geen vragen aangemeld voor de Rondvraag.

7 HAMERPUNTEN

Door de raadscommissies zijn onderstaande raadsvoorstellen geagendeerd als hamerstuk.

7.a Raadsvoorstel Gedragscode integriteit gemeentebestuur Maashorst

Integriteit in het openbaar bestuur is van groot belang voor het behoud van onze democratie, voor het vertrouwen in de politiek, de politieke ambtsdragers en het creëren van draagvlak voor bestuurlijke beslissingen.

Een gedragscode is een belangrijk instrument en hulpmiddel om een open, transparante en integere organisatiecultuur te realiseren en maakt dus onderdeel uit van het integriteitsbeleid voor alle politieke ambtsdragers. De procesafspraken handhaving integriteit van het gemeentebestuur zijn gericht op een zorgvuldige handelwijze bij mogelijke integriteitsschendingen.

Besluit:

Conform voorstel.

7.b Raadsvoorstel Regionaal Veiligheidsplan 2023–2026

Het ontwerp Regionaal Veiligheidsplan omvat de doelen, ambities en uitgangspunten voor de komende vier jaar zoals deze zijn opgesteld door de 32 gemeenten in Oost-Brabant, samen met politie, OM (Openbaar Ministerie) en andere partners, waaronder de TF-RIEC (Taskforce Brabant-Zeeland-Regionaal Informatie en Expertise Centrum) en de Zorg- en Veiligheidshuizen.

Besluit:

Conform voorstel.

7.c Raadsvoorstel Vaststelling bestemmingsplan Breestraat-Kortestraat, Volkel

Op 5 maart 2020 heeft de gemeenteraad van Uden de Visie Lankes vastgesteld. De Visie bevat de grondslag en het afwegingskader voor nieuwe ontwikkelingen in de buurtschap Lankes, met name het realiseren van woningen rondom zogeheten boerenerven. Inmiddels lopen hiervoor eerdere initiatieven. Op 14 juli jl. heeft de raad van de gemeente Maashorst voor het eerste initiatief een bestemmingsplan (aan de Breestraat) vastgesteld. Het volgende initiatief dat heeft geresulteerd in een concrete ontwikkeling is de locatie op de hoek Breestraat-Kortestraat. Het hiervoor opgestelde bestemmingsplan bevat een nieuw boerenerf met drie nieuwe woningen. Ook is een beeldkwaliteitplan opgesteld voor het plangebied. Het ontwerpbestemmingsplan en het ontwerpbeeldkwaliteitsplan hebben vanaf 7

juli 2022 gedurende zes weken ter inzage gelegen. Gedurende deze termijn zijn geen zienswijzen ontvangen.

Besluit:

Conform voorstel.

7.d Raadsvoorstel Actualisatie/harmonisatie verordening artikel 213 Gemeentewet (controleverordening) en verordening artikel 213a Gemeentewet (onderzoeken naar doelmatigheid en doeltreffendheid door college)

Het is voor gemeenten verplicht om een controleverordening en een verordening onderzoeken naar doelmatigheid en doeltreffendheid door college te hebben. Het ontstaan van de gemeente Maashorst per 1 januari 2022 is de aanleiding om de controleverordening en de verordening onderzoeken naar doelmatigheid en doeltreffendheid te actualiseren en de harmoniseren. De controleverordening en de verordening onderzoeken naar doelmatigheid en doeltreffendheid van de gemeente Landerd en de gemeente Uden zijn geharmoniseerd tot twee nieuwe verordeningen voor de gemeente Maashorst. Deze verordeningen gelden voor 2022.

Voorgesteld besluit:

1. Vaststellen van de controleverordening gemeente Maashorst;
2. Vaststellen van de verordening onderzoeken naar doelmatigheid en doeltreffendheid door college Maashorst.

Besluit:

Conform voorstel.

7.e Raadsvoorstel Vaststelling bestemmingsplan Woongebieden Kom Uden 2022

Met het bestemmingsplan wordt vooral een actualiseringsslag gemaakt. Het bestemmingsplan is conserverend van aard. Dit betekent dat het plan geen nieuwe toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk maakt. Wel dient het plan voldoende flexibiliteit te hebben om relatief kleine wijzigingen mogelijk te maken. Daar waar nodig en mogelijk zijn de regels in het bestemmingsplan verduidelijkt en aangescherpt. Controversiële onderwerpen/wijzigingen worden niet meegenomen en komen aan bod in een volgende herzieningsronde onder de vigeur van de nieuwe Omgevingswet.

Besluit:

Conform voorstel.

7.f Raadsvoorstel Kaders voor het transformeren van vakantieparken

De voormalige gemeente Landerd is op 1 oktober 2019 van start gegaan met het project vitale en toekomstbestendige recreatieparken. In het kader van het project wordt er per park naar een maatwerkoplossing gezocht. In oktober 2021 heeft één recreatiepark een verzoek ingediend bij de voormalig gemeente Landerd om middels een bestemmingswijziging het wonen op het park mogelijk te maken. Dit verzoek is 'on hold' gezet, omdat de gemeente Maashorst nog geen kaders heeft om verzoeken te toetsen voor het wijzigen van de bestemming op een recreatiepark. Daarom heeft het projectteam vitale en toekomstbestendige recreatieparken een afwegingskader opgesteld dat bestaat uit voorwaarden en uitgangspunten waar een verzoek van een recreatiepark aan moet voldoen voordat er onderzocht wordt of een recreatiepark geschikt is voor een eventuele transformatietraject waarbij wonen mogelijk wordt gemaakt.

Voorgesteld besluit:

In te stemmen met het afwegingskader Transformeren van vakantieparken.

Wethouder Van Lankvelt heeft tijdens de vergadering van de commissie REF van 10 oktober 2022 toegezegd dat duurzaamheid onderdeel is van de processen. In de bijgevoegde stukken is 'kan onderdeel zijn' vervangen door 'is onderdeel'.

Besluit:

Conform voorstel.

8 BESPREEKPUNTEN

Door de raadscommissies zijn onderstaande raadsvoorstellen geagendeerd voor bespreking.

8.a Raadsvoorstel Bijzondere bijstand energielasten

De energielasten zijn dit jaar o.a. voor huishoudens ongekend hoog, door de stijging van de energieprijzen. Het Rijk compenseert huishoudens met een laag inkomen door middel van de Eenmalige energietoeslag van € 1.300, –.

De gemeente kan met maatwerk groepen die niet in aanmerking komen voor deze energietoeslag financieel tegemoetkomen, namelijk via de (individuele) bijzondere bijstand.

Besluit:

1. Kennis te nemen van het besluit van het college om de mogelijkheid te bieden aan huishoudens met een inkomen boven 120% van de bijstandsnorm om via de bijzondere bijstand (binnen de kaders zoals aangegeven in bijlage 1) een tegemoetkoming in de energielasten in 2022 aan te vragen van maximaal € 1.300, –
2. Het benodigde budget voor het uitkeren van deze bijzondere bijstand voor energielasten ad € 375.000 beschikbaar te stellen middels vaststelling van bijgevoegde begrotingswijziging nr. 26
3. Het benodigde budget voor de uitvoeringskosten van deze bijzondere bijstand voor energielasten ad € 150.000 beschikbaar te stellen middels vaststelling van bijgevoegde begrotingswijziging nr. 26
4. Het totaal benodigde budget onder 2. en 3. ten laste te brengen van de Algemene Reserve.
5. De niet benutte middelen in 2022 over te hevelen naar 2023 met een maximum van het beschikbare budget, zodat deze beschikbaar blijven voor de afwikkeling van de aanvragen met betrekking tot 2022 in het jaar 2023.

Toelichting:

Conform voorstel.

9 Sluiting

Besluit:

.

Toelichting:

De vergadering wordt om 20.55 gesloten.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Maashorst, gehouden op 24 november 2022.

de interim griffier,

de voorzitter,

A.W.J.M. Cornelissen MMC

Drs. P.L.A. Rüpp

Besluitenlijst Raadsvergadering

Subtitel	Vaststelling begroting 2023
Datum	03-11-2022
Tijd	15:00 – 19:30
Locatie	Raadzaal Maashorst
Voorzitter	Paul Rüpp
Aanwezigen	Ali Akdeniz, Gerhard Benneker, Jens Bos, Maurits van den Bosch, Bern Derks, Karin Francken, Ruud Geerders, Noa de Groot, Charlotte Henst, Cock de Jong, Emiel Jozeph, Cees Keizer, Bo Van Lanen , Genoveef Lukassen, Ben Maathuis, Jurgen Minten, Jan Poels, Maarten Prinssen, Ton Segers, Mara Slegers, Werner Snoeks, Harry van Tiel, Dennis van Tiel, Ellen Troost, Davy van der Ven, Gertrude Vissers, Ton de Vroomen en Roel Wittenberg
Toelichting	https://channel.royalcast.com/webcast/maashorst/20221103_1

1 **Opening en mededelingen**

Besluit:

De vergadering wordt om 15.00 uur geopend. Berichten van verhindering zijn er van de heer Keijzer, mevrouw Klijs en de heer Bethlehem.

De heer Akdeniz neemt op een later moment deel aan de vergadering.

2 **Definitieve vaststelling van de agenda**

Besluit:

De agenda wordt vastgesteld overeenkomstig het concept, met inachtneming van de orde die door het Presidium daarbij is aangereikt.

In deze vergadering wordt het woord gevoerd in de beschouwingen naar grootte van de fractie.

Mevrouw Troost wordt door het lot aangewezen als het lid dat bij hoofdelijke stemming in voorkomend geval het eerst een stem zal uitbrengen.

3 **Vaststelling Programmabegroting 2023 – 2026, autorisatie jaarschijf 2023 en dekkingsplan**

Door het college wordt de programmabegroting 2023 – 2026 ter vaststelling voorgelegd. Ter voorbereiding op de besluitvorming is een informatieavond gehouden, een gecombineerde commissievergadering en een schriftelijke eerste termijn.

Voor deze vergadering geldt een aparte vergaderorde die als bijlage bij de vergadering is gevoegd.

Besluit:

1. De programmabegroting 2023–2026 vast te stellen
2. De investeringskredieten voor 2023 beschikbaar te stellen zoals deze zijn opgenomen in het Meerjaren Investerings Plan (MIP)
3. De OZB voor het jaar 2023 alleen te verhogen met het inflatiepercentage van 2,3%
4. Het tekort 2023 ad € 1.019.000 te onttrekken uit de Algemene Reserve
5. Het saldo van de incidentele inkomsten en uitgaven voor de jaren 2023–2026 ad € 1.557.000 te onttrekken uit de Algemene Reserve.

Toelichting:

Het raadsbesluit wordt zonder hoofdelijke stemming unaniem aangenomen.

3.a Moties

Besluit:

Motie 1: (cultuurpas) ingetrokken

Motie 2: (natuurgebied De Maashorst) ingetrokken

Motie 3: (energiekosten verenigingen) gewijzigd aangenomen (28–0)

Motie 4: (MFA Uden–zuid) verworpen (6 voor GU, UPL en SP, rest 22 tegen)

Motie 5: (verborgten armoede) ingetrokken

Motie 6: (reserves voor ondersteuning inwoners) verworpen (3 voor SP, rest 25 tegen)

Motie 7: (senioren arbeidsmarkt) ingetrokken

Motie 8: (Global goals) unaniem aangenomen (28–0)

4 Sluiting

De vergadering wordt om 19.12 uur gesloten.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Maashorst, gehouden op 24 november 2022.

de interim griffier,

de voorzitter,

A.W.J.M. Cornelissen MMC

Drs. P.L.A. Rüpp

Ingekomen stukken voor de raadsvergadering van 24 november 2022

ID	Datum	Afzender	Rubricering	Titel
312	20-11-2022	Rugbyclub Octopus, molenaar molen van Jetten, voetbalvereniging De Rakt en bewonersvertegenwoordiging Park Moleneind	A. Voor kennisgeving aannemen	Hoe de soap rondom park Moleneind wordt voortgezet
311	17-11-2022	Gemeente Hilvarenbeek	A. Voor kennisgeving aannemen	Aangenomen motie Inburgering statushouders 65+
310	17-11-2022	Gemeente Staphorst	A. Voor kennisgeving aannemen	Motie handhaven PAS-knelgevallen
309	16-11-2022	College van B&W	F. Raadsinformatiebrieven	20221115 Toelichting/stand van zaken "Tussentijds toetsing grondexploitaties"
308	16-11-2022	College van B&W	E. Persberichten	Persbericht over woningbouwproject Odiliapeel Oost
307	14-11-2022	Inwoner gemeente Maashorst	A. Voor kennisgeving aannemen	Persbericht Wethouder Ramona Sour gaat met mantelzorgers in gesprek
306	14-11-2022	Bewoners Bisschop Bekkerslaan Uden	C. Ter verdere afdoening in handen van college stellen	Ingezonden brief – reminder
305	14-11-2022	Provincie Noord Brabant	A. Voor kennisgeving aannemen	Goedkeuren begrotingswijziging
304	10-11-2022	RES Noordoost Brabant	A. Voor kennisgeving aannemen	Informatiebrief voor de raad
303	10-11-2022	Werkvoorzieningschap Noordoost-Brabant (wvs-nb)	D. In handen van college stellen voor uitbrengen van pre-advies	Concept kadernota 2024 Werkvoorzieningschap Noordoost-Brabant

Ingekomen stukken voor de raadsvergadering van 24 november 2022

302	09-11-2022	College van B&W	E. Persberichten	Persbericht over interventie op bedrijventerrein Loopkant/Liessent op 8 november jl
301	09-11-2022	College van B&W	F. Raadsinformatiebrieven	20221108 Tijdelijke uitbreiding formatie tbv ondersteuning Oekraïense vluchtelingen
299	09-11-2022	College van B&W	E. Persberichten	Persbericht vervolg bestemmingsplanprocedure Boekesdijk
298	09-11-2022	College van B&W	F. Raadsinformatiebrieven	20221108 Besluitvorming vervolg bestemmingsplanprocedure Boekesdijk
297	07-11-2022	Inwoner gemeente Maashorst	A. Voor kennisgeving aannemen	Zorgorganisatie Onder de Bomen neem beheer Kinderboerderij Uden over
296	07-11-2022	IBN	A. Voor kennisgeving aannemen	Kwartaalinformatieset gemeente Maashorst Q3 2022
295	03-11-2022	Inwoner uit Zeeland	A. Voor kennisgeving aannemen	Brief mbt concept Masterplan Repelakker 3 Zeeland
294	02-11-2022	College van B&W	E. Persberichten	Persbericht Opening uitgiftepunt voedselbank
293	01-11-2022	College van B&W	F. Raadsinformatiebrieven	20221101 Voedseluitgiftepunt Uden
291	01-11-2022	College van B&W	F. Raadsinformatiebrieven	20221101 Jeugdbescherming en beëindiging verscherpt toezicht
290	31-10-2022	College van B&W	F. Raadsinformatiebrieven	20221025 Schriftelijke publicatie bekendmakingen in weekbladen
288	31-10-2022	Aedes Vereniging van woningcoöperaties	A. Voor kennisgeving aannemen	Gids: Hoe bouwen we sociale huur?
287	25-10-2022	College van B&W	E. Persberichten	Persbericht Maatregelen voor sturing op woningbouwversneller
286	25-10-2022	Inwoner uit Schaijk	A. Voor kennisgeving aannemen	Oproep ter ondersteuning sociale minima

Ingekomen stukken voor de raadsvergadering van 24 november 2022

285	25-10-2022	College van B&W	F. Raadsinformatiebrieven	20221025 Reactie college op algemene beschouwingen Programmabegroting 2023
283	24-10-2022	Inwoner gemeente Maashorst	A. Voor kennisgeving aannemen	Oude huurwoning krijgt vaak de sloopkogel, maar renovatie is de nieuwe trend – Follow the Money – Platform voor onderzoeksjournalistiek
282	24-10-2022	Voorzitter gebiedsplatform Zuid-Uden	A. Voor kennisgeving aannemen	Reactie GPF Zuid-Uden begroting 2023-2026
281	21-10-2022	Samenwerkende Recreatieondernemers Maashorst	A. Voor kennisgeving aannemen	Mail betreffende subsidieaanvraag
280	21-10-2022	Aanwonenden nieuw sportcomplex Reek	A. Voor kennisgeving aannemen	Reactie nieuw sportcomplex Sport en Spel Reek
279	21-10-2022	Inwoner gemeente Maashorst	A. Voor kennisgeving aannemen	Mailbericht over bewindvoering
278	20-10-2022	College van B&W	A. Voor kennisgeving aannemen	Presentatie Leefbaarheid in de dorpen
277	20-10-2022	Inwoner gemeente Maashorst	A. Voor kennisgeving aannemen	Kernwapens Volkel
276	17-10-2022	College van B&W	F. Raadsinformatiebrieven	Onderzoek snelfietsroute Duits Lijntje
275	13-10-2022	College van B&W	E. Persberichten	Persbericht Noodkap beuk Schaijk

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 52654-2022

Onderwerp: Incidentele subsidie voor Dorpshuis Zeeland

2022 / 0		
Auteur	: J. Sevdi/I. Deckers	
Domein/team	: Dienstverlening/Sociaal	
E-mail	: Jale.Sevdi@gemeentemaashorst.nl Inge.Deckers@gemeentemaashorst.nl	Effect op de begroting
Port.	: H. van den Broek	☒ Ja ☐ Nee

Onderwerp

Incidentele subsidie voor Dorpshuis Zeeland.

Voorstel

1. Budget beschikbaar te stellen voor incidentele subsidie van maximaal € 58.800,- voor een periode van 1 jaar voor de energiekosten (ontstaan doordat de opgewekte energie -nog- niet teruggeleverd kan worden).
2. Aan het College de opdracht te geven om een energieclausule toe te voegen aan de huurovereenkomst van Dorpshuis Zeeland en aan de subsidieverstrekking onderstaande voorwaarden te verbinden:
 - a. De energievergoeding wordt maandelijks uitgekeerd, gelijk aan de maandelijkse voorschotnota/eindafrekening van de energieleverancier.
 - b. Samen met het bestuur van Stichting Dorpshuis Zeeland wordt gestart met:
 - een pilot voor een energiemonitoring- en energiemanagementtool om gedrag en pieken te monitoren;
 - het onderzoeken van deze werkafspraken om te komen tot een effectieve en efficiënte energieverbruik en om een vertaling te maken in de exploitatie.
 - c. Na 6 maanden wordt met de stichting en gebruikers de energiemonitoring geëvalueerd en de raad wordt hierover geïnformeerd.
3. Dit budget ten laste te brengen van het saldo van de programmabegroting 2023-2026 door begrotingswijziging 25 (bijlage 2) vast te stellen.

Inleiding

Per 1 oktober 2022 wordt MFA Dorpshuis Zeeland opgeleverd met daarin een ontmoetingsruimte/foyer, evenementenruimtes/multifunctionele ruimtes, een bibliotheek en een sporthal. Het beheer van dit dorps huis gaat uitgevoerd worden door Stichting Dorpshuis Zeeland (de stichting). Deze stichting is in 2019 specifiek opgericht voor het beheer van het Dorps huis Zeeland.

In het raadsbesluit d.d. 26-9-2019 is door de gemeenteraad van voormalig Landerd ingestemd met de realisatie van het Dorpshuis Zeeland. Het uitgangspunt was een nul-op-de-meter gebouw o.a. door het opwekken van zonne-energie. Inmiddels is duidelijk geworden dat het elektriciteitsnetwerk overvol is en nieuwe bedrijven, waar dorpshuizen ook onder vallen, niet terug kunnen leveren. Er ontstaat een tekort in de exploitatie, omdat nu de zonne-energie niet terug geleverd kan worden en hierdoor stijgen de energiekosten.

Beoogd effect

Stichting Dorpshuis Zeeland in staat stellen het Dorpshuis Zeeland te beheren en exploiteren zonder exploitatietekort.

Argumenten

1.1 *Bij een financieel tekort dat nu ontstaat door overmacht kan de stichting het dorpshuis niet beheren en exploiteren*

Het nieuwe dorpshuis zou een nul-op-de-meter-gebouw worden. Het gebouw is onder andere voorzien van zonnepanelen. Op het moment dat de plannen voor de bouw en exploitatie van het dorpshuis Zeeland werden uitgewerkt was uiteraard niet bekend dat het leveren van zonne-energie aan de netwerkbeheerder bij oplevering van het gebouw niet mogelijk zou zijn. Dit heeft ingrijpende consequenties voor de stichting, omdat salderen nu niet mogelijk is. In de periodes dat er geen zonne-energie opgewekt wordt, dient er nu elektriciteit ingekocht te worden. Dit houdt in dat er een tekort in de exploitatie zal zijn zolang terug levering niet mogelijk is.

Het exploitatietekort is dermate groot dat het niet te overbruggen is door besparingen door te voeren. De begroting is al gebaseerd op een sobere en doelmatige vorm van beheer waardoor er niet nog meer geschrapt kan worden. De hoogte van de subsidie is afhankelijk van de werkelijke kosten. Indien blijkt dat de werkelijke energiekosten van het dorpshuis lager zijn dan verwacht, wordt het verschil verrekend.

1.2 *Het is een tijdelijke situatie*

Op het gebied van het opslaan van opgewekte energie gaan de ontwikkelingen snel. Dit kan op den duur ook een uitkomst zijn voor Stichting Dorpshuis Zeeland. Het is echter niet te voorspellen wanneer deze beschikbaar zullen zijn. Daarnaast is de netbeheerder bezig met het onderzoeken naar de mogelijkheden om op termijn energie terug levering weer mogelijk te maken voor bedrijven.

1.3 *Het energiebeheer zal gemonitord worden om de kosten zo laag mogelijk te houden*

Vanaf de opening op 1 november 2022 dient goed gemonitord te worden wat het dagelijkse verbruik is van Dorpshuis Zeeland. Per kwartaal vindt er een overleg plaats tussen de gemeente en de stichting om de resultaten te bespreken. De stichting zal geadviseerd worden door de adviseurs van de gemeente m.b.t. het optimale energiebeheer van het gebouw.

Indien uit de monitoring blijkt dat het verbruik aanzienlijk stijgt, ten opzichte van voorgaande kwartaal/kwartalen en er blijkt dat het advies van de gemeente t.b.v. het optimale energiebeheer niet wordt opgevolgd, kan de gemeente maatregelen toepassen en/of de vergoeding voor de energielasten aanpassen.

1.4 *Stichting Dorpshuis Zeeland zal een energieclausule toevoegen aan de huurovereenkomst met hun gebruikers*

Deze energieclausule zorgt ervoor dat een deel van de energiekosten gedragen worden door de gebruikers van het dorps huis. Bij evenementen wordt het energieverbruik verdisconteerd in de huurprijs zodat het niet tot extra exploitatiekosten leidt. De vergoeding voor deze energielasten zal jaarlijks verrekend worden met de eindafrekening voor de gemeente. Met de NOBB wordt een addendum gesloten zodat de energiekosten tijdens evenementen, die de bibliotheek organiseert, apart in rekening kunnen worden gebracht.

1.5 *Geen mogelijkheid tot garantiestelling of waarborgfonds*

De mogelijkheden rondom garantiestelling of waarborgfondsen zijn onderzocht. Zowel door de wettelijke regelingen alsmede de financiële verordening van de gemeente Maashorst worden deze mogelijkheden niet toegestaan.

Kanttekeningen

1.1 *Mogelijk kan dit besluit tot precedentwerking leiden*

De extreem stijgende energieprijzen zorgen ervoor dat veel organisaties in financiële problemen komen. In het geval van Stichting Dorpshuis Zeeland wordt het exploitatietekort in eerste instantie veroorzaakt door het gegeven dat er in de tijd van de planvorming wél de mogelijkheid bestond om zonne-energie te leveren aan de netwerkbeheerder en hier geld mee te genereren. Inmiddels is duidelijk dat door het capaciteitstekort dit niet meer mogelijk is.

Wij zien geen precedentwerking ontstaan doordat wij deze eenmalige bijdrage inzetten als een pilot voor een energiemonitoring- en energiemanagement tool en werkafspraken te onderzoeken om te komen tot een effectieve en efficiënte energieverbruik, waarmee er een vertaling is te maken in de exploitatie.

Bij ontmoetingsplein Mellepark kwam deze situatie ook voor, maar wel halverwege de bouw. Er is toen noodgedwongen de keuze gemaakt op enkele onderdelen de installatie aan te passen waar dat nog mogelijk was. Daarbij is gekeken naar wat praktisch nog mogelijk was, meerkosten, de gevolgen voor de bruikbaarheid van het gebouw en de gevolgen voor de gebouwexploitatie. Er is o.a. meer warmteopslag toegevoegd. Ook is de installatie op zodanige wijze ingericht, dat in de toekomst alsnog elektriciteit terug kan worden geleverd zodra het elektriciteitsnet dit toelaat. Daarmee worden de gedane investeringen, niet tenietgaan en heeft de raad ook een eenmalige financiering goedgekeurd.

Binnen de gemeente is een werkgroep opgericht specifiek voor het energieprobleem bij stichtingen/verenigingen. De werkgroep is aan het onderzoeken welke maatregelen toegepast kunnen worden om de energielasten van deze stichtingen/verenigingen zo laag mogelijk te houden.

1.2 *Er is sprake van een energiecrisis*

Door de inval van Rusland in Oekraïne is er een energiecrisis ontstaan en stijgen de kosten van gas en elektriciteit exorbitant. Dit heeft grote gevolgen voor iedereen. Momenteel is het zeer lastig te voorspellen wat de werkelijke toekomstige lasten zullen zijn. De overheid wil vanaf 1 januari 2023 een tijdelijk prijsplafond invoeren voor gas en elektriciteit. Op dit moment is nog niet bekend of deze regeling ook van toepassing is voor de stichting.

1.3 Exploitatie en beheer van het nieuwe dorpshuis is zonder extra subsidie onmogelijk

Het exploitatietekort is vanwege het niet terug kunnen leveren dermate groot dat het niet te overbruggen is door besparingen door te voeren. De begroting is al gebaseerd op een sobere en doelmatige vorm van beheer waardoor er niet nog meer geschrapt kan worden.

Financiën

In het raadsbesluit d.d. 29-9-2019 was het uitgangspunt dat er sprake was van een nul-op-de-meter gebouw. Er is destijds dan ook alleen gerekend met kosten voor het vastrecht in de begroting van de stichting. Door het niet terug kunnen leveren van de zonne-energie ontstaat er een tekort in de exploitatie. Op basis van het prijspeil augustus 2022 bedraagt dit tekort € 58.800,-. Het voorstel is om dit tekort van € 58.800,- eenmalig te financieren uit de algemene reserve.

Duurzaamheid

N.v.t.

Participatie

Er is regelmatig overleg met het bestuur van Stichting Dorpshuis Zeeland over deze kwestie.

Communicatie

Stichting Dorpshuis Zeeland wordt geïnformeerd na besluitvorming.

Vervolg

De stichting ontvangt een subsidiebeschikking.

Bijlagen die onderdeel uitmaken van het besluit

1. Energieclausule
2. Begrotingswijziging nr. 25

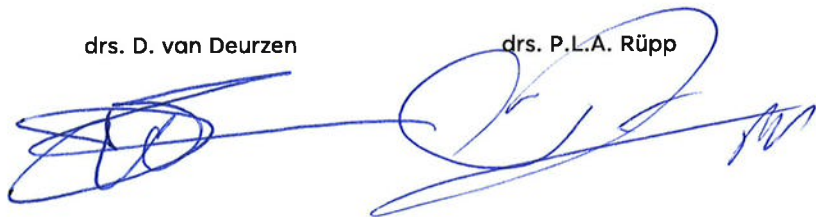
Bijlagen ter informatie

Maashorst, 11 oktober 2022

Burgemeester en wethouders van gemeente Maashorst,
de secretaris, de burgemeester,

drs. D. van Deurzen

drs. P.L.A. Rüpp

Raadsbesluit

Zaaknummer: 52654-2022

De raad van de gemeente Maashorst;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders 11 oktober 2022:

gelet op de Algemene subsidieverordening gemeente Maashorst 2022.

b e s l u i t

1. Budget beschikbaar te stellen voor incidentele subsidie van maximaal € 58.800,- voor een periode van 1 jaar voor de energiekosten (ontstaan doordat de opgewekte energie -nog- niet teruggeleverd kan worden).
2. Aan het College de opdracht te geven om een energieclausule toe te voegen aan de huurovereenkomst van Dorpshuis Zeeland en aan de subsidieverstrekking onderstaande voorwaarden te verbinden:
 - a. De energievergoeding wordt maandelijks uitgekeerd, gelijk aan de maandelijke voorschotnota/eindafrekening van de energieleverancier.
 - b. Samen met het bestuur van Stichting Dorpshuis Zeeland wordt gestart met:
 - een pilot voor een energiemonitoring- en energiemanagementtool om gedrag en pieken te monitoren;
 - het onderzoeken van deze werkafspraken om te komen tot een effectieve en efficiënte energieverbruik en om een vertaling te maken in de exploitatie.
 - c. Na 6 maanden wordt met de stichting en gebruikers de energiemonitoring geëvalueerd en de raad wordt hierover geïnformeerd.
3. Dit budget ten laste te brengen van het saldo van de programmabegroting 2023-2026 door begrotingswijziging 25 (bijlage 2) vast te stellen.

Vastgesteld in de openbare vergadering 24 november 2022.

De raad voornoemd,
De interim griffier,

A.W.J.M. Cornelissen MMC

de voorzitter,

drs. P.L.A. Rüpp

Energieclausule

Behorend bij de huurovereenkomst Dorpshuis Zeeland

Het uitgangspunt voor het nieuwe dorps huis was een nul-op-de-meter gebouw o.a. door het overvol is en nieuwe bedrijven, waar dorps huizen ook onder vallen, niet terug kunnen leveren. Hierdoor ontstaat er een tekort in de exploitatie. Daarnaast hebben we te maken met de huidige extreem stijgende energieprijzen, waardoor het noodzakelijk is om duidelijke afspraken tussen partijen te maken. Dit document bevat de afspraken tussen huurder (stichting Dorpshuis Zeeland) en verhuurder (gemeente Maashorst) ten aanzien van de energiekosten van het Dorpshuis Zeeland.

Monitoring en periodieke evaluatie

Vanaf de opening op 1 november 2022 dient goed gemonitord te worden wat het dagelijkse verbruik is van Dorpshuis Zeeland. Per kwartaal vindt er een overleg plaatst tussen de gemeente en de stichting om de resultaten te bespreken. De stichting zal geadviseerd worden door de adviseurs van de gemeente m.b.t. het optimale energiebeheer van het gebouw. De digitale monitoring en de periodieke evaluatie van het energieverbruik, worden met de stichting besproken en vastgelegd in een document tussen stichting Dorpshuis Zeeland en gemeente Maashorst.

Indien uit de monitoring blijkt dat het verbruik aanzienlijk stijgt, ten opzichte van voorgaande kwartaal/kwartalen en er blijkt dat het advies van de gemeente t.b.v. het optimale energiebeheer niet wordt opgevolgd, kan de gemeente maatregelen toepassen en/of de vergoeding voor de energielasten aanpassen.

Reguliere activiteiten/evenementen

Wanneer het weer mogelijk is om de door de zonnepanelen opgewekte energie terug te leveren aan de netbeheerder, dan wordt het gebouw een nul-op-de-meter gebouw. Dit betekent dat het gebouw middels de zonnepanelen zichzelf gaat voorzien van de benodigde energie wat betreft de reguliere activiteiten in het gebouw. De aangeschafte zonnepanelen hebben een capaciteit om de reguliere activiteiten te voorzien van voldoende energie. Wanneer er sprake is van een evenement, dan dient de stichting het bijkomende energieverbruik te verdisconteren in de huurprijs die zij gaat vragen aan de onderhuurder. Hiervoor wordt gekeken naar de meterstand aan het begin van het evenement en de meterstand aan het eind van het evenement. De vergoeding voor deze energielasten zal jaarlijks verrekend worden met de eindafrekening voor de gemeente.

Voor stichting NOBB geldt dat bij evenementen de kosten voor het bijkomende energieverbruik apart in rekening wordt gebracht door de gemeente.

Onderbouwing verwachte energiekosten

Onderstaand zijn de verwachte energiekosten onderbouwd uitgaande van een jaarlijkse energieverbruik van 144.000 kWh. Daarbij houdt de gemeente het recht om indien de verbruikskosten meer afwijken dan 10%, er tussentijdse (huur)tarief aanpassingen mogelijk zijn, zowel naar beneden als naar boven.

Uitgaande van de aannames dat het jaarlijkse energieverbruik 144.000 kWh is en dat 40% direct gebruikt kan worden van de opgewekte energie, dan geeft onderstaande uitwerking:

Begroot per december - 2021:

Verbruik wordt gesteld per jaar op 144.000 kWh

Prijspeil december 2021 € 0,20 per kWh (met deze prijs heeft men toen gerekend)

Vastrecht en energiebelasting € 7.000,-

Energiekosten: $(144.000 \times 0,22) + 7.000 =$ € 35.800,-

Aangepaste berekening i.v.m. 40% eigen gebruik van de opgewekte energie:

Verbruik is 60% van 144.000 kWh -> 86.400 kWh jaarverbruik

Prijspeil in mei 2021 € 0,22 per kWh

Vastrecht en energielasting € 7.000,-

Energiekosten (86.400 x 0,22) + 7.000 = € 26.800,-

Aangepaste berekening i.v.m. prijspeil per augustus 2022:

Verbruik is 60% van 144.000 kWh -> 86.400 kWh jaarverbruik

Gemiddelde prijspeil per september/augustus 2022 -> € 0,60 per kWh (varieert momenteel tussen € 0,50 - € 0,70 per kWh)

Vastrecht en energielasting € 7.000,-

Energiekosten (86.400 x 0,60) + 7.000 = € **58.840,-**

Begrotingswijzigingsnummer

Nummer college- of raadsadvies

betreft: Incidentele subsidie voor Dorpshuis Zeeland

25

52654-2022

dienstjaar

2022

13-10-2022

Het college / De raad van de gemeente Maashorst besluit de begroting als volgt te wijzigen:

FCL	Omschrijving FCL	Programma nr	ECL	W/n/m	Omschrijving ECL	Debet dienstjaar 2022	Credit dienstjaar 2022	Debet jaar + 1 2023	Credit jaar + 1 2023	Debet jaar + 2 2024	Credit jaar + 2 2024	Debet jaar + 3 2025	Credit jaar + 3 2025	Debet jaar + 4 2026	Credit jaar + 4 2026	Toelichting max 100 tekens per regel
66100105	Accommodatie - Dorpshuis Zeeland	6	43806	u	Subsidie overige instel. & pers. Alge	58.800	58.800									Raadsvoorstel incidentele subsidie energie Dorpshuis
69100006	Mutaties reserves progr 6: Sociaal do	8	71005	i	Onttrekking uit algemene reserve											Raadsvoorstel incidentele subsidie energie Dorpshuis
80101000	Algemene Reserve (K)	kap dienst	71000	u	Onttrekking uit reserve (kapitaal)di	58.800										Raadsvoorstel incidentele subsidie energie Dorpshuis
80101999	Sluitrek: Algemene Reserve (K)	kap dienst	38001	i	Steipost sluitrekening meerjarenbegroting inkom		58.800									Raadsvoorstel incidentele subsidie energie Dorpshuis
						117.600	117.600	0	0	0	0	0	0	0	0	

Vastgesteld in de (openbare) vergadering van

24-11-2022

Ondertekening bij raadsbesluit

De raad voornoemd

de interim griffier

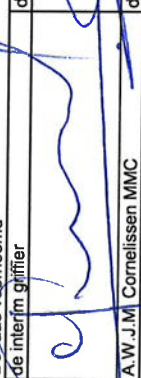
de voorzitter

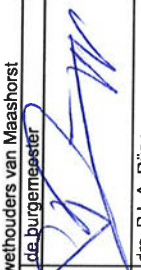
Ondertekening bij collegebesluit

Namens burgemeester en wethouders van Maashorst

de secretaris

de burgemeester

A.W.J.M. Cornelissen MMC

 drs. P.L.A. Rüpp

 drs. D. van Deurzen
 drs. P.L.A. Rüpp

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 2856-2022

Onderwerp: Nota Grondbeleid Maashorst 2022

	2856-2022
Auteur	: Marlies van Nistelrooij/ Margeertje Schampers
Domein/te m	: Ruimte / Economie en Gebiedsontwikkeling
E-mail	: Marlies.vanNistelrooij@gemeentemaashorst.nl
Port.	: F. van Lankvelt

Effect op de begroting

Ja Nee

Onderwerp

Nota Grondbeleid Maashorst 2022.

Voorstel

1. de nota Grondbeleid gemeente Maashorst 2022 vast te stellen en deze in werking te laten treden per 24 november 2022 en per diezelfde datum de nota Grondbeleid 2017 van de voormalige gemeente Uden en de nota Grondbeleid 2019 van de voormalige gemeente Landerd in te trekken.

Inleiding

Het grondbeleid geeft een koers voor de grondpolitiek. Het helpt de gemeente bij de realisatie van bestuurlijke ambities, de omgevingsvisie en sectoraal beleid zoals de versnellingsagenda wonen, gezondheid, natuur en landschap en versterking van de economie.

De huidige nota Grondbeleid van de voormalige gemeente Uden dateert uit 2017, de huidige nota Grondbeleid van de voormalige gemeente Landerd uit 2019. Het Grondbeleid van beiden gemeenten was overwegend faciliterend van aard. Deze rol heeft ons geholpen om het grondbedrijf financieel gezond te houden in deze moeilijke tijden. Het faciliterende beleid heeft echter ook een aantal beperkingen. De markt pakt lang niet altijd de maatschappelijk gewenste en/of noodzakelijke ontwikkelingen op. Vaak spelen financiële overwegingen hierbij een rol. De markt maakt hierin zijn eigen keuzes.

Deze nieuwe Nota Grondbeleid harmoniseert het grondbeleid van de voormalige gemeenten Uden en Landerd, maakt het grondbeleid dynamischer en anticipeert op de Omgevingswet (Ow).

De Nota Grondbeleid helpt de gemeente Maashorst om haar koers en rol voor de grondpolitiek en gewenste ruimtelijke ontwikkelingen te bepalen in een dynamische markt met een continue verandering van omstandigheden.

Gemeente Maashorst heeft in haar bestuursakkoord opgenomen een actiever grondbeleid te willen voeren. Met het dynamisch karakter van het nieuwe grondbeleid bepaalt de gemeente Maashorst per ruimtelijk initiatief welke gemeentelijke rol en inzet van instrumenten het beste past. Door het toepassen van een dynamisch grondbeleid kan in de gewenste gevallen gekozen worden voor een actief grondbeleid om daarmee meer regie en snelheid in de ruimtelijke ontwikkelingen te brengen.

Beoogd effect

Met de vaststelling van de Nota Grondbeleid gemeente Maashorst 2022 beschikt de gemeente Maashorst over transparante en eenduidige beleidskaders voor de uitvoering van het gemeentelijke grondbeleid.

Argumenten

1.1 Een harmonisatieslag is nodig

De fusie van de gemeenten Landerd en Uden geeft aanleiding om de nota Grondbeleid voor de gemeente Maashorst op te stellen. De wet Arhi bepaalt dat een gefuseerde gemeente maximaal 2 jaar de tijd heeft om het beleid te harmoniseren

1.2 Grondbeleid als middel om ruimtelijke ambities te realiseren

Deze Nota Grondbeleid draag bij aan de realisering van de ruimtelijke doelstellingen, binnen de huidige wet- en regelgeving. Dit beleid is geen doel op zich, maar een middel om ruimtelijke doelstellingen te realiseren. Met deze nota Grondbeleid, sluit de praktijk van de gemeente Maashorst weer aan bij de huidige samenleving en kan beter worden ingespeeld op maatschappelijke ontwikkelingen en veranderende marktomstandigheden.

1.3 Een dynamisch grondbeleid maakt maatwerk mogelijk

De gemeente Maashorst kan het brede palet van de rollen inzetten, die het grondbeleid biedt. Met het dynamische karakter bepaalt Maashorst per ruimtelijk initiatief welke gemeentelijke rol en inzet van instrumenten het beste past. De gemeente maakt op basis van ambitie, prioriteit en de mate van gewenste regie de afweging tussen faciliterend, proactief faciliterend en actief grondbeleid.

1.4 Grondbeleidsinstrumenten helpen bij voorwaarden stellen en sturen van ruimtelijke initiatieven

De gemeente beschikt over een breed palet aan instrumenten, waarmee zij voorwaarden kan stellen en kan sturen bij een ruimtelijk initiatief. De inzet van deze instrumenten hangt af van de gekozen rol in het grondbeleid. Deze grondbeleidsinstrumenten zijn:

- Grondexploitatie;
- Voorkeursrecht;

- Onteigening;
- (strategische) verwerving;
- Intentie-, samenwerkings-, ontwikkelovereenkomsten;
- Anterieure of posterieure overeenkomsten;
- Planologische procedure.

1.5 Het grondbeleid helpt om de versnellingsagenda woningbouw te realiseren.

De woningbouwprojecten bij externe partijen zijn vaak langdurige trajecten. Dit wordt veelal veroorzaakt doordat de financiële wensen van de eigenaar niet altijd overeenkomen met het maatschappelijk belang en de doelen die wij als gemeente met de woningbouwprojecten hebben. Indien wij als gemeente (op strategische locaties) naar aanleiding van de keuze voor het voeren van een actief grondbeleid meer eigen grondbezit hebben, zullen wij ook meer grip op de snelheid van woningbouw en het behalen van onze ambities hebben.

1.6 De raad is bevoegd.

U bent bevoegd om de Nota grondbeleid vast te stellen.

Kanttekeningen

1.1 De landelijke wetgeving gaat veranderen

Op 1 januari 2023 staat de landelijke invoering van de Omgevingswet gepland. De nu voorliggende nota is opgesteld onder de vigerende wetgeving, maar houdt tevens rekening met de vernieuwde wetgeving.

1.2 Extra financiële middelen zijn nodig om een actiever grondbedrijf te kunnen voeren

Voor de strategische verwerving vragen wij jaarlijks aan u om in de programmabegroting een budget ter beschikking te stellen. Het college krijgt hiermee ruimte om met snelheid tot grondaankoop over te gaan als de situatie daarom vraagt. In de huidige situatie ontbreekt deze handelingssnelheid doordat het college wel mandaat heeft om aankopen te doen (tot aan een bedrag van € 3.000.000,00) maar feitelijk geen budget beschikbaar is gesteld. Wel wordt aan het besluit tot aankoop verbonden dat, indien de aankoop ingrijpende gevolgen kan hebben voor de gemeente, het college overeenkomstig artikel 169 lid 4 Gemeentewet de raad inlichtingen verschaft en indien nodig de raad in de gelegenheid stelt zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen. Indien nodig gebeurt dit vertrouwelijk.

1.3 Actiever grondbeleid vereist meer inspanning van de ambtelijke organisatie

De nota Grondbeleid is een richtinggevend kader waarmee invulling wordt gegeven aan het hoe inzetten van de instrumenten die de gemeente ter beschikking heeft in het kader van grondpolitiek. Per project/initiatief zal worden bekeken of de gemeente actief grondbeleid zal voeren. Wanneer de keuze wordt gemaakt om actief grondbeleid te gaan voeren, zal dit vragen om meer personele inzet dan een facilitair grondbedrijf. Er is, naast extra inzet op van het grondbedrijf, met name extra personele inzet nodig op de onderdelen projectleiding locatieontwikkeling, publiek- en privaatrecht en planeconomie. Thans is al gestart met de prioritering van projecten. Er zal een afweging gemaakt worden tussen het aantal te realiseren projecten en de benodigde personele capaciteit. Zo nodig zal als gevolg van de te maken keuzes de raad worden gevraagd om (extra) budgettaire middelen om ook daadwerkelijk in te kunnen zetten op de benodigde extra inzet.

Financiën

Als in de toekomst blijkt dat we een probleem hebben met de personele bezetting en er de wens is om formatie uit te breiden dan gaat dat via een wens in de begroting.

In de programmabegroting 2023 is een strategisch verwervingsbudget opgenomen om aankopen te realiseren. Dit geeft het College voldoende ruimte om indien nodig snel en adequaat gronden te kunnen verwerven. Dit budget wordt jaarlijks bij de programmabegroting geactualiseerd.

Duurzaamheid

Deze nota betreft beleid op hoofdlijnen. De duurzaamheidsaspecten zullen vervolgens worden meegenomen in de specifieke plannen voor ruimtelijke ontwikkeling(en).

Participatie

Met de raden van de voormalige gemeenten hebben interactieve sessies (raadspel) plaatsgevonden. Tijdens de commissie REF de datum 14 april 2022 is aan u een beeldvormende presentatie gegeven. Uw opmerkingen naar aanleiding van deze presentatie zijn in deze nota meegenomen.

Communicatie

Na besluitvorming door uw raad zal de Nota Grondbeleid gemeente Maashorst 2022 op de voorgeschreven wijze worden bekendgemaakt in het Gemeenteblad.

Vervolg

De vervolgstapen die uit deze nota grondbeleid zullen volgen zijn het opstellen van een nota financiële bijdragen overeenkomstig de criteria zoals opgenomen in de Omgevingswet. Daarnaast zal in samenwerking met de griffie een werkwijze worden voorgesteld hoe uitvoering zal worden gegeven aan de procedure zoals opgenomen in artikel 169 lid 4 van de Gemeentewet, waarbij aandachtspunt zal zijn dat het college in voldoende mate vrijheid van handelen heeft om zo efficiënt en pragmatisch te kunnen handelen.

Bijlagen die onderdeel uitmaken van het besluit

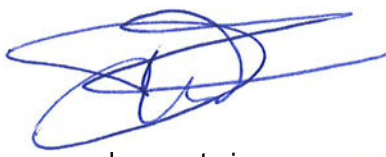
1. Nota Grondbeleid Maashorst 2022

Bijlagen ter informatie

N.v.t.

Maashorst, 11 oktober 2022

Burgemeester en wethouders van gemeente Maashorst,

de secretaris,
drs. D. van Deurzen

de burgemeester,
drs. P.L.A. Rüpp

Raadsbesluit

Zaaknummer: 2856-2022

De raad van de gemeente Maashorst;

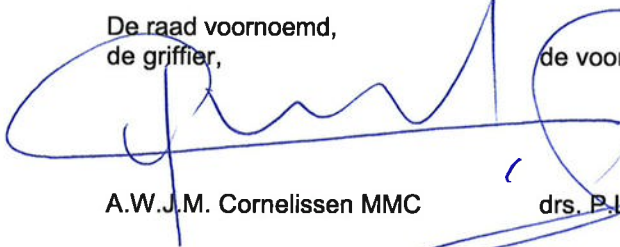
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders 11 oktober 2022:

gelet op artikel Wro en Omgevingswet;

b e s l u i t

1. de nota Grondbeleid gemeente Maashorst 2022 vast te stellen en deze in werking te laten treden per 24 november 2022 en per diezelfde datum de nota Grondbeleid 2017 van de voormalige gemeente Uden en de nota Grondbeleid 2019 van de voormalige gemeente Landerd in te trekken.

Vastgesteld in de openbare vergadering 24 november 2022.

De raad voornoemd,
de griffier,

de voorzitter,

A.W.J.M. Cornelissen MMC

drs. P.L.A. Rüpp

Nota grondbeleid

maashorst

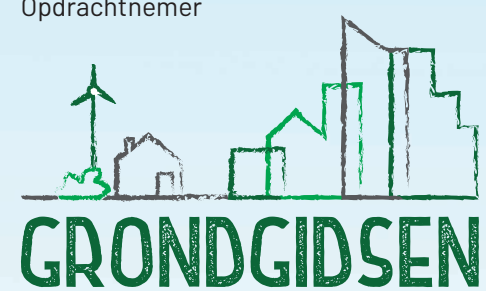

Colofon

Opdrachtgever

maashorst

Opdrachtnemer

Niets uit deze publicatie mag worden gereproduceerd, verspreid of overgedragen in welke vorm of op welke manier dan ook, met inbegrip van fotokopiëren, opnemen, of andere elektronische of mechanische wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van GrondGidsen en de gemeente Maashorst. Tenzij dit ten dienste staat van ruimtelijke plannen, de omgevingsvisie en dergelijke voor de gemeente Maashorst.

Routekaart

ACTIEF GRONDBELEID

PROACTIEF FACILITEREND GRONDBELEID

PASSIEF FACILITEREND GRONDBELEID

NIET MEEWERKEN

Waarom

Wat wil gemeente Maashorst bereiken? Wat is de aanleiding?

- bestuurlijke en sectorale ambities waar te maken, bijvoorbeeld: versnellingsagenda woningbouw, ruimtelijke ordening, economie, transformatie buitengebied, duurzaamheid, natuur, recreatie en toerisme
- inzet vrijkomende locaties / vastgoed en gemeentelijke (strategische) gronden
- privaat initiatief

Hoe

Grondbeleid is een middel om gemeentelijke ambities uit de omgevingsvisie en sectorale beleidsterreinen te realiseren. Daarnaast helpt grondbeleid om keuzen te maken en te prioriteren voor welke ambities en sectoraal beleid de schaarse grond ingezet wordt.

Doelstellingen van het grondbeleid:

1. Het faciliteren en sturen van bestuurlijk en maatschappelijk gewenste ruimtelijke ontwikkelingen.
2. Bij ruimtelijke ontwikkelingen het rechtvaardig verdelen van kosten en opbrengsten tussen gemeente en grondeigenaren.
3. Het transparant maken en beheersen van de risico's van ruimtelijke ontwikkelingen en projecten.

Koers

Gemeente Maashorst voert een dynamisch grondbeleid en past per ruimtelijke ontwikkeling maatwerk toe om te bepalen welke rol de gemeente speelt.

Afwegingskader

- Hoe groot is de bijdrage van het ruimtelijk initiatief aan de bestuurlijke en sectorale ambities?
- Hoe urgent is de realisatie van het initiatief?

	ACTIEF GRONDBELEID	PROACTIEF FACILITEREND GRONDBELEID	PASSIEF FACILITEREND GRONDBELEID	NIET MEEWERKEN
	Initiatief gemeente, hoge prioriteit/urgentie om maatschappelijk belang/ambities te realiseren, volledige regie, grondproducent, hoger risicoprofiel	Marktinitiatief, hoge prioriteit, gemeente is bereid om deels los te laten, gemeente jaagt aan, maakt werkafspraken, met initiatiefnemer over samenwerking en ziet toe op naleving, maakt capaciteit / projectorganisatie vrij	De ontwikkeling past in het beleid en de ambities van de gemeente. Het heeft geen prioriteit. De markt ontwikkelt zelf, sluit een anterieure overeenkomst en voldoet het kosteverhaal. Gemeente toetst met uitsluitend publiekrechtelijke taakstelling.	De ontwikkeling past in niet in het beleid en ambities of kan niet zonder hulp van de gemeente tot stand komen, terwijl de gemeente hieraan geen medewerking wil verlenen.
Ambitie / waarden	Gemeente Maashorst wil regie houden via grondposities om haar ambities en waarden expliciet in de ruimtelijke opgave te realiseren. 	De ambities zijn voor gemeente Maashorst belangrijk maar de gemeente hoeft geen volledige regie op de ontwikkeling. De gemeente is bereid tot concessies of samenwerking.	Noodzaak De ontwikkeling kan door de initiatiefnemer zelfstandig worden uitgevoerd zonder inspanning van de gemeente buiten haar publiekrechtelijke taakstelling. 	Gemeente Maashorst heeft een onderbouwing waarom er geen noodzaak bestaat om aan de ontwikkeling mee te werken.
Sturing en regie	Maximale sturing en regie op de ontwikkeling door gemeente Maashorst is de enige mogelijkheid om de ambities in een ontwikkeling te realiseren. 	Gemeente Maashorst heeft comfort dat markt de ontwikkeling uitvoert en laat daarmee een deel van de sturing op de ontwikkeling los, maar sturing blijft belangrijk.	Past in beleid De ontwikkeling past binnen de ambities van de gemeente Maashorst of de gemeente Maashorst is bereid om de ontwikkeling binnen het sectoraal beleid of gemeentelijke ambities te laten vallen. 	De ontwikkeling past niet in het beleid of ambitie en gemeente Maashorst is niet bereid om hierover het gesprek met de markt aan te gaan en het beleid aan te passen.
Maatschappelijk rendement	Het maatschappelijk rendement en de investering in de kern is belangrijk of de maatschappelijke noodzaak vraagt dat gemeente Maashorst de risico's en een eventueel het verlies in de grondexploitatie aanvaardt. 	Gemeente Maashorst gaat samen met een marktpartij in overleg over het maatschappelijk rendement en zoekt hierin een compromis. Gemeente Maashorst is bereid tot publieke investeringen die niet geheel verhaald kunnen worden op de markt.	Kostenverhaal De initiatiefnemer is bereid om met gemeente Maashorst een anterieure overeenkomst te sluiten waarmee het volledige kostenverhaal is gewaarborgd. 	De initiatiefnemer is niet bereid om aan het kostenverhaal te voldoen of een anterieure overeenkomst te sluiten.
Financieel	Het resultaat van de grondexploitatie is leidend. Gemeente Maashorst kan een positief resultaat behalen en wil dit verzilveren of gemeente Maashorst kiest bewust voor een verlies in de grondexploitatie als investering in haar kern. 	De gemeente is niet bereid de grondexploitatie te voeren en laat dit aan de markt.	Economische, zelfstandige uitvoerbaarheid De ontwikkeling kan zonder financiële bijdragen van de gemeente tot stand komen. 	Het initiatief kan alleen worden gerealiseerd door de initiatiefnemer als gemeente Maashorst een financiële bijdrage levert. De gemeente is niet bereid om hieraan te voldoen, omdat het initiatief geen prioriteit heeft of niet voldoet aan het beleid of ambitie van de gemeente.
Risicoprofiel	Het risico (bestuurlijk, maatschappelijk of financieel) is in beeld. Gemeente Maashorst vindt de realisatie van de ambities en beleid prioritair en neemt bewust de risico's om te zorgen dat de ontwikkeling wordt gerealiseerd. 	Gemeente Maashorst wil geen of beperkt risico (bestuurlijk, maatschappelijk of financieel) lopen om de ambities en waarden te realiseren. Zij zoekt samenwerking of laat het risico bij de markt.		
Grondpositie	Gemeente Maashorst zet haar eigen gronden in of verwerft gronden om het maatschappelijk of financieel rendement te halen. 	Gemeente Maashorst verkoopt haar (grond)positie aan de markt of laat de markt grondposities innemen/houden.		
Marktinitiatief	Gemeente Maashorst ziet dat de markt geen initiatief neemt of de markt is niet bereid om de ambities te verwezenlijken. 	Gemeente Maashorst heeft voldoende zekerheid dat de markt met de ontwikkeling de gestelde ambities en waarden (deels) gaat realiseren. Sturing van de gemeente is wel nodig.		
Urgentie	De ontwikkeling heeft prioriteit. Gemeente Maashorst moet een actieve houding innemen om binnen de gestelde planning de ontwikkeling te realiseren. 	Gemeente Maashorst heeft er vertrouwen in dat de markt binnen de gestelde termijnen de ontwikkeling realiseert.		

Score sterren

Het is maatwerk om de score van de sterren per aspect te bepalen per ruimtelijk initiatief.

Wat

		ACTIEF GRONDBELEID	PROACTIEF FACILITEREND GRONDBELEID	PASSIEF FACILITEREND GRONDBELEID
INSTRUMENTEN Welke instrumenten zet je in voor de gekozen rol?	Publiekrechtelijk	Sturing via bestemming, publiekrechtelijk kostenverhaal, beleidskaders en omgevingsvergunning Voorkeursrecht en onteigening	Sturing via bestemming, publiekrechtelijk kostenverhaal, beleidskaders en omgevingsvergunning Voorkeursrecht en onteigening	Sturing via bestemming, beleidskaders en omgevingsvergunning
	Privaatrechtelijk	(Strategische) Grondverwervingen, intentie-, samenwerkings-, koop- en ontwikkelovereenkomst, posterieure overeenkomst, zakelijke rechten	Intentie-, samenwerkings-, anterieure overeenkomst en stedelijke ruilverkaveling	Intentie- en anterieure overeenkomst
FINANCIËEL KADER Welke geldstromen spelen er bij de gekozen rol?	Publiekrechtelijk	Leges (principeverzoek, omgevingsvergunning)	Leges (principeverzoek, omgevingsvergunning) Kostenverhaal (plankosten, planschade, openbare werken, bovenwijkse voorzieningen) en mogelijk financiële bijdragen	Leges (principeverzoek, omgevingsvergunning) Kostenverhaal (plankosten, planschade, openbare werken, bovenwijkse voorzieningen) en mogelijk financiële bijdragen
	Privaatrechtelijk	Sturen op de financiële stromen en risico's van de grondexploitatie portefeuille Marktconforme uitgifteprijsen	Beheersen plan- en apparaatkosten Verankeren in intentie-, samenwerkings- en anterieure overeenkomst met waarborg zekerheden, budgetsturing	Beheersen plan- en apparaatkosten Verankeren in intentie- en anterieure overeenkomst met waarborg zekerheden, budgetsturing
VERANTWOORDING Hoe verantwoordt het college?	Uitvoering grondbeleid	Paragraaf grondbeleid en MJG	Paragraaf grondbeleid en MJG	Paragraaf grondbeleid en MJG

Inhoudsopgave

1. Inleiding	7
2. De principes van het grondbeleid	8
3. Doelstelling van het grondbeleid	11
4. De koers van het grondbeleid	12
5. Het afwegingskader	14
6. Instrumenten	16
7. Samenwerken	25
8. Financieel kader	27
9. Verantwoording en governance	28
Bijlage 1 Spelregels grondbedrijf	31

1. Inleiding

Het ruimtelijk domein is voortdurend in beweging, waarbij de (markt-)omstandigheden steeds aan verandering onderhevig zijn. Gemeente Maashorst als kersverse nieuwe gemeente blijft op deze veranderingen anticiperen en zorgen dat zij een duidelijke koers uitzet om haar ambities en ruimtelijke doelstellingen te verwezenlijken. Gemeente Maashorst is een gemeente met zes kernen die ieder hun eigen kenmerken en dynamiek hebben. Deze diversiteit koestert de gemeente en daarnaast wil zij de krachten bundelen waarmee de kernen elkaar versterken. Gemeente Maashorst speelt een duurzame regionale rol. In een groene omgeving die gezellig en gastvrij is. Een gemeente met goede voorzieningen en een gezond vestigingsklimaat. Een gemeente waar het aantrekkelijk is om te wonen met passende en betaalbare woningen voor iedereen. De ambitie om 2.475 woningen te bouwen de komende 10 jaar, een gezond vestigingsklimaat met voldoende aanbod van bedrijventerreinen en een sterk buitengebied te behouden, vraagt om een tijdige en adequate sturing en regie van de gemeente met de juiste instrumenten.

De voormalige gemeenten Uden en Landerd hebben beide een nota grondbeleid. Het grondbeleid van beide gemeenten was overwegend faciliterend van aard. Dat is verklaarbaar. Het beleid is geschreven in een andere marktomstandigheid. Er bestond bij beide gemeente terughoudendheid over de actieve rol en positie van de gemeente in de totstandkoming van ruimtelijk initiatieven. Met de toenemende druk op het ruimtegebruik en de sterke ambitie om een stevige groei te accommoderen met daarbij passende en betaalbare woningen in iedere kern, verschuift de rol van de gemeente naar een dynamische en actievere houding. Er is sprake van een versnellingsagenda woningbouw en de wens van een goede economische groei. De gemeente wil kunnen inspelen om deze ambities te realiseren. De gemeente Maashorst kan niet langer uitsluitend faciliterend grondbeleid toepassen en de verwachting uitspreken dat marktpartijen de ambities van de gemeente waarmaken. Een actievere houding en actiever grondbeleid is dan in de voorkomende gevallen gewenst.

Deze Nota grondbeleid harmoniseert het grondbeleid van de voormalige gemeenten Uden en Landerd, maakt het grondbeleid dynamischer en anticipeert op de Omgevingswet (Ow). De nieuwe Nota grondbeleid helpt de gemeente om haar koers en rol voor de grondpolitiek en gewenste ruimtelijke ontwikkelingen te bepalen in een dynamische markt met een continue verandering van omstandigheden. Het grondbeleid geeft het afwegingskader om per ruimtelijk initiatief of per gebied de rol van de gemeente te bepalen die het beste past bij de ambities. Met behulp van het afwegingskader maakt de gemeente een keuze voor haar rol op de grondmarkt en voor het ruimtelijk initiatief. Het grondbeleid laat daarbij de consequenties zien die de betreffende rol met zich meebrengt. Het nieuwe grondbeleid is daarmee een procesdocument met een afwegingskader dat de gemeente in staat stelt om een duidelijke koers per initiatief te kiezen. Dit afwegingskader kan de gemeente Maashorst duurzaam toepassen, ook als bestuurlijke ambities en marktomstandigheden veranderen.

2. De principes van het grondbeleid

I. Grondbeleid als middel om gemeentelijke ambities te realiseren

Grondbeleid is geen doel op zich, maar geeft een koers voor de grondpolitiek. Het helpt de gemeente bij de realisatie van bestuurlijke ambities, de omgevingsvisie en sectoraal beleid zoals versnellingsagenda wonen, gezondheid, natuur en landschap en versterking van de economie. Het grondbeleid helpt de gemeente om de leefbaarheid in de kernen te vergroten en een evenwichtige keuze te maken tussen de verschillende belangen en ambities.

II. Dynamisch grondbeleid

De gemeente Maashorst kan het brede palet van de rollen inzetten, die het grondbeleid biedt. Met het dynamische karakter bepaalt de gemeente Maashorst per ruimtelijk initiatief welke gemeentelijke rol en inzet van instrumenten het beste past. De gemeente maakt op basis van ambitie, prioriteit en de mate van gewenste regie de afweging tussen faciliterend, proactief faciliterend en actief grondbeleid. Gemeente Maashorst heeft hierin geen duidelijke voorkeursrol. Als een ruimtelijk initiatief geen bijdrage levert aan de ambitie van gemeente Maashorst, geen prioriteit heeft en de economische uitvoerbaarheid is niet gegarandeerd, dan kan de gemeente besluiten om niet mee te werken.

III. (Strategische) verwerving

De gemeente Maashorst koopt gronden aan onder marktconforme condities. De prijsstelling wordt gewaarborgd door een onafhankelijke en goed onderbouwde taxatie. De (strategische) verwerving geschiedt met een voorafgaande risicoafweging en met een onderbouwing van de:

- noodzaak van sterke gemeentelijke sturing in het gebied;
- toegevoegde waarde en effect voor de gewenste ontwikkeling;
- prioriteit;
- financiële dekking.

Bij een (strategische) verwerving kan de gemeente voorkeursrecht vestigen.

Bij verwerving is de insteek van gemeente Maashorst een minnelijke oplossing binnen marktconforme en redelijke uitgangspunten. De inzet van onteigening is alleen aan de orde als dit de (financiële) belangen en positie van gemeente Maashorst waarborgt en een minnelijke oplossing uitblijft. Voor een onteigening is het publieke belang wel vereist.

Strategische verwerving geschiedt door het college op basis van een door de gemeenteraad jaarlijks vast te stellen budget in de programmabegroting. Het college informeert de gemeenteraad door middel van een "wensen en bedenkingen-procedure" (artikel 169 lid 4 Gemeentewet (Gemw)) over de strategische aankoop. Indien nodig gebeurt dit vertrouwelijk.

IV. Gronduitgifte

Gronduitgifte geschiedt transparant en aan de hand van een selectieprocedure met objectieve toetsbare en redelijke selectiecriteria. Daarbij gelden marktconforme voorwaarden en prijzen conform het gemeentelijke grondprijnsbeleid. Het college stelt in beginsel voor elke uitgifte een uitgifteplan op met de voor deze uitgifte geldende criteria. Hierbij worden de eisen uit relevante jurisprudentie zoals het zogenaamde "Didam-arrest" gerespecteerd, zoals verder in deze nota nader worden toegelicht.

V. Kostenverhaal

Het kostenverhaal verzekert de gemeente Maashorst bij voorkeur privaatrechtelijk met een anterieure overeenkomst. Het kostenverhaal voldoet aan de wettelijke kaders en is redelijk en billijk. Als het niet mogelijk is om met een anterieure overeenkomst tot overeenstemming te komen over onder andere het kostenverhaal, dan dient de gemeente het kostenverhaal publiekrechtelijk te verankeren. Onder de Wet ruimtelijke ordening (hierna: Wro) met een exploitatieplan en onder de Ow in het omgevingsplan, het projectbesluit of de omgevingsvergunning voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten.

Het kostenverhaal van de gemeente Maashorst wordt verankerd in de nota kostenverhaal en financiële bijdragen; hiermee beleid geharmoniseerd en aangepast op de Ow.

VI. Financieel

Bij de grondexploitaties beperkt de gemeente Maashorst de risico's met flexibiliteit, effectieve monitoring, cashflowsturing en risicomanagement. Gemeente Maashorst past de BBV-regels (Besluit, Begroting en Verantwoording) toe bij de grondexploitaties. Dit zijn de regels m.b.t. (tussentijdse) winstneming, verliesafdekking, rente, disconteringsvoet en looptijd. In bijlage 1 zijn de BBV-regels nader uitgewerkt. Met de komst van de Ow veranderen mogelijk de regels in het BBV.

VII. Governance

De gemeenteraad stelt met de nota grondbeleid de kaders voor het grondbeleid vast en heeft een controlerende rol. Het college voert het grondbeleid uit binnen de kaders van de nota grondbeleid en legt aan de gemeenteraad gemotiveerd verantwoording af over de uitvoering van het grondbeleid.

bernhoven

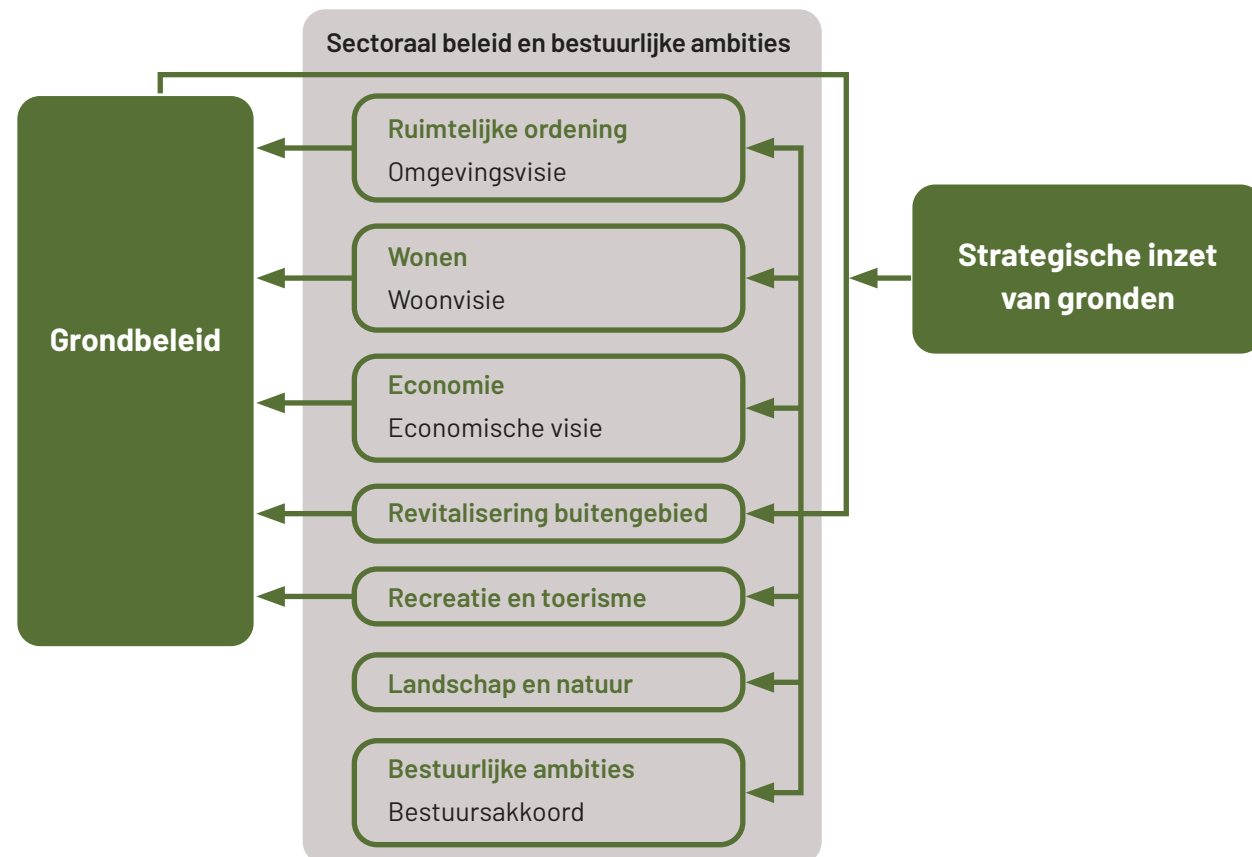
3. Doelstelling van het grondbeleid

Het grondbeleid is een instrument om de ambities van gemeente Maashorst waar te maken op een doelgerichte en verantwoorde wijze. Grondbeleid is dus een middel en daarmee geen doel op zich.

Het begint altijd bij de vragen: Wat wil de gemeente bereiken? Wat is de impact voor de lange termijn die de gemeente nastreeft? De gemeentelijke ambities van gemeente Maashorst liggen vast in het collegeprogramma, de Structuur-/Omgevingsvisie en sectoraal beleid, onder andere over wonen, economie, toerisme, recreatie en duurzaamheid.

De gemeente bepaalt met het grondbeleid de strategische koers bij een ruimtelijk initiatief. Om te bepalen welke rol de gemeente past in een ruimtelijk initiatief en welke instrumenten zij hiervoor wil inzetten, is een integrale en overkoepelende sturing essentieel. Het grondbeleid geeft een afwegingskader om te bepalen hoe de gemeente acteert bij het ruimtelijk initiatief waarbij grond en grondposities een rol spelen. Met het grondbeleid grijpt de gemeente in op de grondmarkt om te komen tot een evenwichtige toedeling van functies aan locaties en van de kosten en baten van de ontwikkeling¹.

Onderstaand schema laat de relatie van grondbeleid met de gemeentelijke ambities zien.

Schema Relatie grondbeleid met gemeentelijke ambities

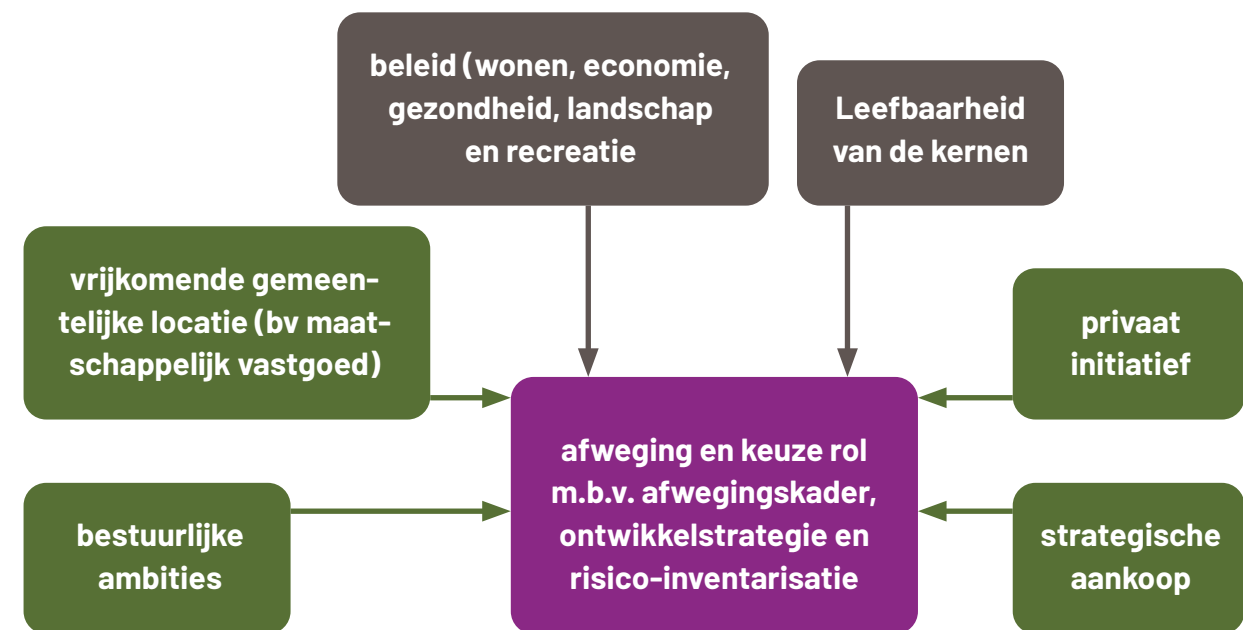
Schema Relatie grondbeleid met gemeentelijke ambities

De doelstellingen van het grondbeleid zijn:

1. het faciliteren en sturen van bestuurlijk en maatschappelijk gewenste ruimtelijke initiatieven;
2. het rechtvaardig verdelen van kosten en baten tussen gemeente en grondeigenaren op grond van de Wro en straks Ow;
3. het transparant maken en beheersen van de risico's van ruimtelijke initiatieven.

Wanneer gebruikt de gemeente Maashorst het grondbeleid om haar koers te bepalen?

Er zijn meerdere invalshoeken om een koers in grondpolitiek te bepalen. Zo kan een bestuurlijke ambitie het afwegingsproces initiëren, bijvoorbeeld de ambitie om in alle kernen in de woningbouwbehoefte te voorzien of het versterken van het landschap en recreatie. Of om de leefbaarheid van een centrumgebied te vergroten. Ook kan een private partij een ruimtelijk initiatief voorleggen, die al dan niet aan de ambities en opgaven van de gemeente Maashorst voldoet. Onderstaand figuur geeft de verschillende invalshoeken weer, die vragen om een koersbepaling en keuze in grondpolitiek.

Figuur Aanleiding

¹ Grond voor gebiedsontwikkeling 'instrumenten voor grondbeleid in een energieke samenleving' Raad voor de leefomgeving en infrastructuur, juni 2017.

4. De koers van het grondbeleid

De gemeente Maashorst past een **dynamisch grondbeleid** toe. In beginsel past de gemeente voor elke ruimtelijk initiatief maatwerk toe door een afweging te maken welke gemeentelijke rol en inzet van instrumenten het beste past om dit ruimtelijk initiatief tot stand te (laten) brengen. De keuze maakt de gemeente met behulp van het afwegingskader (zie hfst 5).

Welke rollen kan de gemeente kiezen?

In het grondbeleid heeft de gemeente primair keuze uit de gemeentelijke rollen: actief grondbeleid, proactief faciliterend grondbeleid en passief faciliterend grondbeleid. Als een ruimtelijk initiatief ongewenst is, dan werkt de gemeente Maashorst niet mee aan dit initiatief.

Rol	Actief grondbeleid	Proactief faciliterend grondbeleid	Passief faciliterend grondbeleid
	actieve regie en voeren van een grondexploitatie	actieve regie, sturend en verleidend	reguliere publieke taak en afweging

Actief grondbeleid

Een actieve rol is voor de gemeente weggelegd als het ruimtelijk initiatief in belangrijke mate bijdraagt aan de realisatie van gemeentelijke ambities en de gemeente absolute regie wil houden op de gewenste uitkomst en tijdsfad waarbinnen de ruimtelijk initiatief tot stand moet komen. Actief grondbeleid wordt dus toegepast als het ruimtelijk initiatief maatschappelijk zeer wenselijk is en daarbij een hoge prioriteit heeft en private partijen dit niet binnen afzienbare tijd oppakken. Bij actief grondbeleid treedt de gemeente op als private partij in de grondmarkt. Voor eigen rekening en risico voert de gemeente de grondexploitatie. De gemeente koopt en ontwikkelt gronden -al dan niet strategisch- en/of werkt risicodragend samen met private partijen. De gemeente doorloopt een planologische procedure om de gewenste bestemming te verkrijgen en zorgt ervoor dat de grond geschikt wordt gemaakt om op te bouwen (bouwrijp) en te leven (woonrijp). De gemeente verkoopt bouwgrond.

Proactief faciliterend grondbeleid

Een proactief faciliterende rol past als het ruimtelijk initiatief in belangrijke mate bijdraagt aan of (zeer) wenselijk is voor de gemeentelijke ambities, maar waarbij de gemeente de grondexploitatie niet wil of kan voeren. De gemeente wil het risico van de grondexploitatie niet lopen of een private partij beschikt over de gronden en is bereid om binnen de gemeentelijke kaders de ontwikkeling te realiseren. Kortom een private partij voert de grondexploitatie. De gemeente ondersteunt actief het planologisch proces en kan dit ook initiëren. De gemeente denkt actief mee met private partijen om het ruimtelijk initiatief binnen het door de gemeente gewenste tijdsfad en kaders te realise-

ren. Bij het ontbreken van marktinitiatief stimuleert en verbindt de gemeente, neemt een makelaarsfunctie aan en schept het klimaat om een ruimtelijk initiatief van de grond te krijgen. De gemeente beschouwt zichzelf als partner in het project, waarbij zij geen of een beperkt risico wil lopen. De gemeente faciliteert en past het kostenverhaal toe.

Passief faciliterend grondbeleid

Als het ruimtelijk initiatief slechts in beperkte mate bijdraagt aan de realisatie van gemeentelijke ambities dan kiest gemeente Maashorst voor een passief faciliterende rol. De gemeente stuurt uitsluitend op basis van haar publiekrechtelijke bevoegdheden. Zij neemt dus een zuiver plantoetsende rol in en toetst of de ontwikkeling strookt met haar beleid, doelen en ambities. De kosten, die de gemeente maakt om het plan te faciliteren, verhaalt zij volledig op de private partij. Het risico van de ontwikkeling ligt bij de private partij. De gemeente neemt dit risico niet (voor een deel) over. De gemeente neemt geen initiatief en spoort de markt niet aan. De ontwikkeling heeft voor de gemeente geen of een lage prioriteit. Het initiatief en het ontwikkelproces liggen dus volledig bij de private partij, behoudens de publiekrechtelijke bevoegdheid van de gemeente.

Niet meewerken

Als een initiatief niet bijdraagt aan of zelfs strijdig is met de gemeentelijke ambities, dan verleent de gemeente geen medewerking. Denk hierbij onder meer aan een initiatief dat niet voldoet aan de kaders van de Woonvisie, waarbij de initiatiefnemer niet bereid is om het plan hierop aan te passen. Deze gemeentelijke opvatting is legitiem omdat een gemeente niet verplicht is een bestemmingsplan (of omgevingsplan) op te stellen of een vigerend bestemmingsplan (of omgevingsplan) te herzien. De economische uitvoerbaarheid wordt altijd afgewogen in combinatie met de afweging in hoeverre het initiatief bijdraagt aan beleidskaders en ambities van gemeente Maashorst dan wel de afweging dat het zelfs in strijd is met dit beleid. Het initiatief geeft dan geen evenwichtige verdeling van kosten en opbrengsten en geeft geen basis voor de wijziging van de beleidskaders.

Heeft de gemeente Maashorst een voorkeur in het grondbeleid?

In het dynamische grondbeleid heeft de gemeente geen duidelijke voorkeur in de koers van grondpolitiek. De gemeente maakt met behulp van het afwegingskader een weloverwogen keuze in welke rol zij wil innemen in bij een specifiek ruimtelijk initiatief.

Het dynamische karakter van het grondbeleid past bij de ambitie van gemeente Maashorst om regie te voeren en daar waar het nodig is een (pro)actieve rol te pakken. Vanuit dit uitgangspunt blijft het noodzakelijk om alert te zijn en tijdig te anticiperen op veranderende situaties. Maar ook om te anticiperen op kansen en bedreigingen zowel met betrekking tot omstandigheden van een ruimtelijk initiatief die zich voor (kunnen) doen als op het te voeren beleid.

Koers gemeente Maashorst

Gemeente Maashorst voert een dynamisch grondbeleid. Haar koers voor een ruimtelijk initiatief bepaalt gemeente Maashorst met een afwegingskader. Hierbij stelt gemeente Maashorst bij elke ruimtelijk initiatief de centrale vraag: Draagt het ruimtelijk initiatief bij aan de realisatie van sectorale beleidsdoelstellingen en bestuurlijke ambities?

Koers

gemeente Maashorst voert dynamisch grondbeleid en past per initiatief maatwerk toe.

5. Het afwegingskader

De koers van het grondbeleid kent een verfijningsslag. Er liggen meerdere afwegingscriteria ten grondslag om uiteindelijk de koers van het grondbeleid te bepalen. Het afwegingskader helpt de gemeente om binnen de koers van het grondbeleid te bepalen welke rol het beste past bij een specifiek ruimtelijk initiatief.

Een aantal aspecten van het afwegingskader wordt hieronder nader toegelicht.

Sturing en regie

De gemeente Maashorst bepaalt of zij volledig de regie wil houden om het ruimtelijk initiatief te realiseren of dat ze dit deels kan loslaten door een private partij de ontwikkeling te laten oppakken. Dit is afhankelijk van de impact die het ruimtelijk initiatief heeft en de prioriteit die het binnen de opgaven en ambitie heeft. Denkbaar is dat de gemeente bij de versnellingsagenda woningbouw een sterke sturing wil op het ruimtelijke initiatief. Volledige regie is echter niet altijd nodig om de ambities te realiseren. Deze ambities kunnen ook door private partijen worden gerealiseerd door de afspraken hierover vast te leggen in een anterieure overeenkomst en de samenwerking goed te structureren.

Haalbaarheid ontwikkeling

Bij de afweging kijkt de gemeente naar de financiële effecten en het maatschappelijk rendement dat met het ruimtelijk initiatief kan worden behaald. De ontwikkeling is voor de gemeente financieel haalbaar als de grondexploitatie minimaal budgettair neutraal is. De financiële haalbaarheid van een grondexploitatie hoeft niet het uitgangspunt te zijn om een actieve rol aan te nemen in een ruimtelijk initiatief. Er kan een maatschappelijke noodzaak aanwezig zijn om het eventuele verlies in de grondexploitatie te accepteren. Als het ruimtelijk initiatief financieel niet haalbaar is, dan kan de gemeente ervoor kiezen om het tekort op de grondexploitatie en/of de meerjarenbegroting af te dekken. De afdekking van het tekort is een investering in de leefbaarheid van de gemeente of een specifieke kern.

Risicoprofiel

Als de ontwikkeling financieel haalbaar is, is de volgende stap om het risicoprofiel te bepalen. Zijn de risico's op financieel, bestuurlijk en maatschappelijk vlak aanvaardbaar? Denk hierbij aan de afweging of de gemeente bereid is strategische aankopen te doen, waarbij het nog onzeker is of zij deze investeringen in de grondexploitatie kan terugverdienen. De gemeente maakt de afweging of de risico's een belemmering opleveren voor de haalbaarheid of voortgang van het project. Is dat niet het geval, dan kan de gemeente een actieve rol innemen, al dan niet met een samenwerkingsverband en zo de risico's afdoende afdekken. De gemeente kan er voor kiezen om een initiatief met een hoger risico toch op te pakken als het sociaal/maatschappelijk rendement hoog is.

Figuur Afwegingskader

ACTIEF GRONDBELEID

PROACTIEF FACILITEREND GRONDBELEID

Initiatief gemeente, hoge prioriteit/urgentie om maatschappelijk belang/ambities te realiseren, volledige regie, grondproducent, hoger risicoprofiel

Marktinitiatief, hoge prioriteit, gemeente is bereid om deels los te laten, gemeente jaagt aan, maakt werkafspraken, met initiatiefnemer over samenwerking en ziet toe op naleving, maakt capaciteit / projectorganisatie vrij

Ambitie / waarden Gemeente Maashorst wil regie houden via grondposities om haar ambities en waarden expliciet in de ruimtelijke opgave te realiseren.

De ambities zijn voor gemeente Maashorst belangrijk maar de gemeente hoeft geen volledige regie op de ontwikkeling. De gemeente is bereid tot concessies of samenwerking.

Sturing en regie Maximale sturing en regie op de ontwikkeling door gemeente Maashorst is de enige mogelijkheid om de ambities in een ontwikkeling te realiseren.

Gemeente Maashorst heeft comfort dat markt de ontwikkeling uitvoert en laat daarmee een deel van de sturing op de ontwikkeling los, maar sturing blijft belangrijk.

Maatschappelijk rendement Het maatschappelijk rendement en de investering in de kern is belangrijk of de maatschappelijke noodzaak vraagt dat gemeente Maashorst de risico's en een eventueel het verlies in de grondexploitatie aanvaardt.

Gemeente Maashorst gaat samen met een marktpartij in overleg over het maatschappelijk rendement en zoekt hierin een compromis. Gemeente Maashorst is bereid tot publieke investeringen die niet geheel verhaald kunnen worden op de markt.

Financieel Het resultaat van de grondexploitatie is leidend. Gemeente Maashorst kan een positief resultaat behalen en wil dit verzilveren of gemeente Maashorst kiest bewust voor een verlies in de grondexploitatie als investering in haar kern.

De gemeente is niet bereid de grondexploitatie te voeren en laat dit aan de markt.

Risicoprofiel Het risico (bestuurlijk, maatschappelijk of financieel) is in beeld. Gemeente Maashorst vindt de realisatie van de ambities en beleid prioritair en neemt bewust de risico's om te zorgen dat de ontwikkeling wordt gerealiseerd.

Gemeente Maashorst wil geen of beperkt risico (bestuurlijk, maatschappelijk of financieel) lopen om de ambities en waarden te realiseren. Zij zoekt samenwerking of laat het risico bij de markt.

Grondpositie Gemeente Maashorst zet haar eigen gronden in of verwerft gronden om het maatschappelijk of financieel rendement te halen.

Gemeente Maashorst verkoopt haar (grond)positie aan de markt of laat de markt grondposities innemen/houden.

Marktinitiatief Gemeente Maashorst ziet dat de markt geen initiatief neemt of de markt is niet bereid om de ambities te verwezenlijken.

Gemeente Maashorst heeft voldoende zekerheid dat de markt met de ontwikkeling de gestelde ambities en waarden (deels) gaat realiseren. Sturing van de gemeente is wel nodig.

Urgentie De ontwikkeling heeft prioriteit. Gemeente Maashorst moet een actieve houding innemen om binnen de gestelde planning de ontwikkeling te realiseren.

Gemeente Maashorst heeft er vertrouwen in dat de markt binnen de gestelde termijnen de ontwikkeling realiseert.

Beperkte bijdrage bestuurlijke en sectorale ambities Geen urgentie

PASSIEF FACILITEREND GRONDBELEID

NIET MEEWERKEN

De ontwikkeling past in het beleid en de ambities van de gemeente. Het heeft geen prioriteit. De markt ontwikkelt zelf, sluit een anterieure overeenkomst en voldoet het kosteverhaal. Gemeente toetst met uitsluitend publiekrechtelijke taakstelling.

Noodzaak De ontwikkeling kan door de initiatiefnemer zelfstandig worden uitgevoerd zonder inspanning van de gemeente buiten haar publiekrechtelijke taakstelling.

De ontwikkeling past in niet in het beleid en ambities of kan niet zonder hulp van de gemeente tot stand komen, terwijl de gemeente hieraan geen medewerking wil verlenen.

Gemeente Maashorst heeft een onderbouwing waarom er geen noodzaak bestaat om aan de ontwikkeling mee te werken.

Past in beleid De ontwikkeling past binnen de ambities van de gemeente Maashorst of de gemeente Maashorst is bereid om de ontwikkeling binnen het sectoraal beleid of gemeentelijke ambities te laten vallen.

De ontwikkeling past niet in het beleid of ambitie en gemeente Maashorst is niet bereid om hierover het gesprek met de markt aan te gaan en het beleid aan te passen.

Kostenverhaal De initiatiefnemer is bereid om met gemeente Maashorst een anterieure overeenkomst te sluiten waarmee het volledige kostenverhaal is gewaarborgd.

De initiatiefnemer is niet bereid om aan het kostenverhaal te voldoen of een anterieure overeenkomst te sluiten.

Economische, zelfstandige uitvoerbaarheid De ontwikkeling kan zonder financiële bijdragen van de gemeente tot stand komen.

Het initiatief kan alleen worden gerealiseerd door de initiatiefnemer als gemeente Maashorst een financiële bijdrage levert. De gemeente is niet bereid om hieraan te voldoen, omdat het initiatief geen prioriteit heeft of niet voldoet aan het beleid of ambitie van de gemeente.

Figuur Afwegingskader

De gemeente ontvangt initiatieven die in mindere mate of zelfs niet bijdragen aan de uitvoering van het sectorale beleid of de ambities van de gemeente. Bij de afweging om wel of niet aan dit soort initiatieven mee te werken, is het van belang dat wordt afgewogen of het initiatief kansrijk is en niet strijdig met beleid of wetgeving, en of de initiatiefnemer bereid is om het kostenverhaal te voldoen. Dit bepaalt namelijk of de gemeente passief facilitair aan het initiatief wenst mee te werken of geen medewerking wil verlenen.

6. Instrumenten

De gemeente beschikt over een breed palet aan instrumenten, waarmee zij voorwaarden kan stellen en kan sturen bij een ruimtelijk initiatief. De inzet van deze instrumenten hangt af van de gekozen rol in het grondbeleid. Hieronder volgt een overzicht van de instrumenten per rol.

	Actief grondbeleid	Proactief faciliterend grondbeleid	Passief faciliterend grondbeleid
Rol	totale regie/sturing en voeren van de grondexploitatie	proactieve houding, verbinden en verleiden	reguliere publieke taak
Instrumenten	grondexploitatie, financiële paragraaf kostenverhaal (voorheen exploitatieplan), voorkeursrecht, onteigening, (strategische) verwerving, samenwerking met markt, gronduitgifte, planologische procedure	intentie- en anterieure overeenkomst, financiële paragraaf kostenverhaal, posterieure overeenkomst, samenwerking met markt, planologische procedure	intentie- en anterieure overeenkomst, planologische procedure

6.1 Actief grondbeleid

Grondverwerving

De gemeente neemt bewust een grondpositie in om de gemeentelijke ambities te realiseren en zelf de volledige regie van de ontwikkeling in de hand te houden. Het besluit om grond aan te kopen is een weloverwogen keuze, die volgt uit de keuze om actief grondbeleid te voeren.

Grondaankoop is niet zonder risico. Gemeente Maashorst maakt bij grondverwerving een onderbouwing met risicoanalyse om de risico's in beeld te brengen. Onderstaande vier factoren komen in ieder geval in de onderbouwing voor verwerving aan bod.

1. Noodzaak van een sterke gemeentelijke sturing in het gebied Het toekomstige ruimtelijk initiatief heeft een sterke sturing door gemeente. De gemeente wil actief regie voeren om het ruimtelijk initiatief binnen haar ambities en termijnen te realiseren. Dit wil zij bereiken met de grondverwerving;

2. Toegevoegde waarde en effect voor de gewenste ontwikkeling De aankoop dient het belang, de ambities en beleidsdoelstellingen van de gemeente. Met de verwerving stuurt de gemeente op impact en op dekking door waardecreatie op de lange termijn. Grondaankoop kan ook zorgen dat de prijsontwikkeling in het gebied niet verder oploopt. Zeker in combinatie met de toepassing van het voorkeursrecht kan dit een waardevol instrument zijn;
3. Prioriteit De gemeente wenst snel in te zetten op een ruimtelijk initiatief en daarbinnen het gewenste programma en een vertaling van de ambities en beleidsdoelstellingen te realiseren;
4. Financiële dekking

De grondverwerving wordt gedekt door de grondexploitatie of het budget dat de gemeenteraad ter beschikking heeft gesteld.

Een goede voorbereiding draagt bij aan een optimaal resultaat in het aankoopproces. Een verwervingsstrategie helpt daarbij. Afhankelijk van de mate van concreetheid van de toekomstige ruimtelijk initiatief kunnen twee vormen van aankoop onderscheiden worden, namelijk strategische aankopen en planmatige aankopen.

Strategische verwerving

Gemeente Maashorst kan een (strategische) positie innemen op de grondmarkt of in een toekomstige ontwikkeling voordat een planologische beslissing of ander ruimtelijk bestuurlijk besluit is genomen. De aankoop wordt voornamelijk gedaan in gebieden met een beoogd doel of eindresultaat, waarbij de gemeente de realisatie van de gemeentelijke ambities denkt te bereiken door middel van een actieve rol. De strategische verwerving heeft als voordeel dat de gemeente een concurrerende en marktconforme positie kan innemen. Door cruciale (grond)posities in te nemen, krijgt de gemeente een betere onderhandelingspositie om invloed te kunnen uitoefenen op de richting en uitkomst van de ontwikkeling in een gebied waar ook marktpartijen een positie hebben ingenomen of kunnen innemen.

Voor de strategische verwerving stelt de gemeenteraad jaarlijks in de programmabegroting een budget ter beschikking. Het college krijgt hiermee ruimte om met snelheid tot grondaankoop over te gaan als de situatie daarom vraagt. Wel wordt aan het besluit tot aankoop verbonden dat het college overeenkomstig artikel 169 lid 4 Gemw de gemeenteraad informeert door middel van een "wensen en bedenkingen-procedure".

Planmatige verwerving

Op het moment dat de gemeenteraad een grondexploitatie vaststelt en er is in de grondexploitatie verwerving van gronden voorzien, is de grondverwerving planmatig. De grondverwerving geschiedt dan vaak in het kader van het algemeen belang. Bij planmatige grondverwerving is (de voorgenomen) planologische beslissing of het ruimtelijk bestuurlijk besluit bekend. De grondeigenaar is dus bekend met de nieuwe bestemming.

Om het aankoopproces effectief te laten zijn, mag een eventuele onteigening nooit uit het oog verloren worden. Het is daarom verstandig om in voorkomende gevallen al te handelen conform de in een onteigeningsprocedure voorgeschreven regels, zoals aankoop op basis van volledige schadeloosstelling. Op deze manier wordt geanticipeerd op een eventuele inzet van onteigening. Blijft overeenstemming uit, dan kan de gemeente zonder tijdverlies overschakelen naar de formele onteigeningsprocedure. Het onderhandelingsdossier is dan namelijk al op een onteigening afgestemd.

Een Verwervingsplan kan bijdragen aan het proces en de transparantie. De gemeente kan ook voor planmatige verwervingen voorkeursrecht vestigen.

Gronduitgifte

Gemeente Maashorst hanteert bij gronduitgifte marktconforme prijzen en voorwaarden conform het grondprijnsbeleid. Gemeente Maashorst beschikt over een uitgifteprotocol, waarin de kaders staan hoe gemeente Maashorst haar gronden uitgeeft. Deze kaders voldoen aan de geldende jurisprudentie²: de gemeente handelt binnen de algemene beginselen van behoorlijk bestuur en moet dus bij gronduitgifte voldoen aan het **gelijkheidsbeginsel**. Daarnaast moet de gemeente **mededingingsruimte** bieden, omdat mag worden verwacht dat er meerdere gegadigden zullen zijn bij verkoop van gemeentelijke onroerende zaken. Dit betekent in hoofdlijnen dat de gronduitgifte gebeurt op de navolgende wijze.

Grondverkoop

Gemeente Maashorst geeft haar gronden uit met een (onderhandse) tenderprocedure. Deze procedure maakt zij openbaar, bijvoorbeeld via de gemeentelijke website of lokale krant. Hierdoor houdt de gemeente de gronduitgifte transparant en stelt zij private partijen in de positie dat zij –onder de gestelde selectiecriteria- vrij kunnen mededingen op de grondpositie. Voor elke gronduitgifte stelt de gemeente objectieve, toetsbare en redelijke selectiecriteria op. Dit conform het Didam-arrest. Daarbij gelden marktconforme voorwaarden en prijzen conform het gemeentelijke grondprijnsbeleid.

Het is denkbaar dat gemeente Maashorst op het tenderbeleid een uitzondering maakt. Dit zijn gronduitgiftes waarbij vaststaat dat op basis van de objectieve, toetsbare en redelijke selectiecriteria er slechts één geschikte partij is. De keuze om een uitzondering te maken op het tenderbeleid, moet worden onderbouwd aan de hand van de objectieve, toetsbare en redelijke selectiecriteria. De keuze om af te wijken van het tenderbeleid is een collegebevoegdheid. Het voornemen om gronden een-op-een uit te geven, gebeurt transparant, zodat iedereen hier van kennis kan nemen.

Grondprijzen

In het Grondprijnsbeleid stelt de gemeenteraad de kaders voor de grondprijzen en de grondprijzen vast. De grondprijzen zijn marktconform. De gemeente laat zich jaarlijks adviseren door een onafhankelijke taxatiecommissie. De gehanteerde taxatiemethodes zijn de comparatieve en residuele waardemethode. Daarnaast heeft het college de mogelijkheid om waar nodig maatwerk toe te passen. Bij maatwerk onderbouwt het college de grondprijs met een onafhankelijke taxatie, een onafhankelijke marktconformiteitstoets of is de grondprijs tot stand gekomen in concurrentie, bijvoorbeeld met de tenderprocedure.

Vestigen van zakelijk rechten

Uitgifte in volle juridische eigendom is het uitgangspunt van de gemeente. De gemeente kan in uitzonderlijke gevallen toch besluiten om te kiezen voor het vestigen van zakelijk rechten of de gronden in huur of bruikleen uit te geven. Dit is het geval als de gemeente regie wil houden op de grond en het gebruik hiervan. Dan vormt de uitgifte in erfpacht of het vestigen van een opstalrecht een goed alternatief.

Denkbare uitzonderingen

1. Sociale huurwoningen

Gemeente wenst sociale huurwoningen te realiseren en duurzaam betaalbaar te houden voor de doelgroep. De gemeente maakt hiervoor concrete prestatie-afspraken met de woningbouwcorporatie.

2. Particuliere bouwkavels of bedrijfskavels

Voor de bouwkavels die op de gemeentelijke website staan is transparant en voor iedereen kenbaar dat ze te koop zijn en onder welke voorwaarden. Daarmee zijn er gelijke kansen voor iedereen en is sprake van mededing. Als er een geïnteresseerde is voor een bouwkavel dan kan de gemeente hier een-op-een mee in gesprek gaan om te komen tot een verkoop. In alle andere gevallen zal de gemeente de criteria van het Didam-arrest in acht nemen.

3. Reststroken

De verkoop van reststroken vormt een gemotiveerde afwijking om een-op-een te verkopen. De gemeente verkoopt deze namelijk alleen aan de eigenaar of eigenaren van een aangrenzende onroerende zaak. Daarmee wordt aangetoond dat er maar slechts een of een beperkt aantal geschikte partijen zijn.

Uitgifte in erfpacht en het vestigen van recht van opstal is maatwerk. De condities en vestigingsvoorwaarden zijn afgestemd op marktconforme en redelijke uitgangspunten. De canon of retributie bepaalt het college aan de hand van de uitgangspunten van het grondprijnsbeleid.

Het vestigen van een recht van erfpacht ligt voor de gemeente niet voor de hand. Het kan derhalve in uitzonderlijke gevallen wel interessant zijn als de gemeente op de toekomstige bestemming wenst te sturen. Hierbij dient de gemeente een goede afweging te maken ten aanzien van de financiële risico's en het imago dat erfpacht voor gemeente Maashorst met zich mee kan brengen.

Huur en bruikleen

De gemeente kan gronden, die zij in eigendom heeft, verhuren of in bruikleen geven. Dit is een passend instrument als de gemeente bijvoorbeeld relatief snel weer over de grond wil kunnen beschikken of als ze de grond tijdelijk in gebruik geeft vooruitlopend op een definitieve bestemming of ontwikkeling.

Indien de gemeente een huurovereenkomst sluit, moet zij wel opletten dat de huurder geen huurrechten krijgt, die een snelle opzegging belemmeren. Daarmee zou de toepassing van het instrument zijn doel voorbij schieten.

Ondersteunende instrumenten

De gemeente beschikt binnen de actieve grondpolitiek over ondersteunende instrumenten bij grondaankoop, te weten: het gemeentelijk voorkeursrecht (hoofdstuk 9 Ow) en onteigening (hoofdstuk 11 Ow). Op het moment dat de gemeente voorziet dat private partijen de gronden om prijsopdrijvende redenen aan willen kopen dan wel dat de positie van de gemeente in het gebied wordt aangetast, kan gemeente Maashorst haar voorkeursrecht inzetten om een voorkeurspositie op de gronden te krijgen. De onteigening wordt als uiterst middel ingezet als bij een grondaankoop een minnelijk overeenstemming dreigt uit te blijven en voor de gemeente er een onteigeningsbelang aanwezig is. Daarbij moet de gemeente aantonen dat de onteigening urgent en noodzakelijk is.

Voorkeursrecht

Gemeente Maashorst kan om strategische redenen op grond van een gewenste/beoogde toekomstige ontwikkeling het voorkeursrecht inzetten om een voorkeurspositie in te nemen in de grondmarkt. Het voorkeursrecht is een passief verwervingsinstrument dat de gemeente kan helpen bij actief grondbeleid. Voorkeursrecht is passief, omdat zolang de grondeigenaar niet wenst te verkopen, er niets gebeurt. Het voorkeursrecht dwingt geen verkoop af. Het is dus geen verkoopverplichting voor de grondeigenaar.

Als de eigenaar, nadat het voorkeursrecht is gevestigd, zijn grond wil verkopen, dan moet de eigenaar als eerste deze grond aan de gemeente te koop aan te bieden. De enige uitzonderingen hierop zijn bij zelfrealisatie en verkoop aan een eigen kind. Dit helpt de gemeente Maashorst om de gronden marktconform en zonder prijsopdrijving door speculatie aan te kopen. Het voorkeursrecht is ook dan bedoeld om het prijsopdrijvend effect tegen te gaan dat wordt veroorzaakt door kopers die al dan niet vanwege speculatieve grondslagen, de betreffende grond opkopen.

De gemeente kan haar voorkeursrecht ook inzetten om een betere onderhandelingspositie te verkrijgen ten opzichte van de grondeigenaar. Dan gebruikt de gemeente haar voorkeursrecht niet om eigenaar van de grond te worden, maar een plek aan de onderhandelingstafel te krijgen op het moment dat de grondeigenaar met een derden zaken wil doen en hiervoor op basis van het voorkeursrecht toestemming nodig heeft van de gemeente. Zo stuurt de gemeente vanuit een passief verwervingsinstrument op het resultaat dat zij met de grond wil bereiken, zonder hiervoor eigenaar te worden en het (financiële) risico te dragen.

De duur van het voorkeursrecht is binnen de Wet voorkeursrecht gemeenten (Wvg) kan oplopen tot 16 jaar en 3 maanden. In de Ow kan de geldingsduur ook oplopen tot deze maximale duur, maar zijn er meer stappen voor nodig.

Geldingsduur maximaal Wvg en Ow	Wvg	Ow
Voorlopig voorkeursrecht (collegebesluit)	3 maanden	3 maanden
Zelfstandige voorkeursbeschikking (raadsbesluit)		3 jaar
Bestendiging voorkeursbeschikking (raadsbesluit)	3 jaar	
Omgevingsvisie of Omgevingsprogramma		3 jaar
Structuurvisie	3 jaar	
Omgevingsplan		5 jaar
Beschikking tot verlenging voorkeursrecht op grond van Omgevingsplan		5 jaar
Bestemmingsplan	10 jaar	

Schema duur voorkeursrecht onder de Wvg en Ow

Inzet voorkeursrecht en onteigening bij proactief faciliterend grondbeleid

Bij proactief faciliterend grondbeleid kan gemeente Maashorst ook overwegen om de instrumenten voorkeursrecht en onteigening in te zetten. Een private partij realiseert het ruimtelijk initiatief, die in belangrijke mate bijdraagt aan de realisatie van gemeentelijke ambities op, en de gemeente zet haar instrumentarium in om te helpen om deze ruimtelijk initiatief te realiseren.

Het gebruik van het voorkeursrecht om een grondpositie of onderhandelingspositie in te nemen, is alleen te rechtvaardigen als de gemeente Maashorst vooraf een duidelijk doel heeft voor de gronden, een aankoopbudget beschikbaar stelt en er bestuurlijk draagvlak is om de grond aan te kopen als de grondeigenaar de grond aanbiedt. Een goede toepassing van het voorkeursrecht schept namelijk voor de gemeente verplichtingen om tot aankoop van de gronden over te gaan. Let wel: als de gemeente niet overgaat tot aankoop, dan is de grondeigenaar gedurende een periode van drie jaar vrij om zijn grond aan derden te verkopen. Dit kan leiden tot een schadeloosstelling als de gemeente op oneigenlijke gronden het voorkeursrecht heeft toegepast. Daarnaast kan dat ook een stimulans zijn voor andere grondeigenaren om hun met voorkeursrecht belaste gronden aan te bieden aan de gemeente, waardoor het instrument zijn waarde verliest.

De toepassing van het voorkeursrecht kan er uiteindelijk toe leiden dat de grondeigenaar de gemeente via de rechter dwingt om de gronden aan te kopen conform de waardebeoordeling die de rechtbankdeskundigen afgeven.

In de Ow blijft het toepassingsbereik van het voorkeursrecht vergelijkbaar als onder de Wvg. Wel dient onder de Ow een concrete vestigingsgrondslag te bestaan. Deze grondslag geeft concreet inzicht in de voorziene functiewijziging van de grond. De functiewijziging is al toebedeeld in een omgevingsplan, omgevingsvisie of een omgevingsprogramma. Als dit nog niet het geval is, kan de gemeente door middel van een gemotiveerde voorkeursbeschikking een functie toedenken aan een perceel grond.

Onteigening

De toepassing van het instrument onteigening geldt als laatste redmiddel. Bij grondverwerving streeft de gemeente Maashorst naar een minnelijke oplossing. Het is daarom niet zonder meer de ambitie van de gemeente Maashorst om dit instrument in te zetten. Echter, in uitzonderingsgevallen kan een onteigening uitkomst bieden voor de gemeente om de ontwikkeling van de grond te krijgen. Dit speelt in de gevallen als de gemeente tot het uiterste is gegaan om de grond op minnelijke wijze te krijgen, maar de grondeigenaar niet wil verkopen of aan de verkoop objectief toetsbare onredelijke voorwaarden blijft stellen. Zijn er geen alternatieven denkbaar en dreigt de ontwikkeling hiermee te vertragen dan wel niet realiseerbaar te zijn, dan kan onteigening als instrument een oplossing bieden.

Onder de Ow verandert de onteigeningsprocedure. Er wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen het bestuursrechtelijke spoor en het privaatrechtelijke spoor. Het bestuursrechtelijke spoor regelt de eigendomsovergang. Het privaatrechtelijke spoor behandelt de hoogte van de schadeloosstelling. De de gemeenteraad krijgt in het publiekrechtelijke spoor een meer prominente rol. Zij neemt de onteigeningsbeschikking die door de bestuursrechter bekrachtigd dient te worden.

Voorkeursrecht onder de Wvg en Onteigeningswet

De invoering van de Ow is op 1 januari 2023 voorzien. Tot die tijd geldt de huidige regelgeving. Voor de grondbeleidsinstrumenten heeft dit met name betrekking op de Wvg en Onteigeningswet. Mocht de invoering van de Ow uitgesteld worden, dan kan de gemeente haar grondbeleidsinstrumenten inzetten op grond van de Wvg en Onteigeningswet.

Voorkeursrecht

De reikwijdte van het voorkeursrecht wijzigt met de komst van de Ow niet wezenlijk. Om haar positie op de grondmarkt veilig te stellen en te voorkomen dat een prijsopdrijvend effect ontstaat door grondspeculatie kan de gemeente het voorkeursrecht conform de Wvg. In de Wvg wordt geen zwaarwegende vestigingsgrondslag verlangd. De gronden mogen in de toekomstige bestemming niet voor agrarische doeleinden worden bestemd. Daarnaast moet de toekomstige bestemming wel redelijkerwijs voorzienbaar zijn. Hoewel de bestuursrechter de rechtmatigheid van de vestiging van het voorkeursrecht marginaal toetst, is wel een ontwikkeling gaande dat de gemeente de vestiging van het voorkeursrecht deugdelijk motiveert.

Onteigening

De onteigening vloeit voort uit de Onteigeningswet. De onteigeningsprocedure wordt gekenmerkt door een administratieve en gerechtelijke procedure. In de administratieve procedure wordt de noodzaak, urgentie en publiek belang vastgesteld. De gemeente krijgt in deze procedure de onteigeningstitel. Dit is een "toegangsbewijs" om de gerechtelijke procedure te mogen voeren. De Kroon kan de onteigeningstitel afgeven op verzoek van de gemeente. De meest voorkomende onteigeningstitel zijn titel IV: bestemmingsplanontteigening (art 78 lid 1 Ow) en titel IIa: onteigening ten behoeve van infrastructuur (artikel 72a Ow). De gerechtelijke procedure is gericht op het onteigeningsvonnis en het schadeloosstellingsdebat. In de gerechtelijke onteigening buigt de civiele rechter zich over de eigendomsontnemning en de schade die de rechthebbende als gevolg hiervan lijdt.

Voor de gemeente is met name de bestemmingsplanontteigening van belang. De gerechtelijke onteigening kan pas plaatsvinden als het bestemmingsplan is vastgesteld. Pas als het bestemmingsplan onherroepelijk is, kan de eigendomsontnemning plaatsvinden. De rol van de gemeenteraad in de onteigening is beperkt tot het verzoeken van de Kroon om tot onteigening over te gaan. Of de gemeente aan alle vereisten heeft voldaan, wordt door de corporate dienst van Rijkswaterstaat getoetst.

318) 671

MOBI

DE WERK

DE WERK

6.2 Facilitair grondbeleid

Sturing met planologische instrumenten

Bestemming van grond

De kern van het facilitaire grondbeleid is dat gemeente Maashorst vanuit haar publiekrechtelijke rol kan sturen op de ruimtelijke ordening van grond: gemeente Maashorst stuurt met de bestemming. De gemeente heeft de bevoegdheid om de bestemming van grond te veranderen en vast te leggen. Als gemeente Maashorst planologische medewerking verleent, kan zij kwalitatieve (bijvoorbeeld programmering en duurzaamheid van een plan) en financiële (kostenverhaal) voorwaarden verbinden aan deze medewerking. Als het ruimtelijk initiatief past binnen haar ambities en beleidskaders en daarbij het kostenverhaal vooraf verzekerd is, dan staat niets in de weg om medewerking te verlenen aan de planologische wijziging.

Vorbereidingsbesluit

Gemeente Maashorst kan een voorbereidingsbesluit strategisch inzetten. Het voorbereidingsbesluit zorgt ervoor dat een aanhoudingsplicht voor bouw- en aanlegactiviteiten ontstaat. Hierdoor zorgt de gemeente ervoor dat binnen de geldigheidsduur van het voorbereidingsbesluit niet rechtstreeks omgevingsvergunningen worden verleend, die binnen het vigerende omgevingsplan passen. Dit kan gemeente Maashorst helpen met het bereiken van haar toekomstige doelstellingen en voorkomt hogere kosten van bijvoorbeeld verwerving en schadeloosstelling. Het voorbereidingsbesluit anticipeert vanuit een ruimtelijk planologisch perspectief op de gewenste ontwikkelingen van de gemeente voor een bepaald gebied.

De voorbeschermingsregels worden opgenomen in het omgevingsplan. De bescherming van het voorbereidingsbesluit geldt voor één jaar en zes maanden tenzij de wijziging van het omgevingsplan is bekendgemaakt of in werking treedt.

Kostenverhaal

De gemeente is verplicht om de kosten, die zij voor een aangewezen bouwplan³ maakt, te verhalen op de initiatiefnemer. Het is wettelijk verplicht om de hoogte van de exploitatiebijdrage vast te stellen conform de Ow en het kostenverhaal te verzekeren. Het kostenverhaal omvat de grondexploitatiekosten conform de kostensoortenlijst (artikel 8.15 (tabel A en B van bijlage IV) Ob). In de Ow is uitgangspunt dat het kostenverhaal door middel van een overeenkomst privaatrechtelijk wordt verhaald. Als dit niet mogelijk is, dan wordt het kostenverhaal publiekrechtelijk verankerd in het omgevingsplan, het projectbesluit of de omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.

Anterieure overeenkomst

De anterieure overeenkomst is een privaatrechtelijke overeenkomst, waarin de gemeente en een private partij afspraken over het ruimtelijk initiatief vastleggen. In de anterieure overeenkomst leggen de gemeente en de private partij de verdeling van taken, verantwoordelijkheden en risico's vast. Bovendien biedt de anterieure overeenkomst de mogelijkheid om voorwaarden te stellen waaraan de ontwikkeling moet voldoen. Een ge-

meente stuurt hiermee privaatrechtelijk op locatie-eisen, programmering en planning. Hoewel de anterieure overeenkomst wordt beheerst door het privaatrecht met veel contractsvrijheid, zitten er voor de gemeente wel grenzen aan hetgeen zij van een private partij mag verlangen. De anterieure overeenkomst mag niet strijdig zijn met geldende wet- en regelgeving, de redelijkheid en de billijkheid wordt gerespecteerd en de algemene beginselen van behoorlijk bestuur worden nageleefd. De gemeente mag van deze overeenkomst geen misbruik maken door een private partij te dwingen onredelijk hoge bijdragen te betalen en/of andere buitensporige verplichtingen aan te gaan. Zo mag de gemeente de medewerking aan een ontwikkeling, die past in een goede ruimtelijke ordening niet weigeren, omdat de private partij niet bereid is een overeenkomst te sluiten over het kostenverhaal. De gemeente kan dan altijd terugvallen op de verhaalsmogelijkheden via het publiekrechtelijk spoor. Vooral in de situatie dat het ruimtelijk initiatief ook bijdraagt aan gemeentelijke ambities, is het noodzaak om haalbare afspraken te maken vanuit een gelijkwaardige positie van partijen. De betaling van het kostenverhaal kan in termijnen geschieden. Dit is afhankelijk van de complexiteit en omvang van het ruimtelijk initiatief. Het bepalen van de hoogte van de bijdrage en het aantal termijnen is dus maatwerk. De initiatiefnemer overlegt na het ondertekenen van de anterieure overeenkomst een bankgarantie of vergelijkbaar, zodat de gemeente verzekerd is van betaling.

Intentieovereenkomst

Bij kleine ontwikkelingen sluit de gemeente direct een anterieure overeenkomst om het kostenverhaal te verzekeren. Voor grotere en complexere projecten sluit de gemeente voorafgaand aan de anterieure overeenkomst een intentieovereenkomst met de initiatiefnemer. In de intentieovereenkomst leggen partijen de kaders en de afspraken voor de haalbaarheidsfase vast. In deze overeenkomst legt de gemeente vast dat de initiatiefnemer de gemeentelijke inzet van deze fase vergoedt. Daarnaast wordt in deze overeenkomst opgenomen onder welke voorwaarden gemeente Maashorst meewerkt en wanneer ze haar medewerking beëindigt. De overeenkomst bepaalt welke risico's elk van de partijen op zich neemt en welke inspanning van elkaar wordt verwacht, gekoppeld aan een planning. De intentieovereenkomst wordt, als het plan haalbaar is gebleken, opgevolgd door de anterieure overeenkomst.

Uitblijven van overeenstemming

Indien de gemeente en de initiatiefnemer anterieur geen overeenstemming bereiken, heeft de gemeente de keuze om het kostenverhaal publiekrechtelijk te verankeren in het omgevingsplan, het projectbesluit of de omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit of om niet mee te werken aan het initiatief. De gemeente kan besluiten om niet mee te werken aan het ruimtelijk initiatief als het economisch niet uitvoerbaar is en de initiatiefnemer niet wil voldoen aan het kostenverhaal. De gemeente dient dit goed te motiveren dat zij niet aan betaalplanologie doet.

Publiekrechtelijke verankering van het kostenverhaal

De Ow biedt gemeente Maashorst een publiekrechtelijke grondslag om de kosten van de grondexploitatie op de initiatiefnemer te verhalen en om eisen en regels te stellen aan de ontwikkeling van de locatie. Dit instrument is voor de gemeente een middel om het ruimtelijk initiatief mogelijk te maken als er met een marktpartij geen overeenstemming kan worden bereikt over het sluiten van een anterieure overeenkomst.

³ Hieronder wordt verstaan: bouw- en verbouwactiviteiten als bedoeld in artikel 8.13 Ow

Daarnaast kan de schaduwberekening van het publiekrechtelijk kostenverhaal helpen om het kostenverhaal via het anterieure spoor vorm te geven. Deze berekening geeft aan wat de gemeente wettelijk aan kosten moet verhalen.

De kosten van de grondexploitatie bepaalt de gemeente aan de hand van de kostensoortenlijst en betreffen de plankosten (o.b.v. de Ministeriële regeling plankosten), eventueel de kosten voor aanleg of wijziging van openbare ruimte, nadeelcompensatie (inclusief procedure) en bijdrage aan bovenwijkse voorzieningen. Het verhaal van de bovenwijkse kosten wordt getoetst aan de criteria van profijt, toerekenbaarheid en proportionaliteit. Daarnaast kan de gemeente een financiële bijdrage voor de fysieke leefomgeving publiekrechtelijk verhalen. Artikel 8.21 Omgevingsbesluit geeft de categorieën aan waarvoor deze financiële bijdrage is bedoeld. Hieronder vallen ook de aanleg van infrastructuur voor verkeers- en openbaar vervoersnetwerken van gemeentelijk of regionaal belang. Deze werken hebben een functionele samenhang met de groei van de gemeente of de regio.

In de nota kostenverhaal en financiële bijdragen wordt dit nader beschreven.

Stedelijke kavelruil

De Ow heeft een nieuw privaatrechtelijk instrument voor stedelijke kavelruil. Dit instrument is vooral toepasbaar voor stedelijke locaties waar het eigendom versnipperd is en de huidige kavelstructuur een belemmering vormt om de gebiedsontwikkeling uit te voeren. Daarnaast biedt de stedelijke kavelruil ook een uitkomst bij de herstructurering van oudere gebieden, waarbij de ruil van gebouwen een nieuwe kans voor het gebied kan betekenen. Ook op het snijvlak van het stedelijk en landelijk gebied is de stedelijke kavelruil denkbaar. Dit instrument kan worden ingezet om leegstand van agrarische bedrijfsbebouwing te voorkomen.

Stedelijke kavelruil is een privaatrechtelijk instrument en niet publiekrechtelijk afdwingbaar. De eigenaren nemen vrijwillig deel aan de kavelruil en sluiten gezamenlijk een kavelruilovereenkomst. De gemeente kan bij dit proces faciliteren. De stedelijke kavelruil is een dan ook sprekend voorbeeld hoe de gemeente haar proactieve faciliterende rol kan pakken.

Kavelruil in het landelijk gebied

Dit instrument is vrijwillig en een goed alternatief voor de verplichte herverkaveling van het landelijk gebied. Agrarische ondernemers kunnen samen met de gemeente onderzoeken hoe de agrarische bedrijfsomstandigheden kunnen verbeteren. De gemeente kan dit instrument inzetten om te komen tot grondposities om de recreatie- en natuuropgave te verstevigen. Hierdoor streven partijen naar een win-win-situatie. De gemeente kan dit proces proactief faciliteren door de notariële kosten en kadastrale kosten te subsidiëren en een leidende rol in het proces te hebben.

Als partijen een kavelruilovereenkomst sluiten, kan de kavelruil in aanmerking komen voor een vrijstelling van de overdrachtsbelasting overeenkomstig de voorwaarden van artikel 12.47 van Ow.

Kostenverhaal onder Wro

Het kostenverhaal is tot de inwerkingtreding van de Ow in de Wro en Besluit ruimtelijke ordening (Bro) verankerd. De gemeente is verplicht om kosten te verhalen. Als de gemeente het kostenverhaal niet anderszins heeft verzekerd, is zij verplicht om op grond van artikel 6.12 Wro een exploitatieplan op te stellen. De gemeenteraad is bevoegd om een exploitatieplan vast te stellen behorend bij bepaalde planologische besluiten, waarin gronden zijn aangewezen waarop een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen bouwplan is voorgenomen. De gemeenteraad stelt het exploitatieplan gelijktijdig vast met het planologisch besluit (bijvoorbeeld een bestemmingsplan), waarop het exploitatieplan betrekking heeft.

In publiekrechtelijke zin kan de gemeente de gebiedseigen kosten, waaronder plankosten (o.b.v. de Ministeriële regeling plankosten), eventueel de kosten voor aanleg of wijziging van openbare ruimte en een bijdrage aan bovenwijkse voorzieningen verhalen. Het verhaal van de bovenwijkse kosten dient te voldoen aan de criteria van profijt, toerekenbaarheid en proportionaliteit.

In privaatrechtelijke zin kan de gemeente met de initiatiefnemer in een anterieure overeenkomst overeenkomen dat de initiatiefnemer naast het wettelijke kostenverhaal een vrijwillige financiële bijdrage voor de ruimtelijke ontwikkeling betaalt. Dit zijn kosten die in beginsel los staan van de grondexploitatie. Gemeenten zijn verplicht om de bijdrage voor de ruimtelijke ontwikkeling te verankeren in een structuurvisie en het bouwplan moet een koppeling hebben met de te financieren ruimtelijke ontwikkeling.

Stedelijke en kavelruil

De stedelijke kavelruil is niet verankerd in de Wro. In aanloop naar de Ow was het Stimuleringsprogramma Stedelijke Kavelruil in het leven geroepen.

Kavelruil landelijk gebied

De kavelruil landelijk gebied is verankerd in de Wet inrichting landelijk gebied. Dit instrument kent geen inhoudelijk verschil ten opzichte van de Ow.

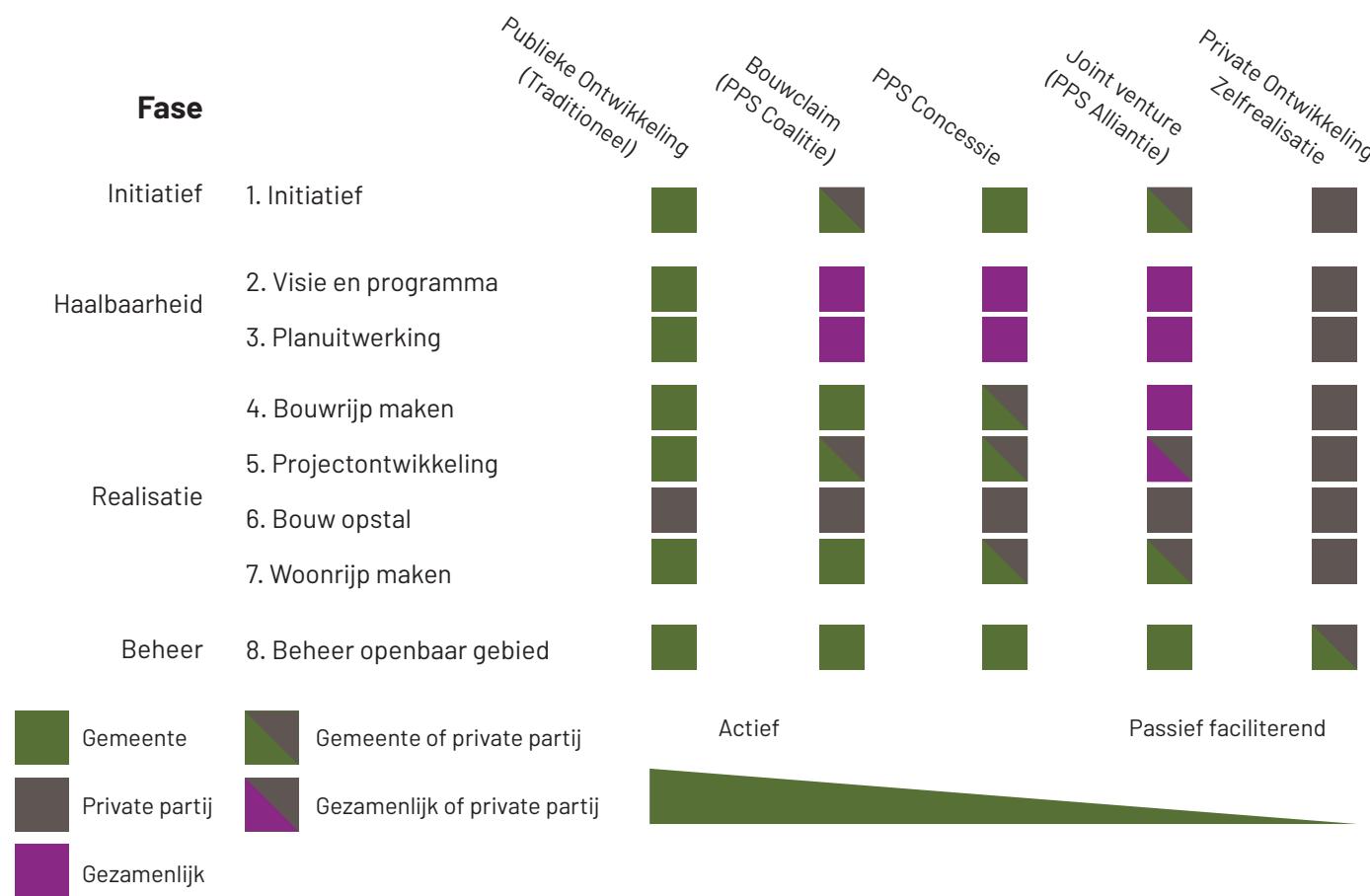
7. Samenwerken

Bij de verschillende rollen van grondbeleid passen verschillende manieren van samenwerking. De vormgeving van de samenwerking hangt af van de rol die de gemeente voor haarzelf voorziet en welk risico zij in de samenwerking wil lopen. Zie onderstaand schema voor de glijdende schaal van samenwerkingsverbanden.

Het belangrijkste onderscheidende kenmerk van de samenwerking in de verschillende vormen van grondpolitiek is de mate waarin de gemeente risicodragend en in samenwerking met private partijen overgaat tot het voeren van de grondexploitatie. Gemeente Maashorst kan een vorm van Publieke Private Samenwerking (PPS) aangaan, als:

- zowel de private partij als de gemeente in het plangebied grondeigendom hebben;
- de (beschikbaarheid van) specifieke deskundigheid van een van beide of beide partijen nodig is om het ruimtelijk initiatief tot stand te brengen;
- partijen noodzaak zien om de risico's te verdelen, waarbij afspraken worden gemaakt over de verdeling van risico's en het maximale risico dat partijen willen en kunnen dragen;
- de gemeente van het begin tot het eind van het project de regie over de kwaliteit van de ontwikkeling wenst te voeren;
- het ruimtelijk initiatief groot van omvang is en een lange ontwikkeltijd kent.

In voorkomende gevallen kan ook de situatie optreden dat een private partij beschikt over grondposities en zich beroept op zelfrealisatie van deze gronden. De gemeente werkt hieraan mee indien de private partij kan aantonen dat hij met zijn gronden wil aansluiten op de ambities en het kwaliteitsniveau van het totale plangebied en dat hij op zijn gronden het programma wil realiseren dat hiervoor door de gemeente is bedacht. Vanzelfsprekend zal de private partij voor zijn gronden moeten voldoen aan het door de gemeente te verhalen kostenverhaal van het totale plangebied. De private partij zal daarom bereid moeten zijn om een anterieure overeenkomst te sluiten met de gemeente. Ook kan de gemeente terugvallen op de publiekrechtelijke verankering van het kostenverhaal.

Figuur Samenwerkingsvormen bij gebiedsontwikkeling (Bron: Deloitte, bewerking GrondGidsen)

Samenwerkingsvormen toegelicht

Bouwclaimmodel

Het bouwclaimmodel is een bijzondere vorm van actief grondbeleid en wordt veelal gekozen als private partijen grondeigendommen hebben in het plangebied.

In het bouwclaimmodel verkopen de private partijen hun grond aan de gemeente onder de voorwaarde dat zij bij de gronduitgifte bouwrijpe grond mogen terugkopen met een vooraf overeengekomen programmering waarmee zij hun bouwrechten veiligstellen. De gemeente voert de grondexploitatie en draagt zorg voor het bouw- en woonrijp maken van het gebied. De samenwerking op basis van een bouwclaim is vooral goed inzetbaar als in een gebied sprake is van versnipperd eigendom in handen van private partijen en de gemeente een actieve rol wenst in te nemen. De gemeente kan dan haar regierol beter invullen en zo de gewenste ontwikkelingen op de locatie beter sturen. Deze variant is veelal te prefereren boven de zelfrealisatie door alle afzonderlijke private grondeigenaren elk op hun eigen percelen.

Concessiemodel

Bij het concessiemodel heeft de gemeente (geheel dan wel gedeeltelijk) het grondeigendom. De gemeente draagt haar grond over aan een private partij (bijvoorbeeld via aanbesteding of een prijsvraag) die de (privaatrechtelijke) grondexploitatie voert. In een samenwerkingsovereenkomst worden vervolgens de kwalitatieve afspraken vastgelegd. Na realisatie komt de openbare ruimte weer in handen van de gemeente.

De gemeente beperkt zich bij het concessiemodel tot het stellen van randvoorwaarden, bijvoorbeeld met een stedenbouwkundig programma van eisen, masterplan of kwaliteitsnormen. Dit model kenmerkt zich door een strikte publiek-private rolverdeling, waarbij een private partij een groot deel van de traditionele overheidstaken (bijvoorbeeld de aanleg van openbare voorzieningen en infrastructuur) uitvoert en de risico's draagt. Zowel de grond- als de opstalexploitatie zijn voor rekening en risico van de private partij. Bij een dergelijke overdracht van overheidstaken moet zeker gesteld worden dat de private partij deze werken conform de regels van het (Europees) aanbestedingsrecht en het gemeentelijk aanbestedingsbeleid zal aanbesteden. In de praktijk van gemeente Maashorst voert de gemeente vaak de werkzaamheden van het bouwrijp maken uit. De gemeente maakt met de marktpartij afspraken over de vergoeding van haar kosten van bouwrijpmaken. De gemeente kiest bij het concessiemodel nadrukkelijk voor samenwerking om zo ook de kennis, kunde en capaciteit van marktpartijen bij de gewenste gebiedsontwikkeling optimaal te kunnen benutten en/of omdat zij het risico voor de ontwikkeling niet wil dragen. De belangrijkste voorwaarde voor het bereiken van positieve effecten bij de toepassing van het concessiemodel ligt vooral in de rolvastheid en professionaliteit van partijen. Bij een concessie moet voldoende ruimte gegeven worden aan de marktpartij. Afspraken over het kwaliteitsniveau en programma dienen vooraf op hoofdlijnen te worden vastgelegd.

Joint-venture

Wanneer in een gebied diverse partijen (waaronder de gemeente) grondeigendom hebben, kunnen zij besluiten samen te gaan werken door het sluiten van samenwerkingsovereenkomsten dan wel door voor de samenwerking een aparte rechtspersoon op te richten, bijvoorbeeld een Grond Exploitatie Maatschappij (GEM). De GEM kan dan de gezamenlijke grondexploitatie voeren en gronden uitgeven, vaak op basis van een gezamenlijk opgesteld en vastgesteld masterplan voor het gebied. Meestal wordt als uitgangspunt gehanteerd dat de grondexploitatie minimaal een budgettair neutraal saldo heeft. De risico's van de grondexploitatie worden gedragen door alle deelnemende partijen. De gemeente behoudt haar publiekrechtelijke verantwoordelijkheden.

8. Financieel kader

Bij actief grondbeleid treedt de gemeente als private partij op in de grondmarkt; een 'bedrijf' als onderdeel van een gemeente, een politieke organisatie. Bij actief grondbeleid is het essentieel om zowel op project (individuele grondexploitatie⁴)- als portefeuilleniveau (totaal van grondexploitaties) overzicht en inzicht te hebben om goed te kunnen sturen. Het is belangrijk om vanuit beide vertrekpunten te analyseren en te sturen; dus op projectniveau en vervolgens te consolideren op portefeuilleniveau, maar ook vanuit de portefeuille om vervolgens af te dalen naar projecten. Dit is vooral van belang op het gebied van programmering; daarbij kijkt de gemeente verder dan de eigen projecten en neemt ook de projecten van private partijen mee. De gemeente analyseert en stuurt op gemeenteniveau door de programmering (het aanbod) van gemeentelijke projecten en particuliere initiatieven af te zetten tegen de behoefte. Hierdoor krijgt de gemeente inzicht hoe het aanbod zich verhoudt tot de behoefte. Deze informatie gebruikt de gemeente om te sturen, haar (afzet)risico's te bepalen en voor de financieel-economische onderbouwing bij een planologische procedure.

De gemeente stuurt bij grondexploitaties op kasstromen en probeert uitgaven en inkomsten zoveel mogelijk te matchen om een badkuip aan voorinvesteringen zo beperkt mogelijk te houden; dit heet cashflowsturing. Door flexibiliteit (programmering, fasering) in te bouwen en pas kosten te maken als de gebruikers met hun wensen en commitment aan tafel zitten, verlaagt het risicoprofiel. De gemeente maakt realistische ramingen door zowel kosten als opbrengsten goed te onderbouwen en te faseren.

De gemeente verkoopt gronden tegen een marktconforme prijs en marktconforme uitgiftevoorwaarden. De gemeente neemt, zoals het BBV voorschrijft, (tussentijds) winst volgens de percentage of completion, de zogenaamde POC-methode.

Zodra te verwachten is dat een grondexploitatie verliesgevend is, dekt gemeente Maashorst dit verlies af met de voorziening exploitatierisico's.

Twee keer per jaar voert het college een risico-inventarisatie uit. De risico-inventarisatie omvat de project- en projectoverstijgende risico's. De gemeente maakt risico's niet alleen inzichtelijk, maar zorgt met risicomanagement voor beheersing van de risico's en treft de nodige beheersmaatregelen. De risico's van grondexploitaties dekt de gemeente af met de Algemene Bedrijfsreserve Grondbedrijf.

Onderstaand schema laat de relaties zien tussen de grondexploitaties, de reserve en de voorziening exploitatierisico's.

Figuur Financiële stromen grondexploitaties

Risicomanagement

Met de risico-inventarisatie maakt de gemeente een inschatting van de financiële impact en de kans van optreden, ingedeeld in 5 klassen oplopend van kans en financiële impact. Dit leidt tot een totaalbedrag aan mogelijke risico's. Dit bedrag wordt meegenomen in de beoordeling van het weerstandsvermogen. Om de risico's te beheersen brengt de gemeente in kaart welke maatregelen ze kan treffen.

4 Een grondexploitatie wordt in het BBV bouwgrond in exploitatie genoemd of BIE.

9. Verantwoording en governance

De gemeenteraad heeft een kaderstellende en controlerende rol. Het college zorgt voor de uitvoering en doet dit binnen de kaders die de gemeenteraad heeft gesteld.

Het college legt verantwoording af over de uitvoering van het grondbeleid. De verantwoording is een onderdeel van de jaarlijkse planning & control cyclus. Het college informeert de raad op twee momenten per jaar over de uitvoering van het grondbeleid, namelijk in het najaar met de paragraaf grondbeleid als onderdeel van de programmabegroting en de tussentijdse toetsing en rond de zomer met de paragraaf grondbeleid als onderdeel van de jaarrekening en het MJP. Dit is conform de BBV-regels. Deze BBV-regels zullen mogelijk bij de invoering van de Ow gewijzigd worden en in aangepaste vorm door de gemeente Maashorst worden toegepast.

Bij privaatrechtelijke rechtshandelingen, die ingrijpende gevolgen kunnen hebben voor de gemeente, geeft het college de gemeenteraad vooraf de mogelijkheid om wensen en bedenkingen in te brengen, (artikel 169 lid 4 Gemw).

	Gemeenteraad	College
Grondbeleid	Vaststellen nota grondbeleid	Uitvoeren grondbeleid
	Controleren uitvoering door college (paragraaf grondbeleid)	Verantwoording afleggen uitvoering (paragraaf grondbeleid)
Financieel	Vaststellen (tussentijdse) winst- en verliesneming, vaststellen van reservevorming en dotaties aan voorzieningen	
Grondexploitaties	Openen, vaststellen, herzien en afsluiten van grondexploitaties in een separaat raadsbesluit.	Uitvoering van de grondexploitaties
	Vaststellen MJP waarin grondexploitaties geopend, vastgesteld, herzien en afgesloten kunnen worden	Verantwoording afleggen over de grondexploitatie portefeuille (jaarverslag) en het voorleggen van de geactualiseerde en nieuwe grondexploitaties (meerjarenbegroting) met MJP en uitvoering van de grondexploitaties
	Kennisnemen van de tussentijdse toetsing met een informatie nota	Tussentijds verantwoording afleggen en het voorleggen van de geactualiseerde en nieuwe grondexploitaties met tussenrapportage en uitvoering van de grondexploitaties
Verwerving	Ter beschikking stellen van budget voor aankopen	Aankoop gronden binnen budget en kaders gemeenteraad
	Vestigen van een voorkeursrecht	
	Onder Wro: verzoek aan de Kroon voor onteigening	
	Onder Ow: besluit tot onteigening	
Gronduitgifte	Onderdeel nota grondbeleid	Uitvoeringskaders gronduitgifte Gronduitgifte (inclusief selectieprocedure, tenders) Vaststellen algemene verkoopvoorwaarden
Grondprijzen	Vaststellen kaders grondprijnsbeleid en grondprijzen	Maatwerk toepassen binnen kaders grondprijnsbeleid
Kostenverhaal	Vaststellen nota kostenverhaal en financiële bijdragen en actualisatie daarvan	Sluiten intentie-, anterieure en posterieure overeenkomsten, in rekening brengen kostenverhaal en financiële bijdragen
Samenwerking		Aangaan van samenwerkingsovereenkomsten, oprichten van een of deelnemen in een privaatrechtelijke rechtspersoon

Bijlage 1 Spelregels grondbedrijf

Gemeenten zijn voor de grondexploitaties gebonden aan de regels van het Besluit begroting en verantwoording provincie en gemeente (hierna: BBV). De onderstaande spelregels zijn in lijn met of strikter dan de regels van commissie BBV (notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken (2019) van juli 2019).

IMVA en BIE

Grondexploitaties zijn te onderscheiden in twee 'groepen', namelijk:

- **Immateriële Vaste Activa (IMVA)**
Een IMVA is te beschouwen als een voorgenomen grondexploitatie. Hierop mag de gemeente de kosten van onderzoek en ontwikkeling verantwoorden. Dit zijn kosten in de periode vóórdat de grondexploitatie is geopend en vastgesteld. De bedoeling is dat de IMVA binnen vijf jaar wordt omgezet naar een Bouwgrond in Exploitatie (BIE). Is dit niet het geval, dan boekt de gemeente de reeds gerealiseerde kosten af ten laste van de Algemene Bedrijfsreserve Grondbedrijf.
- **Bouwgrond in exploitatie (BIE)**
Een BIE is een actieve grondexploitatie. Dit betekent dat de gemeenteraad een grondcomplex met een grondexploitatiebegroting heeft geopend en vastgesteld.

MVA gronden en terreinen

Dit zijn strategisch aangekochte gronden.

Actualisatie

Twee keer per jaar actualiseert de gemeente de grondexploitaties), de risicoanalyse en de benodigde voorzieningen en reserves voor het grondbedrijf. Het college rapporteert hierover in het MJP en op hoofdlijnen in de paragraaf grondbeleid als onderdeel van de programma- en jaarrekening. Planinhoudelijke wijzigingen legt het college separaat voor aan de gemeenteraad ter besluitvorming.

Winstneming

Winstneming vindt plaats volgens de percentage of completion regel (POC-methode). Hierbij geldt dat als aan alle drie de onderstaande voorwaarden is voldaan, (tussentijdse) winst genomen moet worden.

1. Het resultaat op de BIE kan betrouwbaar worden ingeschat; én
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Bij de herziening van de BIE actualiseert de gemeente ook de (tussentijdse) winstnemingen en past deze eventueel aan. De gemeente stort (tussentijdse) winstnemingen in de Algemene Bedrijfsreserve Grondbedrijf.

Verliesneming en disconteringsvoet

Als het verwachte resultaat van een BIE negatief is, dan treft de gemeente hiervoor direct een voorziening, namelijk de voorziening exploitatierisico's. De gemeente dekt het te verwachten verlies op eindwaarde af.

Gemeente Maashorst hanteert de disconteringsvoet die het BBV voorschrijft voor zowel de verliesgevende als winstgevende grondexploitaties. De dekking van de verliesvoorziening komt uit de Algemene Bedrijfsreserve Grondbedrijf indien deze toereikend is. Is deze niet toereikend dan wordt de Algemene Bedrijfsreserve Grondbedrijf aangevuld door de Algemene Reserve.

Rentetoerekening

De toegestane toe te rekenen rente aan grondexploitaties is de daadwerkelijk te betalen rente over het vreemd vermogen. Het is niet toegestaan om rente over het eigen vermogen toe te rekenen aan grondexploitaties. Het over het vreemd vermogen te hanteren rentepercentage kan op de volgende wijzen worden bepaald:

- het rentepercentage van de direct aan de grondexploitatie gerelateerde financiering in het geval van projectfinanciering;
- het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille van de gemeente, naar verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen, indien geen sprake is van projectfinanciering;
- indien de gemeente geen externe financiering heeft, dan wordt geen rente toegerekend aan bouwgrond in exploitatie.

De rente aan de grondexploitaties wordt toegerekend over de boekwaarde van de BIE per 1 januari van het betreffende boekjaar.

Looptijd grondexploitatie

Het uitgangspunt is dat de looptijd van een grondexploitatie maximaal 10 jaar is. Als de looptijd langer dan 10 jaar is, dan onderbouwt het college dit en treft maatregelen om het risicoprofiel te verlagen, bijvoorbeeld door vanaf het tiende jaar geen opbrengstenstijging in de BIE op te nemen.

Risicomanagement

Twee keer per jaar voert het college een risico-inventarisatie uit. Deze risico-inventarisatie omvat momenteel de grondexploitaties en hier komen na vaststelling van het nieuwe grondbeleid ook de grotere facilitaire projecten bij. Voor de grondexploitaties betreft dit de project- en projectoverstijgende risico's.

Weerstandsvermogen

De gemeente dekt de risico's en aanvulling van de verliesvoorziening af met de Algemene Bedrijfsreserve Grondbedrijf. Als de Algemene Bedrijfsreserve Grondbedrijf ontoereikend is, dan wordt een beroep gedaan op de Algemene Reserve.

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 54848-2022

Onderwerp: Integraal Veiligheidsplan 2023-2026 gemeente Maashorst

Auteur	: Peter Witjes	
Domein/tema	: Dienstverlening/Veiligheid	
E-mail	: Peter.Witjes@gemeentemaashorst.nl	Effect op de begroting
Port.	: Drs. P.L.A. Rüpp	☐ Ja ☒ Nee

Onderwerp

Integraal Veiligheidsplan 2023-2026 gemeente Maashorst

Voorstel

Het Integraal Veiligheidsplan 2023-2026 van de gemeente Maashorst vast te stellen.

Inleiding

Artikel 38b van de Politiewet 2012 bepaalt dat de gemeenteraad ten minste eenmaal in de vier jaar de doelen vaststelt die de gemeente op het terrein van de veiligheid nastreeft door de handhaving van de openbare orde en de hulpverlening door de politie.

Het voorliggende Integraal Veiligheidsplan (IVP) voorziet daarin, het is de uitwerking van een traject dat de veiligheidspartners gezamenlijk hebben doorlopen om te komen tot gemeentelijke doelstellingen en prioriteiten op het gebied van veiligheid voor de komende vier jaar. Waar het Regionaal Veiligheidsplan dat onlangs aan u is voorgelegd vooral focust op thema's waarvoor een regionale inspanning wordt gevraagd richt het IVP zich daarnaast op lokale onderwerpen en prioriteiten.

Het IVP is op 29 september 2022 toegelicht tijdens een raadsinformatieavond. De input van deze avond is verwerkt in het plan.

Beoogd effect

In het IVP zijn 5 thema's benoemd waar de komende vier jaar een impuls op wordt gegeven:

1. Zorg en Veiligheid
Beoogd effect: Verder ontwikkelen samenwerking en sluitende aanpak van problematiek op snijvlak Zorg en Veiligheid.

2. **Digitale Veiligheid**
Beoogd effect: Weerbare samenleving, minder slachtoffers, minder schade.
3. **Maatschappelijke onrust**
Beoogd effect: Vroegtijdig herkennen van signalen die duiden op polarisatie en radicalisering, in verbinding blijven met kwetsbare sectoren en personen, geen geweld tegen bestuurders of ambtenaren.
4. **Ondermijning**
Beoogd effect: Een weerbare overheid en samenleving, zichtbaar effectieve interventies en vergroten van expertise en informatiepositie van de gemeente.
5. **Veilige woon- en leefomgeving**
Beoogd effect: Minder criminaliteit en overlast, vergroten van het veiligheidsgevoel.

Argumenten

Het IVP focust op lokale onderwerpen en prioriteiten. De bestuurlijke driehoek Maas en Leijgraaf heeft gevraagd een format te ontwikkelen dat gebruikt wordt door de 3 gemeenten in het basisteam en dat aangevuld kan worden met gemeente specifieke problematiek en maatschappelijke inbreng.

Het Integraal Veiligheidsplan en het Regionale Veiligheidsplan (dat op 20 oktober 2022 door de gemeenteraad wordt besproken) versterken elkaar en vullen elkaar aan. Het RVP bevat veiligheidsthema's waarvoor een gezamenlijke regionale inspanning nodig is, het IVP bevat naast regionale thema's ook een hoofdstuk Maatschappelijke inbreng en een hoofdstuk Veilige woon- en leefomgeving.

Kanttekeningen

Gedurende de looptijd van het plan kunnen zich ontwikkelingen voordoen die niet zijn voorzien en vastgelegd in het IVP maar wel direct aangepakt moeten worden. In dat geval worden er in de bestuurlijk en/of de lokale driehoek nieuwe afspraken gemaakt die kunnen afwijken van het IVP.

Financiën

Het IVP bevat doelstellingen en prioriteiten, maar geen concrete acties die in budgetten uitgedrukt kunnen worden.

Duurzaamheid

Niet van toepassing.

Participatie

Het IVP is in concept voorgelegd aan de gebiedsplatforms, het Openbaar Ministerie, de Politie, Area en Compass Jongerenwerk. Daarnaast zijn in het kader van de Veiligheidsmonitor

bewoners bevestigd. De participatie is beschreven in hoofdstuk 3 Maatschappelijke inbreng en analyse

Communicatie

Het IVP wordt bekendgemaakt op de in de gemeente gebruikelijke wijze.

Vervolg

De gemeenteraad stelt het Integraal Veiligheidsplan vast, eenmaal per twee jaar stelt het college een uitvoeringsplan vast waarin de maatregelen en acties nader zijn uitgewerkt. De voortgang wordt gemonitord en jaarlijks teruggekoppeld naar de gemeenteraad.

Bijlagen die onderdeel uitmaken van het besluit

1. Integraal Veiligheidsplan 2023-2026 gemeente Maashorst.

Bijlagen ter informatie

-

Maashorst, 11 oktober 2022

Burgemeester en wethouders van gemeente Maashorst,
de secretaris, de burgemeester,

drs. D. van Deurzen

drs. P.L.A. Rüpp

Raadsbesluit

Zaaknummer: 54848-2022

De raad van de gemeente Maashorst;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders 11 oktober 2022:

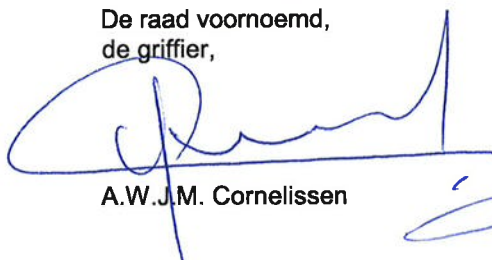
gelet op artikel Artikel 38b van de Politiewet 2012.;

b e s l u i t

Het Integraal Veiligheidsplan 2023-2026 van de gemeente Maashorst vast te stellen..

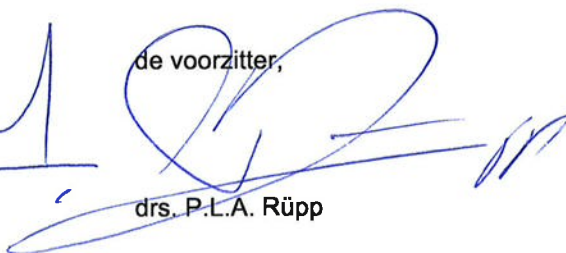
Vastgesteld in de openbare vergadering 24 november 2022.

De raad voornoemd,
de griffier,

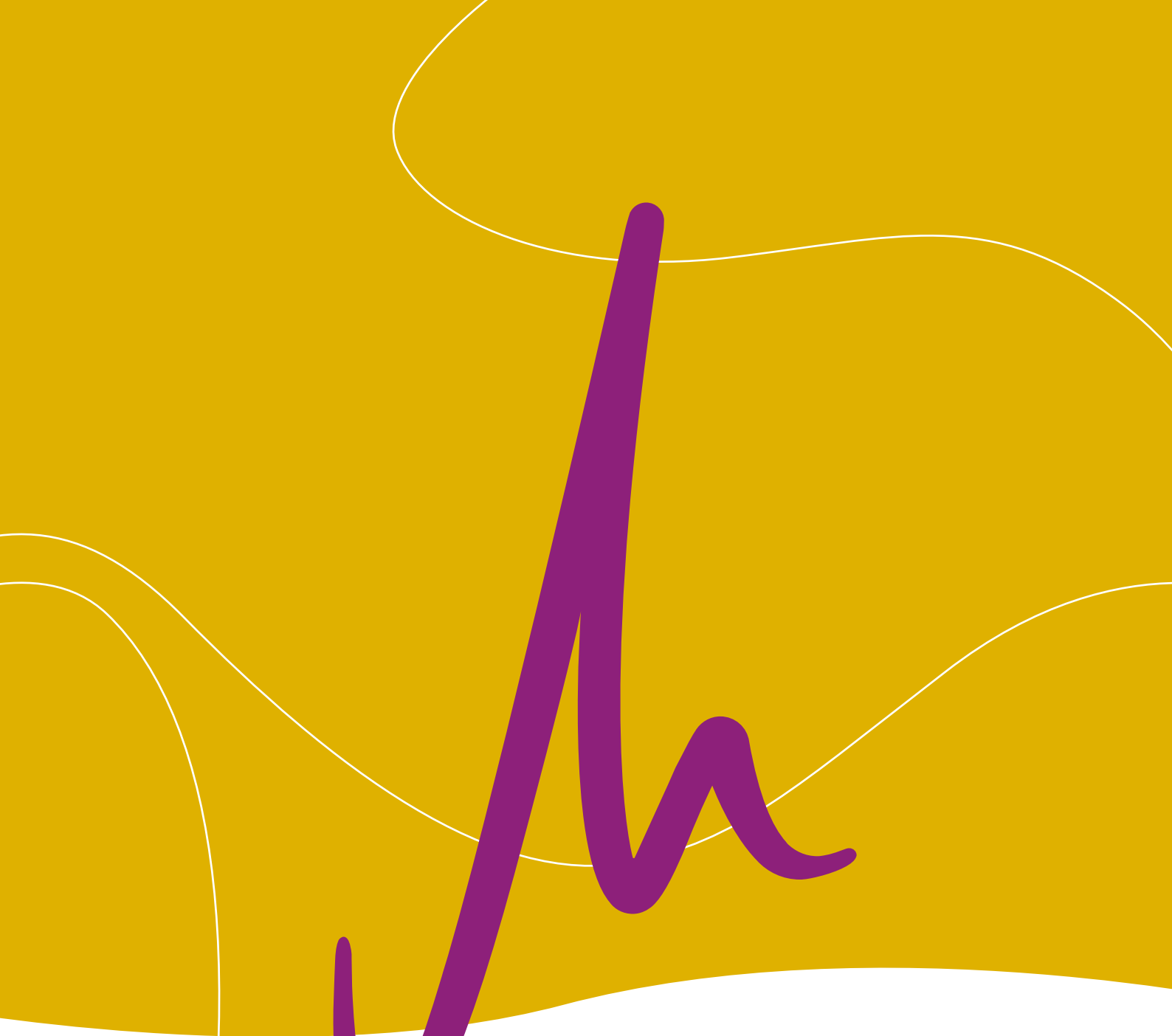

A.W.J.M. Cornelissen

de voorzitter,

drs. P.L.A. Rüpp

Integraal Veiligheidsplan 2023-2026

Gemeente Maashorst

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
1.1. Missie en Visie	4
1.2. Kaders en afbakening	4
1.3. Organisatie en samenwerking	5
2. Trends en ontwikkelingen	6
2.1. De wereld na de coronapandemie	6
2.2. Maatschappelijke ontwikkelingen	6
2.3. Kansen en bedreigingen rondom digitalisering	6
2.4. Verharding ondermijnende criminaliteit	7
2.5. Daling traditionele criminaliteit	7
2.6. Maatschappelijke en sociale onrust bedreigen de samenleving	7
2.7. Toename van incidenten met kwetsbare en/of personen met onbegrepen gedrag	7
2.8. Positie jongeren staat onder druk	8
3. Maatschappelijke inbreng en analyse	9
3.1. Veiligheidsmonitor	9
3.2. Inbreng gebiedsplatforms	10
3.3. Inbreng gemeenteraad	11
4. Zorg en veiligheid	12
4.1. Wat is dit?	12
4.2. Waarom is dit een probleem?	12
4.3. Waarom is dit een prioriteit?	12
4.4. Wat willen we bereiken?	12
5. Digitale veiligheid	13
5.1. Wat is dit?	13
5.2. Waarom is dit een probleem?	13
5.3. Waarom is dit een prioriteit?	13
5.4. Wat willen we bereiken?	13
6. Maatschappelijke onrust	15
6.1. Wat is dit?	15
6.2. Waarom is dit een probleem?	15
6.3. Waarom is dit een prioriteit?	15
6.4. Wat willen we bereiken?	15
7. Ondermijning	16
7.1. Wat is dit?	16
7.2. Waarom is dit een probleem?	16

7.3.	Waarom is dit een prioriteit?	16
7.4.	Wat willen we bereiken?	16
8.	Veilige woon- en leefomgeving	18
8.1.	Wat is dit?	18
8.2.	Waarom is dit een probleem?	18
8.3.	Waarom is dit een prioriteit?	18
8.4.	Wat willen we bereiken?	18
9.	Hoe nu verder?	19

Samenvatting

Volgens de veiligheidsmonitor 2021 geven inwoners van Maashorst een hoger cijfer voor veiligheid en ervaren minder criminaliteit dan gemiddeld in de regio Brabant-Noord. Dat is goed nieuws maar tegelijk blijven de uitdagingen op veiligheidsgebied groot.

Dit Integraal Veiligheidsplan geeft een overzicht van de thema's waar de komende vier jaar de focus op ligt, zowel lokaal als regionaal.

De hoofdthema's zijn:

- Zorg en Veiligheid (Huiselijk geweld, personen met onbegrepen gedrag)
- Digitale Veiligheid (Inbreken op computers en losgeld vragen, oplichting via internet)
- Maatschappelijke onrust (polarisatie, radicalisering)
- Ondernijning (de aanpak van georganiseerde criminaliteit)
- Veilige woon- en Leefomgeving (waaronder woonoverlast en jeugdoverlast)

Het zijn belangrijke thema's die diepe wortels hebben in de maatschappij. Daarom begint het IVP met een overzicht van trends en ontwikkelingen en daarom ook zijn de bewoners op twee manieren bevroegd over hoe zij de veiligheid en leefbaarheid in hun leefomgeving ervaren.

Bij de aanpak van de grote thema's ondernijning, polarisatie, digitale veiligheid en Veilige Publieke Taak wordt samengewerkt in de regio, maar de accenten worden op lokaal niveau gelegd. Daarom is het belangrijk dat de veiligheidspartners dit plan steunen en dat de gemeenteraad zich herkent in dit plan en zich hieraan kan committeren.

De uitwerking van het IVP (wat gaan we doen, welke middelen hebben we beschikbaar en wat willen we bereiken) vindt plaats in de Uitvoeringsplannen die later worden vastgesteld.

1. Inleiding

1.1. Missie en Visie

Onze missie is een aantrekkelijke gemeente te zijn waar inwoners en bezoekers zich veilig voelen om te kunnen wonen, werken, verblijven en recreëren. Een gemeente in het basisteam Maas en Leijgraaf die in staat is de hedendaagse veiligheidsproblematiek aan te pakken met balans tussen preventie, zorg en repressie en met betrokkenheid en inzet van onze veiligheidspartners en de inwoners. Daarbij hanteren wij de volgende uitgangspunten:

- Verankeren van de veiligheid in de buurten, wijken en kernen.
- Voorkomen en bestrijden van (grootschalige) incidenten en verstoringen van de openbare orde.
- Voorkomen, verstoren en stoppen van ondermijnende activiteiten, met daarbij een goede balans tussen preventie, zorg en repressie.
- Behouden of verbeteren van de veiligheidsgevoelens en veiligheidscijfers.

Om dit te bereiken is verbinding tussen de verschillende gemeentelijke domeinen belangrijk, want interventies binnen het ene domein kunnen gevolgen hebben voor andere domeinen. Integrale samenwerking vergroot bovendien vaak het effect van een interventie.

Gewerkt wordt met een integrale aanpak op basis van gedeelde en gedragen prioriteiten zoals benoemd in dit beleidsplan. Op basis daarvan wordt tweejaarlijks een toegespitst, op maatschappelijk effect gericht uitvoeringsplan, opgesteld. Daarin wordt voldoende ruimte bewaard om tijdig te kunnen bijsturen wanneer trends en ontwikkelingen daar aanleiding voor geven.

Problemen willen wij voorkomen waar dat kan. Daarbij streven wij naar de juiste balans tussen preventie, zorg en repressie en naar een goede afstemming tussen de bestuurlijke, zorg- en strafrechtketen. Door vroegtijdig te signaleren, kunnen problemen op tijd worden aangepakt. Als de situatie daarom vraagt, wordt handhavend ingegrepen.

Wij betrekken onze inwoners en ondernemers zoveel mogelijk en wij bekijken verschillende mogelijkheden om het doel te bereiken, bijvoorbeeld het aanspreken van burgers op hun gedrag zonder gelijk met het bonnenboekje te zwaaien. In deze context zien wij het toepassen van juridische middelen als een uiterste middel. Wij proberen partijen bij elkaar te brengen en stimuleren initiatieven van onze inwoners en ondernemers.

1.2. Kaders en afbakening

De Politiewet (artikel 38b) bepaalt dat elke gemeente in Nederland minimaal één keer in de vier jaar doelen vaststelt die de gemeente nastreeft op het gebied van veiligheid. Deze doelen worden opgeschreven in het Integraal Veiligheidsplan (IVP) en worden ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad. Daarmee is het IVP het belangrijkste sturingsinstrument voor de gemeenteraad op het gebied van de lokale veiligheid.

De vorm en inhoud van het IVP zijn niet wettelijk voorgeschreven; er is daarmee veel ruimte voor lokale invulling. Het gemeentelijk veiligheidsterrein is op te splitsen in sociale veiligheid en fysieke veiligheid.

- Sociale veiligheid: de mate waarin mensen beschermd zijn, of zich beschermd voelen tegen gevaar dat veroorzaakt wordt door of dreigt door menselijk handelen. Dit betekent het voorkomen van overlast en criminaliteit en het bevorderen van sociale cohesie en leefbaarheid.

- Fysieke Veiligheid: de zorg voor bijvoorbeeld verkeersveiligheid, brandveiligheid en externe veiligheid (dit laatste betreft bijvoorbeeld de risico's voor mens en milieu bij gebruik, opslag en vervoer van gevaarlijke stoffen).

Dit IVP richt zich primair op sociale veiligheid. Fysieke veiligheid valt grotendeels buiten de reikwijdte van dit beleidskader. Voor onderwerpen die vallen onder fysieke veiligheid verwijzen wij naar specifiek voor deze gebieden ontwikkeld beleid, zoals bij verkeer, externe veiligheid of door de Veiligheidsregio Brabant-Noord en de Omgevingsdienst Brabant-Noord (ODBN). Dat geldt ook voor reguliere toezicht- en handhavingstaken in de leefomgeving zoals de aanpak van hondenpoep en parkeeroverlast.

1.3. Organisatie en samenwerking

De bestuurlijke driehoek Maas en Leijgraaf heeft gevraagd dit IVP voor de drie gemeenten gezamenlijk voor te bereiden en een format te ontwikkelen dat voor elke gemeente in Maas en Leijgraaf te gebruiken is. Daarvoor is een ambtelijke schrijfclub opgericht.

De gemeente voert de regie op veiligheid. Dat betekent dat de gemeente stuurt op de selectie en aanpak van veiligheidsthema's, op samenwerking en het nakomen van afspraken, op tussentijdse evaluaties en op doorontwikkeling van de aanpak. Daarbij wordt samengewerkt met veel partijen, zowel intern als extern (o.a. de politie, het Openbaar Ministerie, Veiligheidshuis, Veiligheidsregio, Bureau Halt, reclassering, welzijnswerk, jongerenwerk, bureau Jeugdzorg, GG&GD, (geestelijke) gezondheidsinstellingen, onderwijsinstellingen, woningcorporatie, horeca, bedrijfsleven). Een deel van deze partijen heeft input geleverd voor het IVP. Voor een aantal thema's binnen dit IVP geldt dat deze alleen succesvol kunnen worden aangepakt als ook regionaal wordt samengewerkt. Voor die thema's wordt regionaal samen opgetrokken en hiervoor is een Regionaal Veiligheidsplan opgesteld dat in de loop van 2022 voor een zienswijze aan de gemeenteraden wordt (of is) voorgelegd.

Een bijzondere plaats nemen onze bewoners in: hoe beleven zij veiligheid en welke onderwerpen zouden zij met prioriteit aangepakt willen zien? Deze informatie hebben wij opgehaald door middel van een consultatieronde onder gebiedsplatforms/bewoners, buurtpreventie, ondernemers etc. Daarnaast zijn de resultaten en opbrengsten van de vorig jaar uitgevoerde veiligheidsmonitor meegenomen.

Binnen het basisteam Maas en Leijgraaf is ervoor gekozen om in de basis een gezamenlijk plan te maken op basisteamniveau. Een gezamenlijk plan biedt evidente voordelen op het gebied van herkenbaarheid en uniformiteit, het illustreert de eenheid en saamhorigheid die de overheid, samen met haar ketenpartners, voelt en wil uitstralen bij de aanpak van onveiligheid en criminaliteit. Daarnaast is de aansturing van de politie meer robuust, want de gemeenten in het basisteam hebben dezelfde visie op de aanpak van belangrijke thema's en kunnen elkaar daarin versterken en de gemeenten kunnen de taken en thema's gemakkelijke verdelen. Daarom is voor de totstandkoming is ambtelijk en bestuurlijk samengewerkt. De vaststelling van de lokale IVP's is een bevoegdheid van de afzonderlijke gemeenteraden en daarmee kan elke lokale raad wijzigingen in het plan aanbrengen, andere doelen stellen of een andere prioritering van thema's aan te brengen. Daarnaast kan in het lokale IVP gemeentespecifiek onderdelen worden toegevoegd waarin de couleur lokale van de veiligheidsproblematiek tot uitdrukking komt.

2. Trends en ontwikkelingen

De overheid ziet zich op het brede terrein van veiligheid gesteld voor veel en steeds complexer wordende maatschappelijke opgaven en steeds meer taken met een duidelijke veiligheidscomponent. Zonder volledig te zijn, wordt hier een aantal trends en ontwikkelingen beschreven die van invloed zijn op ons veiligheidsbeleid.

2.1. De wereld na de coronapandemie

De afgelopen twee jaar stond ons leven in het teken van de coronapandemie. Hoe de situatie rond corona zich zal ontwikkelen is onzeker maar we moeten rekening houden met de volgende mogelijke scenario's:

- Terug naar normaal (corona is verdwenen);
- Corona wordt endemisch (corona wordt beschouwd als een "griep+" met enkele golven);
- Corona is in Nederland onder controle, maar in sommige andere landen niet (hetgeen af en toe nog voor problemen kan zorgen);
- Corona blijft een reëel gevaar en vraagt een continue strijd (met af en toe ook weer noodzakelijke maatregelen);
- Het coronavirus blijft een groot gevaar (o.a. door nieuwe varianten) en een wereldwijd probleem.

De gevolgen van Corona zijn nog steeds merkbaar in de maatschappij.

2.2. Maatschappelijke ontwikkelingen

Vershillende maatschappelijke, sociale en demografische ontwikkelingen hebben direct invloed op de samenleving:

- Vergrijzing van de samenleving;
- De asielproblematiek en de noodopvang;
- Arbeidsmigranten zullen naar Brabant blijven komen;
- De positie van jongeren is in ontwikkeling, bijvoorbeeld de toegenomen eenzaamheid door corona;
- De toenemende tweedeling in de samenleving;
- Het groeiende wantrouwen naar de overheid en zelfs afkeer van de overheid: polarisatie;
- Er wordt kritischer naar privacy en de overheid gekeken;
- Krapte in de capaciteit bij de politie, het OM, de gemeenten en de andere veiligheidspartners;
- Krappe arbeidsmarkt met gevolgen voor alle partners;
- Politieke en bestuurlijke aandacht voor maatschappelijke thema's die de komende jaren prominent op de agenda zullen staan: de sociaaleconomische situatie, klimaattransitie, internationale veiligheid, inclusiviteit en diversiteit.

2.3. Kansen en bedreigingen rondom digitalisering

Traditionele vormen van criminaliteit raken steeds meer verweven met digitale criminaliteit. Er is een verschuiving zichtbaar van traditionele criminaliteit naar criminaliteit waarbij internet wordt gebruikt. Door de mondiale spanningen en doordat het een lucratief verdienmodel is neemt het aantal hacks en cyberaanvallen toe. De komende jaren zullen we steeds vaker worden geconfronteerd met nieuwe vormen van gedigitaliseerde criminaliteit en cybercrime die momenteel nog niet bekend zijn. Door kwetsbare groepen (b.v. ouderen en jeugd) goed te informeren kan slachtofferschap verlaagd worden. Digitalisering biedt ook kansen (zeker in een tijd van personeelstekort in vele sectoren): inzet van digitale middelen kan ondersteunend werken.

2.4. Verharding ondermijnende criminaliteit

Onze regio is aantrekkelijk voor (internationale) bendes die zich bezighouden met ondermijnende criminaliteit. De handel in drugs is zeer lucratief en het gebruik van drugs is in bepaalde milieus (en op veel evenementen) breed geaccepteerd. Opvallend is de verharding in de ondermijning, liquidaties, ripdeals en bedreigingen van bestuurders zijn al heel normaal geworden. Zorgelijk is ook het ronselen van loopjongens onder kwetsbare jeugd. Het zijn ook geen vaste organisaties meer, maar vooral gelegenheidscoalities met extensieve financiële middelen.

2.5. Daling traditionele criminaliteit

Sommige vormen van “traditionele” criminaliteit (zoals woninginbraken) zijn de afgelopen jaren (fors) gedaald, voor een deel door de effecten van de coronapandemie. De daling van de traditionele (aangifte)criminaliteit lijkt wel gepaard te gaan met de stijging van cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit. Naast de enorme stijging van cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit is vermoedelijk ook sprake van ‘dark numbers’, dus meer onzichtbare criminaliteit, zoals bij ondermijning, mensenhandel of huiselijk geweld.

2.6. Maatschappelijke en sociale onrust bedreigen de samenleving

De tegenstellingen tussen verschillende bevolkingsgroepen verdiepen zich. Dit bedreigt de sociale stabiliteit (en veiligheid) in ons land. Maatschappelijke en sociaaleconomische crisissen, maar ook gebeurtenissen elders in de wereld kunnen leiden tot onrust in ons land en hebben gevolgen voor de manier waarop we met elkaar samenleven. Het vertrouwen in instanties of overheid neemt af en op langere termijn kan dit leiden tot disfunctioneren van het politieke en maatschappelijke systeem. Maatschappelijke onrust is mede door corona meer aan de oppervlakte gekomen, denk aan de avondklokrellen. Complottheorieën wakkeren dit verder aan en kunnen verregaand ontwrichtend zijn. De Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) noemt deze nieuwe vorm van radicalisering: anti-overheidsradicalisering.

Bijzondere aandacht vraagt ook excessen rondom de zorgen over energieprijzen, boodschappen etc. Als de financiële situatie maar uitzichtloos genoeg is komen mensen vanzelf in de verleiding hun problemen op een snelle maar illegale manier op te lossen. Of worden hiervoor toegankelijker en daardoor kwetsbaarder.

2.7. Toename van incidenten met kwetsbare en/of personen met onbegrepen gedrag

De afgelopen jaren werden er steeds meer (veiligheids)incidenten geregistreerd met betrokkenheid van kwetsbare personen of personen met onbegrepen gedrag. De toename wordt in de praktijk ook ervaren door politie en de hulpverleningsinstanties. De belasting op de schaarse politiecapaciteit is enorm, de opvangplekken zijn schaars, er is een tekort aan zorgpersoneel en de zorg wordt steeds vaker ambulante ingericht. Daarnaast wordt onze samenleving voor sommigen steeds ingewikkelder (digitalisering) en niet iedereen kan meekomen.

2.8. Positie jongeren staat onder druk

Tijdens de coronapandemie bleek hoe kwetsbaar de positie van sommige jongeren is. Ook andere factoren zijn van invloed op het leven van jongeren, denk aan middelengebruik, keuzestress, leerproblemen, criminaliteit, dreiging van oorlog.

Jongeren brengen veel tijd door op social media en zijn daardoor vaak slachtoffer van gedigitaliseerde criminaliteit (en soms ook dader). Er is daarnaast sprake van een toename van de criminaliteit bij jongeren en een normalisering van wapengebruik. Drugsgebruik onder jongeren (en de normalisering daarvan) is een voortdurende bron van bezorgdheid. Sommige jongeren zijn extra kwetsbaar door huiselijk geweld, schulden of andere problemen achter de voordeur. Deze jongeren krijgen doorgaans een lager schooladvies, er is meer

schooluitval en ze zijn vatbaarder voor bijvoorbeeld psychische problemen, criminaliteit, mensenhandel of radicalisering.

3. Maatschappelijke inbreng en analyse

Wat vinden onze bewoners van de veiligheid en leefbaarheid in de gemeente Maashorst? Wat vinden zij belangrijk en willen zij het eerst aangepakt zien?

3.1. Veiligheidsmonitor

In de tweede helft van 2021 is een Veiligheidsmonitor gehouden in de toenmalige gemeenten Uden en Landerd. De Veiligheidsmonitor is een tweejaarlijks terugkerend bevolkingsonderzoek naar veiligheid, leefbaarheid en slachtofferschap in opdracht van het Ministerie van Justitie en Veiligheid. In 2021 heeft Maashorst (Uden en Landerd) voor het eerst als gefuseerde gemeente meegedaan aan de Veiligheidsmonitor. De resultaten daarvan ontvingen wij medio juni 2022.

Voor dit onderzoek is door het CBS een aselechte steekproef getrokken van 2.835 inwoners uit de Basisregistratie Personen (BRP) van de gemeenten Uden en Landerd. Daarvan hebben 1129 inwoners gereageerd, 426 van hen woonden op dat moment in de gemeente Landerd, 703 in de gemeente Uden.

De Veiligheidsmonitor is als bijlage bij dit IVP gevoegd, daarom hier alleen een korte samenvatting:

Benchmark:

Vergeleken met het gemiddelde in de veiligheidsregio Brabant-Noord zijn inwoners van Maashorst relatief tevreden over de leefbaarheid in hun woonbuurt. Zij ervaren minder overlast van fysieke verloedering en verkeer dan gemiddeld in de veiligheidsregio. En zij geven een hoger cijfer voor de veiligheid en hebben het gevoel dat er minder criminaliteit is dan gemiddeld in de veiligheidsregio.

Leefbaarheid woonomgeving:

De leefbaarheid van hun woonbuurt beoordelen inwoners van Maashorst gemiddeld met het rapportcijfer 7,8. Dit is vergelijkbaar met het regionaal en landelijk gemiddelde. Men is vooral tevreden over verlichting, onderhoud en de sociale cohesie.

Overlast in de buurt:

Te hard rijdend verkeer en hondenpoep zijn de grootste veroorzakers van overlast in Maashorst. Er wordt minder overlast ervaren dan gemiddeld in de veiligheidsregio.

Veiligheidsbeleving:

Inwoners beoordelen de veiligheid in hun woonbuurt gemiddeld met rapportcijfer 7,7.

Een ruime meerderheid van 88 procent van de inwoners van Maashorst voelt zich nooit onveilig en elf procent voelt zich wel eens onveilig in de eigen woonbuurt.

Vier procent van de inwoners van Maashorst is van mening dat er veel criminaliteit is in de buurt waar zij wonen. Dit is minder dan het Nederlands gemiddelde (9%).

Slachtofferschap:

11 procent van de inwoners van Maashorst werd slachtoffer van traditionele criminaliteit (diefstal, vernieling, geweld) dit is minder dan in de rest van Nederland (17%).

Over een jaar gezien werd 18% van de inwoners slachtoffer van online criminaliteit. (Dit accentueert de -landelijke- verschuiving van traditionele naar online criminaliteit).

Preventie:

Meest genomen maatregelen in Maashorst zijn geen waardevolle spullen achterlaten in de auto, verlichting thuis aanlaten en sterke wachtwoorden nemen.

Contact met gemeente en politie:

Over het functioneren van de gemeente op het gebied van leefbaarheid en veiligheid is de helft van de inwoners tevreden en 10 procent ontevreden. De tevredenheid is daarmee in Maashorst hoger dan in de referentiegebieden. Meer dan de helft van de inwoners van Maashorst zien wel eens gemeentelijke handhavers in hun woonbuurt, over het functioneren van de handhavers is 12 procent ontevreden en 28 procent tevreden.

Een vijfde van de inwoners van Maashorst had in het afgelopen jaar contact met de politie. Twee derde van de inwoners is tevreden over dit contact. Met het algemene functioneren van de politie is de helft van de inwoners tevreden en is acht procent ontevreden. De zichtbaarheid is voor een derde van de inwoners naar tevredenheid, hierover is 18 procent ontevreden. Dit is vergelijkbaar met de referentiegebieden.

3.2. Inbreng gebiedsplatforms

Het concept IVP is, samen met de Veiligheidsmonitor, ook voorgelegd aan de initiatiefgroepen, gebiedsplatforms en dorpsraden in de gemeente Maashorst. Daarbij is uitgelegd dat het IVP vooral een strategisch plan is en dat de uitwerking plaatsvindt in de onderliggende Uitvoeringsplannen.

Deze exercitie heeft het volgende opgeleverd:

- Initiatief Zeeland (dorpsraad) vraagt aandacht voor verkeerscontroles door de politie, met name de snelheid op de Udenseweg in Zeeland en controles fietsverlichting. Verder ook aandacht voor preventie drugsgebruik.
- Gebiedsplatform Uden-Zuid vraagt aandacht voor de afgenomen zichtbaarheid en samenwerking met de politie en, in mindere mate, met de gemeentelijke Boa's. Als urgente veiligheidsproblemen ziet het platform het drugsgebruik onder jongeren en de kwetsbaarheid van oudere gebruikers in de digitale wereld.
- Gebiedsplatform Uden-Centrum neemt alvast een voorschot op het Uitvoeringsplan door te stellen dat veilig elkaar kunnen ontmoeten belangrijk is, weer het huis uit durven gaan en 's-avonds een wandeling maken.
- Gebiedsplatform Uden-Oost kan zich vinden in het IVP.
- Gebiedsplatform Uden-Buiten ziet dat de traditionele criminaliteit, zoals inbraken en verdachte voertuigen in het buitengebied weer terugkomt, en wijst ook op onveiligheidsgevoelens door gebrekkige straatverlichting en donkere wegen, zoals langs bosranden.
- Dorpsraad Volkel ziet in de omgeving drugsproductie in voormalige landbouwpercelen en op bedrijventerreinen en maakt zich zorgen over drugsgebruik en -handel in Volkel. Daarnaast vraagt men aandacht voor de gevaren op en rondom Vliegbasis Volkel (vliegen boven bewoonde gebieden, aanwezigheid van (kern)wapens en chemicaliën en radicalisering van demonstraties).
- Peels platform ziet graag aandacht voor cybercrime en het voorkomen van babbeltrucs bij ouderen. Ook ziet Odiliapeel veel huizen die overvol zijn met arbeidsmigranten en dan ontstaat sneller overlast. En hoog op de prioriteitenlijst moet komen het voorkomen van normalisering van drugsgebruik.

3.3. Inbreng gemeenteraad:

Tijdens de raadsinformatieavond op 20 september 2022 heeft de raad extra aandacht gevraagd voor de positie van ouderen in dit plan, wat is hun beleving van veiligheid? Ten aanzien van hoofdstuk 4 Zorg en Veiligheid werd benadrukt dat het belangrijk is dat problematiek vroeg wordt gesignaleerd en dat lokale partijen aan bod komen.

Ten aanzien van hoofdstuk 5 Digitale Veiligheid vraagt de raad naar het risicoperspectief en de rol van de gemeente, waar ligt de verantwoordelijkheid.

Verder waren er vragen over het vervolg, de uitwerking in de Uitvoeringsplannen.

Tijdens de avond is door middel van een interactieve quiz (Mentimeter) de volgende input opgehaald:

Vraag: Wat vindt u het belangrijkste bij de aanpak van een veiligheidsprobleem? Resultaat in volgorde:

1. Dat het resultaat structureel is
2. Dat alle partijen goed samenwerken
3. Dat er resultaat wordt geboekt
4. Dat bewoners vragen om dit probleem aan te pakken
5. Dat het snel gebeurt.

Vraag: Wat vindt u de belangrijkste maatschappelijke ontwikkeling op het gebied van veiligheid? Resultaat in volgorde:

1. Polarisatie in de samenleving
2. Wantrouwen naar de overheid
3. De bedreigingen van digitale veiligheid
4. De positie van jongeren
5. Verharding van de georganiseerde criminaliteit
6. Incidenten rond verwarde personen

Vraag: Wat verstaat u onder Ondernijning? Genoemd werden (in volgorde):

1. Witwassen
2. Corruptie
3. Drugshandel
4. Illegaal/onrechtmatig
5. Buiten het zicht
6. Ontwrichten van de samenleving
7. Boven en onderwereld

Vraag: Wat vindt u dat de hoogste prioriteit moet hebben in onze lokale aanpak? Resultaat in volgorde:

1. Veilige woon- en leefomgeving (38%)
2. Polarisatie en radicalisering (31%)
3. Zorg en Veiligheid (19%)
4. Ondernijning (13%)
5. Digitale Veiligheid (0%)

Vraag: Wat moet het eerste worden aangepakt als het gaat om de woon- en leefomgeving? Resultaat in volgorde:

Drugsoverlast (63%), daarna ex aequo Jeugdoverlast, woonoverlast en overlast van horeca en evenementen (allen 13%).

4. Zorg en veiligheid

4.1. Wat is dit?

Bij zorg- en veiligheidsproblemen gaat het bijvoorbeeld om huiselijk geweld, kindermishandeling, forensische zorg (snijvlak zorg en strafrecht) en problemen veroorzaakt door personen met onbegrepen gedrag (eerder 'verward gedrag'). Vaak speelt het gebruik van middelen als alcohol en drugs daarbij een rol. In het veiligheidsdomein en zorgdomein hebben zich de afgelopen jaren omvangrijke veranderingen voorgedaan. De gemeente heeft taken gekregen die eerder door het rijk werden uitgevoerd. Daardoor is de gemeentelijke verantwoordelijkheid op het gebied van zorg en veiligheid groter geworden.

4.2. Waarom is dit een probleem?

Het ontbreken van een goede balans tussen preventie, zorg en repressie heeft invloed op de veiligheid en openbare orde. In casuïstiek is vaak sprake van Multi problematiek. De combinatie van ernstige en verschillende problemen maakt een persoon kwetsbaar voor misbruik en criminaliteit en/of het veroorzaken van overlast en veiligheidsproblemen. Er kan bijvoorbeeld sprake zijn van huiselijk geweld, kindermishandeling of onbegrepen gedrag. Deze situaties kunnen escaleren tot incidenten met grote impact op betrokken personen, hun (naaste) omgeving en op de openbare orde in de gemeente. Zorg en Veiligheid vraagt juist in deze tijd veel aandacht, nu de druk op de openbare orde toeneemt door oplopende wachtlijsten, toenemende personeelstekorten en financieringstekorten bij onze zorg- en veiligheidspartners.

4.3. Waarom is dit een prioriteit?

Met het oog op goede ondersteuning en zorg én in het belang van veiligheid en leefbaarheid is het van belang dat zorgprofessionals goed samenwerken met hun veiligheidspartners. Een domein overstijgende benadering van de problematiek, met een goed evenwicht tussen preventie en repressie en tussen zorg en straf, doet recht aan de situatie van het individu, zijn of haar omgeving en de belangen van onze samenleving. Wanneer er op het juiste moment ondersteuning en zorg wordt ingezet, is dat niet alleen belangrijk voor de desbetreffende persoon, maar ook voor zijn of haar naasten en omgeving. Op die manier kunnen maatschappelijke onrust, overlast, recidive en maatschappelijke kosten zo veel als mogelijk worden voorkomen.

4.4. Wat willen we bereiken?

In deze situaties is een domein overstijgende aanpak én samenwerking noodzakelijk. Onderlinge samenwerking op casusniveau en afstemming rond (bestuurlijke) processen is noodzakelijk om tot een goed resultaat te komen. Integrale, continue en duurzame samenwerking tussen de verschillende (regie- en zorg)partners¹ binnen de domeinen Zorg en Veiligheid, waarbij sprake is van een goede afstemming op zowel operationeel/ ambtelijk als bestuurlijk niveau. Dit vormt de basis voor het ontwikkelen van een (sluitende) aanpak van én aanbod voor de personen met onbegrepen gedrag in onze gemeente.

¹ Gemeentelijke organisaties, politie, OM, GGZ-instellingen, verslavingszorg, Zorg- en Veiligheidshuizen, GGD en Veilig Thuis.

5. Digitale veiligheid

5.1. Wat is dit?

Steeds meer criminaliteit vindt plaats in een digitaal jasje. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen enerzijds cybercrime en anderzijds gedigitaliseerde criminaliteit.

Cybercrime: Cybercrime is criminaliteit waarbij ICT Informatie- en Communicatietechnologie zowel doelwit als middel is. Voorbeelden zijn computervrederebreuk/ hacken, DDoS aanvallen en ransomware (losgeld vragen om bijvoorbeeld een blokkade op te heffen).

Gedigitaliseerde criminaliteit: Naast Cybercrime zien we Gedigitaliseerde criminaliteit. Dit is criminaliteit waarbij ICT-middelen als ondersteunend middel ingezet worden om 'traditionele' criminaliteit te plegen. Denk hierbij aan het plegen van oplichting of diefstal via het internet. Het plegen van online identiteitsfraude, phishing (naar een valse website lokken) of het online uiten van bedreigingen. In de politiecijfers is online oplichting veelal terug te vinden onder de term: 'Horizontale fraude'. Daarmee wordt oplichting bedoeld tussen privé-personen, bijvoorbeeld via Marktplaats.

5.2. Waarom is dit een probleem?

Traditionele vormen van criminaliteit raken steeds meer verweven met digitale criminaliteit. Door de mondiale spanningen en doordat het een lucratief verdienmodel is neemt het aantal hacks toe. De komende jaren zullen we steeds vaker worden geconfronteerd met nieuwe vormen van gedigitaliseerde criminaliteit en cybercrime die thans nog niet bekend zijn (ook "cybercrime as a service" waarbij via het darkweb gedigitaliseerde criminaliteit of cybercrime kan worden besteld).

5.3. Waarom is dit een prioriteit?

Onze samenleving is in toenemende mate afhankelijk van informatietechnologie (IT). Nieuwe technologie leidt tot nieuwe waardevolle toepassingen, maar het faciliteert en genereert ook nieuwe kwetsbaarheden en dreigingen. De snel stijgende trend maakt vele slachtoffers en zorgt voor ontwrichting van de maatschappij. We zien hierbij een verschuiving van traditionele criminaliteit naar digitale criminaliteit. Het Dreigingsbeeld statelijke actoren beschrijft dat Cybercrime ook om andere motieven dan geldelijk gewin wordt gepleegd. Het is ook ontwrichtend voor de maatschappij. Daders van cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit zijn doorgaans moeilijk op te sporen en te vervolgen. Alhoewel hier wel slagen in gemaakt worden door politie en OM is het voorkomen van slachtoffers (door mensen cyberweerbaar te maken én de informatiebeveiliging op orde te brengen) en het verstoren van processen vele malen effectiever. Mocht er zich toch een incident voordoen dat is het van belang dat de Cybergevolgbestrijding ook op orde is. We pakken Digitale Veiligheid als onderwerp daarom in de volle breedte aan; we richten ons op cybercrime én gedigitaliseerde criminaliteit.

5.4. Wat willen we bereiken?

- Een weerbare samenleving met minder slachtoffers doordat er minder geslaagde pogingen van cyberaanvallen en gedigitaliseerde criminaliteit zijn. Doel is investeren in cyberweerbaarheid en informatieveiligheid.
- Eigen huis op orde.
- We zorgen er voor dat overheidsorganisaties een stap verder komen in de interne transitie als het gaat om de verschuiving van criminaliteit van het fysieke naar het digitale domein.
- Wanneer er zich een Cyberaanval voordoet dan zorgen we voor schadebeperking doordat de Cybergevolgbestrijding bij organisaties beter op orde is en er op cyberincidenten geoefend wordt.

M

6. Maatschappelijke onrust

6.1. Wat is dit?

Maatschappelijke onrust is een actueel thema in dit veiligheidsplan.

Maatschappelijke onrust komt in verschillende vormen voor: Polarisation, extremisme en radicalisering en allerlei tussenvormen of combinaties daarvan ondermijnen en ontwrichten onze samenleving en leidt op de lange termijn tot het disfunctioneren van het maatschappelijke en politieke systeem. Dit kan daardoor een bedreiging vormen voor een vrije democratische samenleving.

6.2. Waarom is dit een probleem?

Door grote processen als globalisering, individualisering en informatisering is de Nederlandse samenleving veranderd. De tegenstellingen tussen verschillende bevolkingsgroepen verdiepen zich. In het maatschappelijk debat is er vaak aandacht voor uitgesproken opvattingen, de kans is groot dat polarisation eerder zal toenemen dan afnemen.

Denk aan boerenprotesten, asielproblematiek, complottheorieën en anti-overheid demonstraties.

Deze polarisation bedreigt de sociale stabiliteit (en veiligheid) in ons land. Het kan leiden tot onrust en kan gevolgen hebben voor de manier waarop we met elkaar samenleven. Ook het vertrouwen in instanties en de overheid kan daardoor afnemen.

6.3. Waarom is dit een prioriteit?

De standpunten verscherpen, de complottheorieën en anti-overheidsgevoelens nemen toe, sluimerend ongenoegen kwam in de coronatijd meer aan de oppervlakte.

Bovendien staat het dreigingsniveau (de kans op een terroristische aanslag in Nederland) nog steeds op 3, voorstelbaar. En de komende jaren zal Nederland geconfronteerd worden met het vrijkomen van (ex-)gedetineerden die eerder zijn veroordeeld voor extremistische of terroristische daden.

6.4. Wat willen we bereiken?

Vergroten van kennis en bewustzijn over de verschillende vormen waarin polarisation en radicalisering zich kunnen voordoen, vroegtijdig herkennen van polarisation en radicalisering, verstevigen van sociale netwerken en verbeteren van sociale cohesie in de dorpen en wijken.

De gemeente zet in op netwerken, zoals Bondgenoten, om lokale verbindingen te onderhouden en te borgen.

Wij proberen verbinding te houden met kwetsbare sectoren en personen.

We trekken een duidelijke lijn met betrekking tot niet geaccepteerd gedrag, en we accepteren geen geweld tegen bestuurders, handhavers, brandweerlieden etc.

De gemeente richt een meldstructuur in voor dit thema, inclusief een aandachtsfunctionaris.

7. Ondernijning

7.1. Wat is dit?

De effecten van georganiseerde criminaliteit op onze samenleving, waarbij onder- en bovenwereld verweven raken, noemen we ondernijning. Criminelen maken voor illegale activiteiten gebruik van legale bedrijven en (overheids)diensten, zoals voor transport, vastgoed en vergunningen. Denk bijvoorbeeld aan het gebruik van panden om drugs te produceren of het oprichten van een bedrijf om (drugs)geld wit te wassen. Zij hebben vaak veel crimineel geld en zijn niet bang om geweld te gebruiken. Dat stelt hen in staat hun machtspositie en status in onze samenleving te vergroten.

7.2. Waarom is dit een probleem?

Hoewel georganiseerde criminaliteit en de ondernijning die daarmee gepaard gaat in de kern een bovenlokaal probleem is, worden ook lokaal de uitwassen ervan zichtbaar. Het doet afbreuk aan de veiligheid en leefbaarheid in onze wijken en buurten. Denk aan brandgevaar door een hennepkwekerij in een rijtjeshuis, uitbuiting van kwetsbare personen of het dealen van drugs in de buurt van scholen en onder jeugd. Maar we zien ook allerlei vormen van intimidatie en geweld in wijken en oneerlijke concurrentie voor (lokale) ondernemers. Door ondernijning wordt onze democratische rechtsstaat aangetast en ontstaat een parallelle samenleving die een grote aantrekkingskracht kan hebben op met name jongeren.

7.3. Waarom is dit een prioriteit?

De urgentie om ondernijning tegen te gaan is de afgelopen jaren toegenomen. We zien meer agressie tegen politieke ambtsdragers en ambtenaren en meer en grotere drugsvondsten. Ook is drugsgebruik steeds meer genormaliseerd. De versterkingsgelden voor de aanpak van ondernijning die recent vanuit het Rijk zijn toegekend laten zien dat deze urgentie ook landelijk gevoeld wordt. De afgelopen tien jaar is al een brede organisatie tegen ondernijning opgebouwd waarin we als gemeenten samenwerken met de Taskforce RIEC Brabant-Zeeland, de politie, het OM, de Belastingdienst, de provincie, de Nederlandse Arbeidsinspectie en vele andere publieke en private partners. De partners in ons basisteam hebben belangrijke stappen gezet, maar het structureel verstoren van het criminele verdienmodel vergt veel capaciteit en een lange adem. Ook de komende jaren heeft dit daarom onze prioriteit.

7.4. Wat willen we bereiken?

De integrale aanpak van ondernijning is gericht op het effectief verstoren van het crimineel verdienmodel. We willen georganiseerde criminaliteit en de effecten daarvan in onze (lokale) samenleving aanpakken door ervoor te zorgen dat misdaad niet loont. Onze focus ligt primair op de aanpak van productie en handel in (synthetische) drugs, witwassen en mensenhandel. Een gezamenlijke aanpak – met een goede balans tussen preventie, zorg en repressie – is noodzakelijk om het gewenste effect te bereiken. De integrale partners worden hierin ondersteund door Taskforce-RIEC Brabant-Zeeland. We richten ons in de aanpak op de volgende vier speerpunten:

- **Zichtbaar effectieve interventies.** Samen met onze integrale partners proberen we de crimineel daar te raken waar het pijn doet. Hierin is een belangrijke rol weggelegd voor het Interventieteam Maas & Leijgraaf (IML). Door gezamenlijke communicatie maken we de aanpak zichtbaar en vergroten we het vertrouwen in de overheid.
- **Weerbare overheid.** Voorop staat dat wij als overheidsorganisaties weerbaar moeten zijn tegen criminele invloeden en criminele activiteiten niet willen faciliteren. Daarom committeren we ons aan de 'Brabantse norm weerbare overheid' en zetten we onder meer in op bewustwording van de signalen van ondernijning, onze informatiepositie en informatiebeveiliging, integriteit en beleid en handhaving (zoals de Wet Bibob).

- **Weerbare samenleving.** We willen de voedingsbodem voor georganiseerde criminaliteit wegnemen door in te zetten op weerbaarheid van de samenleving. We werken aan bewustwording van de risico's, preventie en verhoging van meldingsbereidheid bij burgers en branches. We willen dat zij criminaliteit niet (onbedoeld) faciliteren. Daarbij werken we gebiedsgericht door te onderzoeken welke branches en locaties kwetsbaar zijn en daarop met publieke- en private partners een aanpak te ontwikkelen.
- **Vergroting van onze informatiepositie en expertise over ondermijning in onze gemeente.** Een stevige informatiepositie en kennis van ondermijning zijn essentieel om zicht te krijgen op ondermijnende structuren en de mogelijkheden die wij en onze partners hebben om daarop te interveniëren, zowel preventief als repressief. We willen onze organisatie zo inrichten dat wij informatie optimaal kunnen benutten binnen de gemeente én in de integrale samenwerking. Daartoe organiseren wij bijvoorbeeld een Lokaal Informatieoverleg (LIO) tussen verschillende afdelingen.

8. Veilige woon- en leefomgeving

8.1. Wat is dit?

Een veilige woon- en leefomgeving is een belangrijke voorwaarde om in de gemeente te willen wonen, verblijven, recreëren, ondernemen en/of werken. Daarom blijven wij prioriteit geven aan het vergroten van de veiligheid en het veiligheidsgevoel. Of het nu gaat om zichtbare criminaliteit zoals woninginbraken of de minder zichtbare criminaliteit zoals drugshandel en ondermijning. Door op tijd in te grijpen voorkomen we zwaardere problematiek en overlast.

8.2. Waarom is dit een probleem?

Het is van belang blijvend te investeren in een fijne leefomgeving. Na de heftige coronaperiode neemt de maatschappelijke activiteit van een ieder weer toe. We nemen een voorzichtige trend waar van stijgende klassieke criminaliteit zoals woninginbraken en diefstallen. Ook de woonoverlast door mensen met verward gedrag en (in iets mindere mate) jeugdoverlast is een aanhoudende zorg.

8.3. Waarom is dit een prioriteit?

Het behoud van een veilige woon- en leefomgeving vraagt voortdurende aandacht en zorg van elke inwoner, bedrijven, en de overheid. Dit vraagt een aanpak vanuit de overheid met een balans tussen preventie, zorg en repressie. Regie voeren en samenwerken is het sleutelwoord.

8.4. Wat willen we bereiken?

We streven naar een:

- verdere afname van de criminaliteit
- verhoging van het veiligheidsgevoel
- vermindering van de woonoverlast

Criminaliteit, drugsoverlast, jeugdoverlast, woonoverlast en verloedering in de woonomgeving kunnen het woongenot bederven. Wij zetten daarom in om dit zo snel mogelijk aan te pakken, maar voornamelijk op voorhand al te voorkomen. We focussen op een snelle, effectieve en efficiënte aanpak. Om dit te realiseren is het snel vergaren van informatie en informatiedeling van groot belang. Compass heeft daarvoor een app ontwikkeld, Social Supporter, die alle ambulante bewegingen van het jongerenwerk op straat in beeld brengt. In de aanpak ligt nadrukkelijk ook de relatie met de andere prioriteiten in dit Integraal Veiligheidsplan (ondermijning, zorg- en veiligheid, maatschappelijke onrust en digitale veiligheid). Bij ernstige en herhaalde woonoverlast passen we de beleidsregels van de Wet woonoverlast toe: een aanpak waarbij zorg en repressie hand in hand gaan, gericht op het structureel beëindigen van de overlast. In de regel wordt jeugdoverlast veroorzaakt door slechts een klein aantal jongeren.

Het doel van het jongerenwerk is jongeren te ondersteunen om zelfstandig bewuste keuzes te maken over hun eigen leven. Vertrekpunt voor het jongerenwerk is de leefwereld van jongeren en altijd proberen te zijn waar de jongeren ook zijn, op straat en in de wijkcentra. Het jongerenwerk in Uden heeft daarnaast de beschikking over jongerencentrum MC. Sinds 2022 is het jongerenwerk ook dagelijks ambulant in het onderwijs aanwezig (naast de jaarlijkse voorlichtingsprojecten).

9. Hoe nu verder?

Nadat het Integraal Veiligheidsplan is vastgesteld worden de prioriteiten en uitgangspunten uitgewerkt in een uitvoeringsplan, dat tweejaarlijks wordt vastgesteld. De voortgang wordt gemonitord en besproken in de bestuurlijke en ambtelijke veiligheidsoverleggen, zowel lokaal als op basisteamniveau. Indien nodig wordt bijgestuurd.

Rapport

Hoe veilig is Maashorst?

Veiligheidsmonitor gemeente Maashorst 2021
juni 2022

Colofon

Uitgave

I&O Research
Zuiderval 70
Postbus 563
7500 AN Enschede

Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam

Rapportnummer

2022/117

Datum

juni 2022

Opdrachtgever

Gemeente Maashorst

Auteurs

Frank ten Doeschot
Naïma van Huizen
Rosan van Erp

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	9
1.1	Over de veiligheidsmonitor	9
1.2	Steekproef en respons	10
1.3	Vragenlijst	10
1.4	Analyse	11
1.5	Presentatie van cijfers	11
1.6	Leeswijzer	12
2	Leefbaarheid woonbuurt	13
2.1	Fysieke voorzieningen	13
2.2	Sociale cohesie	14
2.3	Oordeel over de woonbuurt	16
2.4	Functioneren gemeente	18
3	Overlast in de buurt	21
3.1	Totale overlast	21
3.2	Fysieke verloedering	21
3.3	Sociale overlast	24
3.4	Verkeersoverlast	26
3.5	Milieuoverlast	28
3.6	Aanpak van buurtproblemen	29
4	Veiligheidsbeleving	30
4.1	Veiligheidsbeleving in de buurt	30
4.2	Veiligheidsbeleving algemeen	34
4.3	Verwachte kans op slachtofferschap	35
4.4	Respectloos gedrag	35
4.5	Discriminatie	36
4.6	Weerbaarheid	38
5	Slachtofferschap traditionele criminaliteit	40
5.1	Slachtofferschap traditionele criminaliteit	40
5.2	Slachtofferschap geweldsdelicten	41
5.3	Slachtofferschap vermogensdelicten	43
5.4	Slachtofferschap vandalismedelicten	45
5.5	Meld misdaad anoniem	46
6	Slachtofferschap online criminaliteit	47
6.1	Slachtofferschap online criminaliteit	47
6.2	Slachtofferschap online oplichting of fraude	49
6.3	Hacken	49
6.4	Online bedreiging of intimidatie	50
7	Preventie	51

7.1	Preventief gedrag _____	51
7.2	Preventieve maatregelen _____	53
7.3	Online preventie _____	55
7.4	Buurtpreventie _____	57
8	Burgers en politie _____	58
8.1	Contacten burgers met politie _____	58
8.2	Functioneren politie in de buurt _____	59
8.3	Functioneren politie in het algemeen _____	62
A	Bijlage trends en ontwikkelingen _____	63
A.1	Landelijke trends in de veiligheidsmonitor _____	63
A.2	Patronen in de Veiligheidsmonitor _____	65

Samenvatting

Hieronder zijn de belangrijkste resultaten van de Veiligheidsmonitor Maashorst 2021 beschreven. Allereerst door middel van een situatiebeschrijving en trends per veiligheidsthema en daarna door in te zoomen op trends, benchmarks en wijken.

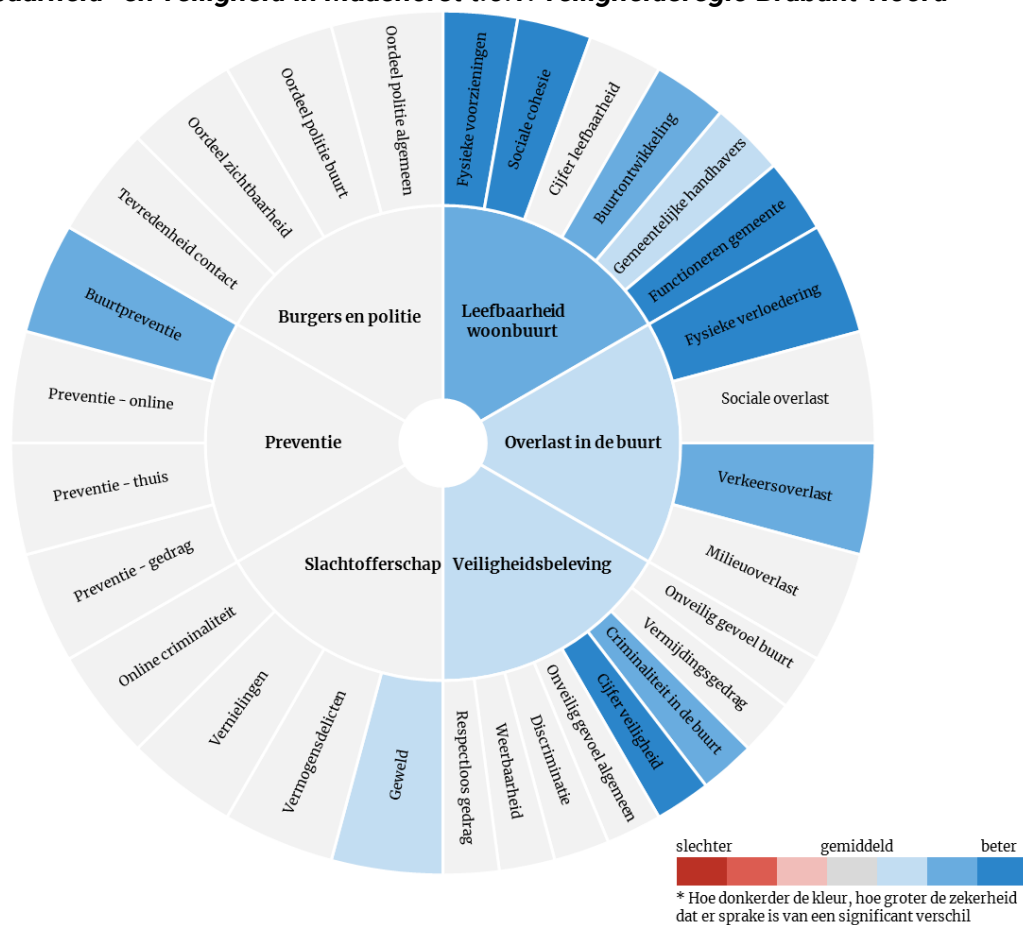
Maashorst vergeleken

Benchmark: Leefbaarheid hoog in Maashorst en relatief weinig overlast

In vergelijking met het gemiddelde in de veiligheidsregio Brabant-Noord zijn inwoners van Maashorst relatief tevreden met de leefbaarheid in hun woonbuurt. Ze zijn bovengemiddeld tevreden met de fysieke voorzieningen, zijn positiever over het functioneren van de gemeente, gemeentelijke handhavers en de ontwikkeling van de buurt. Ook ervaren inwoners van Maashorst minder overlast van fysieke verloederings en verkeer dan gemiddeld in de veiligheidsregio. Tot slot geven inwoners van Maashorst een hoger cijfer voor de veiligheid in hun woonbuurt en hebben zij ook het gevoel dat er minder criminaliteit is in hun buurt dan gemiddeld in de veiligheidsregio.

Leefbaarheid- en veiligheid in Maashorst t.o.v. veiligheidsregio Brabant-Noord

Leefbaarheid woonomgeving: Inwoners van Maashorst over het algemeen tevreden met de leefbaarheid in woonbuurt

De leefbaarheid van hun woonbuurt beoordelen inwoners van Maashorst gemiddeld met het rapportcijfer 7,8. Dit is vergelijkbaar met het regionaal en landelijk gemiddelde. Met de kwaliteit van de fysieke voorzieningen zijn inwoners van Maashorst positiever dan in de referentiegebieden. Waarbij een ruime meerderheid tevreden is met de straatverlichting (82%), het onderhoud van openbaar groen (72%) en het onderhoud van stoepen, straten en pleintjes (72%). De sociale cohesie in Maashorst is sterker dan gemiddeld in Nederland. Inwoners van Maashorst vinden over het algemeen dat mensen in de buurt op een prettige manier met elkaar omgaan en zijn tevreden over de bevolkingssamenstelling van de buurt. Over het functioneren van de gemeente op het gebied van leefbaarheid en veiligheid is de helft van de inwoners tevreden en 10 procent ontevreden. De tevredenheid is daarmee in Maashorst hoger dan in de referentiegebieden. Een vijfde van de inwoners van Maashorst ziet wel eens gemeentelijke handhavers in hun woonbuurt. Elders in de gemeente zien zes op de tien inwoners wel eens handhavers. Over het functioneren van de handhavers is twaalf procent van de inwoner die deze handhavers wel eens zien ontevreden en 28 procent tevreden.

Overlast in de buurt: Te hard rijdend verkeer en hondenpoep zijn de voornaamste veroorzakers van overlast in Maashorst

Ruim een derde (37%) van de inwoners van Maashorst heeft veel last van een of meerdere vormen van overlast. De meest voorkomende vorm van overlast is verkeersoverlast, een kwart van de inwoners van Maashorst ervaart hier veel overlast van. Van fysieke verloedering ervaart 14 procent overlast, waarbij hondenpoep de voornaamste overlast gevende vorm van fysieke verloedering is. Tien procent van de inwoners van Maashorst ervaart milieuoverlast, met name in de vorm van geluids- en stankoverlast. De minst voorkomende vorm van overlast in Maashorst is sociale overlast. Acht procent van de inwoners ervaart veel sociale overlast. Deze overlast wordt met name veroorzaakt door rondhangende jongeren, dronken mensen op straat en andere buurtbewoners. De ervaren overlast in Maashorst is minder dan gemiddeld in de veiligheidsregio Noord-Brabant en Nederland, en vergelijkbaar met het basisteam Maas en Leijgraaf.

Veiligheidsbeleving: Inwoners beoordelen de veiligheid in hun woonbuurt gemiddeld met rapportcijfer 7,7

Een ruime meerderheid van 88 procent van de inwoners van Maashorst voelt zich nooit onveilig in de eigen woonbuurt. Elf procent voelt zich wel eens onveilig en vier procent van de inwoners van Maashorst is van mening dat er veel criminaliteit is in de buurt waar zij wonen. Dit is minder dan het Nederlands gemiddelde (9%). Acht procent van de inwoners van Maashorst vindt dat de criminaliteit in hun buurt is toegenomen in het afgelopen jaar. Vier procent is juist van mening dat er minder criminaliteit is dan een jaar geleden. De veiligheid van de woonbuurt beoordelen inwoners gemiddeld met een 7,7. Dit is vergelijkbaar met de referentiegebieden.

Ongeveer een derde (32%) van de inwoners van Maashorst voelt zich in het algemeen wel eens onveilig. Dit is vergelijkbaar met de referentiegebieden. Het voornaamste delict of voorval waarvan inwoners van Maashorst het komende jaar slachtoffer verwachten te worden, is oplichting via internet (17%). Ongeveer een op de tien inwoners wordt wel eens respectloos behandeld door onbekenden op straat en acht procent door personeel van winkels of bedrijven.

Daarnaast heeft acht procent zich in het afgelopen jaar gediscrimineerd gevoeld. Tot slot is gekeken naar de persoonlijke weerbaarheid. Deze is in Maashorst vergelijkbaar met de referentiegebieden.

Slachtofferschap: 11 procent van inwoners van Maashorst werd slachtoffer traditionele criminaliteit en 18 procent van online criminaliteit

Ongeveer een op de tien inwoners van Maashorst werd in het afgelopen jaar slachtoffer van traditionele criminaliteit (vermogensdelicten, vernieling en geweldsdelicten). Dit is minder dan gemiddeld in Nederland (17%). Van de gemiddeld 22 delicten per 100 inwoners, werd 39 procent gemeld bij de politie. In de afgelopen 12 maanden werd 18 procent van de inwoners van Maashorst slachtoffer van online criminaliteit. De meest voorkomende vormen waren online oplichting of fraude, en hacken.

Preventie: Meest genomen preventiemaatregelen zijn *geen* waardevolle spullen achterlaten in auto, extra beveiliging op buitendeuren en het kiezen van sterke wachtwoorden

Gemiddeld nemen inwoners van Maashorst 2,3 (van maximaal vier) voorzorgsmaatregelen om diefstal te voorkomen. Dit is vergelijkbaar met de referentiegebieden. De meest genomen maatregelen in Maashorst zijn het meenemen van waardevolle spullen uit de auto en het licht aanlaten thuis wanneer er niemand thuis is. Om de eigen woning te beschermen, nemen inwoners van Maashorst gemiddeld 1,9 (van maximaal zes) preventieve maatregelen. In de meeste gevallen zijn dit extra veiligheidsslots op buitendeuren en/of buitenverlichting met een sensor. Wat betreft online preventie nemen inwoners van Maashorst gemiddeld 2,5 (van maximaal zes) maatregelen om hun digitale gegevens te beschermen. Waarbij het kiezen van sterke wachtwoorden, het gebruik van een virusscanner en uitvoeren van updates en back-ups worden genoemd.

Contact burgers en politie: Meerderheid tevreden met contact met de politie

Een vijfde van de inwoners van Maashorst had in het afgelopen jaar contact met de politie. In de meeste gevallen vond dit contact plaats in de eigen woonbuurt (48%), was de reden voor contact het doen van een aangifte of melding (57%) en op initiatief van de burger (81%). Twee derde van de inwoners die contact hadden met de politie is tevreden over dit contact. Met het algemene functioneren van de politie is de helft van de inwoners tevreden en is acht procent ontevreden. De zichtbaarheid is voor een derde van de inwoners naar tevredenheid, hierover is 18 procent ontevreden.

Wijken vergeleken

Binnen de gemeente Maashorst scoort Landerd op de meeste thema's beter dan Uden. Inwoners van Landerd geven een hoger cijfer voor de leefbaarheid en ervaren meer sociale cohesie. Ook ervaren zij minder overlast van fysieke verloederings, verkeersoverlast en sociale overlast. Wel beoordelen inwoners van Landerd het functioneren van de politie in hun buurt lager dan inwoners van Uden. Ook is de zichtbaarheid van de politie in Landerd minder dan in Uden.

Overzicht wijken	Maashorst Landerd	Maashorst Uden
Leefbaarheid woonbuurt		
Rapportcijfer leefbaarheid woonbuurt		
Percentage buurt gaat achteruit		
Fysieke kwaliteit van de woonomgeving (schaalscore)		
Sociale cohesie (schaalscore)		
Oordeel functioneren gemeentelijke handhavers		
Oordeel aanpak leefbaarheid en veiligheid gemeente		
Overlast in de buurt		
Fysieke verloedering		
Verkeersoverlast		
Sociale overlast		
Milieuoverlast		
Veiligheidsbeleving		
Rapportcijfer veiligheid woonbuurt		
Voelt zich wel eens onveilig		
Voelt zich wel eens onveilig in eigen buurt		
Idee van veel criminaliteit in eigen buurt		
Heeft zich gediscrimineerd gevoeld		
Persoonlijke weerbaarheid		
Slachtofferschap		
Slachtofferschap geweldsdelicten		
Slachtofferschap vermogensdelicten		
Slachtofferschap vandalismedelicten		
Slachtofferschap online criminaliteit		
Burgers en politie		
Contact met politie		
Oordeel zichtbaarheid politie in uw buurt		
Oordeel functioneren politie in uw buurt		
Oordeel functioneren politie in het algemeen		
Preventie		
Aantal preventieve maatregelen (gedrag)		
Aantal preventieve maatregelen (thuis)		
Aantal preventieve maatregelen (online)		

* Hoe donkerder de kleur, hoe groter de zekerheid dat er sprake is van een significant verschil

1 Inleiding

De Veiligheidsmonitor is een tweejaarlijks terugkerend bevolkingsonderzoek naar veiligheid, leefbaarheid en slachtofferschap. De Veiligheidsmonitor wordt uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van Justitie en Veiligheid, gemeenten en politie. In 2021 heeft Maashorst voor het eerst als gefuseerde gemeente meegedaan aan de Veiligheidsmonitor. Dit rapport doet verslag van dit grootschalige onderzoek. Achtereenvolgens bespreken we in dit inleidende hoofdstuk de achtergrond van de Veiligheidsmonitor (paragraaf 1.1), de steekproef en respons (par. 1.2), de vragenlijst (par. 1.3), de weging en analyse (par. 1.4), presentatie van de cijfers (par. 1.5) en de leeswijzer (par. 1.6).

1.1 Over de Veiligheidsmonitor

Het Ministerie van Justitie en Veiligheid laat tweejaarlijks 65.000 enquêtes onder de Nederlandse bevolking afnemen door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en I&O Research. Individuele gemeenten kunnen zich aansluiten bij de Veiligheidsmonitor (deelnemers). Deelnemers aan de Veiligheidsmonitor kopen enquêtes in bij I&O Research, boven op de enquêtes die vanuit het landelijke deel voor hun eigen gemeente beschikbaar zijn. Daarbij kunnen deelnemers zelf kiezen met welke frequentie ze aan de Veiligheidsmonitor willen deelnemen (tweejaarlijks of anders).

Meer informatie over de Veiligheidsmonitor is na te lezen op de website van de Veiligheidsmonitor (www.veiligheidsmonitor.nl).

In 2021 is de opzet en inhoud van de Veiligheidsmonitor tegen het licht gehouden¹. Het onderzoeksterrein is immers continu in beweging: nieuwe vormen van criminaliteit ontstaan en ontwikkelen zich steeds sneller (denk aan online criminaliteit) en in het verlengde daarvan verandert ook de behoefte aan informatie vanuit bestuur en beleid. Concreet is de vragenlijst van de Veiligheidsmonitor grondig herzien, daarnaast is het onderzoek alleen als internetenquête uitgevoerd en zijn er geen papieren vragenlijsten meer gebruikt en is er niet meer nagebeeld op de non-respons.

Als gevolg van dit herontwerp zijn de uitkomsten van de Veiligheidsmonitor 2021 niet meer 1-op-1 vergelijkbaar met eerdere edities. Om toch trends en ontwikkelingen in beeld te kunnen brengen is een voorziening getroffen waarmee – door middel van omrekenfactoren – voor een aantal belangrijke indicatoren toch vergelijkingen met eerdere jaren kunnen worden gemaakt. Op het moment van opstellen van deze rapportage zijn de omrekenfactoren op gemeenteniveau echter nog niet beschikbaar. CBS verwacht deze omrekenfactoren in de zomer van 2022 te publiceren.

De rapportage van de Veiligheidsmonitor Maashorst 2021 bevat om deze redenen geen trends en ontwikkelingen op gemeenteniveau, maar alleen de uitkomsten van 2021. In de bijlage van deze rapportage is wel een samenvatting van belangrijke landelijke trends en ontwikkelingen opgenomen uit de landelijke rapportage van de Veiligheidsmonitor 2021 van het CBS.

¹ CBS – Veiligheidsmonitor 2021

1.2 Steekproef en respons

Voor dit onderzoek is door het CBS een aselechte steekproef getrokken van 2.835 inwoners² uit de Basisregistratie Personen (BRP) van de gemeente Maashorst. Bij het trekken van de steekproef is rekening gehouden met het schaalniveau waarop de gemeente Maashorst informatie wenst te ontvangen. De gemeente wil graag inzicht in de ervaren veiligheid op gemeente- en wijkniveau.

De geselecteerde inwoners kregen in augustus 2021 een brief thuis met een persoonlijke uitnodiging voor deelname aan het onderzoek en konden vervolgens tot november online de vragenlijst invullen. Aan non-responders is tweemaal een herinnering per post gestuurd.

In totaal hebben 997 van de 2.835 geselecteerde inwoners een volledige vragenlijst ingevuld. Dit komt neer op een respons van 35 procent. Het landelijke responspercentage van de Veiligheidsmonitor 2021 bedraagt 31,7 procent. Er hebben 132 inwoners van Maashorst deelgenomen aan de landelijke Veiligheidsmonitor. Deze zijn toegevoegd aan het respondentenbestand. De totale respons in Maashorst komt daarmee uit op 1.129. In de separate bijlage tabellenboek is de responsverdeling opgenomen, uitgesplitst naar persoonlijke kenmerken.

Tabel 1.1 - Respons per wijk

Wijknaam	Respons	Responspercentage (I&O)
Landerd	426	36%
Uden	703	34%
Maashorst	1.129	35%

1.3 Vragenlijst

De vragenlijst van de Veiligheidsmonitor bestaat uit 11 standaard vragenblokken waarin verschillende onderwerpen op het gebied van leefbaarheid en veiligheid aan bod komen. Daarnaast heeft Maashorst gebruik gemaakt van de vrije ruimte van de vragenlijst om vragen over lokale onderwerpen toe te voegen. Het kader hieronder geeft een overzicht van de verschillende onderwerpen in de vragenlijst van Maashorst.

Overzicht van vraagblokken in vragenlijst van de Veiligheidsmonitor

Standaard

- Leefbaarheid woonbuurt
- Beleving overlast in de buurt
- Veiligheidsbeleving
- Slachtofferschap
- Tevredenheid laatste politiecontact
- Oordeel functioneren politie in de buurt
- Oordeel functioneren politie algemeen
- Oordeel functioneren gemeente

• Preventie

- Respectloos gedrag
- Achtergrondkenmerken

Vrije ruimte

- Veiligheidsbeleving bij uitgaan
- Overlast van jongeren
- Meld Misdaad Anoniem

² Het betreft inwoners van 15 jaar en ouder in particuliere huishoudens. Dit is exclusief inwoners die verblijven in instellingen, inrichtingen en tehuizen.

1.4 Analyse

Voor steekproefonderzoek is het van groot belang dat de steekproef op grond waarvan uitspraken worden gedaan zo veel mogelijk representatief is voor de populatie waarnaar wordt generaliseerd. Om de representativiteit van de steekproef te vergroten is een weging toegepast. Weging is een rekenkundige bewerking, die ervoor zorgt dat een eventuele scheefheid van de respons ten opzichte van de populatie wordt gecorrigeerd. Dit gebeurt door bevolkingsgroepen die in de respons onder- dan wel oververtegenwoordigd zijn zwaarder of juist minder zwaar in de resultaten mee te laten tellen. Aan het databestand van de Veiligheidsmonitor is door het CBS een weging toegevoegd. In deze weging zijn onder andere de volgende kenmerken meegenomen: leeftijd, geslacht, huishoudgrootte, stedelijkheidsgraad en herkomst. De steekproef van de Veiligheidsmonitor is dankzij de weging op deze kenmerken representatief voor de bevolking van gemeente Maashorst.

1.5 Presentatie van cijfers

In dit rapport worden de resultaten voornamelijk op twee wijzen gepresenteerd:

- Een deel van de resultaten wordt gepresenteerd in de vorm van percentages, bijvoorbeeld het percentage personen dat ergens tevreden over is. Bij de berekening van de percentages in deze rapportage is de werkwijze van het CBS gevolgd: de 'weigert' - en 'weet niet' - antwoorden zijn *niet* buiten beschouwing gelaten.
- In dit rapport wordt veel gebruik gemaakt van zogenoemde schaalscores. Dit zijn cijfermatige samenvattingen van meerdere met elkaar samenhangende vragen. Bij de berekening van deze scores is de werkwijze van het CBS gevolgd: de waarde van iedere schaalscore varieert op een schaal tussen 0 en 10. Bij de berekening van de schaalscores zijn de 'weigert' - en 'weet niet' - antwoorden, eveneens conform CBS-werkwijze, *wel* buiten beschouwing gelaten.

Let op! Een schaalscore staat niet gelijk aan een rapportcijfer, omdat de indicatoren zijn samengesteld op basis van percentages en niet op basis van rapportcijfers.

De uitkomsten van Maashorst zijn in dit rapport afgezet tegen de resultaten in het basisteam Maas en Leijgraaf, de veiligheidsregio Brabant-Noord en de landelijke cijfers over 2021 (Nederland). De uitkomsten volgens de geografische indeling van de politie (basisteam, district en politie-eenheid) zijn opgenomen in de bijlage tabellenboek.

Tabel 1.2 - Geografische indeling gemeente Maashorst

Basisteam(s)	District	Veiligheidsregio	Eenheid
Maas en Leijgraaf	's Hertogenbosch	Brabant-Noord	Oost-Brabant

Verschillen tussen de resultaten van de gemeente Maashorst en Nederland worden beschreven als deze 3 procent of groter zijn (bij percentages) en 0,3 punt (bij rapportcijfers en indicatoren). Er is voor deze gradaties gekozen omdat deze het dichtst in de buurt komen van de standaard betrouwbaarheidsmarge van de resultaten.

Verschillen tussen de resultaten van de gebieden Uden en Landerd en het gemiddelde van de gemeente Maashorst, en verschillen tussen de resultaten van de gemeente Maashorst en basisteam/veiligheidsregio worden beschreven als deze *significant* zijn. Het is dan minimaal 95

procent zeker dat de resultaten ook daadwerkelijk van elkaar verschillen en het gevonden verschil niet te wijten is aan toeval.

1.6 Leeswijzer

In de hoofdstukken 2 tot en met 4 worden de resultaten gepresenteerd over achtereenvolgens de leefbaarheid van de woonbuurt, beleving van buurtoverlast en veiligheidsbeleving. De hoofdstukken 5 en 6 gaan in op slachtofferschap van traditionele criminaliteit en online criminaliteit. Hoofdstuk 7 geeft een beeld van genomen preventiemaatregelen en buurtpreventie en hoofdstuk 8 behandelt de tevredenheid over de politie. In bijlage 1 geven we een korte samenvatting van landelijke trends en samenhangen in de Veiligheidsmonitor.

Bij dit rapport horen verder een Excel-bestand ('tabellenboek') met alle uitkomsten van de Veiligheidsmonitor en een overzicht van de Indicatoren Kernbeleid Veiligheid voor Maashorst, en de vragenlijst. Deze zijn als separate bijlagen meegeleverd.

2 Leefbaarheid woonbuurt

Dit hoofdstuk gaat over de leefbaarheid van de woonomgeving in Maashorst. In paragraaf 2.1 wordt de door inwoners ervaren kwaliteit van fysieke voorzieningen in de woonbuurt beschreven. In paragraaf 2.2 staat de betrokkenheid van inwoners bij de woonbuurt, oftewel de sociale cohesie in Maashorst centraal. Paragraaf 2.3 beschrijft hoe de bewoners de leefbaarheid beoordelen en hoe zij de ontwikkeling van de buurt ervaren. Paragraaf 2.4 sluit af met de tevredenheid over het functioneren van de gemeente als het gaat om leefbaarheid en veiligheid, en over zichtbaarheid van de gemeentelijke handhavers.

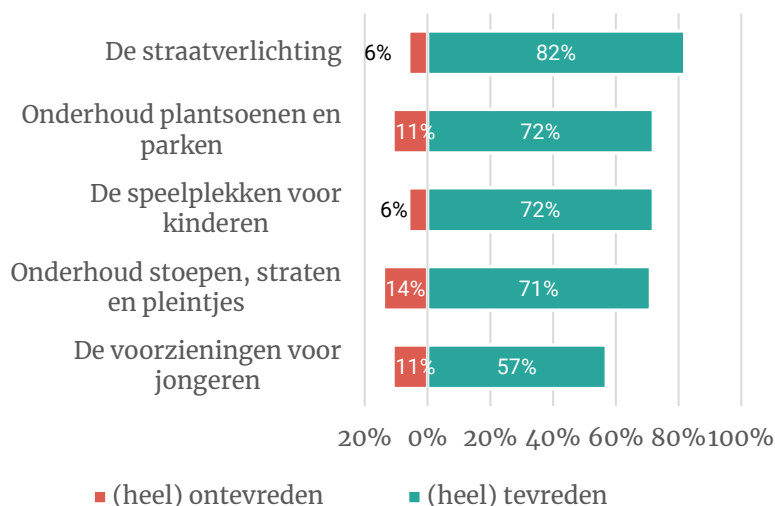
2.1 Fysieke voorzieningen

De aanwezigheid van fysieke voorzieningen en het onderhoud hiervan kunnen van invloed zijn op de leefbaarheid van de eigen woonbuurt. Bewoners is gevraagd hoe tevreden zij zijn over vijf voorzieningen in hun eigen leefomgeving (Figuur 2.1). Daarnaast is op basis van de scores op deze vijf stellingen een schaalscore 'fysieke kwaliteit' berekend (Figuur 2.2).

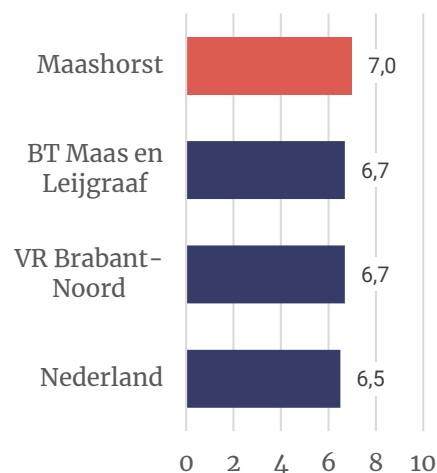

De schaalscores voor fysieke kwaliteit zijn berekend op basis van de vijf stellingen over fysieke voorzieningen. De schaalscore kan variëren tussen 0 en 10. Hoe hoger de score, des te meer inwoners de kwaliteit van de aanwezige fysieke voorzieningen waarderen.

Figuur 2.1 – Tevredenheid fysieke voorzieningen

Figuur 2.2- Fysieke kwaliteit (schaalscore)

Van de verschillende fysieke voorzieningen zijn inwoners van Maashorst het meest positief over de straatverlichting en het minst over de voorzieningen voor jongeren. De schaalscore voor de waardering van fysieke voorzieningen is in de gemeente Maashorst hoger dan in het basisteam Maas en Leijgraaf, de veiligheidsregio en het Nederlands gemiddelde. De inwoners van Maashorst zijn over alle fysieke voorzieningen, behalve de straatverlichting, meer tevreden dan in de referentiegebieden.

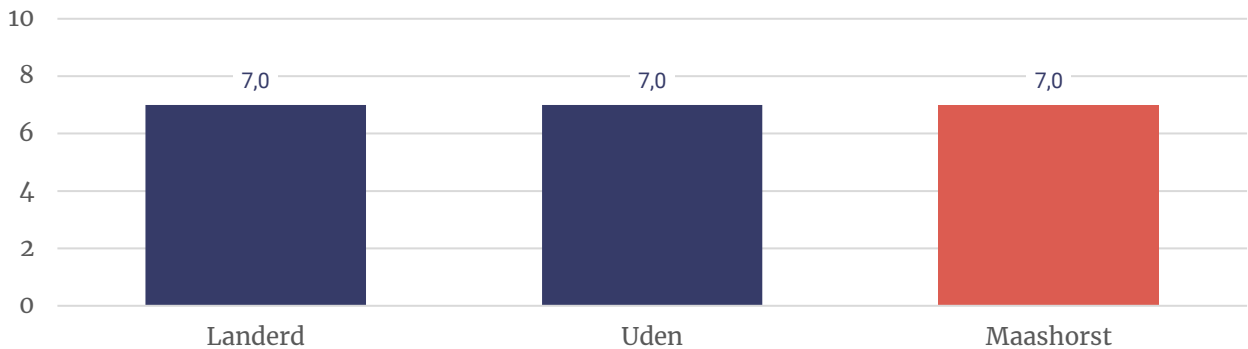

57%

van de inwoners van gemeente Maashorst is tevreden over de voorzieningen voor jongeren. Dat ligt ruim tien procent boven het landelijk gemiddelde.

Figuur 2.3 - Schaalscores fysieke kwaliteit per wijk

Binnen de gemeente Maashorst zijn er geen significante verschillen in de algemene waardering voor de fysieke kwaliteit van voorzieningen. Wel zijn inwoners van Uden boven gemiddeld tevreden over de speelplekken van kinderen, terwijl inwoners van Landerd daar juist relatief minder tevreden over zijn (Tabel 2.1).

Tabel 2.1 - Stellingen fysieke kwaliteit per wijk (percentage (heel) tevreden)

	Onderhoud stoepen, straten en pleintjes	Onderhoud plantsoenen en parken	De straatverlichting	De speelplekken voor kinderen	De voorzieningen voor jongeren
Landerd	68%	69%	81%	64%	54%
Uden	72%	74%	83%	75%	58%
Maashorst	71%	72%	82%	72%	57%

Uitleg tabel

De zogenaamde stoplichttabel laat zien hoe bewoners uit de verschillende wijken oordelen over de fysieke voorziening in de wijk ten opzichte van het gemeentelijk gemiddelde. Dit is per wijk en per stelling met verschillende kleuren aangegeven:

- Rood: negatiever dan het gemeentelijk gemiddelde
- Grijs: vergelijkbaar met het gemeentelijk gemiddelde
- Blauw: positiever dan het gemeentelijk gemiddelde

2.2 Sociale cohesie

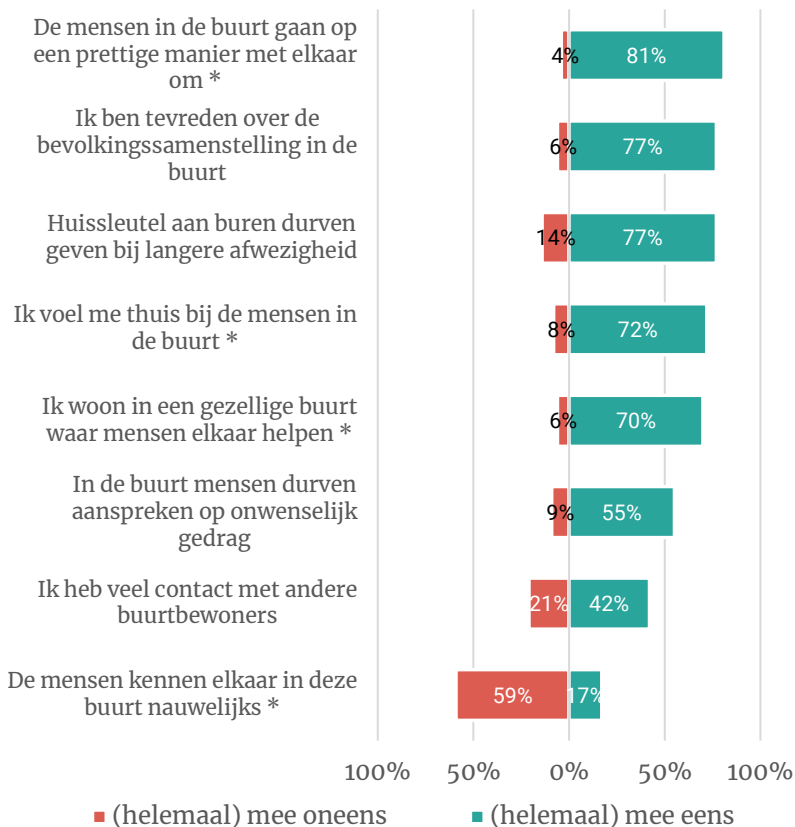
De leefbaarheid van een woonbuurt wordt niet alleen bepaald door de aanwezigheid en kwaliteit van fysieke voorzieningen. Ook de sociale cohesie in de woonbuurt speelt hierbij een rol. Bij sociale cohesie gaat het om de mate waarin burgers vinden dat zij zelf en anderen betrokken zijn bij hun woonbuurt. Aan de inwoners zijn acht stellingen voorgelegd over sociale cohesie (Figuur 2.4). Daarnaast is op basis van de scores op vier van de acht voorgelegde stellingen een schaalscore berekend (Figuur 2.5).

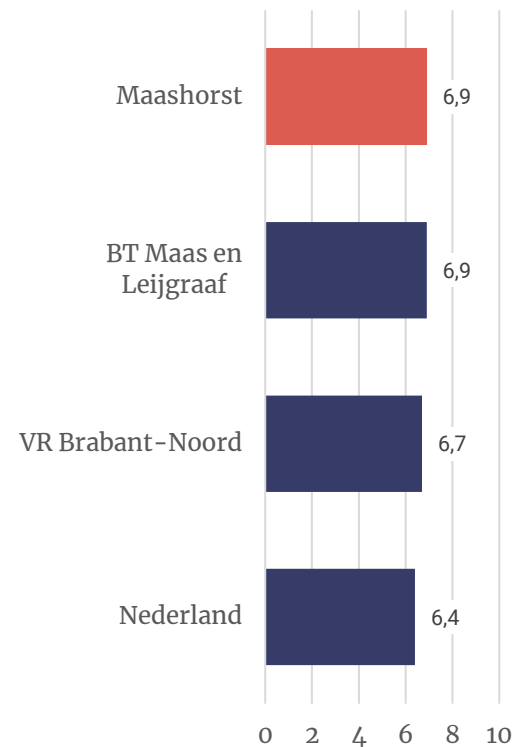

De schaalscores voor sociale cohesie zijn berekend op basis van de stellingen ‘de mensen gaan in deze buurt op een prettige manier met elkaar om’, ‘ik voel me thuis bij de mensen in de buurt’, ‘ik woon in een gezellige buurt waar mensen elkaar helpen’ en ‘de mensen kennen elkaar in deze buurt nauwelijks’. De schaalscore kan variëren tussen 0 en 10. Hoe hoger de score, des te positiever men is over de sociale cohesie in de eigen woonbuurt.

Figuur 2.4 - Stellingen over sociale cohesie
* in schaalscore sociale cohesie

Figuur 2.5 - Sociale cohesie (schaalscore)

De sociale cohesie in Maashorst is sterker dan het gemiddelde in de veiligheidsregio en Nederland in het algemeen. Deze is wel vergelijkbaar met het basisteam. Van de inwoners van Maashorst is een ruime meerderheid tevreden over de volgende aspecten in hun buurt: de wijze waarop mensen met elkaar in de buurt omgaan en de bevolkingssamenstelling. Ook durft een ruime meerderheid hun huissleutel aan de burenen te geven. Daarnaast voelen zeven op de tien inwoners zich thuis bij mensen in hun woonbuurt en vinden zij dat ze in een gezellige buurt wonen waar mensen elkaar helpen. Zes op de tien inwoners stellen dat mensen in de buurt elkaar tot op zekere hoogte kennen. Voor al deze aspecten geldt dat inwoners van de gemeente Maashorst het hier meer mee eens zijn dan gemiddeld in Nederland.

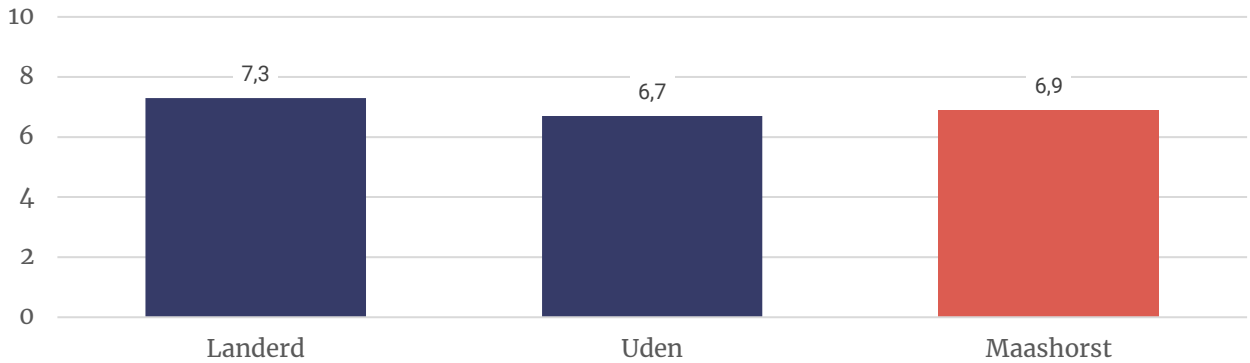

81%

Van de inwoners van Maashorst vindt dat mensen op een prettige manier met elkaar omgaan in hun buurt.

Figuur 2.6 – Schaalscores sociale cohesie per wijk

De sociale cohesie is in Landerd groter dan in Uden. In tabellen 2.1 en 2.2 is te zien dat inwoners van Landerd over alle aspecten van sociale cohesie relatief vaak positief zijn. Voor de inwoners van Uden geldt het tegenovergestelde.

Tabel 2.2 - Stellingen schaalscore sociale cohesie per wijk (percentage (helemaal) mee eens)

	De mensen in de buurt kennen elkaar nauwelijks	De mensen in de buurt gaan op een prettige manier met elkaar om	Ik woon in een gezellige buurt waar mensen elkaar helpen	Ik voel me thuis bij de mensen in de buurt
Landerd	7%	87%	78%	78%
Uden	20%	79%	67%	69%
Maashorst	17%	81%	70%	72%

Tabel 2.3– Overige stellingen sociale cohesie per wijk (percentage (helemaal) mee eens)

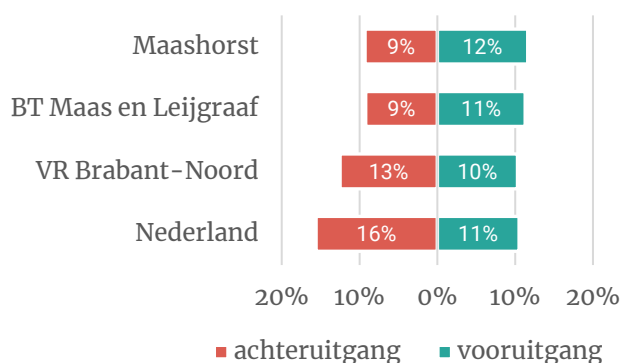
	Ik heb veel contact met andere buurtbewoners	Ik ben tevreden over de bevolkings-samenstelling in de buurt	Huissleutel durven geven aan burens bij langere afwezigheid	In de buurt mensen durven aanspreken op onwenselijk gedrag
Landerd	47%	79%	80%	63%
Uden	41%	76%	76%	52%
Maashorst	42%	77%	77%	55%

2.3 Oordeel over de woonbuurt

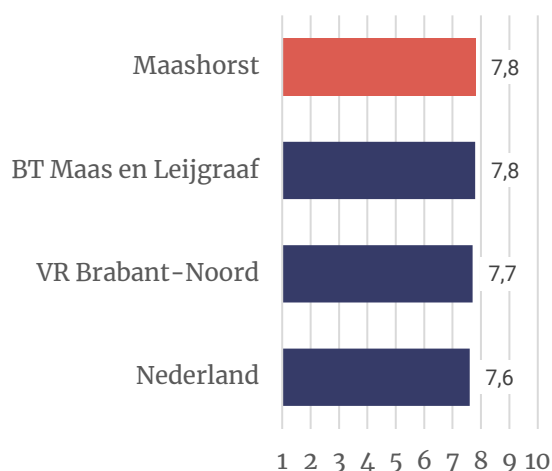
De inwoners van Maashorst is ook een aantal algemene vragen voorgelegd over de ontwikkeling van hun eigen woonbuurt. Vindt men dat de eigen buurt in het afgelopen jaar vooruit of achteruit is gegaan? Het oordeel over de ontwikkeling van de woonbuurt wordt uitgedrukt in het aandeel inwoners dat zegt dat de buurt vooruit is gegaan en het aandeel dat vindt dat de buurt achteruit is gegaan (Figuur 2.7). Ook is gevraagd naar een oordeel over hoe prettig men het vindt om in de buurt te wonen (Figuur 2.8).

Figuur 2.7 – Ontwikkeling woonbuurt (percentage)

Figuur 2.8 – Oordeel leefbaarheid woonbuurt (rapportcijfer)

Inwoners van Maashorst zijn tevreden over de buurtontwikkeling. In Maashorst is het aandeel inwoners dat in het afgelopen jaar een vooruitgang zag in de buurt (12%) iets groter dan het aandeel dat achteruitgang heeft ervaren (9%). Een ruime meerderheid van de inwoners (77%) is van mening dat de buurt niet is veranderd. Het deel van de inwoners dat vooruitgang zag in de buurt is in Maashorst vergelijkbaar met het basisteam, de veiligheidsregio en het landelijk gemiddelde. Het aandeel inwoners dat vindt dat er sprake is van achteruitgang is in Maashorst lager dan gemiddeld in Nederland en de veiligheidsregio.

De leefbaarheid van de woonbuurt beoordelen inwoners van Maashorst gemiddeld genomen met het rapportcijfer 7,8. Dit is vergelijkbaar met het gemiddelde rapportcijfer in de referentiegebieden.

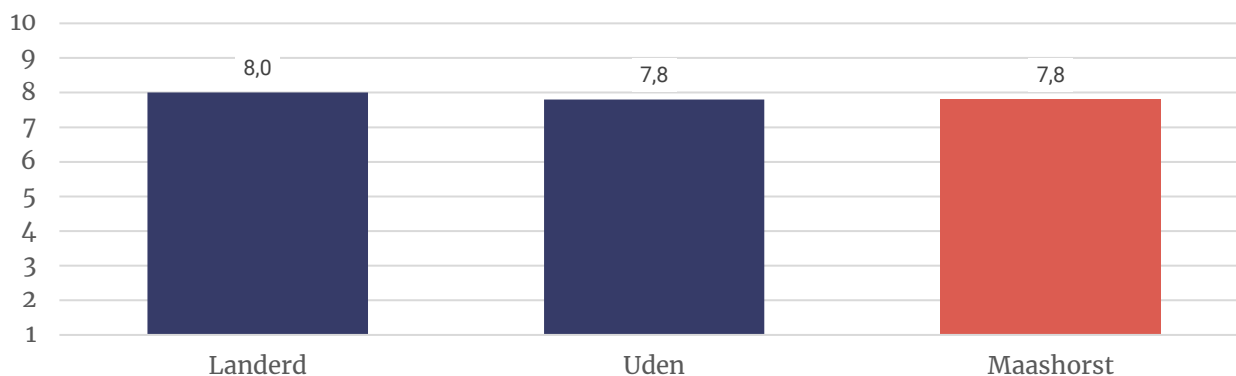
7,8

is het gemiddelde rapportcijfer dat inwoners van Maashorst geven voor de leefbaarheid in hun woonbuurt.

Inwoners van Landerd beoordelen de totale leefbaarheid in hun woonbuurt hoger dan het gemiddelde in de gemeente (Figuur 2.9). De mate waarin inwoners vooruitgang of achteruitgang hebben ervaren in hun buurt, verschilt in Landerd en Uden niet van het gemeentelijk gemiddelde.

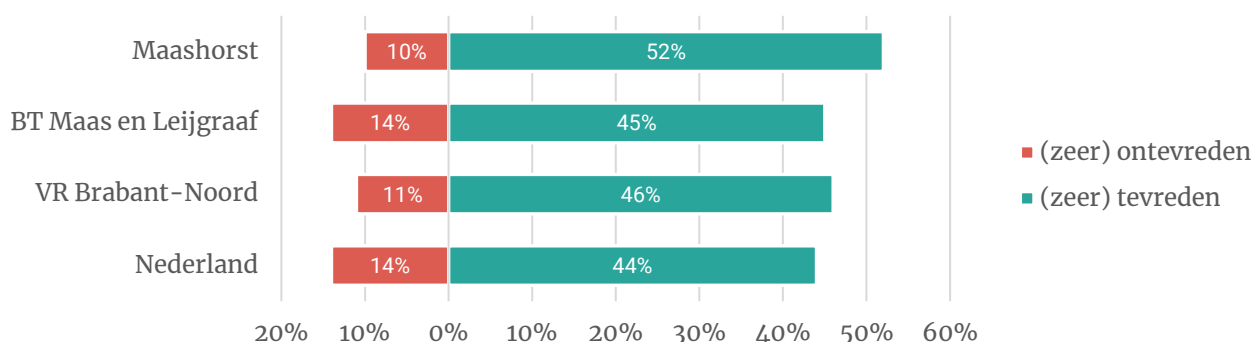
Figuur 2.9 - Oordeel leefbaarheid woonbuurt per wijk (rapportcijfer)

2.4 Functioneren gemeente

De inwoners is gevraagd om een oordeel te geven over het totale functioneren van de gemeente Maashorst op het gebied van leefbaarheid en veiligheid (Figuur 2.10).

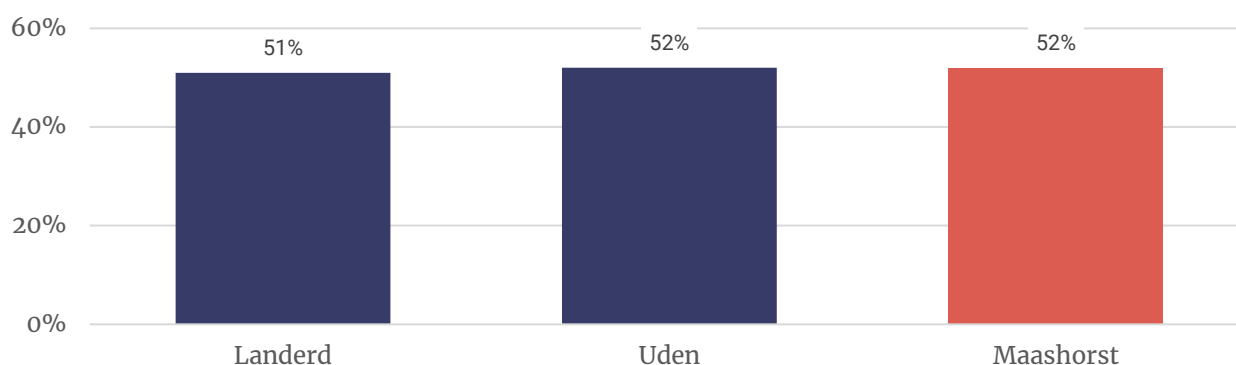
Figuur 2.10 – Oordeel totale functioneren gemeente op aanpak leefbaarheid en veiligheid (percentage)

De helft van de inwoners van Maashorst is tevreden met het functioneren van de gemeente op het gebied van leefbaarheid en veiligheid. Een tiende van de inwoners is daar ontevreden over. De tevredenheid ligt daarmee in Maashorst boven het gemiddelde van het basisteam Maas en Leijgraaf, veiligheidsregio Brabant-Noord en het Nederlands gemiddelde. Ook zijn inwoners van Maashorst minder ontevreden met het functioneren van de gemeente dan in de het basisteam en het Nederlands gemiddelde.

Figuur 2.11 – Oordeel totale functioneren gemeente op aanpak leefbaarheid en veiligheid per wijk (percentage (zeer) tevreden)

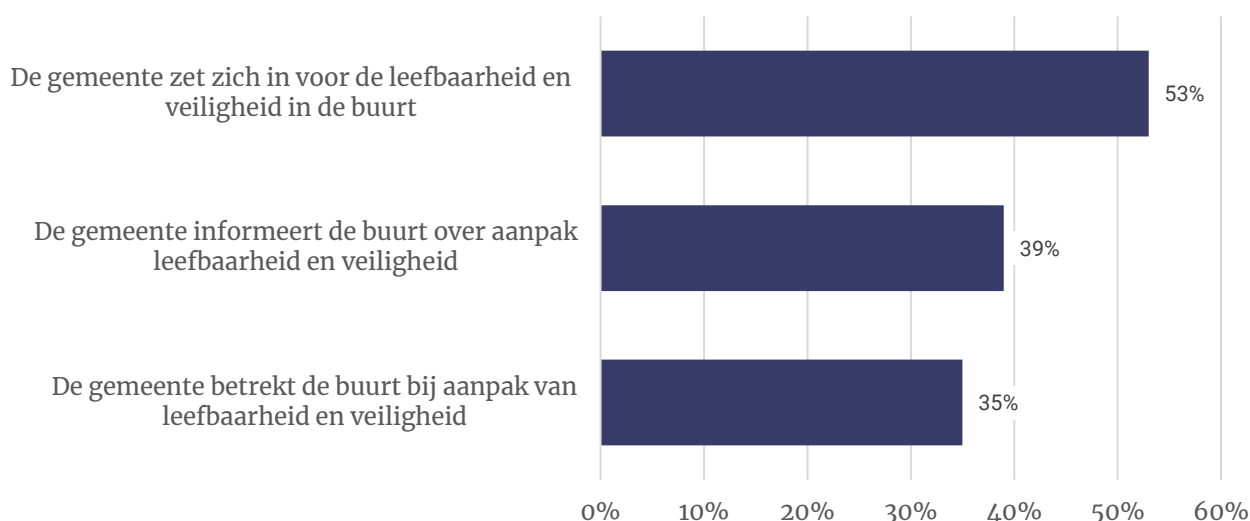

Er zijn geen significante verschillen in de tevredenheid met het functioneren van de gemeente tussen inwoners van Landerd en Uden, en het gemiddelde in de gemeente Maashorst (Figuur 2.11).

Door middel van drie specifieke stellingen is bepaald hoe inwoners denken over de aanpak van leefbaarheid en veiligheid door de gemeente. De stellingen zijn alleen voorgelegd aan inwoners die een oordeel konden geven over het functioneren van de gemeente op het gebied van leefbaarheid en veiligheid (92% van de inwoners).

Ruim de helft van deze inwoners is van mening dat de gemeente zich inzet voor de leefbaarheid en veiligheid in hun buurt. Vier op de tien vinden dat de gemeente de buurt informeert over de aanpak van leefbaarheid en veiligheid. Ruim een derde vindt de gemeente de buurt ook betrekt bij deze aanpak. Inwoners van Maashorst hebben vaker dan gemiddeld in de referentiegebieden het gevoel dat de gemeente zich inzet voor de leefbaarheid en veiligheid.

Figuur 2.12 -Oordeel functioneren gemeente (percentage (helemaal) eens, basis: inwoners die een totaaloordeel hebben gegeven over functioneren gemeente op aanpak leefbaarheid en veiligheid)

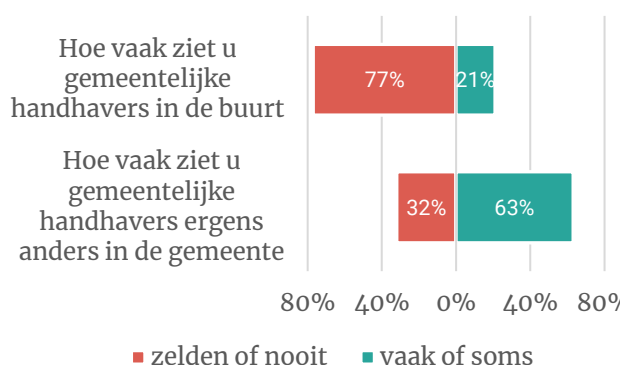
Gemeentelijke handhavers

Aan inwoners van Maashorst is ook gevraagd wat volgens hen de zichtbaarheid is van gemeentelijke handhavers in de eigen buurt en op andere plekken in de gemeente (Figuur 2.13). Inwoners die gemeentelijke handhavers hebben gezien, konden vervolgens ook een oordeel geven over het functioneren van deze handhavers (Figuur 2.14). Gemeentelijke handhavers houden zich bezig met het vergroten van de leefbaarheid en veiligheid.

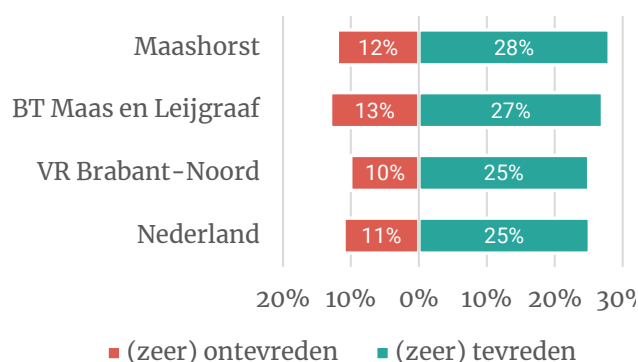
Ongeveer een vijfde van de inwoners van Maashorst ziet wel eens gemeentelijke handhavers in hun eigen woonbuurt. Op andere plekken in de gemeente zien zes op de tien wel eens handhavers. De zichtbaarheid van gemeentelijke handhavers buiten de eigen woonbuurt is daarmee in Maashorst groter dan gemiddeld in het basisteam (54%), de veiligheidsregio (50%) en Nederland (57%). Binnen de gemeente is de zichtbaarheid van de handhaver zowel in de buurt als elders in de gemeente groter in Uden dan in Landerd.

Van de inwoners die de handhavers soms of vaak zien, is in Maashorst ruim een kwart tevreden over het functioneren van de handhavers (28%). De tevredenheid met de gemeentelijke handhavers is in Maashorst vergelijkbaar met het basisteam en hoger dan de veiligheidsregio en het Nederlands gemiddelde. De ontevredenheid met de handhavers is in Maashorst vergelijkbaar met het gemiddelde in het basisteam en Nederland als geheel, en groter dan gemiddeld in de veiligheidsregio.

Figuur 2.13 – Zichtbaarheid gemeentelijke handhavers (percentage)

Figuur 2.14 – Tevredenheid functioneren gemeentelijke handhavers (basis: inwoners die vaak of soms gemeentelijke handhavers zien)

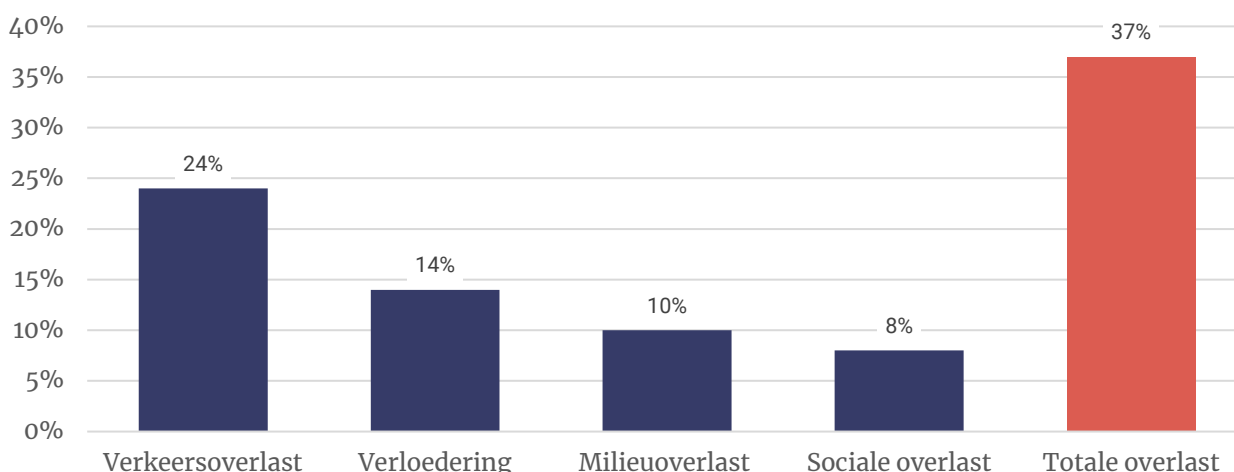
3 Overlast in de buurt

In dit hoofdstuk staat de door de inwoners van Maashorst ervaren overlast in hun buurt centraal. Eerst volgt een totaalbeeld van de verschillende vormen van overlast (paragraaf 3.1), daarna worden de uitkomsten per type overlast nader toegelicht: fysieke verloedering (par. 3.2), sociale overlast (par. 3.3), verkeersoverlast (par. 3.4) en milieuoverlast (par. 3.5). Inwoners konden aangeven welk buurtprobleem met prioriteit moet worden aangepakt (par. 3.6).

3.1 Totale overlast

De diverse vormen van overlast zijn geclusterd tot vier scores: fysieke verloedering, sociale overlast, verkeersoverlast en milieuoverlast (Figuur 3.1). Elk van deze scores is berekend op basis van het percentage inwoners dat veel overlast ervaart van één of meerdere verschijningsvormen van overlast. Welke vormen van overlast horen bij welk type wordt nader beschreven in de verschillende paragrafen.

Figuur 3.1 - Totale overlast per cluster (percentage ervaart zelf veel overlast)

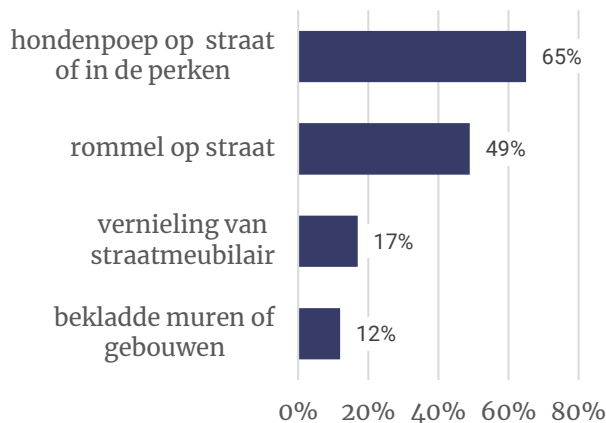
Bijna vier op de tien inwoners van Maashorst (37%) ervaren zelf veel overlast op één of meerdere terreinen. Dit is vergelijkbaar met het basisteam Maas en Leijgraaf en minder dan in de veiligheidsregio Brabant-Noord (42%) en het Nederlands gemiddelde (46%). Overlast van verkeer en fysieke verloedering komen in Maashorst minder voor dan gemiddeld in de veiligheidsregio en alle vier de verschillende vormen van overlast komen gemiddeld in Maashorst minder voor dan gemiddeld in Nederland. De meest voorkomende vorm van overlast in Maashorst is verkeersoverlast. Verloedering, milieuoverlast en sociale overlast worden door een kleiner deel van de inwoners ervaren.

3.2 Fysieke verloedering

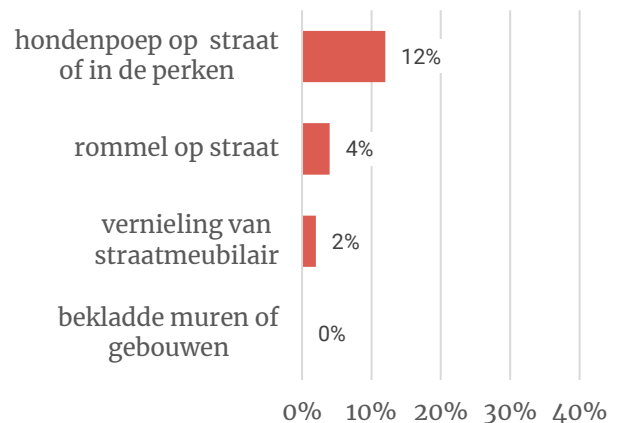
Een van de problemen waar een woonbuurt mee te maken kan hebben, is fysieke verloedering in de buurt. In de Veiligheidsmonitor zijn daarover vier mogelijke buurtproblemen voorgelegd aan de inwoners. Figuur 3.2 geeft weer hoe vaak deze buurtproblemen voorkomen volgens inwoners. Figuur 3.3 toont het percentage inwoners dat zelf veel overlast ervaart van de vier vormen van fysieke verloedering.

Figuur 3.2 - Fysieke verloedering (percentage komt wel eens voor in de buurt)

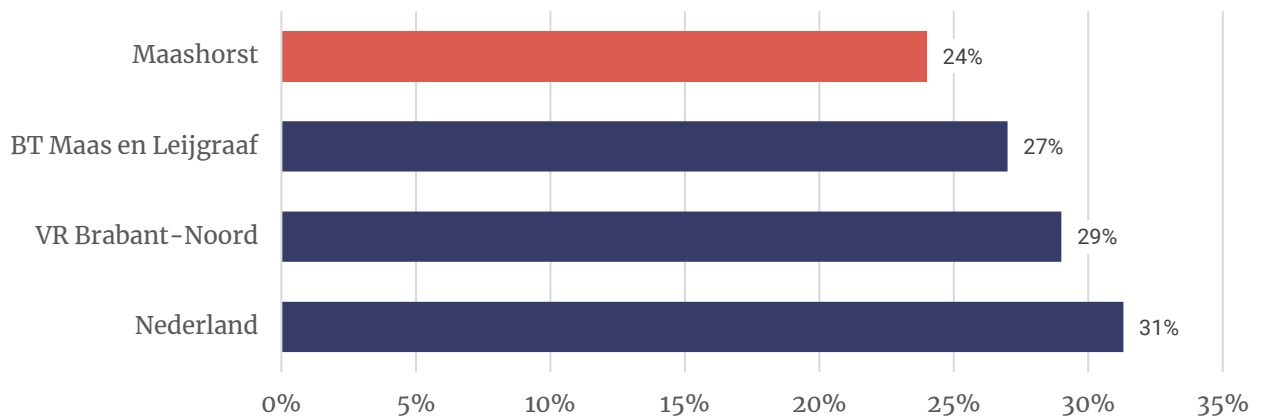

Figuur 3.3- Fysieke verloedering (percentage ervaart zelf veel overlast)

De meest voorkomende vorm van fysieke verloedering is hondenpoep op straat of in perken. Twee derde van de inwoners van Maashorst geeft aan dat dit wel eens voorkomt in hun woonbuurt. Een kleiner deel van de inwoners (12%) ervaart zelf veel overlast van hondenpoep. Rommel op straat komt volgens de helft wel eens voor, slechts vier procent van de inwoners ervaart daar zelf veel overlast van. Vernieling van straatmeubilair en bekladde muren of gebouwen komen volgens respectievelijk een zesde en een achtste deel van de inwoners van Maashorst wel eens voor in hun woonbuurt. Slechts een heel klein deel ervaart hier zelf overlast van.

Figuur 3.4 – Totale fysieke verloedering per gebied (percentage ervaart zelf veel overlast)

In Maashorst is de ervaren overlast van fysieke verloedering vergelijkbaar met het basisteam, en minder dan gemiddeld in de veiligheidsregio en Nederland in het algemeen. Met name van rommel en hondenpoep op straat ervaren inwoners van Maashorst relatief minder vaak overlast.

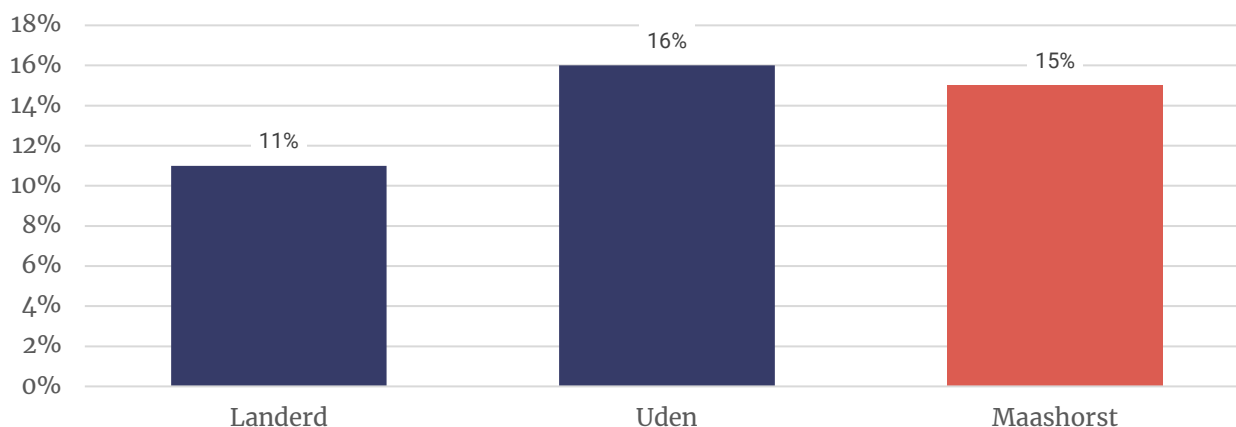

4%

Van de inwoners van Maashorst geeft aan veel overlast te ervaren van rommel op straat, dit is onder het Nederlands gemiddelde (8%).

Figuur 3.5 – Totale fysieke verloedering per wijk (percentage ervaart zelf veel overlast)

Inwoners van Uden ervaren meer overlast van fysieke verloedering dan het gemeentelijk gemiddelde. Dit komt omdat zij vaker overlast hebben van hondenpoep. Inwoners van Landerd. ervaren minder overlast dan gemiddeld in de gemeente.

Tabel 3.1 – Vormen van fysieke verloedering per wijk (percentage ervaart zelf veel overlast)

	Hondenpoep op de stoep of op grasveldjes	Rommel op straat	Bekladde muren of gebouwen	Vernieling van straatmeubilair
Landerd	8%	4%	0%	1%
Uden	14%	3%	0,4%	2%
Maashorst	12%	4%	0,3%	2%

Uitleg tabel

De zogenaamde stoplichttabel laat zien hoe bewoners uit de verschillende wijken oordelen over de fysieke verloedering in de wijk ten opzichte van het gemeentelijk gemiddelde. Dit is per wijk en per stelling met verschillende kleuren aangegeven:

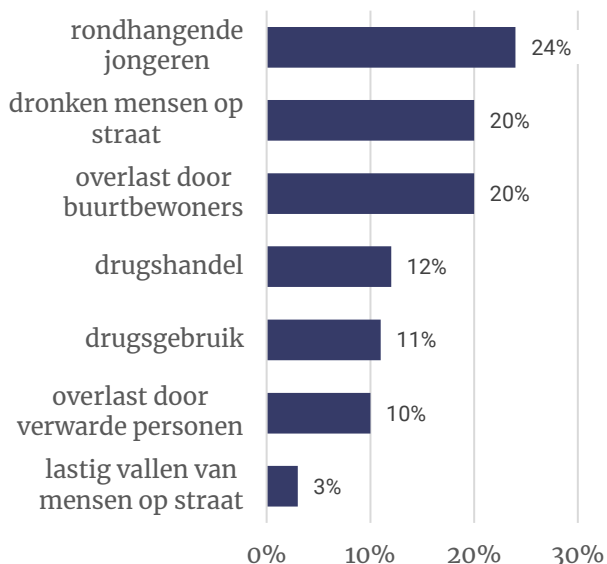
- Rood: negatiever dan het gemeentelijk gemiddelde
- Grijs: vergelijkbaar met het gemeentelijk gemiddelde
- Blauw: positiever dan het gemeentelijk gemiddelde

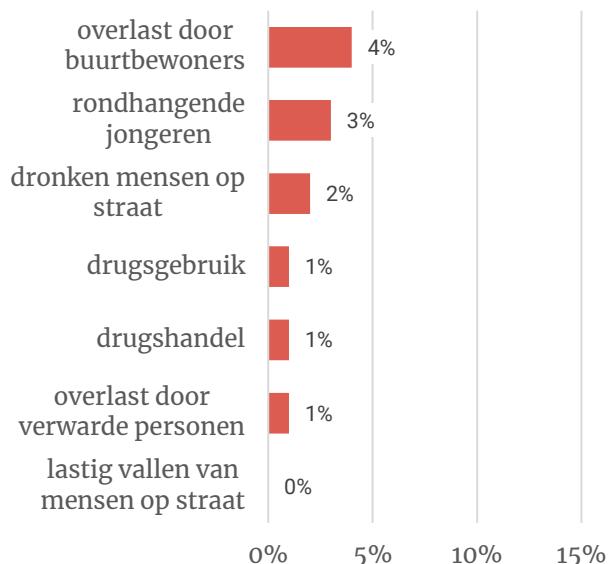
3.3 Sociale overlast

In de Veiligheidsmonitor is gevraagd naar zeven vormen van sociale overlast die in de buurt voor zouden kunnen komen. Figuur 3.6 geeft weer hoe vaak deze vormen van sociale overlast voorkomen. Figuur 3.7 toont het percentage inwoners dat overlast ervaart van vormen van sociale overlast.

Figuur 3.6 - Sociale overlast
(percentage komt wel eens voor in de buurt)

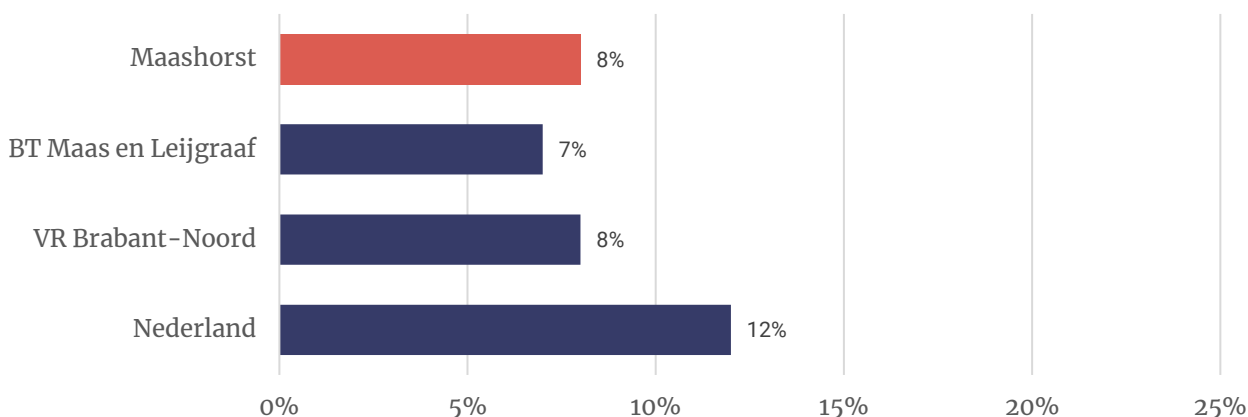

Figuur 3.7- Sociale overlast
(percentage ervaart zelf veel overlast)

Volgens een kwart van de inwoners van Maashorst is er in hun buurt wel eens overlast van rondhangende jongeren. Een vijfde van de inwoners heeft wel eens last van dronken mensen op straat en andere buurtbewoners. Van overlast door verwarde personen, drugshandel en drugsgebruik is volgens ongeveer een op de tien wel eens sprake. Slechts een kleine groep geeft aan dat er wel eens mensen lastig worden gevallen op straat. In de meeste gevallen signaleren inwoners slechts sociale overlast, maar ervaren zij hier zelf niet veel overlast van (zie Figuur 3.7).

Figuur 3.8- Totale sociale overlast per gebied (percentage ervaart zelf veel overlast)

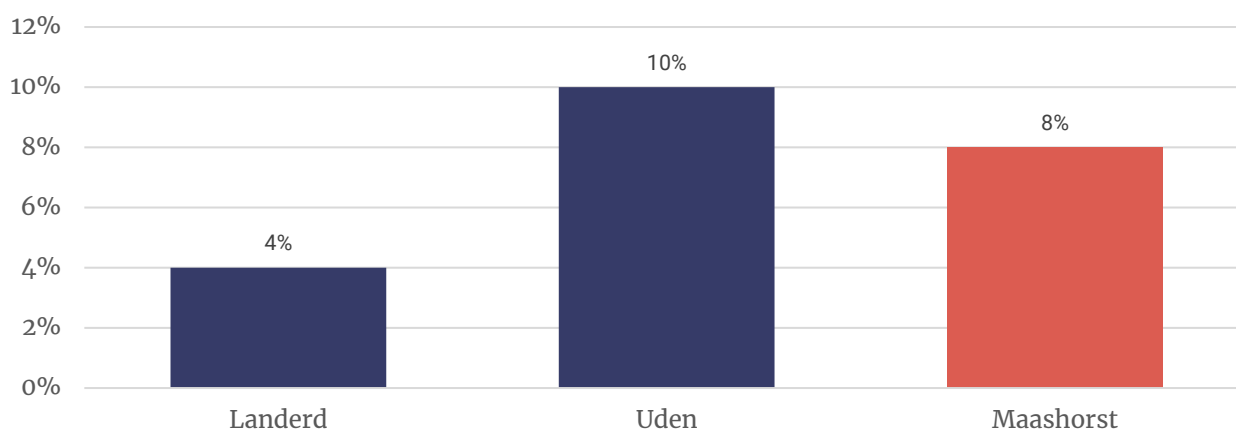

Acht procent van de inwoners van Maashorst ervaart een of meerdere vormen van sociale overlast. Dit is vergelijkbaar met het basisteam en de veiligheidsregio, en minder dan gemiddeld

in Nederland. Met name de ervaren overlast van rondhangende jongeren is in Maashorst minder dan gemiddeld in Nederland.

Figuur 3.9 – Totale sociale overlast per wijk (percentage ervaart zelf veel overlast)

Inwoners van Uden ervaren meer sociale overlast dan de inwoners van Landerd. Het gaat hierbij om meer ervaren overlast van rondhangende jongeren en overlast van drugshandel.

Tabel 3.2 - Vormen van sociale overlast per wijk (percentage ervaart zelf veel overlast)

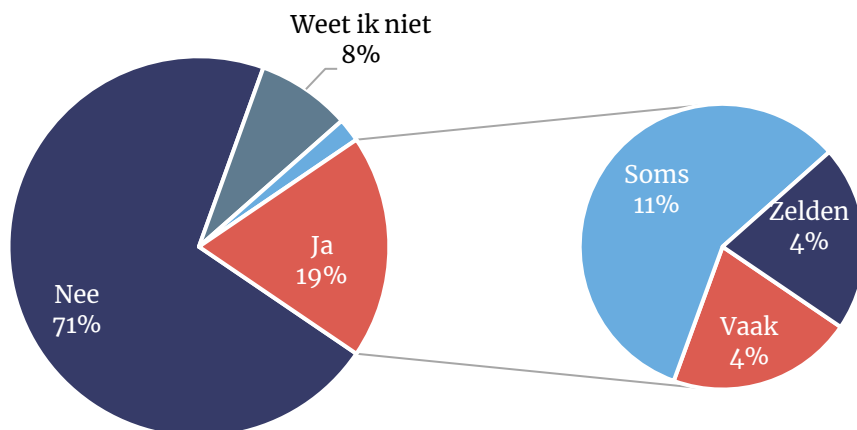
	Rondhangende jongeren	Overlast door buurtbewoners	Overlast door verwarde personen	Drugsgebruik	Drugshandel	Dronken mensen op straat	Lastigvallen van mensen op straat
Landerd	1,0%	2,7%	0,7%	0,2%	0,3%	1,3%	0,4%
Uden	3,3%	4,4%	0,7%	1,1%	1,7%	1,9%	0,3%
Maashorst	2,7%	3,9%	0,7%	0,9%	1,3%	1,7%	0,3%

Overlast van jongeren

Als toevoeging aan de Veiligheidsmonitor is inwoners van Maashorst gevraagd of zij in de eigen woonbuurt of elders in de gemeente overlast hebben ervaren van jongeren, en wat de frequentie hiervan is. Een vijfde van de inwoners heeft in het afgelopen jaar overlast ervaren van jongeren. Bij tien procent was deze overlast er soms, vier procent ervoer zelden overlast van jongeren en een even groot deel vaak. Inwoners van Uden (20%) hebben vaker overlast ervaren van jongeren dan inwoners van Landerd (14%). Vervolgens is in open vragen doorgevraagd naar de plekken waarop de overlast van jongeren wordt ervaren, wat hier door de gemeente aan kan worden gedaan. De antwoorden zijn in een separaat document beschikbaar.

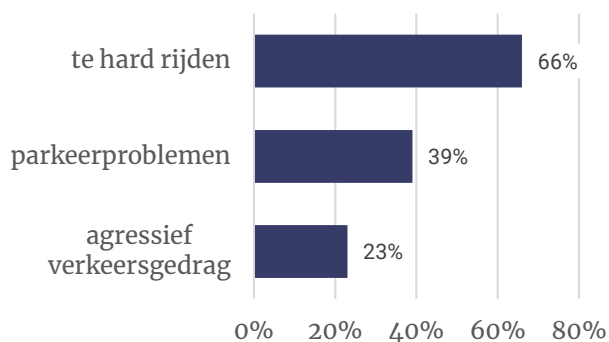
Figuur 3.10 - Overlast van jongeren en frequentie van overlast

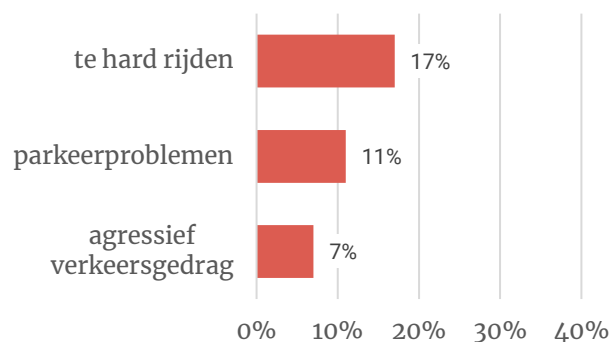
3.4 Verkeersoverlast

Een ander probleem van een woonbuurt betreft de mate van verkeersoverlast in de buurt. In de Veiligheidsmonitor zijn daarvoor drie buurtproblemen voorgelegd aan de inwoners.

Figuur 3.11 – Verkeersoverlast (percentage komt wel eens voor in de buurt)

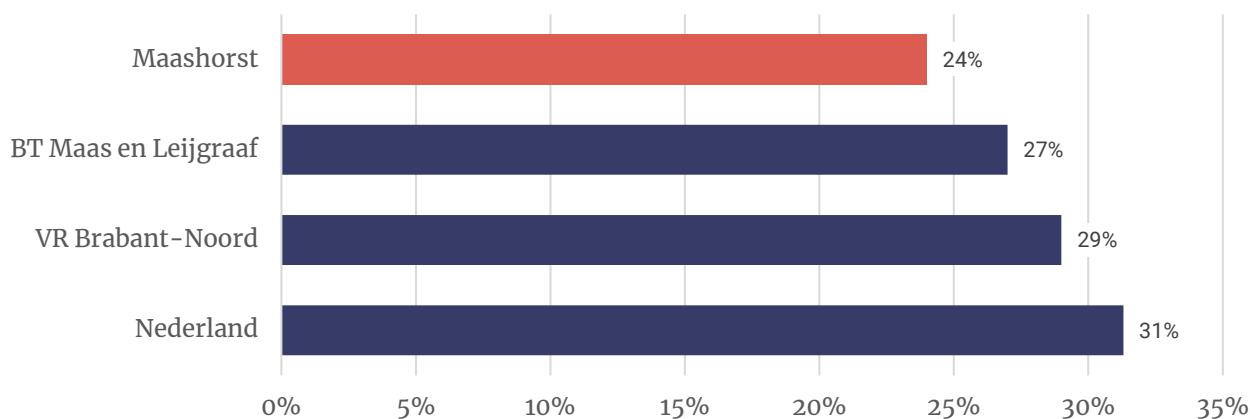

Figuur 3.12 – Verkeersoverlast (percentage ervaart zelf veel overlast)

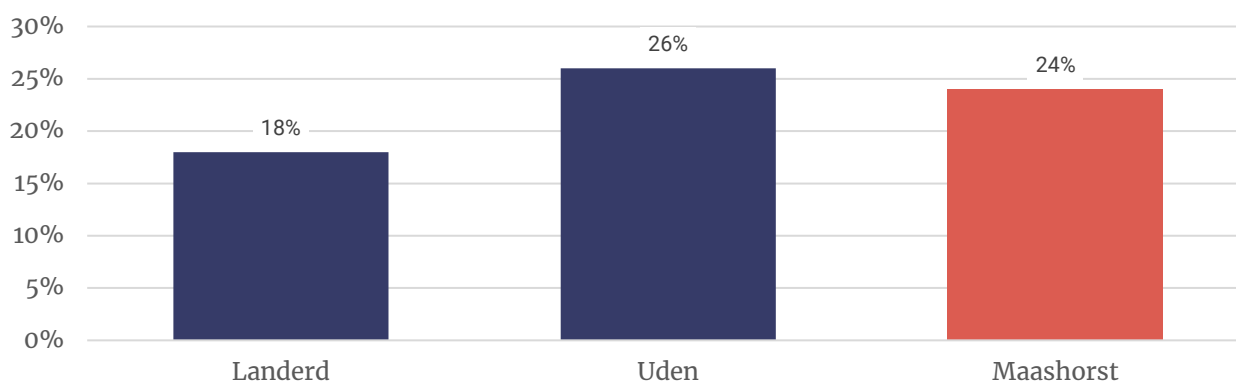
Twee derde van de inwoners van Maashorst geeft aan dat er in hun woonbuurt wel eens te hard wordt gereden, een zesde (17%) ervaart daar zelf veel overlast van. Volgens vier op de tien inwoners zijn er parkeerproblemen in de buurt, een op de tien heeft daar zelf veel last van. Agressief verkeersgedrag komt volgens ongeveer een kwart wel eens voor, zeven procent ondervindt daar zelf veel last van.

Figuur 3.13- Totale verkeersoverlast per gebied (percentage ervaart zelf veel overlast)

Een kwart van de inwoners van Maashorst ervaart zelf veel verkeersoverlast. Dit is minder dan in de veiligheidsregio en gemiddeld in Nederland. Met name de ervaren overlast van te hard rijdend verkeer en parkeerproblemen is in Maashorst minder dan gemiddeld in de veiligheidsregio en Nederland.

Figuur 3.14 – Totale verkeersoverlast per wijk (percentage ervaart zelf veel overlast)

Inwoners van Uden ervaren meer verkeersoverlast dan inwoners van Landerd. In Uden is meer dan in Landerd sprake van overlast door parkeerproblemen.

Tabel 3.3 – Vormen van verkeersoverlast per wijk (percentage ervaart zelf veel overlast)

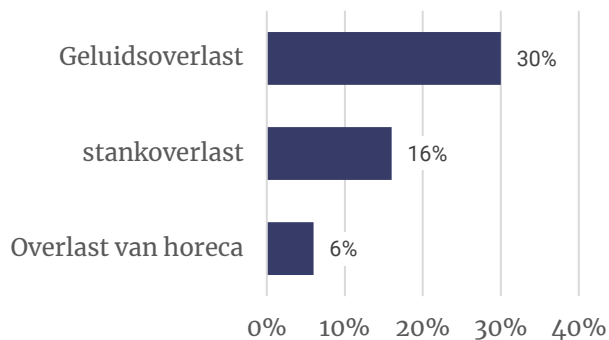
	Te hard rijden	Parkeerproblemen	Agressief verkeersgedrag
Landerd	14%	6%	6%
Uden	17%	13%	7%
Maashorst	17%	11%	7%

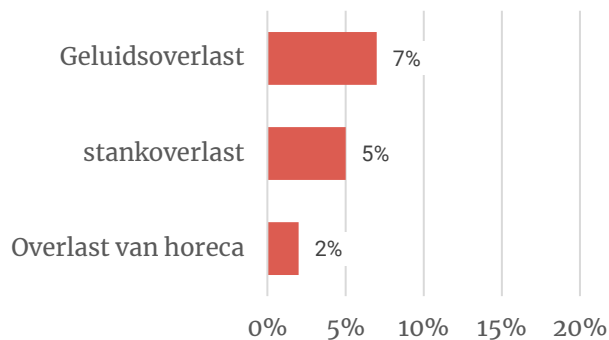
3.5 Milieuoverlast

De laatste vorm van overlast in de buurt die aan inwoners is voorgelegd betreft milieuoverlast. Deze vorm van overlast bestaat uit drie buurtproblemen: overlast van horecagelegenheden, geluidsoverlast en stankoverlast (Figuur 3.15).

Figuur 3.15 – Milieuoverlast
(percentage komt wel eens voor in de buurt)

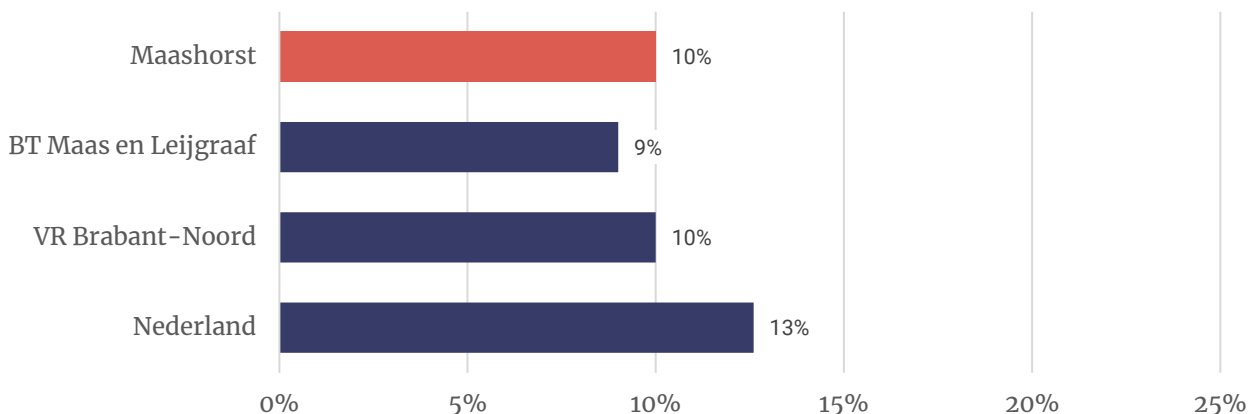

Figuur 3.16 – Milieuoverlast
(percentage ervaart zelf veel overlast)

De voornaamste vorm van milieuoverlast die volgens inwoners voorkomt is geluidsoverlast, drie op de tien inwoners geven aan dat dit wel eens voorkomt. Zeven procent van de inwoners ervaart zelf veel geluidsoverlast. Volgens zestien procent is er wel eens stankoverlast en vijf procent ervaart daar zelf veel overlast. Overlast van horeca komt relatief weinig voor en maar twee procent van de inwoners van Maashorst ervaart hier zelf veel overlast van.

Figuur 3.17 – Totale milieuoverlast per gebied (percentage ervaart zelf veel overlast)

Van de inwoners van Maashorst ervaart ongeveer een op de tien een of meerdere vormen van milieuoverlast. Dit is vergelijkbaar met de ervaren milieuoverlast in het basisteam Maas en Leijgraaf en veiligheidsregio Brabant-Noord, en minder dan het Nederlands gemiddelde. Met name geluidsoverlast komt in Maashorst minder voor dan gemiddeld in Nederland.

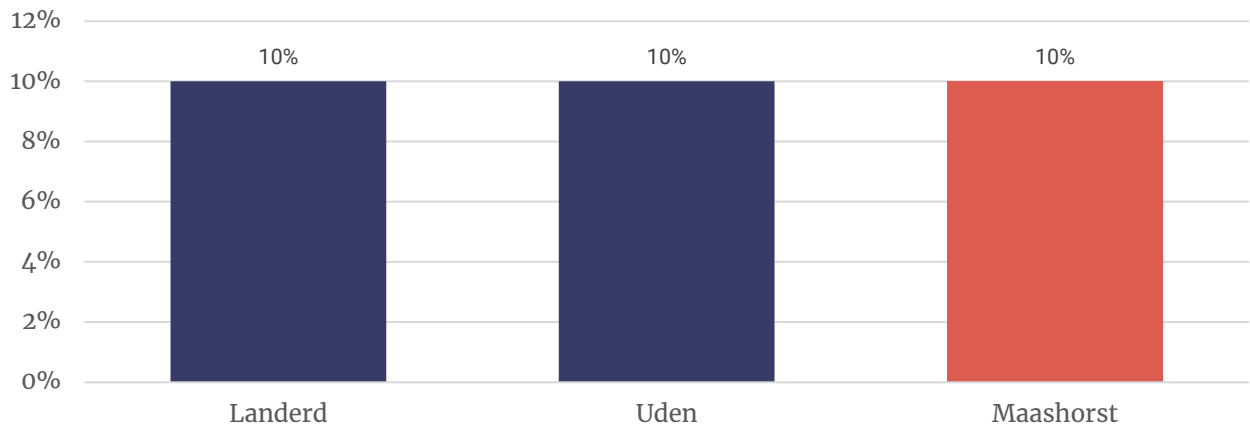

30%

van de inwoners geeft aan dat er wel eens sprake is van geluidsoverlast in hun buurt.

Figuur 3.18 - Totale milieuoverlast per wijk (percentage ervaart zelf veel overlast)

Er zijn geen significante verschillen tussen Landerd en Uden in de ervaren milieuoverlast.

Tabel 3. 4- Vormen van milieuoverlast per wijk (percentage ervaart zelf veel overlast)

	Overlast van horeca	Geluidsoverlast	Stankoverlast
Landerd	1%	6%	5%
Uden	2%	8%	4%
Maashorst	2%	7%	5%

3.6 Aanpak van buurtproblemen

Er is in de Veiligheidsmonitor ook aandacht voor de aanpak van buurtproblemen. De inwoners van Maashorst is gevraagd welk buurtprobleem zij als eerste aangepakt zouden willen zien. Hieruit komt een top 3 van buurtproblemen. Het voornaamste probleem dat inwoners uit Maashorst aangepakt willen zien is te hard rijdend verkeer, gevolgd door parkeerproblemen en hondenpoep.

Tabel 3.5 - Belangrijkste buurtproblemen per wijk.

	EERSTE	TWEEDE	DERDE
Landerd	Te hard rijden (29%)	Hondenpoep (17%)	Parkeerproblemen (13%)
Uden	Te hard rijden (30%)	Parkeerproblemen (17%)	Hondenpoep (15%)
Maashorst	Te hard rijden (29%)	Parkeerproblemen (16%)	Hondenpoep (15%)

4 Veiligheidsbeleving

In dit hoofdstuk wordt de veiligheidsbeleving van inwoners van Maashorst beschreven. Paragraaf 4.1 zoomt in op de veiligheidsbeleving in de eigen woonbuurt en paragraaf 4.2 behandelt de veiligheidsbeleving in het algemeen. In paragraaf 4.3 komt de verwachte kans op slachtofferschap aan de orde. Afgesloten wordt door respectloos gedrag (par. 4.4), discriminatie (par. 4.5) en weerbaarheid (par. 4.6).

4.1 Veiligheidsbeleving in de buurt

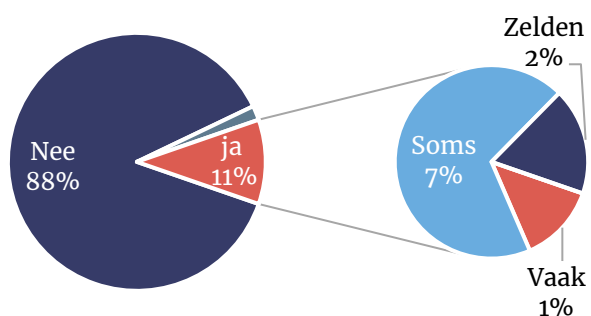
Gevoelens van onveiligheid

In Figuur 4.1 worden de onveiligheidsgevoelens in de eigen woonbuurt weergegeven, alsmede de frequentie ervan. In Figuur 4.2 worden de cijfers van Maashorst in perspectief gezet van de referentiegebieden.

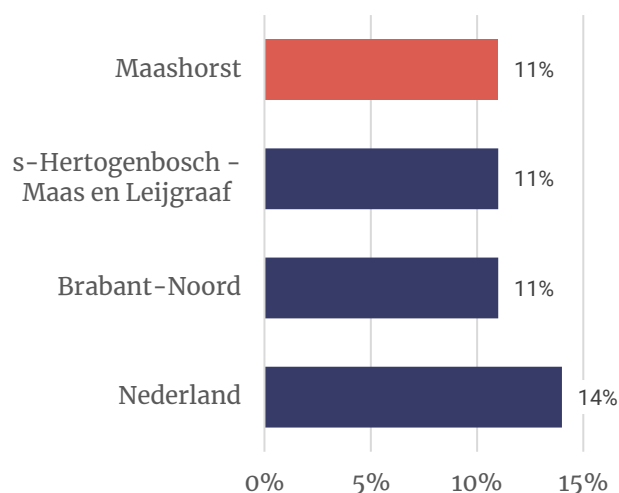
Een ruime meerderheid van bijna negen op de tien inwoners van Maashorst voelt zich nooit onveilig in de eigen woonbuurt. Een op de tien voelt zich wel eens onveilig, waarbij twee procent zich zelden onveilig voelt, zeven procent soms en een procent vaak. Inwoners van Maashorst voelen zich minder vaak onveilig in de eigen woonbuurt dan het landelijk gemiddelde, het onveiligheidsgevoel in Maashorst is gelijk aan het basisteam en de veiligheidsregio.

Vervolgens is in open vragen doorgevraagd naar de plekken in de buurt waar men zich weleens onveilig voelt, en wat daarvan de oorzaak is. De antwoorden zijn in een separaat document beschikbaar.

Figuur 4.1 - Onveiligheidsgevoel in de buurt

Figuur 4.2 - Onveiligheidsgevoel in de buurt (percentage 'wel eens' onveilig)

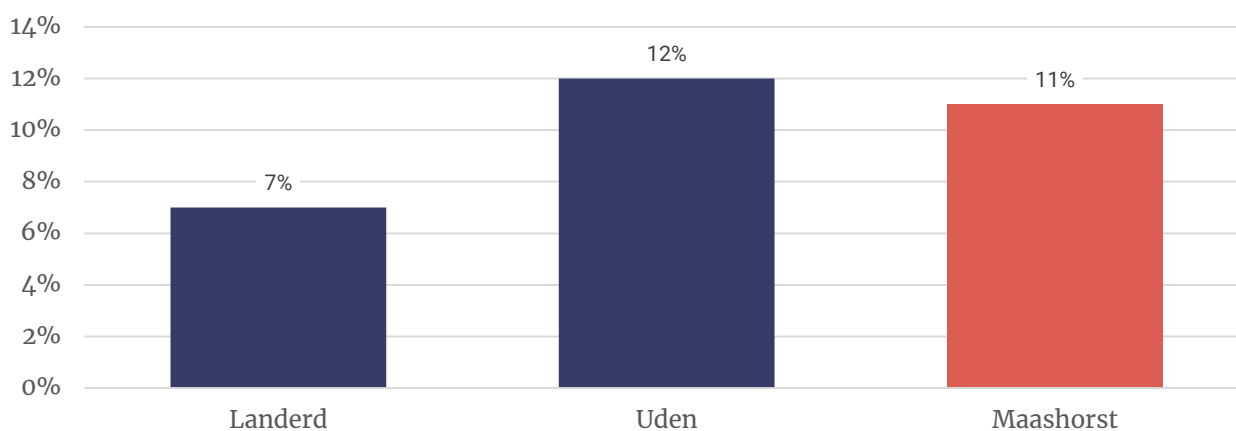
88%

van de inwoners van Maashorst voelt zich nooit onveilig in de eigen woonbuurt.

Binnen de gemeente Maashorst is het aandeel inwoners dat zich wel eens onveilig voelt het grootst in Uden. Inwoners van Landerd voelen zich minder vaak onveilig.

Figuur 4.3 - Onveiligheidsgevoel in de buurt per wijk (percentage 'wel eens' onveilig)

Vermijdingsgedrag

Inwoners die zich in een bepaalde situatie onveilig of onprettig voelen kunnen vermijdingsgedrag vertonen, ze passen hun gedrag aan uit gevoelens van onveiligheid. Figuur 4.4 geeft weer hoeveel procent van de inwoners van Maashorst zegt dat een bepaalde vorm van vermijdingsgedrag bij hen persoonlijk vaak voor komt.

Hierin is te zien dat maar een beperkt deel van de inwoners vermijdingsgedrag vertoont. Zeven procent doet vaak in de avond de deur niet open en een kleine minderheid van de inwoners van Maashorst vermijdt onveilige plekken in de buurt, voelt zich vaak 's avonds onveilig thuis of op straat of is vaak bang slachtoffer te worden van criminaliteit.

Figuur 4.4 - Vermijdingsgedrag (percentage 'komt vaak voor')

Criminaliteit in de buurt

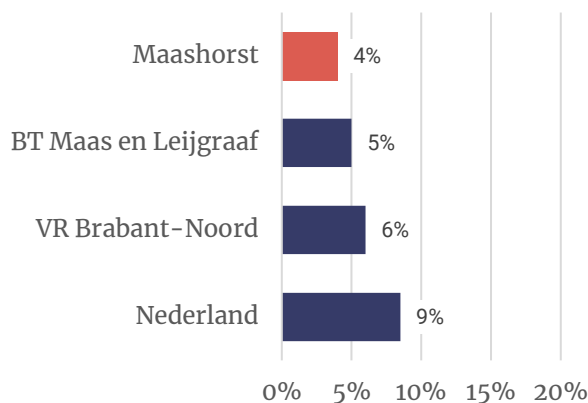
Figuur 4.5 toont het percentage inwoners dat het idee heeft dat er veel criminaliteit plaatsvindt in de buurt. Figuur 4.6 laat zien in welke mate inwoners denken dat de criminaliteit in hun buurt de afgelopen twaalf maanden is toegenomen, afgenomen of gelijk is gebleven.

Slechts vier procent van de inwoners van Maashorst heeft het gevoel dat er veel criminaliteit is in hun buurt. Dit is vergelijkbaar met het basisteam en de veiligheidsregio en minder dan het

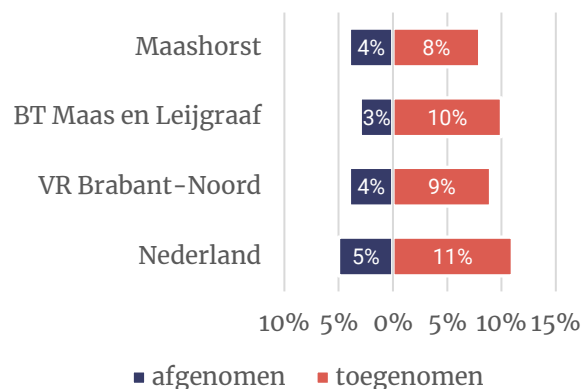

Nederlands gemiddelde. Vier procent van de inwoners van Maashorst heeft het gevoel dat de criminaliteit in hun woonbuurt is afgenomen in het afgelopen jaar. Een groter deel (8%) denkt juist dat de criminaliteit is toegenomen. Volgens zes op de tien de inwoners is de criminaliteit gelijk gebleven. Dit is vergelijkbaar met het basisteam en de veiligheidsregio. Ten opzichte van het Nederlands gemiddelde zijn inwoners van Maashorst minder vaak van mening dat de criminaliteit is toegenomen.

Figuur 4.5 – Criminaliteit in de buurt (percentage 'veel')

Figuur 4.6- Ontwikkeling criminaliteit in de afgelopen 12 maanden

Er zijn geen verschillen tussen Landerd en Uden en de inschatting van de hoeveelheid en ontwikkeling van criminaliteit in de woonbuurt.

Tabel 4.1 - Criminaliteit in de buurt en ontwikkeling per wijk

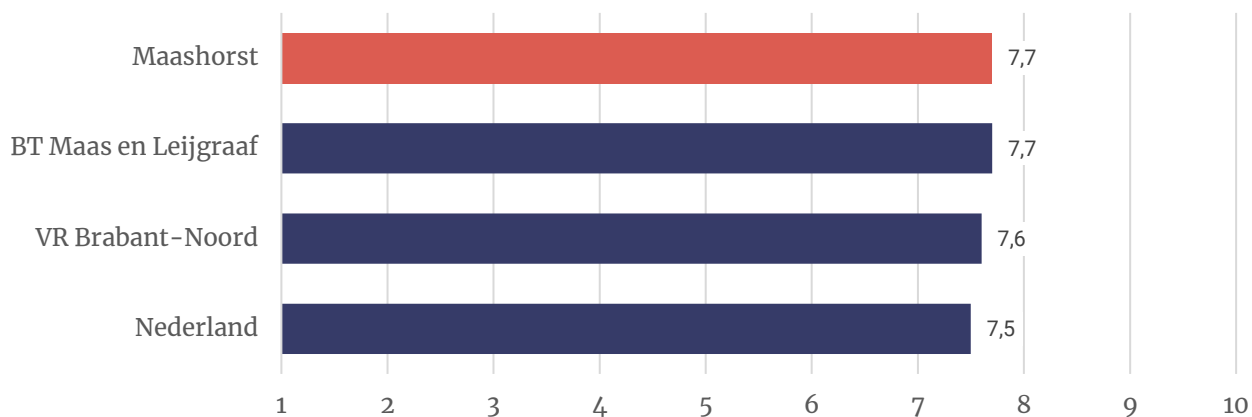
	Criminaliteit in de buurt (percentage 'veel')	Ontwikkeling criminaliteit (percentage afgenomen)	Ontwikkeling criminaliteit (percentage toegenomen)
Landerd	2%	4%	9%
Uden	5%	4%	8%
Maashorst	4%	4%	8%

Rapportcijfer veiligheid in de woonbuurt

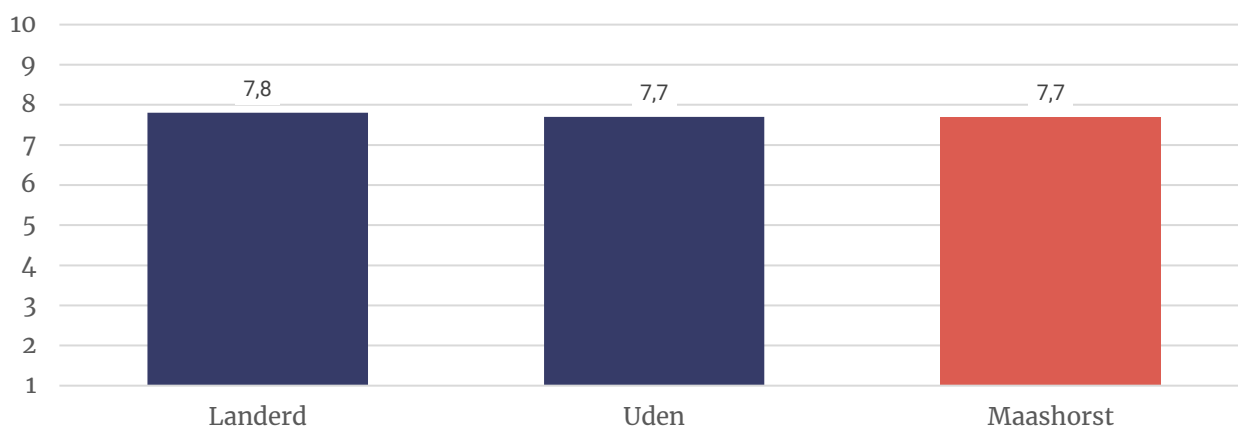
De inwoners is gevraagd om een algemeen rapportcijfer te geven voor de veiligheid in de eigen buurt (Figuur 4.7).

Figuur 4.7 - Oordeel veiligheid woonomgeving per gebied (rapportcijfer)

In Maashorst beoordelen inwoners de veiligheid gemiddeld met een 7,7. Dit cijfer is vergelijkbaar met de referentiegebieden. Binnen de gemeente Maashorst geven inwoners van Landerd gemiddeld een iets hoger cijfer voor veiligheid dan inwoners van Uden.

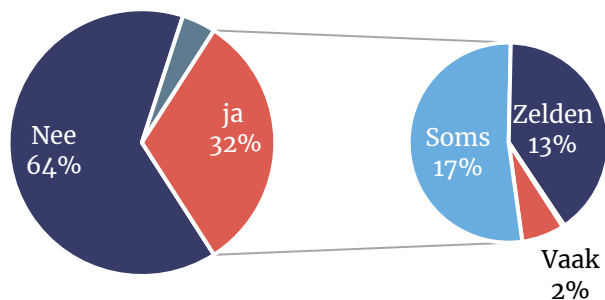
Figuur 4.8 - Oordeel veiligheid woonomgeving per wijk (rapportcijfer)

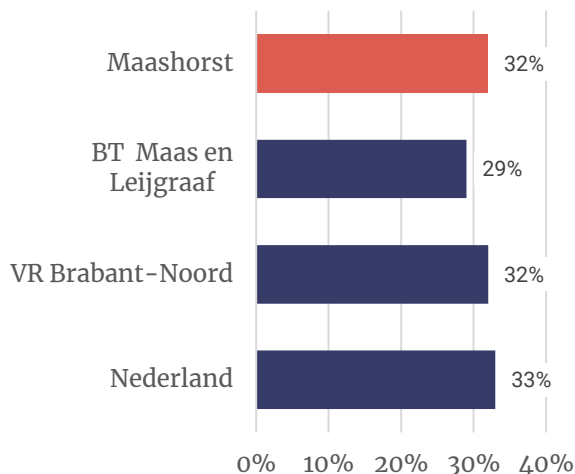
4.2 Veiligheidsbeleving algemeen

Naast de veiligheidsbeleving in de eigen buurt is gevraagd of men zich wel eens onveilig voelt in het algemeen. In Figuur 4.9 en Figuur 4.10 worden deze onveiligheidsgevoelens weergegeven.

Figuur 4.9 - Gevoel van onveiligheid in het algemeen

Figuur 4.10- Onveiligheidsgevoel per gebied (percentage 'wel eens' onveilig)

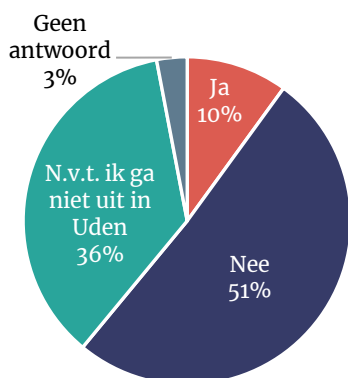
Een derde van de inwoners van Maashorst voelt zich in het algemeen wel eens onveilig. Van hen voelen de meesten zich zelden (13%) of soms (17%) onveilig. Twee procent van de inwoners voelt zich in het algemeen vaak onveilig. Dit is vergelijkbaar met de referentiegebieden.

Binnen de gemeente Maashorst zijn er geen verschillen tussen inwoners van Landerd en Uden en de mate waarin zij zich in het algemeen wel eens onveilig voelen.

Veiligheidsbeleving tijdens uitgaan

Inwoners van Maashorst is ook gevraagd of zij zich wel eens onveilig voelen in het uitgaansleven in Uden (Figuur 4.11). Een op de tien inwoners voelt zich wel eens onveilig tijdens het uitgaan in Uden. De helft van de inwoners voelt zich nooit onveilig en een aanzienlijke groep gaat niet uit in Uden. Inwoners van Uden gaan vaker uit in Uden en voelen zich ook vaker dan inwoners van Landerd onveilig tijdens het uitgaan (respectievelijk 11% tegenover 6% van de inwoners voelen zich wel eens onveilig).

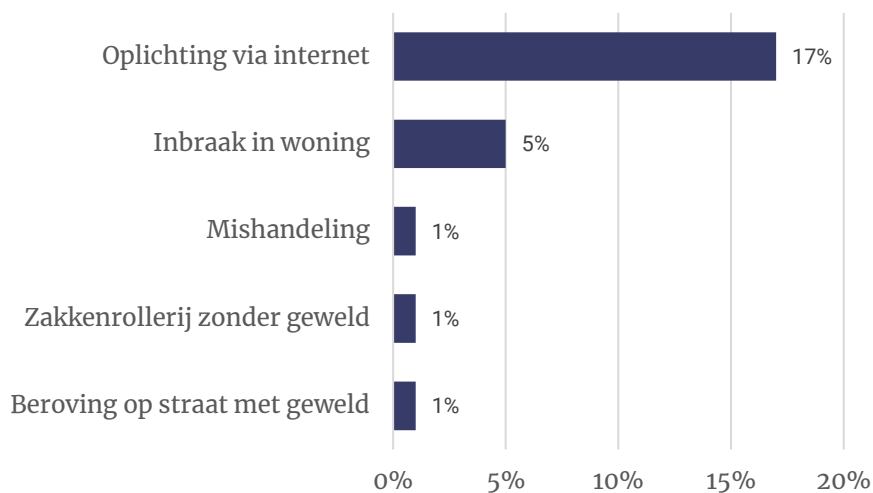
Figuur 4.11 – Gevoel van veiligheid tijdens het uitgaan in Uden

4.3 Verwachte kans op slachtofferschap

In deze paragraaf gaan we in op de vraag hoe groot inwoners denken dat de kans is om in de komende twaalf maanden slachtoffer te worden van een delict of voorval (Figuur 4.12).

Figuur 4.12 - Kans slachtofferschap ... is (heel) groot

Het voornaamste misdrijf waarvan inwoners van Maashorst in de komende twaalf maanden verwachten slachtoffer te worden is oplichting via internet. Een klein deel van de inwoners verwacht slachtoffer te worden van een misdrijf op het gebied van traditionele criminaliteit. De inschatting om slachtoffer te worden van de verschillende misdrijven is in Maashorst vergelijkbaar met de referentiegebieden. Ook binnen de gemeente Maashorst zijn geen significante verschillen in het verwachte slachtofferschap.

Tabel 4.2 - Verwachte kans op slachtofferschap ... is (heel) groot per wijk

	Inbraak in woning	Mishandeling	Zakkenrollerij	Beroving	Oplichting via internet
Landerd	6,0%	1,9%	0,8%	0,6%	16%
Uden	4,0%	0,8%	0,8%	0,9%	17%
Maashorst	4,6%	1,1%	0,8%	0,8%	17%

4.4 Respectloos gedrag

Met respectloos gedrag wordt gedrag bedoeld waarbij de grenzen van fatsoen worden overschreden. Figuur 4.13 geeft weer hoe vaak burgers in de gemeente Maashorst persoonlijk door personen of instanties respectloos worden behandeld.

Figuur 4.13 - Percentage inwoners dat wel eens respectloos wordt behandeld door...

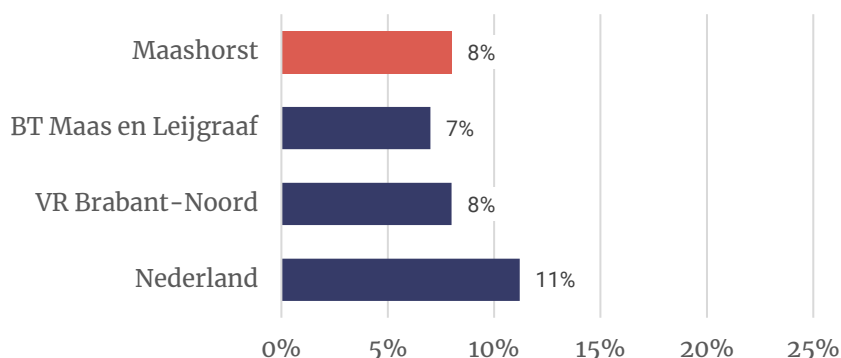
De voornaamste groep waardoor inwoners van Maashorst wel eens respectloos worden behandeld, zijn onbekenden op straat. Daarnaast wordt acht procent soms respectloos behandeld door personeel in winkels en bedrijven. Een ongeveer even grote groep heeft het gevoel wel eens respectloos bejegend te worden door overheidsinstanties.

Inwoners van Maashorst worden in het openbaar vervoer minder vaak respectloos behandeld dan gemiddeld in de veiligheidsregio en Nederland. Binnen de gemeente Maashorst hebben inwoners van Uden vaker dan inwoners van Landerd het gevoel respectloos te zijn behandeld door onbekenden op straat.

4.5 Discriminatie

Burgers konden aangeven of zij zich in de afgelopen 12 maanden gediscrimineerd hebben gevoeld. Discriminatie kan op verschillende gronden plaatsvinden, zoals ras of huidskleur, godsdienst of leeftijd. Figuur 4.14 geeft weer hoe vaak de inwoners van Maashorst zich in de afgelopen 12 maanden gediscrimineerd hebben gevoeld.

Figuur 4.14 - Percentage inwoners dat zich in afgelopen 12 maanden gediscrimineerd voelt per gebied

Van de inwoners van Maashorst heeft acht procent zich in het afgelopen jaar gediscrimineerd gevoeld. Dit aandeel is vergelijkbaar met het basisteam en de veiligheidsregio, en minder dan het Nederlands gemiddelde. Van de inwoners die zich gediscrimineerd hebben gevoeld, heeft twaalf procent hiervan melding gedaan bij een instantie.

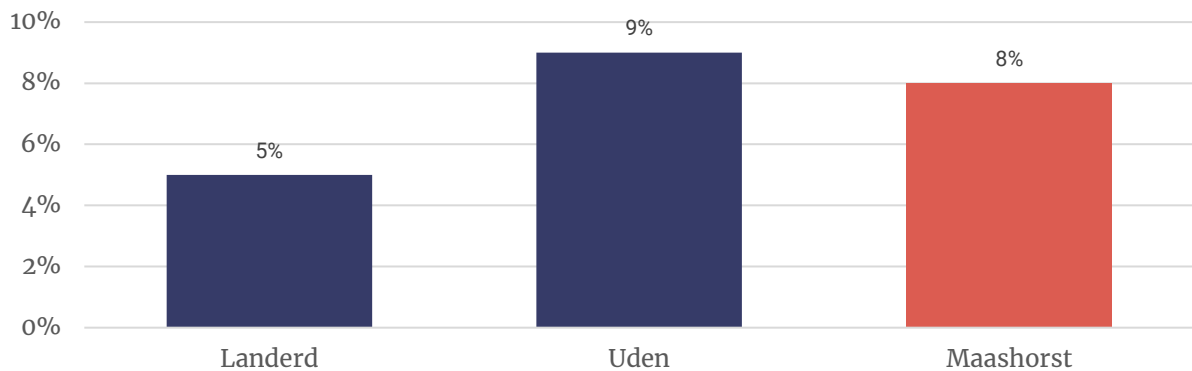

Inwoners die zich in de afgelopen 12 maanden gediscrimineerd voelden konden aangeven op welke grond deze discriminatie was en waardoor men zich gediscrimineerd heeft gevoeld. De drie meest genoemde gronden in Maashorst zijn: ras en huidskleur, leeftijd en nationaliteit. De meest genoemde redenen waarom men zich gediscrimineerd heeft gevoeld zijn ongelijke behandeling, stigmatisering (bijvoorbeeld in de media) en uitsluiting.

#1	#2	#3
Ras/ huidskleur	Nationaliteit	Leeftijd
27%	22%	21%

Binnen de gemeente Maashorst is het aandeel inwoners dat zich in het afgelopen jaar gediscrimineerd voelde in Uden groter dan in Landerd.

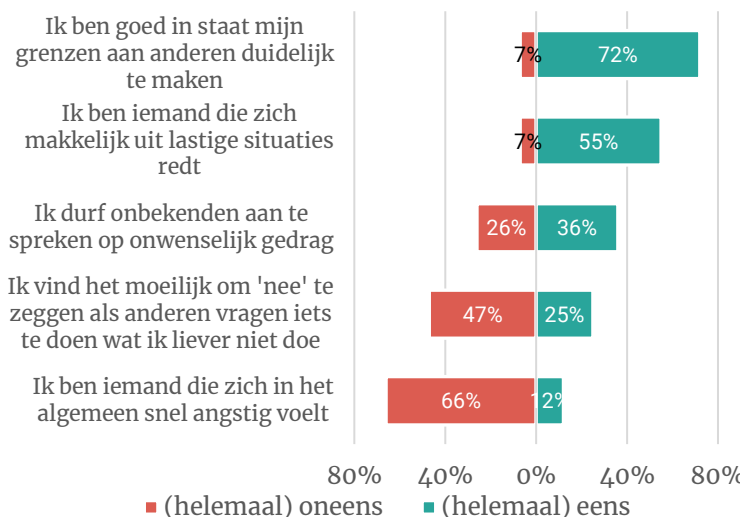
Figuur 4.15 - Percentage inwoners dat zich in afgelopen 12 maanden gediscrimineerd voelt per wijk

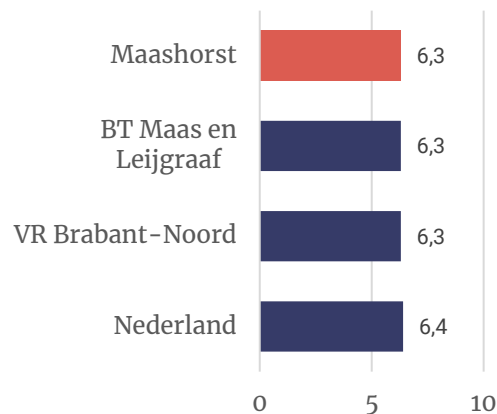
4.6 Weerbaarheid

Om iets te kunnen zeggen over de persoonlijke weerbaarheid van de inwoners van de gemeente Maashorst, is op basis van vijf stellingen een schaalscore berekend. Figuur 4.16 geeft weer hoe inwoners het eens zijn met de verschillende stellingen, Figuur 4.17 laat de schaalscore voor persoonlijke weerbaarheid zien voor Maashorst en de referentiegebieden.

Figuur 4.16 - Stellingen persoonlijke weerbaarheid

Figuur 4.17 - Persoonlijke weerbaarheid (schaalscore)

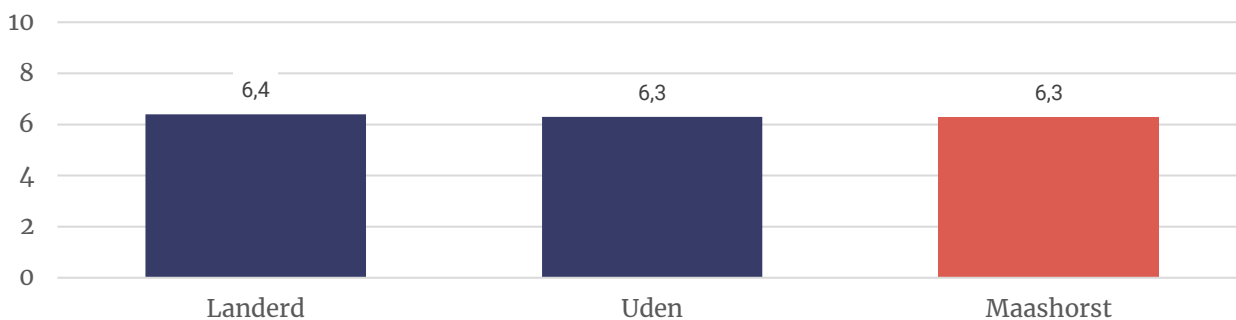
Over het algemeen vinden inwoners van Maashorst dat zij goed zijn in het aangeven van hun grenzen. Meer dan de helft geeft aan zich goed uit lastige situaties te redden. Ook voelt twee derde zich niet snel angstig en durft ruim een derde onbekenden aan te spreken op ongewenst gedrag. Een kwart durft dit niet. De weerbaarheid van inwoners van Maashorst is vergelijkbaar met de referentiegebieden.

72%

Van de inwoners van gemeente Maashorst is goed in staat zijn of haar grenzen aan anderen duidelijk te maken.

Figuur 4.18 - Persoonlijke weerbaarheid per wijk (schaalscore)

Binnen de gemeente Maashorst zijn er geen significante verschillen in de weerbaarheid van de inwoners van Landerd en Uden. Wel durven inwoners van Uden vaker mensen niet aan te spreken op ongewenst gedrag.

Tabel 4.3 - Stellingen persoonlijke weerbaarheid per wijk (percentage (helemaal) mee eens)

	Ik ben iemand die zich makkelijk uit lastige situaties redt	Ik ben goed in staat om mijn grenzen aan anderen duidelijk te maken	Ik vind het moeilijk om 'nee' te zeggen als anderen vragen iets te doen wat ik liever niet doe	Ik ben iemand die zich in het algemeen snel angstig voelt	Ik durf onbekenden aan te spreken op onwenselijk gedrag
Landerd	58%	71%	22%	11%	38%
Uden	54%	72%	27%	13%	36%
Maashorst	55%	72%	25%	12%	36%

Uitleg tabel

De zogenaamde stoplichttabel laat zien hoe bewoners uit de verschillende wijken oordelen over de fysieke voorziening in de wijk ten opzichte van het gemeentelijk gemiddelde. Dit is per wijk en per stelling met verschillende kleuren aangegeven:

- Rood: negatiever dan het gemeentelijk gemiddelde
- Grijs: vergelijkbaar met het gemeentelijk gemiddelde
- Blauw: positiever dan het gemeentelijk gemiddelde

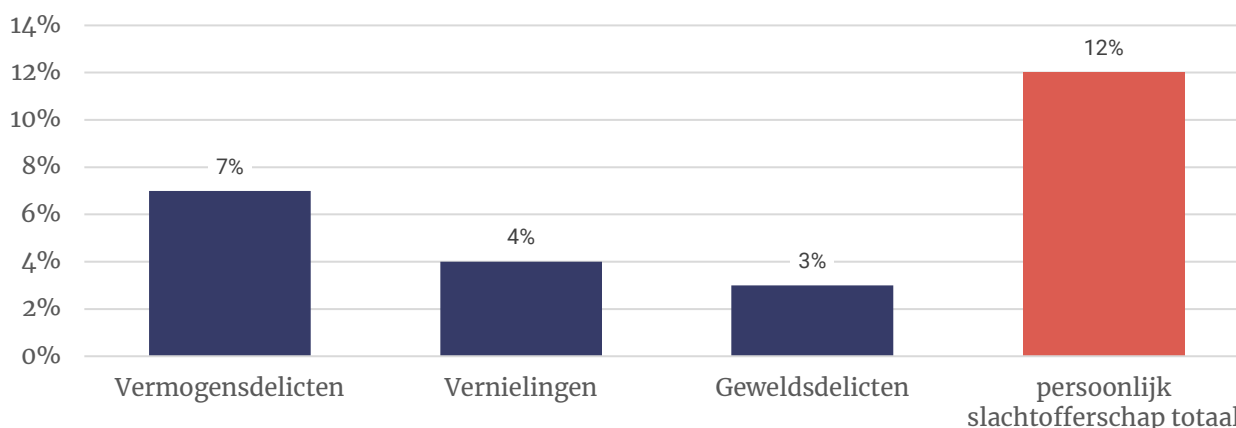
5 Slachtofferschap traditionele criminaliteit

Dit hoofdstuk gaat over slachtofferschap van veel voorkomende delicten en voorvallen van traditionele criminaliteit. Dat is afgemeten aan het percentage inwoners van Maashorst dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van een delict. Het hoofdstuk begint met een totaaloverzicht en daarna komen achtereenvolgens aan de orde slachtofferschap van geweldsdelicten (paragraaf 5.2), vermogensdelicten (par. 5.3) en vernielingen (par. 5.4). Tot slot gaat dit hoofdstuk in op de bekendheid van het meldpunt Meld Misdaad Anoniem (par. 5.5).

5.1 Slachtofferschap traditionele criminaliteit

Traditionele criminaliteit bestaat uit drie categorieën van slachtofferschap: geweldsdelicten, vermogensdelicten en vandalismedelicten (vernieling). Elk van deze cijfers is berekend op basis van het percentage inwoners dat in de afgelopen 12 maanden persoonlijk slachtoffer is geworden van één of meerdere vormen van criminaliteit. Welke vormen van criminaliteit horen bij welke categorie wordt nader beschreven in de verschillende paragrafen.

Figuur 5.1 - Slachtofferschap delicten in de afgelopen twaalf maanden

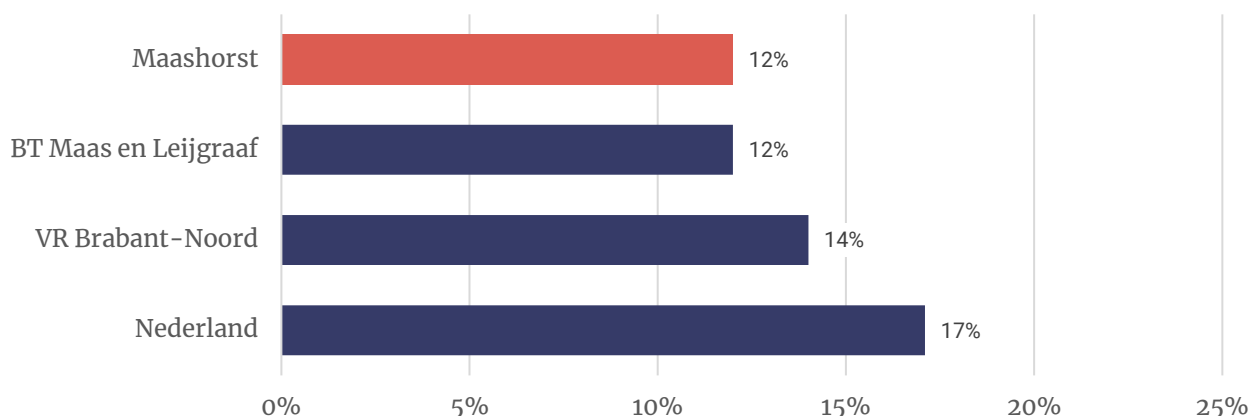

Ongeveer een op de acht inwoners (12%) van de gemeente Maashorst werd in het afgelopen jaar slachtoffer van een of meerdere vormen van traditionele criminaliteit. Van de verschillende vormen van traditionele criminaliteit komen vermogensdelicten het meest voor.

In Figuur 5.2 wordt het totale slachtofferschap van traditionele criminaliteit in Maashorst vergeleken met de referentiegebieden. Het slachtofferschap is in Maashorst vergelijkbaar met het basisteam en de veiligheidsregio. Inwoners van Maashorst werden minder vaak slachtoffer van traditionele criminaliteit dan gemiddeld in Nederland.

Figuur 5.2 - Slachtofferschap traditionele criminaliteit

Er waren in Maashorst in totaal 22 delicten traditionele criminaliteit per 100 inwoners in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek. Hiervan werd 39 procent gemeld bij de politie. Hiermee is de meldingsbereidheid in de gemeente Maashorst groter dan in het basisteam en gemiddeld in Nederland, en vergelijkbaar met de meldingsbereidheid in de veiligheidsregio Brabant-Noord.

In de Veiligheidsmonitor wordt aan slachtoffers van een delict ook gevraagd, in het geval ze geen melding of aangifte hebben gedaan bij de politie, wat hiervoor hun reden was. Hier kwam een top 3 van redenen om geen melding of aangifte te doen uit voor de gemeente Maashorst.

#1	#2	#3
Helpt toch niets	Was niet zo belangrijk	Geen zaak voor de politie
27%	18%	16%

Nieuw in de Veiligheidsmonitor is een vraag naar de gevolgen van delicten voor slachtoffers, ondervindt men emotionele, psychische, lichamelijke of financiële problemen als gevolg van een delict?

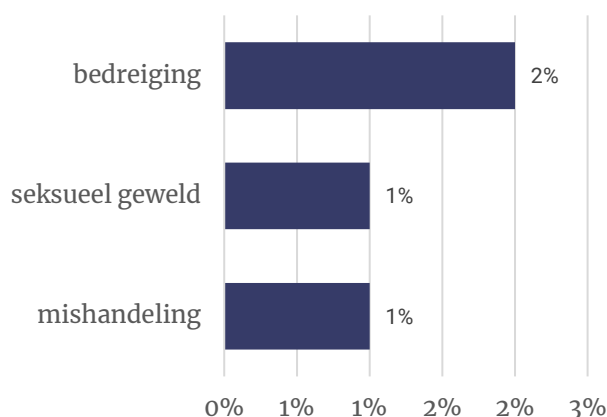
Van de slachtoffers van traditionele criminaliteit in de gemeente Maashorst ondervond 27 procent ten gevolge hiervan problemen. Bij de grootste groep (23%) ging het om emotionele of psychische problemen. Een op de tien slachtoffers ondervond financiële problemen en drie procent had lichamelijke verwondingen of letsels. Deze aantallen zijn vergelijkbaar met de referentiegebieden.

5.2 Slachtofferschap geweldsdelicten

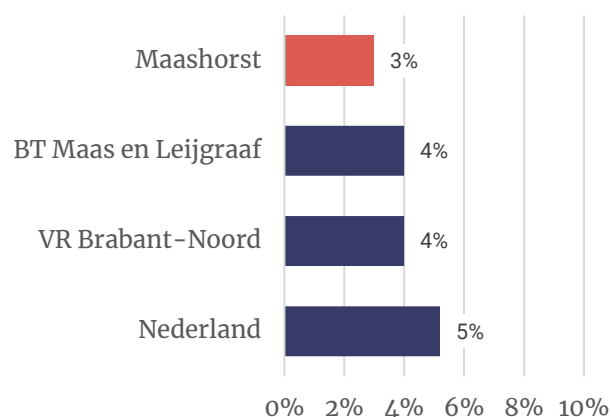
Voor het slachtofferschap van geweldsdelicten is berekend hoeveel inwoners één keer of vaker slachtoffer zijn geweest van mishandeling, bedreiging of seksueel geweld. Dit is weergegeven in Figuur 5.3. In Figuur 5.4 is het totale percentage inwoners van Maashorst zichtbaar dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van een geweldsdelict.

Figuur 5.3- Slachtofferschap geweldsdelicten

Figuur 5.4 - Totaal slachtofferschap geweldsdelicten

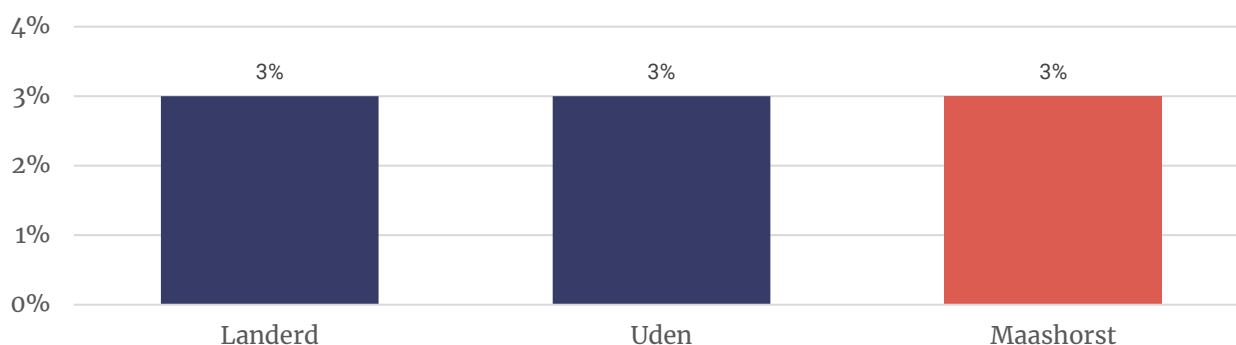
Drie procent van de inwoners van Maashorst is in het afgelopen jaar slachtoffer geworden van een geweldsdelict. Dit aandeel is vergelijkbaar met de referentiegebieden. De meest voorkomende vorm van geweldsdelicten is dreiging met geweld, zonder dat daadwerkelijk geweld is gebruikt. Daarnaast heeft één procent van de inwoners van Maashorst te maken gehad met seksueel geweld of mishandeling.

In totaal waren er in Maashorst zes geweldsdelicten per 100 inwoners in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek. Hiervan werd 33 procent gemeld bij de politie. Daarmee is de meldingsbereidheid van geweldsdelicten in de gemeente Maashorst groter dan het gemiddelde in het basisteam en de veiligheidsregio en vergelijkbaar met het Nederlands gemiddelde. De resultaten voor Maashorst zijn wel indicatief, aangezien de antwoorden zijn gebaseerd op een kleine steekproef van slachtoffers.

Onder slachtoffers van geweldsdelicten in Maashorst ondervond 41 procent emotionele, psychische, lichamelijke of financiële problemen als gevolg van het delict. Ook deze resultaten zijn indicatief.

 37% van de slachtoffers van geweldsdelicten ondervond hiervan emotionele of psychische problemen.

Figuur 5.5 - Totaal slachtofferschap geweldsdelicten per wijk

Er zijn geen significante verschillen in het slachtofferschap van geweldsdelicten tussen Landerd en Uden.

Tabel 5.1 – Slachtofferschap geweldsdelicten in de afgelopen twaalf maanden

	Bedreiging	Mishandeling	Seksueel geweld
Landerd	2,0%	0,0%	0,5%
Uden	2,3%	0,7%	0,6%
Maashorst	2,2%	0,5%	0,6%

Uitleg tabel

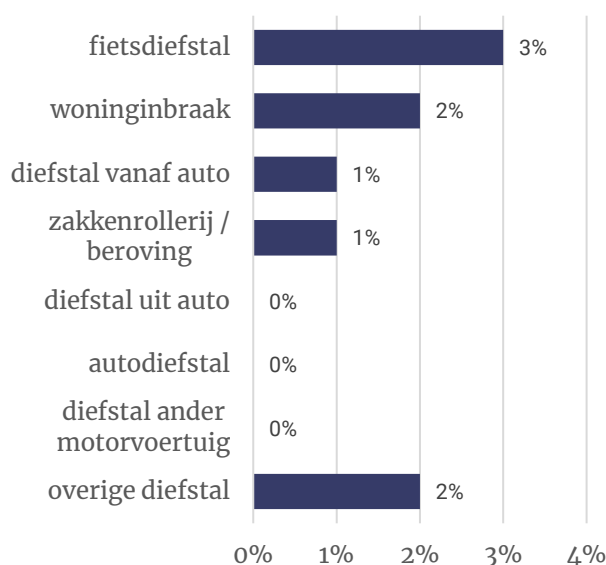
Deze tabel laat zien hoe vaak bewoners uit de verschillende wijken aangeven dat zij de afgelopen twaalf maanden slachtoffer zijn geweest van een bepaald delict ten opzichte van het gemeentelijk gemiddelde. Dit is per wijk en per stelling met verschillende kleuren aangegeven:

- Rood: negatiever dan het gemeentelijk gemiddelde
- Grijs: vergelijkbaar met het gemeentelijk gemiddelde
- Blauw: positiever dan het gemeentelijk gemiddelde

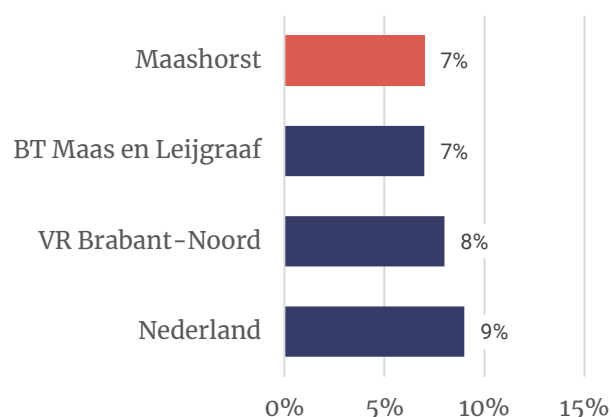
5.3 Slachtofferschap vermogensdelicten

Voor het slachtofferschap van vermogensdelicten is berekend hoeveel inwoners één keer of vaker slachtoffer zijn geweest van poging tot woninginbraak, fietsendiefstal, diefstal uit/vanaf auto's, autodiefstal, diefstal ander motorvoertuig, (poging tot) zakkenrollerij/beroving of overige diefstal (Figuur 5.6). Ook is het totale percentage inwoners van Maashorst dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van een vermogensdelict berekend (Figuur 5.7).

Figuur 5.6 - Slachtofferschap vermogensdelicten

Figuur 5.7 - Totaal slachtofferschap vermogensdelicten

Zeven procent van de inwoners van de gemeente Maashorst werd in het afgelopen jaar slachtoffer van een vermogensdelict. Dit is vergelijkbaar met de referentiegebieden. In de gemeente Maashorst waren de vermogensdelicten met name fietsendiefstal, woninginbraak en diefstal van overige eigendommen zoals spullen uit de tuin of caravan.

In totaal waren er in Maashorst negen vermogensdelicten per 100 inwoners in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek. Hiervan werd 51 procent gemeld bij de politie. De meldingsbereidheid van vermogensdelicten is daarmee in Maashorst vergelijkbaar met het gemiddelde van het basisteam (48%), lager dan gemiddeld in de veiligheidsregio (55%) en hoger dan het Nederlands gemiddelde (45%).

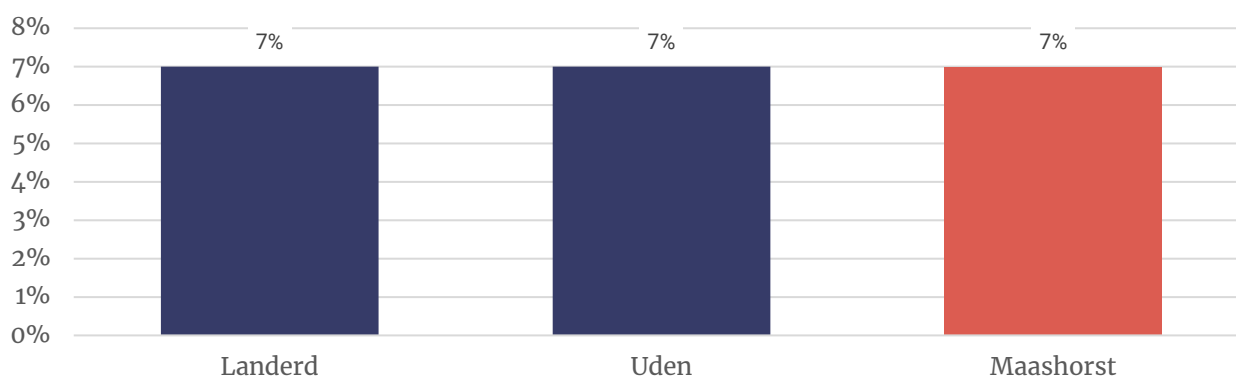
Onder slachtoffers van vermogensdelicten in Maashorst ondervond 29 procent emotionele, psychische, lichamelijke of financiële problemen als gevolg van het delict.

13%

van de slachtoffers van een vermogensdelict ondervonden hierdoor financiële problemen

Figuur 5.8 - Totaal slachtofferschap vermogensdelicten per wijk

In het totale slachtofferschap van vermogensdelicten zijn er geen verschillen tussen Landerd en Uden. Ook de meeste specifieke vermogensdelicten komen in Landerd en Uden niet boven- of beneden gemiddeld vaak voor. Alleen van diefstal van auto-onderdelen werd in Landerd niemand slachtoffer en in Uden overkwam dit een enkeling.

Tabel 5.2 – Slachtofferschap vermogensdelicten in de afgelopen twaalf maanden

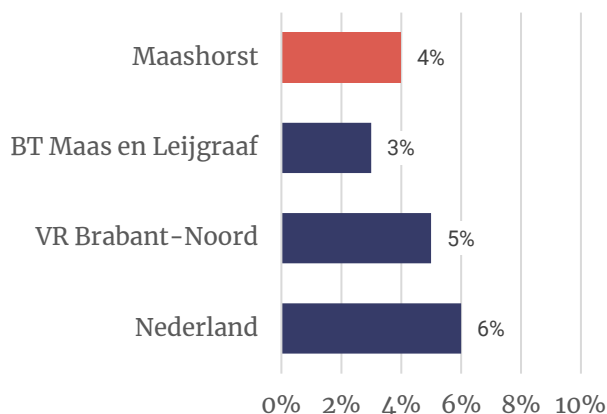
	Woning- inbraak	Fiets- diefstal	Zakkenrollerij/ beroving	Diefstal vanaf auto	Diefstal uit auto	Diefstal ander motorvoertuig	Autodiefstal	Overige diefstal
Landerd	1,1%	2,6%	0,9%	0%	0%	0%	0%	2,4%
Uden	2,3%	2,5%	0,9%	1,0%	0,2%	0%	0%	2,0%
Maashorst	2,0%	2,5%	0,9%	0,7%	0,2%	0%	0%	2,1%

5.4 Slachtofferschap vandalismedelicten

Voor het slachtofferschap van vernielingen is berekend hoeveel inwoners één keer of vaker slachtoffer zijn geweest van vernieling of beschadiging. Figuur 5.9 toont het totale percentage inwoners van Maashorst dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van vandalismedelicten.

Figuur 5.9 - Totaal slachtofferschap vandalismedelicten

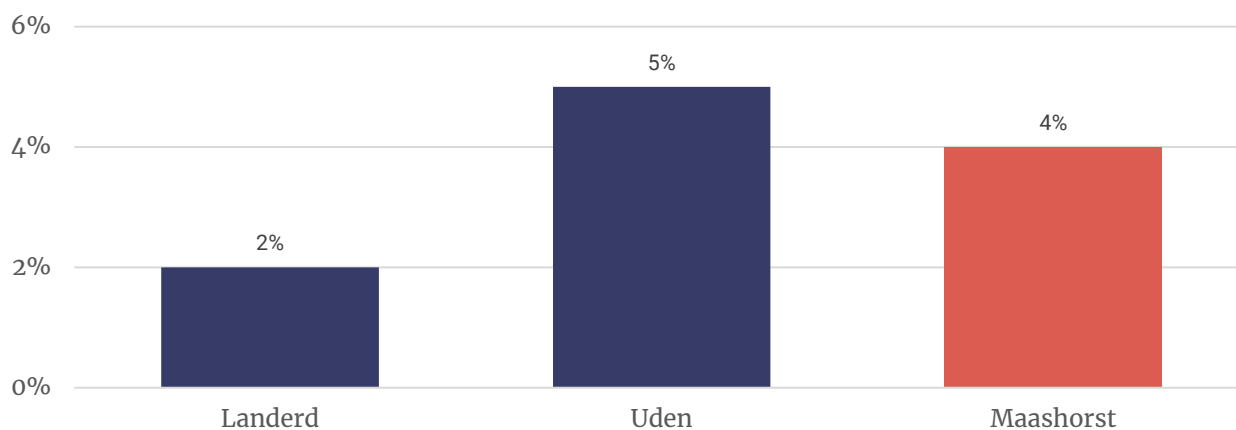

Vier procent van de inwoners van de gemeente Maashorst werd in het afgelopen jaar slachtoffer van een vandalismedelict. Dit is vergelijkbaar met het slachtofferschap van vandalismedelicten in de referentiegebieden.

In totaal waren er in Maashorst zes vernielingen per 100 inwoners in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek. Hiervan werd 27 procent gemeld bij de politie. Daarmee is de meldingsbereidheid van vandalismedelicten in Maashorst lager dan gemiddeld in het basisteam (29%) en de veiligheidsregio (31%), en hoger dan het Nederlands gemiddelde (24%). De resultaten voor Maashorst zijn wel indicatief, aangezien de antwoorden zijn gebaseerd op een kleine steekproef van slachtoffers.

Onder slachtoffers van vernielingen in Maashorst ondervond 25 procent emotionele, psychische, lichamelijke of financiële problemen als gevolg van het delict. Ook deze resultaten zijn indicatief.

Figuur 5.10 - Totaal slachtofferschap vernielingen per wijk

Inwoners van Uden werden relatief vaker slachtoffer van vandalismedelicten en inwoners van Landerd relatief minder vaak dan gemiddeld (Figuur 5.10).

5.5 Meld misdaad anoniem

Meld Misdaad Anoniem is een Nederlands onafhankelijk meldpunt waar burgers anoniem informatie kunnen geven over criminaliteit. Inwoners van de gemeente Maashorst is gevraagd in hoeverre zij bekend zijn met het meldpunt en of zij daar wel eens gebruik van hebben gemaakt.

Driekwart van de inwoners van Maashorst is bekend met het meldpunt Meld Misdaad Anoniem. Slechts een klein deel van de inwoners (1,4%) die bekend zijn met het meldpunt, heeft in het afgelopen jaar een melding gedaan bij het meldpunt.

77%

van de inwoners van Maashorst is bekend met het meldpunt Meld Misdaad Anoniem.

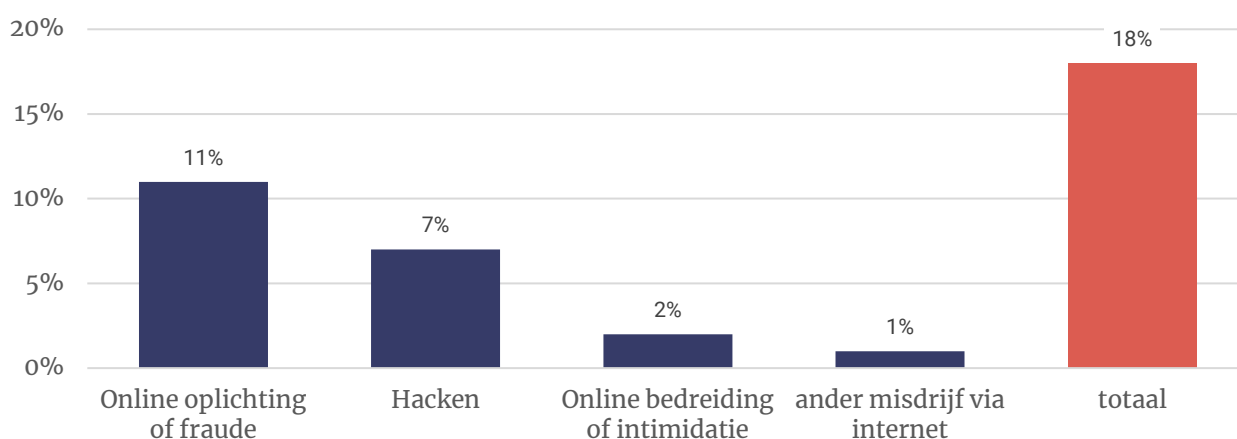
6 Slachtofferschap online criminaliteit

Dit hoofdstuk gaat over slachtofferschap van online criminaliteit (cybercrime). Dit is afgemeten aan het percentage inwoners van Maashorst dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van een delict of incident via internet, e-mail of app. Het hoofdstuk begint met een totaaloverzicht en daarna komen achtereenvolgens aan de orde slachtofferschap van online oplichting of fraude (par. 6.2), hacken (par. 6.3) en online bedreiging of intimidatie (par. 6.4).

6.1 Slachtofferschap online criminaliteit

Online criminaliteit bestaat uit drie categorieën van slachtofferschap: online oplichting of fraude, hacken en online bedreiging of intimidatie. Daarnaast is ook de restcategorie andere misdrijven via internet opgenomen in het totaal van online criminaliteit. Elk van deze cijfers is berekend op basis van het percentage inwoners dat in de afgelopen 12 maanden persoonlijk slachtoffer is geworden van één of meerdere vormen van criminaliteit. Welke vormen van online criminaliteit horen bij welke categorie wordt nader beschreven in de verschillende paragrafen.

Figuur 6.1 - Slachtofferschap online criminaliteit

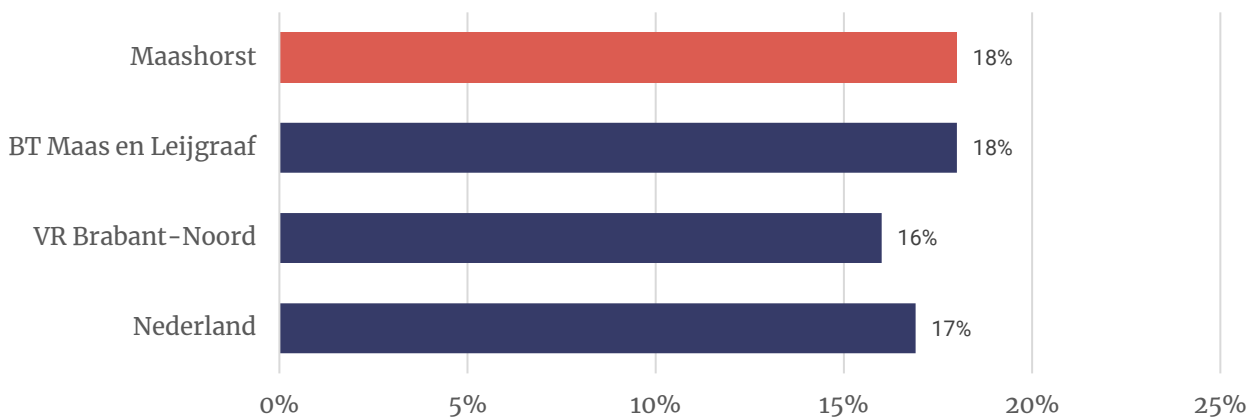

Ongeveer een op de zes inwoners van Maashorst werd in het afgelopen jaar slachtoffer van online criminaliteit. In de meeste gevallen was er sprake van online oplichting/fraude of hacken. In de referentiegebieden (Figuur 6.2) is het aandeel dat slachtoffer werd van online criminaliteit vergelijkbaar.

Onder slachtoffers van online criminaliteit in Maashorst ondervond 15 procent emotionele, psychische of financiële problemen als gevolg van het delict. Dit is minder dan gemiddeld in Nederland (18%).

Figuur 6.2 - Slachtofferschap online criminaliteit per gebied

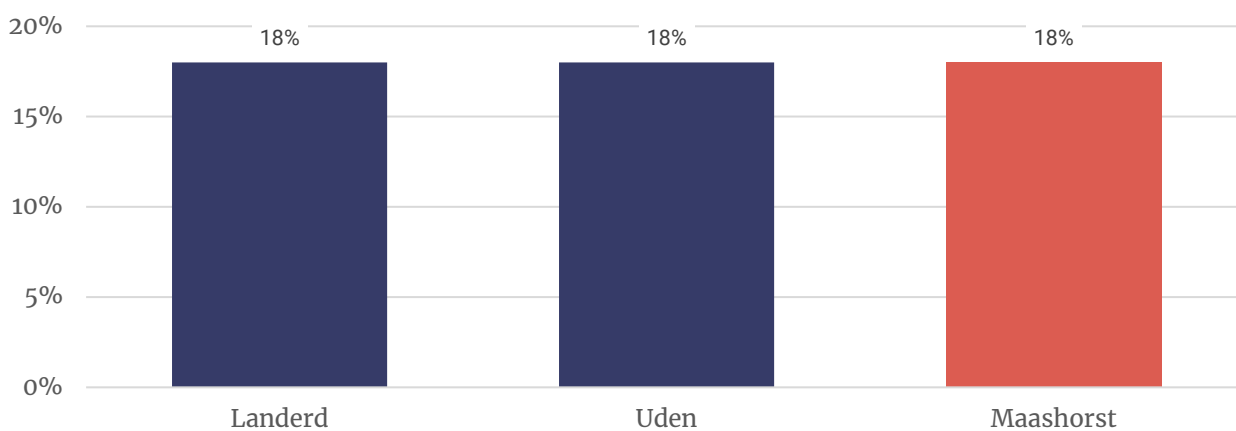

13%

van de inwoners van Maashorst ervoer emotionele of psychische problemen als gevolg van online criminaliteit.

Er zijn geen verschillen tussen Landerd en Uden in de mate waarin inwoners slachtoffer werden van online criminaliteit.

Figuur 6.3 - Slachtofferschap online criminaliteit per wijk

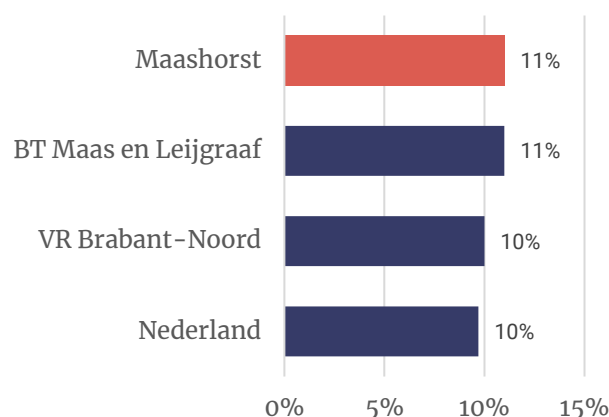
6.2 Slachtofferschap online oplichting of fraude

Voor het slachtofferschap van online oplichting of fraude is berekend hoeveel inwoners één keer of vaker slachtoffer zijn geweest van aankoopfraude, verkoopfraude, fraude betalingsverkeer, illegaal gebruik van persoonsgegevens of phishing. Dit is weergegeven in Figuur 6.4. In Figuur 6.5 is het totale percentage inwoners van Maashorst zichtbaar dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van online oplichting of fraude.

Figuur 6.4 - Slachtofferschap online oplichting of fraude

Figuur 6.5 - Totaal slachtofferschap online oplichting of fraude per gebied

Ongeveer een op de tien inwoners van Maashorst was in het afgelopen jaar slachtoffer van online oplichting of fraude. Dit is vergelijkbaar met de referentiegebieden. De voornaamste vorm van fraude waarvan inwoners slachtoffer werden is aankoopfraude, waarbij een inwoner betaalde voor een product of dienst en deze vervolgens niet is geleverd. Van de andere vormen van online oplichting en fraude werd maar een klein deel van de inwoners van Maashorst slachtoffer.

8%

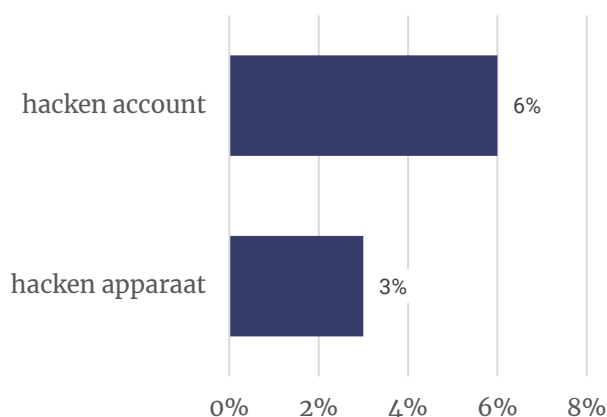
van de inwoners van Maashorst werd in het afgelopen jaar slachtoffer van aankoopfraude.

6.3 Hacken

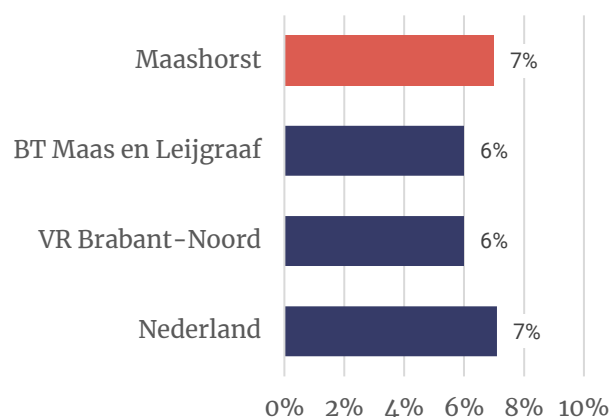
Voor het slachtofferschap van hacken is berekend hoeveel inwoners één keer of vaker te maken hebben gehad met hacking van een apparaat of een account. Dit is weergegeven in Figuur 6.6. In Figuur 6.7 is het totale percentage inwoners van Maashorst zichtbaar dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van hacking.

Figuur 6.6 - Slachtofferschap hacken

Figuur 6.7 - Totaal slachtofferschap hacken per gebied

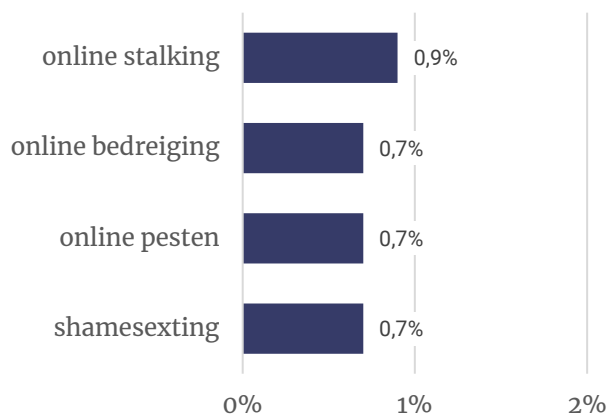

Zeven procent van de inwoners van Maashorst werd in de afgelopen twaalf maanden gehackt. In de referentiegebieden overkwam dit een ongeveer even groot deel van de inwoners. Bij zes procent van de inwoners van Maashorst werd een account gehackt, bij drie procent werd (ook) een apparaat gehackt.

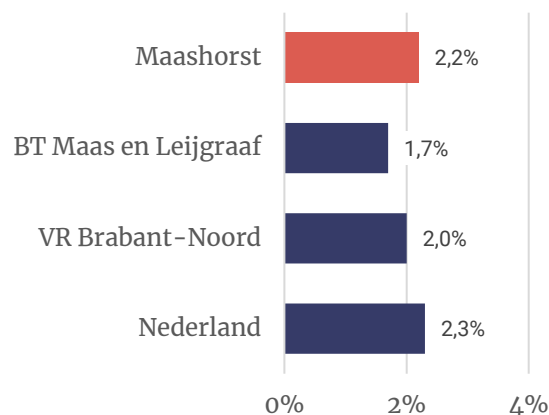
6.4 Online bedreiging of intimidatie

Voor het slachtofferschap van online bedreiging of intimidatie is berekend hoeveel inwoners één keer of vaker slachtoffer zijn geweest van online bedreiging, online pesten, online stalking of shamesexting. Dit is weergegeven in Figuur 6.8. In Figuur 6.9 is het totale percentage inwoners van Maashorst zichtbaar dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van online bedreiging of intimidatie.

Figuur 6.8 - Slachtofferschap online bedreiging of intimidatie

Figuur 6.9 - Totaal slachtofferschap online bedreiging of intimidatie

Een klein deel van de inwoners van Maashorst (2%) werd in het afgelopen slachtoffer van online bedreiging of intimidatie. Dit aandeel is vergelijkbaar met de referentiegebieden. De verschillende vormen van online bedreiging of intimidatie kwamen ongeveer even vaak voor.

7 Preventie

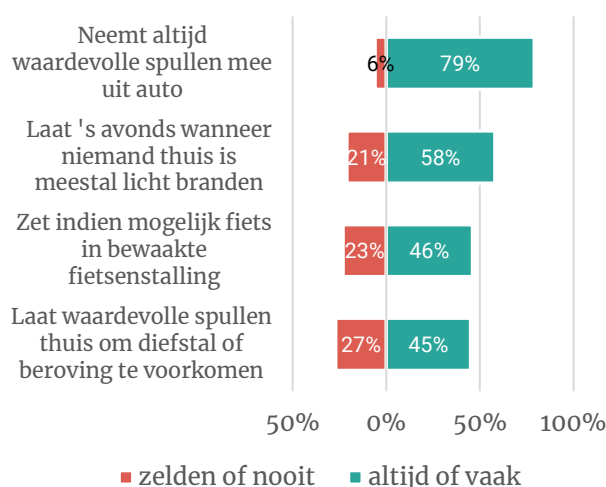
In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de maatregelen die burgers treffen ter preventie van criminaliteit, voornamelijk in de woonomgeving. Burgers hebben immers ook een eigen verantwoordelijkheid om te voorkomen dat zij slachtoffer worden van criminaliteit. Als het gaat om persoonlijke maatregelen is criminaliteitspreventie onder te verdelen in preventief gedrag (par. 7.1), preventieve maatregelen (par. 7.2) en online preventie (par. 7.3). Het hoofdstuk sluit af met paragraaf 7.4 over buurtpreventie.

7.1 Preventief gedrag

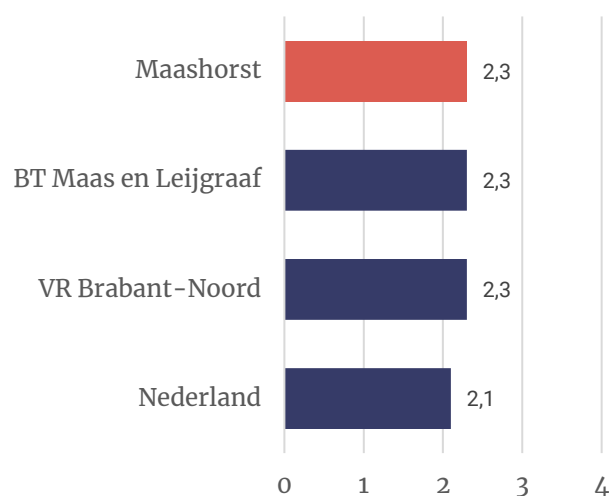
Aan de inwoners is een viertal voorzorgsmaatregelen voorgelegd die betrekking hebben op preventie. Hierbij is gevraagd of zij wilden aangeven welke maatregelen zij hebben genomen (Figuur 7.1). Daarnaast is op basis van het gebruik van deze vier maatregelen een somscore voor preventief gedrag berekend (Figuur 7.2).

De somscore geeft een totaalbeeld van het gebruik van de vier beschreven maatregelen. Daarmee verschilt de score van de eerder toegepaste schaalscores. Voor de somscore geldt: hoe hoger de somscore, des te hoger de mate van preventief gedrag. De minimale waarde van de somscore is 0. De maximale waarde is 4.

Figuur 7.1 - Preventief gedrag (percentage)

Figuur 7.2 - Preventief gedrag (somscore 0-4)

Gemiddeld hebben inwoners van Maashorst 2,3 (van maximaal vier) preventieve maatregelen genomen. Daarmee is het gemiddelde aantal genomen voorzorgsmaatregelen in Maashorst ongeveer gelijk aan het basisteam, de veiligheidsregio en het gemiddelde in Nederland.

Van de inwoners van Maashorst neemt ruim driekwart altijd of vaak waardevolle spullen mee uit de auto. Dit is iets minder dan gemiddeld in de veiligheidsregio Brabant-Noord (81%), maar meer dan in Nederland als geheel (76%). Bijna zes op de tien inwoners van Maashorst laten 's avonds het licht branden als er niemand thuis is. Dit doen inwoners van Maashorst vaker dan gemiddeld in de veiligheidsregio (52%) en Nederland (49%). Ongeveer vier op de tien inwoners zetten hun

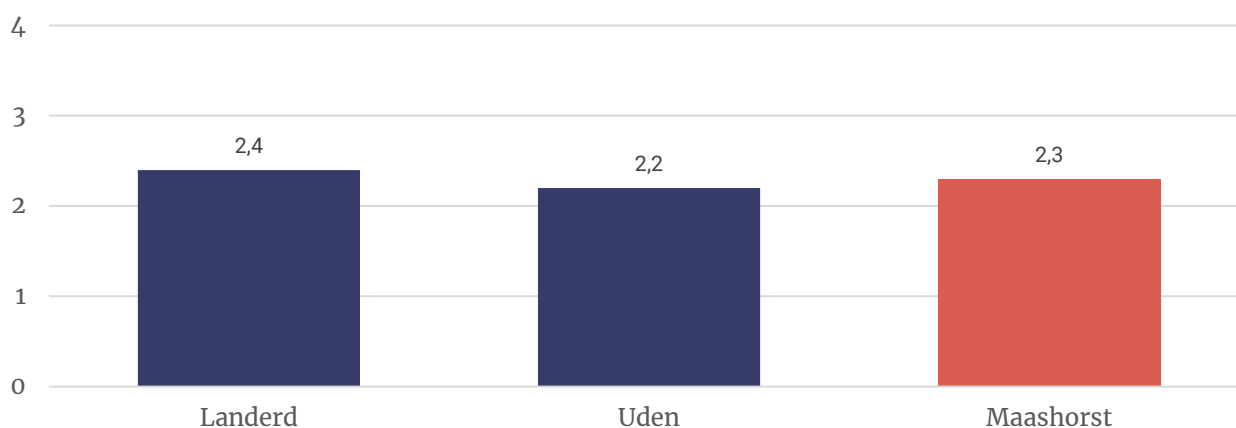
fiets in een bewaakte fietsenstalling indien mogelijk of laten waardevolle spullen thuis om diefstal of beroving te voorkomen.

58%

van de inwoners van Maashorst laat het licht branden als er niemand thuis is in de avond.

Figuur 7.3 - Preventief gedrag per wijk (somscore 0-4)

In Landerd nemen inwoners gemiddeld meer voorzorgsmaatregelen dan in Uden. In Tabel 7.1 is te zien dat inwoners van Uden minder vaak het licht laten branden wanneer er niemand thuis is 's avonds en ook minder vaak hun fiets in een bewaakte fietsenstalling zetten.

Tabel 7.1 - Sociaal preventieve maatregelen per wijk (percentage altijd/vaak)

	Neem waardevolle spullen mee uit auto	Laat 's avonds wanneer niemand thuis is licht branden	Zet indien mogelijk fiets in bewaakte fietsenstalling	Laat waardevolle spullen thuis om diefstal of beroving te voorkomen
Landerd	79%	64%	52%	46%
Uden	79%	56%	44%	44%
Maashorst	79%	58%	46%	45%

Uitleg tabel

Deze tabel laat zien hoe vaak bewoners uit de verschillende wijken aangeven dat zij bepaalde maatregelen hebben genomen ten opzichte van het gemeentelijk gemiddelde. Dit is per wijk en per stelling met verschillende kleuren aangegeven:

- Rood: negatiever dan het gemeentelijk gemiddelde
- Grijs: vergelijkbaar met het gemeentelijk gemiddelde
- Blauw: positiever dan het gemeentelijk gemiddelde

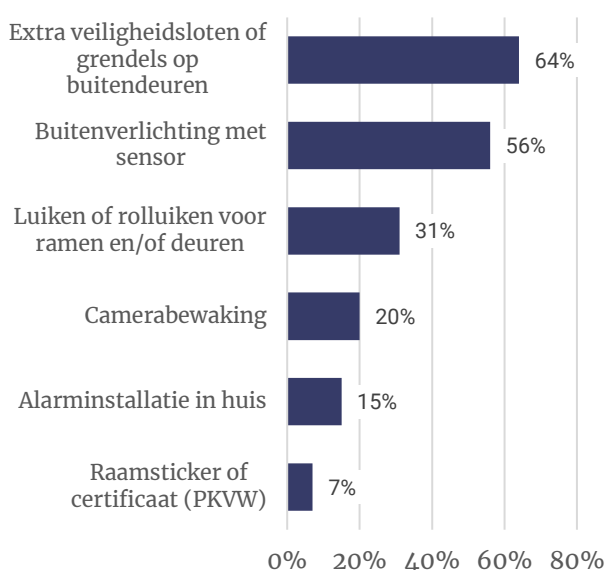

7.2 Preventieve maatregelen in en om woning

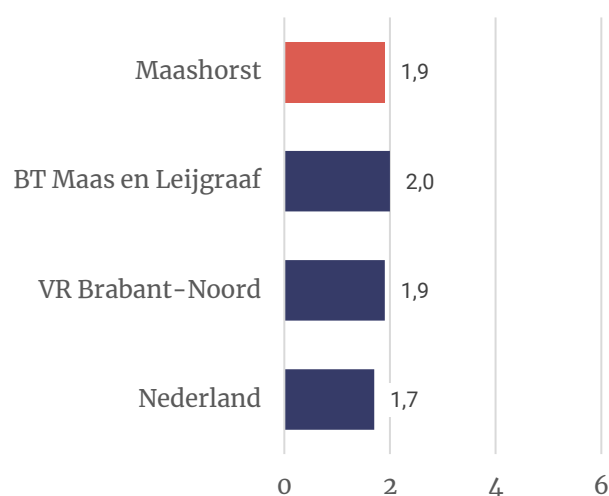
Vervolgens is aan de inwoners een lijst met zes voorzieningen voorgelegd die betrekking hebben op het nemen van preventieve maatregelen. Hierbij gaat het vooral om de aanwezigheid van voorzieningen om woning en bezittingen te beschermen (Figuur 7.4). Op basis van deze zes voorzieningen is een somscore voor het aantal beveiligingsmaatregelen in en rondom de woning berekend (Figuur 7.5).

De somscore 'preventieve maatregelen' geeft het gemiddelde aantal aanwezige beveiligingsmaatregelen in en rondom woningen per huishouden in de vergelijkingsgebieden weer. De waarde van de somscore is minimaal 0 en maximaal 6.

Figuur 7.4 - Preventieve maatregelen thuis (percentage aanwezig)

Figuur 7.5 - Preventieve maatregelen thuis (somscore 0-6)

Gemiddeld hebben inwoners van Maashorst 1,9 (van maximaal zes) preventieve maatregelen thuis genomen. Dit is vergelijkbaar met de referentiegebieden. Ruim zes op de tien inwoners van Maashorst hebben extra veiligheidssloten of grendels op buitendeuren. Een iets kleiner deel van 56% heeft buitenverlichting met een sensor, dit is meer dan gemiddeld in Nederland (47%). Ongeveer drie op de tien inwoners van Maashorst hebben luiken voor ramen en/of deuren. Dit is meer dan gemiddeld in Nederland (21%) en minder dan in het basisteam (36%). De andere beveiligingsmaatregelen zijn door een minderheid genomen.

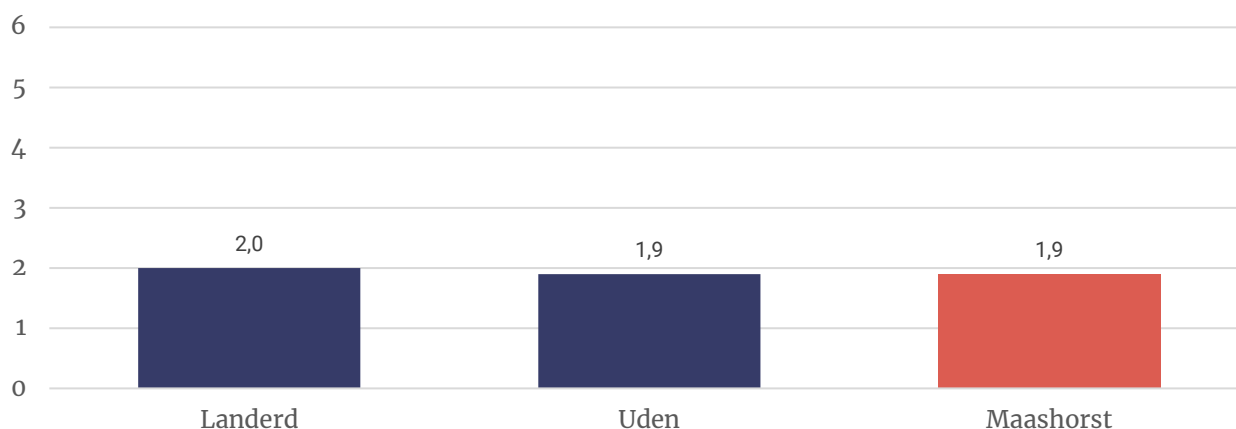

15%

van de inwoners van Maashorst heeft een alarminstallatie in huis.

Figuur 7.6 - Preventieve maatregelen thuis, per wijk (somscore 0-6)

Inwoners van Landerd en Uden hebben gemiddeld ongeveer even veel preventieve maatregelen genomen. Alleen hebben inwoners van Uden vaker luiken of rolluiken voor ramen en/of deuren en inwoners van Landerd vaker buitenverlichting met een sensor.

Tabel 7.2 – Preventieve maatregelen thuis, per wijk (percentage aanwezig)

	Extra sloten of grendels	Luiken of rolluiken	Buitenverlichting met sensor	Alarminstallatie	Camera-bewaking	Politiekeurmerk Veilig Wonen
Landerd	66%	27%	61%	17%	21%	8%
Uden	63%	33%	54%	14%	19%	7%
Maashorst	64%	31%	56%	15%	20%	7%

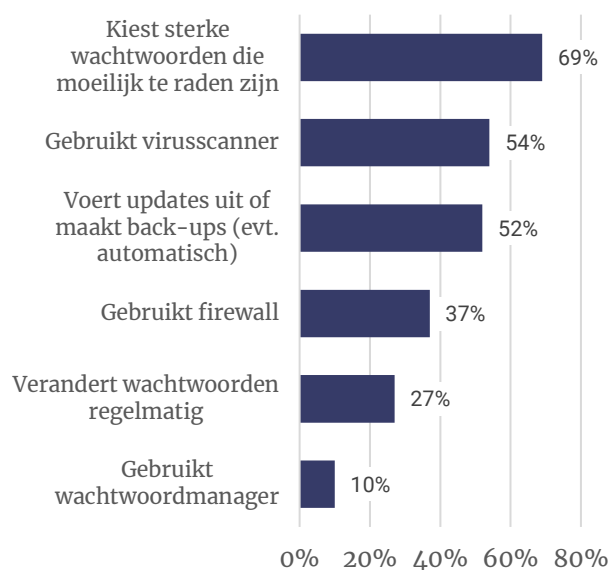

7.3 Online preventie

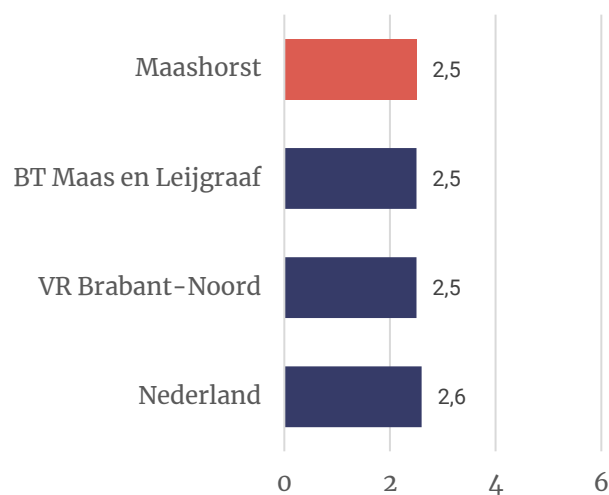
Inwoners konden ook aangeven welke maatregelen zij nemen om hun digitale gegevens te beschermen. Hiervoor zijn zes verschillende soorten maatregelen voorgelegd (Figuur 7.7) Op basis van deze zes voorzieningen is een somscore berekend voor 'online preventie' (Figuur 7.8).

De somscore 'online preventie' geeft het gemiddelde aantal aanwezige maatregelen voor de bescherming van digitale gegevens weer. De waarde van de somscore is minimaal 0 en maximaal 6.

Figuur 7.7 - Online preventie (percentage gebruikt)

Figuur 7.8 - Online preventie (somscore 0-6)

Gemiddeld hebben inwoners van Maashorst 2,5 (van maximaal zes) maatregelen genomen om hun online gegevens te beschermen. Dit is even veel als in de referentiegebieden. Zeven op de tien inwoners van Maashorst kiezen sterke wachtwoorden die moeilijk te raden zijn. Ruim de helft gebruikt een virusscanner en voert updates uit of maakt back-ups. Vier op de tien gebruiken een firewall. Een wachtwoordmanager wordt het minst gebruikt van alle preventieve maatregelen, namelijk door een op de tien inwoners van Maashorst.

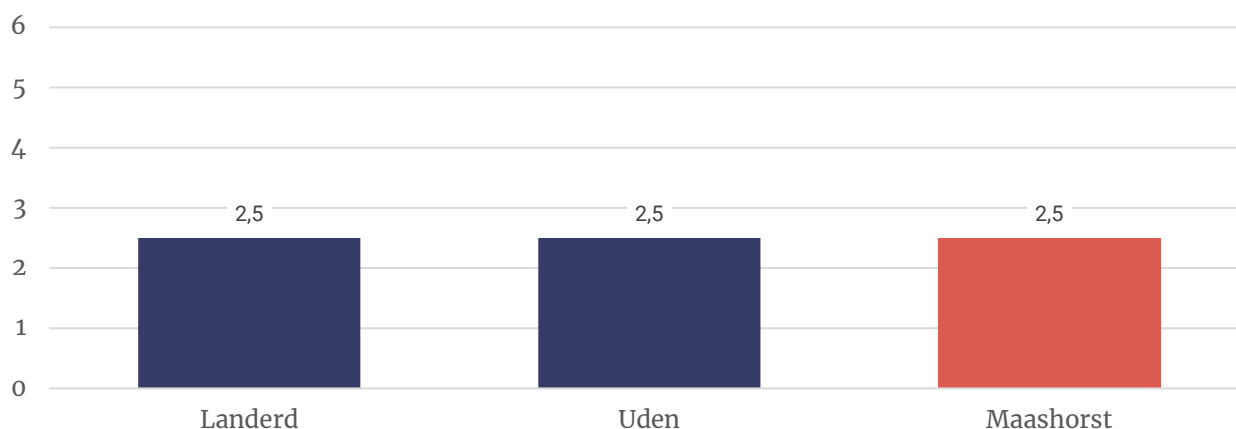

27%

van de inwoners van Maashorst verandert regelmatig wachtwoorden.

Figuur 7.9 - Online preventie per wijk (somscore 0-6)

Er zijn geen verschillen tussen Landerd en Uden in het aantal online preventie maatregelen dat inwoners gemiddeld nemen.

Tabel 7.3 – Online preventie per wijk (percentage gebruikt)

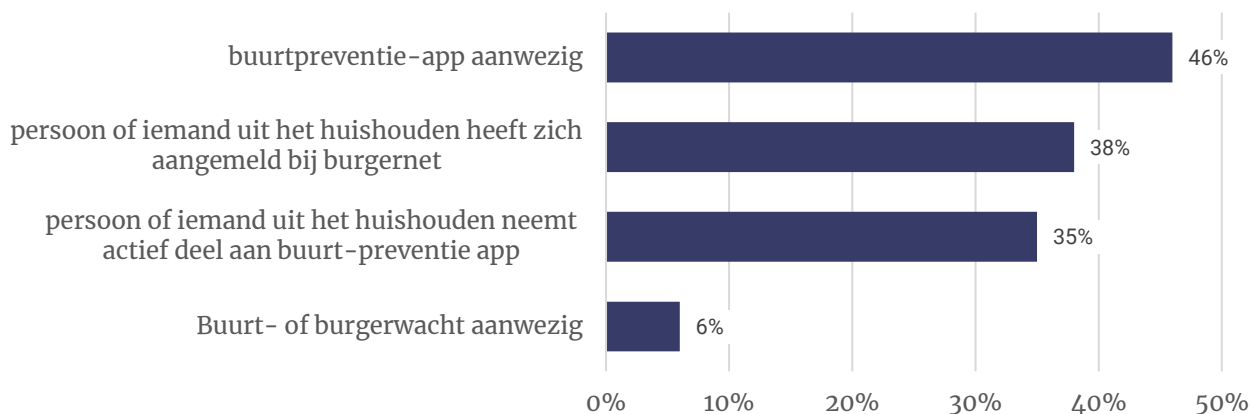
	Sterk, moeilijk te raden wachtwoord	Wachtwoord regelmatig veranderen	Gebruik wachtwoord manager	Gebruik virus-scanner	Gebruik firewall	Updates uitvoeren of back-ups maken
Landerd	66%	29%	8%	58%	37%	48%
Uden	70%	27%	11%	53%	37%	54%
Maashorst	69%	27%	10%	54%	37%	52%

7.4 Buurtpreventie

Sinds 2019 zit er in de Veiligheidsmonitor ook een vragenblok over verschillende vormen van buurtpreventie. Inwoners van de gemeente Maashorst kunnen aangeven of er buurt- of burgerwacht en/of whatsapp buurtpreventie aanwezig is, en of er iemand uit het huishouden actief deelneemt aan een buurtpreventie-app of zich heeft aangemeld bij burgernet (Figuur 7.10).

Figuur 7.10 - Buurtpreventie (percentage)

Bijna de helft van de inwoners van Maashorst (46%) geeft aan dat er in hun buurt een buurtpreventie-app is. Dit is meer dan gemiddeld in de veiligheidsregio (36%) en Nederland (34%), maar minder dan in het basisteam (52%). Ruim een derde van de inwoners van Maashorst heeft iemand in het huishouden die actief deelneemt aan de buurtpreventie-app. Dit is hoger dan gemiddeld in de veiligheidsregio (29%) en Nederland (22%). Bij ongeveer vier op de tien inwoners heeft iemand uit het huishouden zich aangemeld bij burgernet. Ook dit is meer dan gemiddeld in de veiligheidsregio (31%) en Nederland (33%). 'Slechts' zes procent van de inwoners van Maashorst geeft aan dat er een buurt- of burgerwacht aanwezig is in hun buurt.

Binnen de gemeente Maashorst is doen inwoners van Landerd meer aan buurtpreventie dan inwoners van Uden. Inwoners van Landerd wonen vaker in een buurt met een buurtpreventie-app en zijn ook vaker aangemeld bij deze buurtpreventie-app (Tabel 7.4).

Tabel 7.4 - Buurtpreventie per wijk (percentage aanwezig of percentage deelname)

	Heeft buurt of burgerwacht	Heeft WhatsApp buurtpreventie	Aangemeld bij WhatsApp buurtpreventie	Aangemeld bij Burgernet
Landerd	7%	65%	53%	36%
Uden	6%	39%	28%	38%
Maashorst	6%	46%	35%	38%

8 Burgers en politie

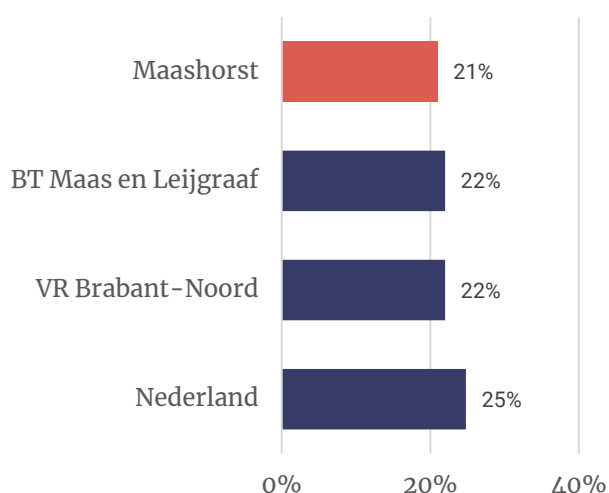
In dit hoofdstuk staat de tevredenheid over het functioneren van de politie centraal. Allereerst wordt de tevredenheid over contacten tussen burgers en de politie beschreven (paragraaf 8.1). Daarna beschrijft dit hoofdstuk het functioneren van de politie in de buurt (par. 8.2) en het functioneren van de politie in het algemeen (par. 8.3).

8.1 Contacten burgers met politie

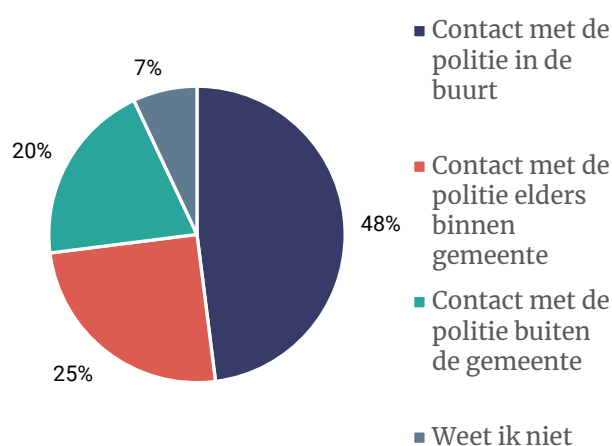
Deze paragraaf beschrijft de contacten van de inwoners van Maashorst met de politie. Achtereenvolgens gaan we in op het percentage dat contact heeft gehad, de reden(en) hiervoor en de tevredenheid over dit contact.

Figuur 8.1 laat het percentage inwoners zien dat contact heeft gehad met de politie in de afgelopen twaalf maanden in vergelijking met de referentiegebieden. In Figuur 8.2 wordt het contact met de politie binnen de buurt, elders in de gemeente en buiten de gemeente getoond.

Figuur 8.1 - Contact met de politie

Figuur 8.2 – Contact met de politie (% van bewoners met contact met de politie)

Ongeveer een op de vijf inwoners van Maashorst had in het afgelopen jaar contact met de politie. Dit aandeel is vergelijkbaar met het basisteam en de veiligheidsregio, en kleiner dan gemiddeld in Nederland. In Maashorst was het contact met de politie in de helft van de gevallen in de eigen buurt. Een kwart had elders in de gemeente contact met de politie en een vijfde buiten de gemeente Maashorst.

Tabel 8.1 gaat verder in op het contact dat inwoners hebben gehad met de politie. Waarom hebben zij contact gehad, op wiens initiatief en op welke manier(en)? In ruim de helft van de gevallen was de reden voor contact het doen van aangifte of een melding en in de meeste gevallen was het contact op initiatief van de burger. Het contact was bij 45 procent telefonisch en bij een ongeveer even groot deel persoonlijk. Overige vormen van contact waren bijvoorbeeld via de website van de politie of sociale media.

Tabel 8.1 - Reden contact, initiatief, wijze van contact (basis: inwoners die contact met politie hebben gehad)

REDEN CONTACT	%	INITIATIEF CONTACT	%	WIJZE CONTACT	%
bekeuring/waarschuwing	17%	politie	19%	persoonlijk	4,3%
aangifte/melding	57%	burger	81%	telefonisch	4,5%
andere contacten	11%			via Burgernet	0,4%
				via sociale media op internet, bijv. twitter	2%
				anders via internet, bijv. via de website van de politie	10%
				anders niet via internet, bijv. schriftelijk	0,3%

Tevredenheid

Aan de inwoners van Maashorst is ook gevraagd of zij tevreden zijn over hun laatste contact met de politie. Van de inwoners die contact hadden met de politie in het afgelopen jaar (21%) is twee derde (zeer) tevreden over dit contact. Dit is vergelijkbaar met de referentiegebieden. Van de inwoners die contact hadden met de politie vanwege handhaving (bekeuring/melding; 17%) is 57 procent tevreden met het contact. Over het contact bij aangifte of meldingen is 63 procent tevreden en over andere contacten met de politie is 79 procent van de inwoners tevreden.

66%

van de bewoners (die contact hadden) is tevreden over het contact met de politie

Inwoners die minder tevreden waren, konden aangeven wat hiervoor de redenen waren. Hieruit komt een top 3 van redenen voor ontevredenheid over contact met de politie. De resultaten voor Maashorst zijn wel indicatief, aangezien de antwoorden zijn gebaseerd op een kleine steekproef van ontevreden inwoners.

#1	#2	#3
Niet serieus genomen	Problemen niet opgelost	Niet op de hoogte gehouden door politie
52%	40%	20%

8.2 Functioneren politie in de buurt

Allereerst is inwoners gevraagd een algemeen oordeel te geven over het functioneren van de politie in de buurt. Vervolgens is aan de inwoners gevraagd naar hun oordeel over de zichtbaarheid van de politie in de buurt. Ten slotte is een aantal stellingen voorgelegd die verder inzoomen op het functioneren van de politie in de woonbuurt.

Tevredenheid

Aan de inwoners van Maashorst is gevraagd een oordeel te geven over het functioneren van de politie in de woonbuurt en over de zichtbaarheid van de politie in de buurt.

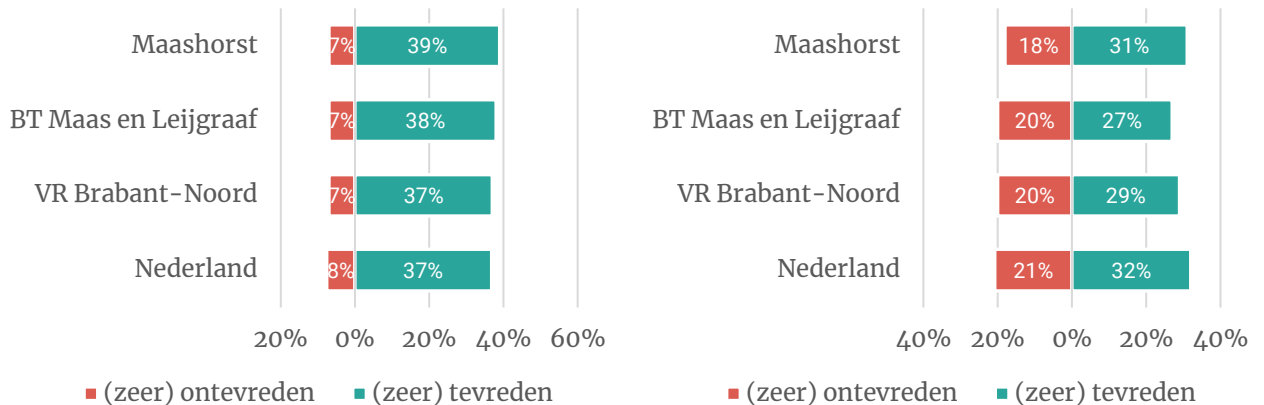

Figuur 8.3 en Figuur 8.4 geven dit weer op gemeenteniveau, in Figuur 8.5 en Figuur 8.6 staat de tevredenheid over het functioneren en de zichtbaarheid van de politie per wijk.

Vier op de tien inwoners van Maashorst zijn tevreden over het functioneren van de politie in hun buurt en zeven procent is hierover ontevreden. Dit is vergelijkbaar met de referentiegebieden. Met de zichtbaarheid van de politie is 31 procent van de inwoners van Maashorst tevreden en 18 procent ontevreden. De tevredenheid met de zichtbaarheid is daarmee in Maashorst groter dan gemiddeld in het basisteam.

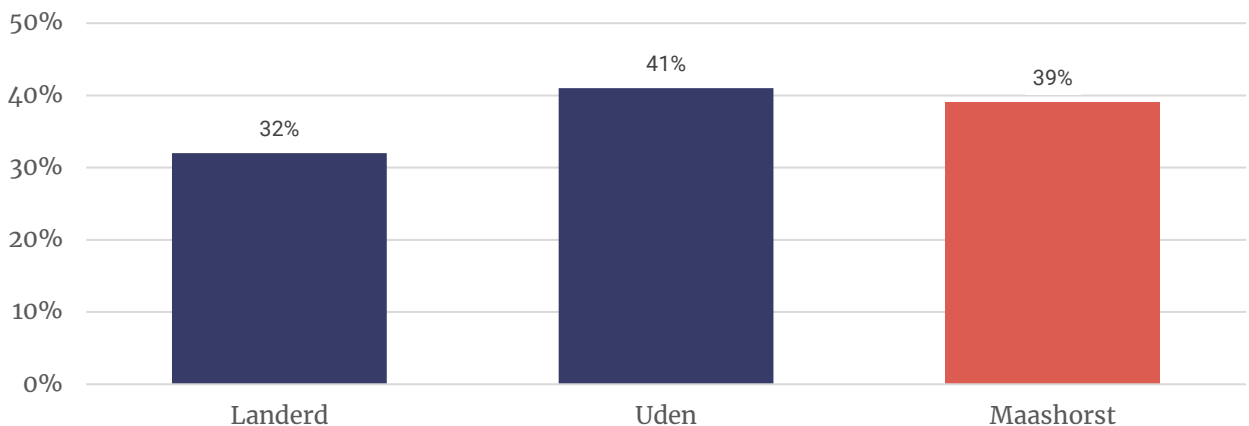
Figuur 8.3 - Oordeel functioneren politie in de buurt

Figuur 8.4 - Oordeel zichtbaarheid politie in de buurt

Zoals te zien is in Figuur 8.5, is de tevredenheid met het functioneren van de politie in Uden groter dan in Landerd.

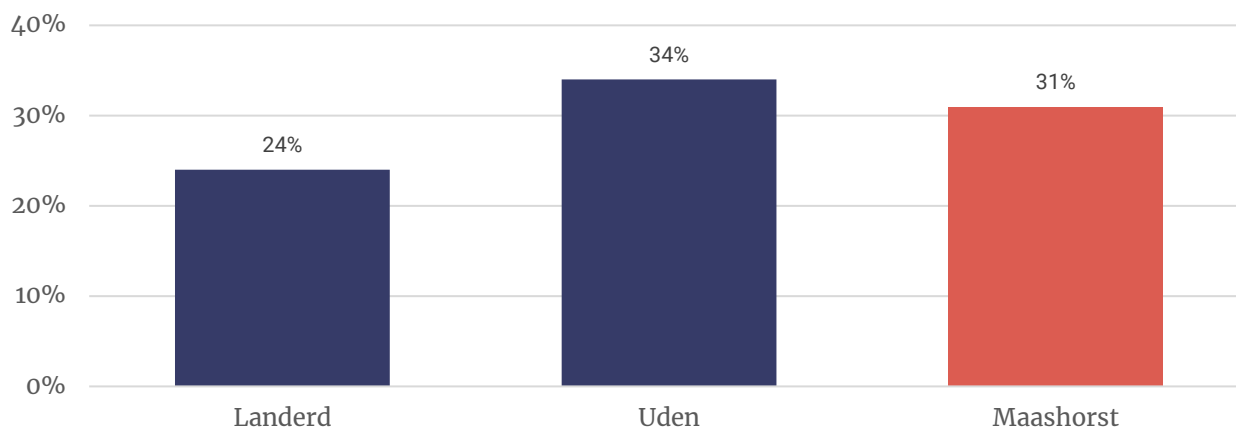
Figuur 8.5 - Tevredenheid over functioneren politie in de buurt (percentage (zeer) tevreden)

Ook over de zichtbaarheid van de politie zijn inwoners van Uden meer tevreden dan inwoners van Landerd (Figuur 8.6).

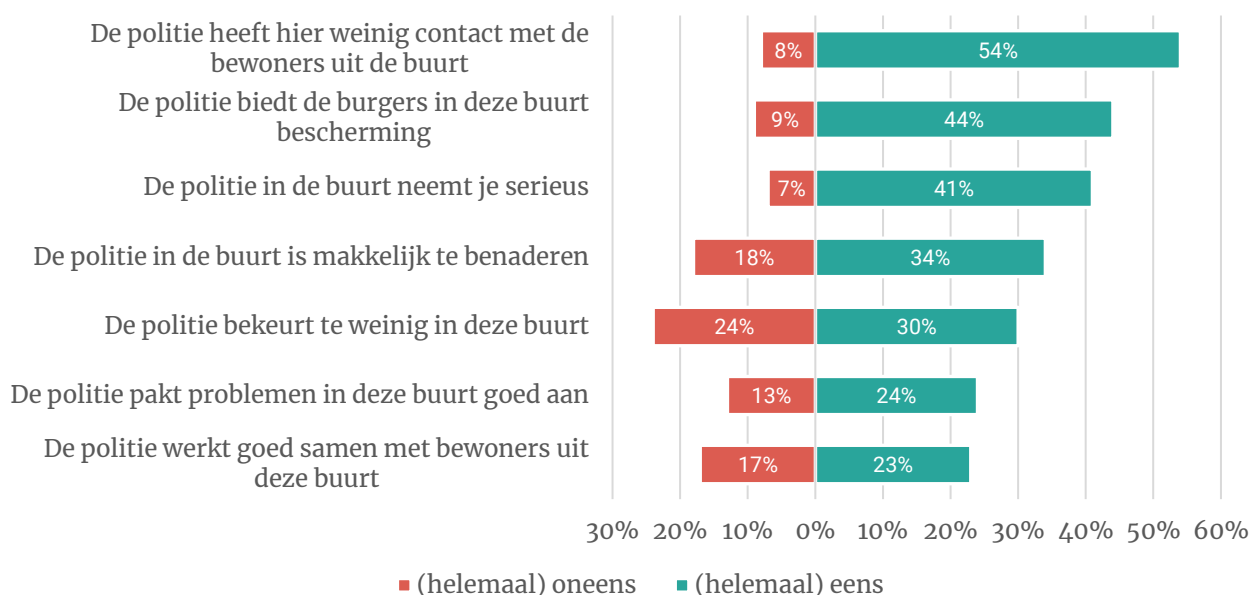
Figuur 8.6 - Tevredenheid over zichtbaarheid politie in de buurt (percentage (zeer) tevreden)

Functioneren van de politie

Daarnaast is aan de inwoners een aantal stellingen voorgelegd over het functioneren van de politie in de buurt. Figuur 8.7 geeft het percentage inwoners weer dat het (helemaal) eens of (helemaal) oneens is met de stellingen.

Figuur 8.7 - Stellingen functioneren politie in de buurt (basis: inwoners met oordeel over functioneren politie)

De helft van de inwoners van Maashorst is van mening dat de politie weinig contact heeft met buurtbewoners. Ongeveer vier op de tien inwoners vinden dat de politie de burgers bescherming biedt en dat de politie hen serieus neemt. Een minderheid is het daar niet mee eens. Een derde is van mening dat de politie makkelijk te benaderen is, 18 procent is het daar niet mee eens. Ook is dertig procent van mening dat de politie te weinig bekeurt in hun woonbuurt. Een kwart vindt dat dit niet het geval is. Ongeveer een kwart van de inwoners van Maashorst vindt dat de politie problemen in hun buurt goed aanpakt en goed samenwerkt met de buurtbewoners.

Inwoners van Landerd (60%) zijn vaker van mening dat de politie weinig contact heeft met bewoners in hun buurt dan inwoners van Uden (51%).

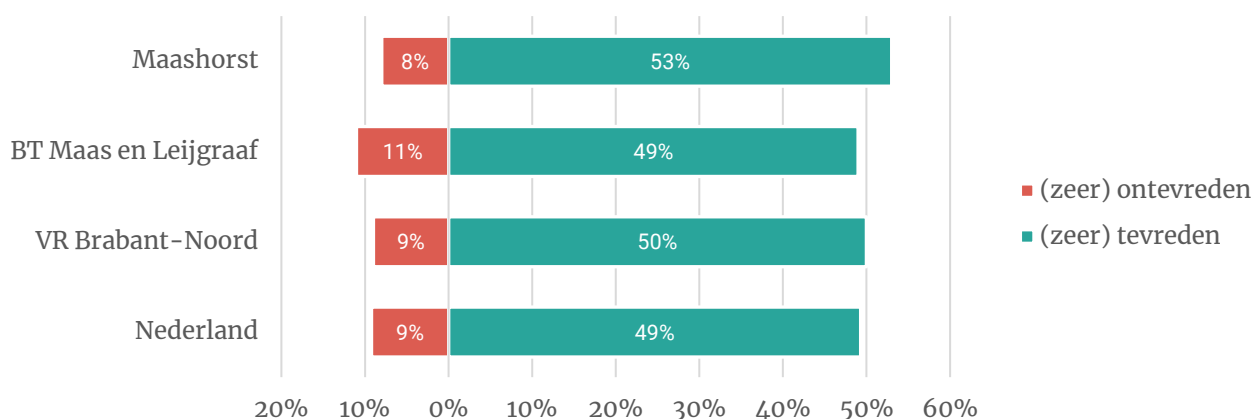

8.3 Functioneren politie in het algemeen

In deze laatste paragraaf van dit hoofdstuk staat het functioneren van de politie in het algemeen centraal. Inwoners van Maashorst is gevraagd om een oordeel te geven over het functioneren van de politie in het algemeen (Figuur 8.88).

Ongeveer de helft van de inwoners van Maashorst is over het algemeen tevreden met het functioneren van de politie. De tevredenheid met het functioneren van de politie is in Maashorst groter dan in het basisteam, en vergelijkbaar met het gemiddelde in de veiligheidsregio en Nederland.

Figuur 8.8 - Tevredenheid over het functioneren van de politie in het algemeen

A Bijlage trends en ontwikkelingen

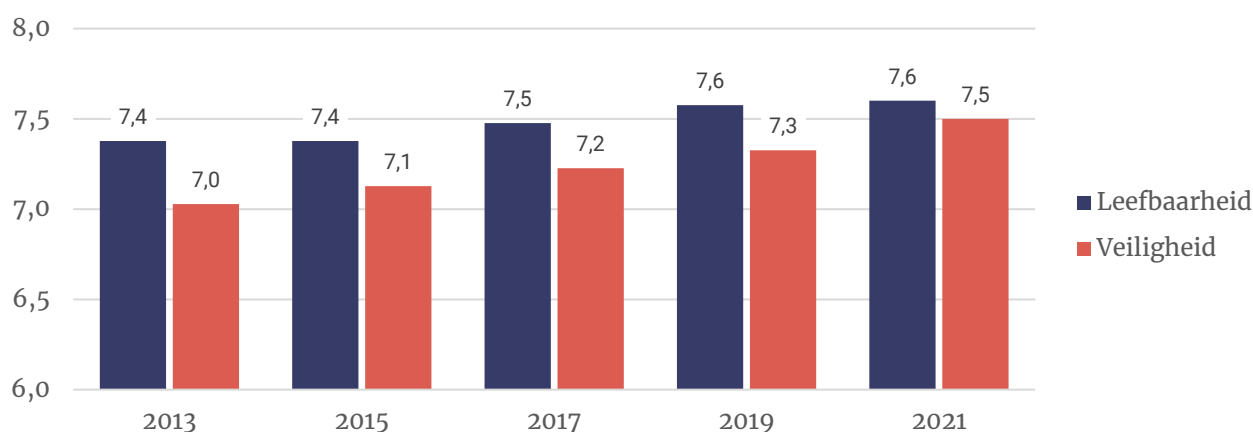
A.1 Landelijke trends in de veiligheidsmonitor

In het eerste hoofdstuk van deze bijlage worden de belangrijkste landelijke trends uit de Veiligheidsmonitor samengevat. Deze trends staan uitgebreid beschreven in de landelijke rapportage van het CBS (2021). De samenvatting in dit rapport is bedoeld voor het gemak van de lezer en om de resultaten uit het rapport in een breder perspectief te plaatsen.

Beoordeling leefbaarheid en veiligheid

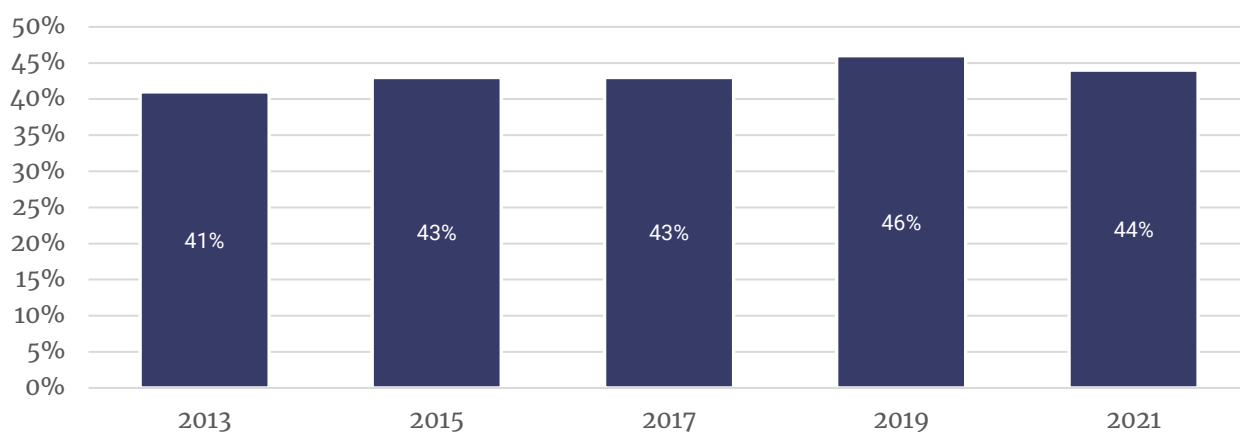
De rapportcijfers over veiligheid in de buurt laten al een aantal jaar een stijgende trend zien, deze trend wordt in 2021 doorgezet. Gemiddeld zijn inwoners van Nederland steeds positiever over hoe veilig wonen het is in de buurt. De rapportcijfers voor leefbaarheid lieten de afgelopen jaren ook een (lichte) stijgende trend zien. In 2021 is hier echter sprake van een stabilisatie.

Figuur 0.1 - Rapportcijfers leefbaarheid en veiligheid woonbuurt, trend 2013-2021

De mate van waardering voor het totale functioneren van de gemeente betreffende de aanpak van leefbaarheid en veiligheid is in 2021 gedaald. Dit volgt op een eerdere stijgende lijn in het aandeel inwoners dat (zeer) tevreden is over hoe de gemeente functioneert op het gebied van veiligheid en leefbaarheid.

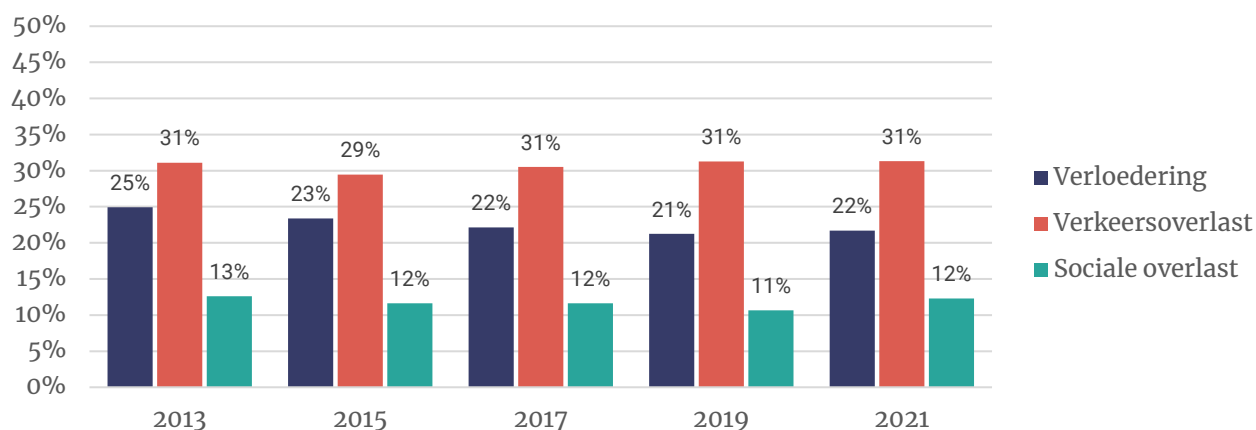
Figuur 0.2 – Oordeel functioneren gemeente op aanpak leefbaarheid en veiligheid

Overlast

Gemiddeld ervaart 43 procent van de burgers zelf veel overlast van één of meer vormen van overlast die in de buurt voor kunnen komen. Dit is vergelijkbaar met 2017, maar minder dan in 2013 toen dit aandeel nog 46 procent was. De afname zit met name in overlast van fysieke verloedering. Sociale overlast³ was tussen 2013 en 2019 ook aan het dalen, maar is tussen 2019 en 2021 weer toegenomen. De ervaren verkeersoverlast is over de hele periode vergelijkbaar gebleven.

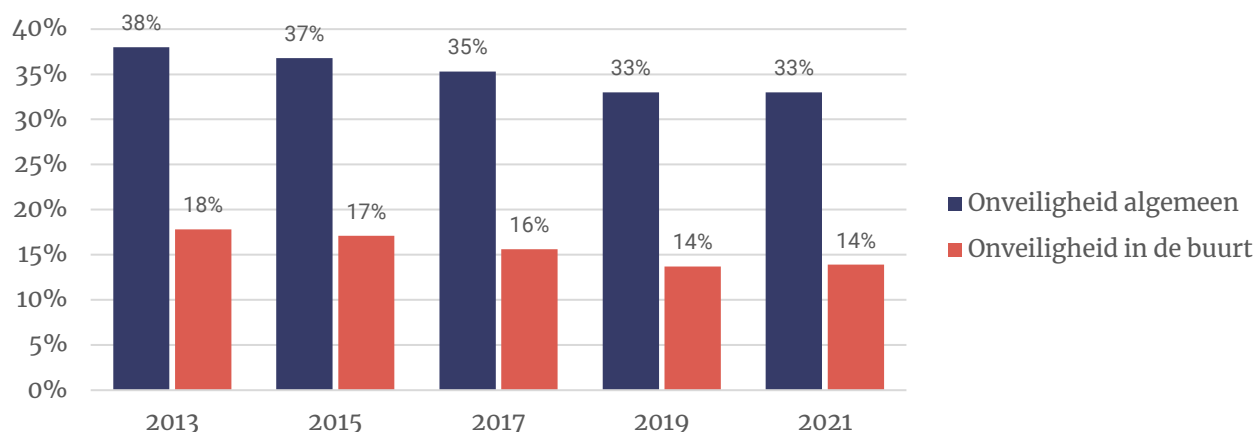
Figuur 0.3 - Ervaren overlast in de buurt

Veiligheidsbeleving

In 2021 voelt 14 procent van de burgers zich wel eens onveilig in de eigen buurt. Dat is gelijk aan 2019, maar lager dan 2017 (16 procent). Naast de veiligheidsbeleving in de buurt is in de Veiligheidsmonitor ook naar de veiligheidsbeleving in algemene zin gevraagd. In 2021 voelt 33 procent van de mensen zich wel eens onveilig. Dit is gelijk aan 2019 (33 procent), maar minder dan in de voorgaande jaren. Het percentage inwoners dat zich vaak onveilig voelt – zowel in algemene zin als in de buurt – bedraagt 2 procent, in 2019 was dit in beide gevallen 1 procent.

Figuur 0.4 - Onveiligheidsgevoel

³ In 2021 worden de cijfers voor sociale overlast in de buurt berekend op basis van zeven vormen van overlast (CBS, 2021, p. 19). De cijfers voor sociale overlast uit de eerdere jaren bestaan uit vijf verschillende stellingen.

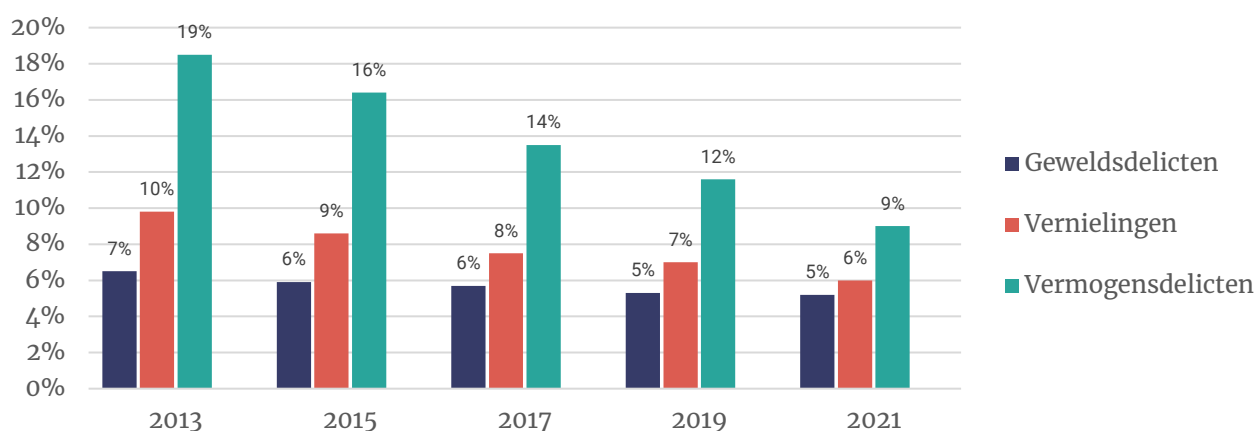

Slachtofferschap criminaliteit

Er is een dalende trend te zien in slachtofferschap van vermogensdelicten en vandalismedelicten, deze dalende trend zet bij beide type delicten door in 2021. Bij vermogensdelicten is er sprake van een iets sterkere daling. In 2013 werd 19 procent slachtoffer van een vermogensdelict, in 2021 ligt dit op 9 procent. Het aantal geweldsdelicten is gelijk gebleven ten opzichte van 2019 (5%), maar ligt lager dan in de jaren daarvoor.

De aangiftebereidheid van traditionele criminaliteit vertoont tussen 2013 en 2019 een dalende trend. Slachtoffers meldde delicten minder vaak bij de politie en deden minder vaak aangifte. In 2013 meldde 36 procent van de slachtoffers zich nog bij de politie, in 2019 is dit gedaald tot 31 procent. In 2021 is er echter weer een stijgende lijn zichtbaar, 33 procent van de slachtoffers deed aangifte bij de politie van wat hen overkomen was.

Figuur 0.5 - Persoonlijk slachtofferschap delicten

Burgers en politie

Tussen 2013 en 2019 steeg de tevredenheid over het totale functioneren van de politie in de eigen buurt. In 2021 is de tevredenheid echter (licht) afgenomen ten opzichte van 2019. De tevredenheid over het contact met de politie in de gemeente laat tevens een stijgende trend zien tussen 2013 en 2019 en neemt vervolgens af na 2019. De belangrijkste redenen voor burgers om soms ontevreden te zijn over contact met de politie is als problemen niet zijn opgelost of als de politie hen niet serieus nam of niet geïnteresseerd was.

A.2 Patronen in de Veiligheidsmonitor

In het tweede hoofdstuk van deze bijlage bespreken we een aantal patronen in de landelijke Veiligheidsmonitor tussen belangrijke onderwerpen en kenmerken als leeftijd en stedelijkheid. Dit is een samenvatting van de patronen die in het landelijke rapport worden beschreven. Meer informatie en cijfermateriaal is beschikbaar via statline van CBS of via I&O Research.

Leefbaarheid

De tevredenheid van Nederlanders over het functioneren van de gemeentelijke aanpak van leefbaarheid en veiligheid verschilt nauwelijks naar de mate van stedelijkheid van het gebied. In meer stedelijke gebieden geven inwoners vaker aan gemeentelijke handhavers te zien dan in minder stedelijke gebieden. Naast de zichtbaarheid neemt ook de tevredenheid toe over deze

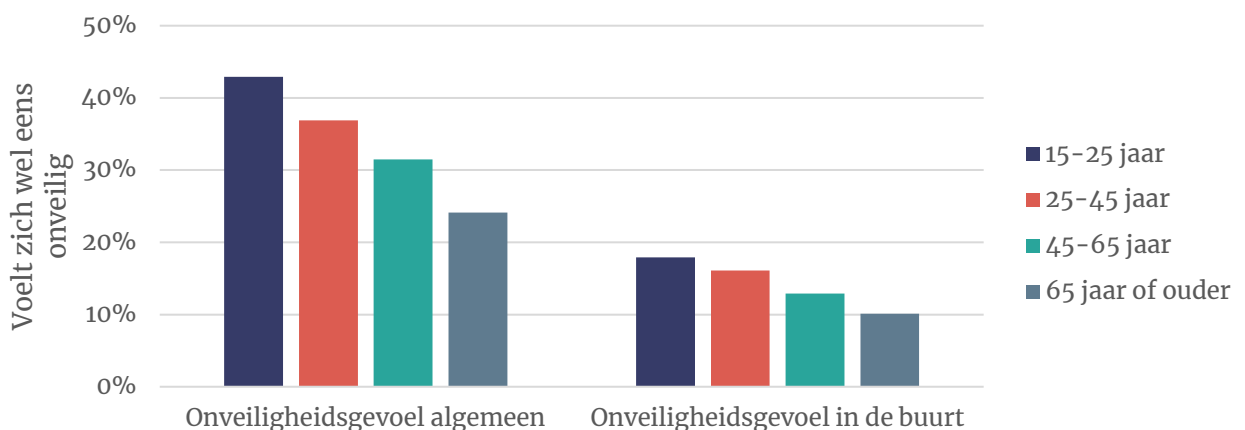
handhavers met een grotere stedelijkheidsgraad. In niet stedelijke gemeenten is 21 procent tevreden over het functioneren van gemeentelijke handhavers, in zeer stedelijke gemeenten is dit 28 procent (CBS, 2021, p. 19).

In gebieden waar de stedelijkheid groter is, ervaren bewoners meer buurtoverlast. Ook in gemeenten met meer inwoners is er meer sprake van buurtoverlast. In 70-duizend-plus-gemeenten ervaart 51 procent veel buurtoverlast, terwijl dit in 2021 gemiddeld 4,6 procent is (CBS, 2021, p. 23).

Veiligheidsbeleving

De veiligheidsbeleving verschilt naar leeftijd: als Nederlanders ouder worden, ervaren zij minder vaak gevoelens van onveiligheid. Mensen in de leeftijdsgroepen 15-24 en 25-44 voelen zich onveiliger dan 45-64-jarigen en vooral 65-plussers. Dit patroon was in 2019 ook al zichtbaar. De verschillen zijn groter bij onveiligheidsgevoelens in het algemeen dan bij onveiligheidsgevoelens in de buurt (p. 26). In het algemeen voelt 43 procent van de 15-24 jarigen zich wel eens onveilig en 24 procent van de 65-plussers. Bij onveiligheidsgevoel in de buurt gaat het om 18 procent van de 15-24 jarigen en 10 procent van de 65-plussers.

Figuur 0.6 - Onveiligheidsgevoel naar leeftijd, 2021

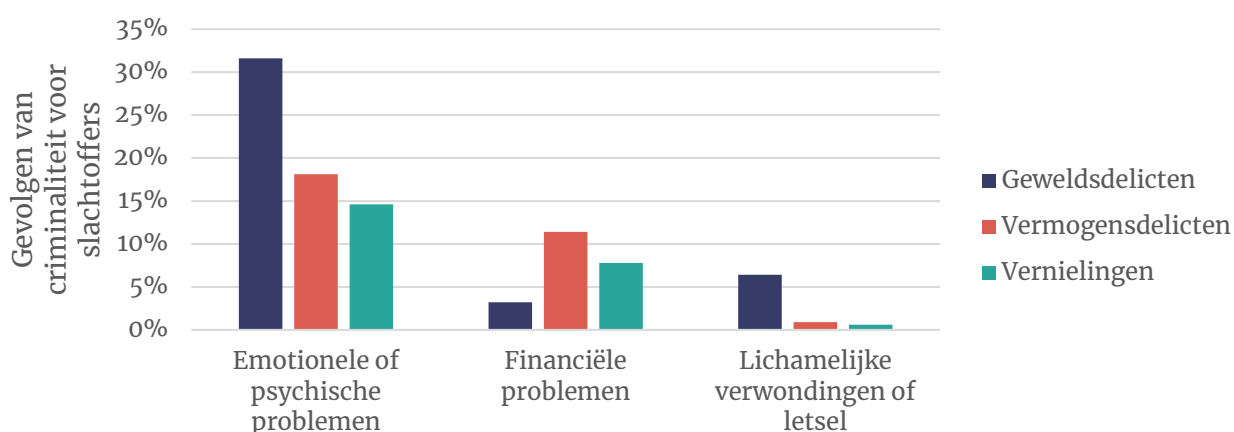
Veiligheidsbeleving verschilt bovendien naar geslacht. In zowel de eigen buurt als in het algemeen voelen vrouwen zich vaker onveilig dan mannen, respectievelijk 17 tegen 11 procent en 42 procent tegen 24 procent (CBS, 2021, p. 26). Jonge vrouwen van 15 tot 25 jaar voelen zich het vaakst onveilig. Zij voelen zich in het algemeen en in de buurt ongeveer twee keer zo onveilig als jonge mannen in dezelfde leeftijdsgroep.

Gevolgen van criminaliteit

In totaal heeft ruim een kwart van de slachtoffers van traditionele criminaliteit emotionele, lichamelijke of financiële gevolgen ervaren als gevolg van hun slachtofferschap (CBS, 2021, p. 44). Emotionele problemen kwamen het vaakst voor bij geweldsdelicten. Bijna 32 procent van de slachtoffers gaf aan emotionele problemen te ervaren, tegenover 18 procent en 15 procent van de slachtoffers van vermogensdelicten en vernielingen. Financiële problemen kwamen het vaakst voor bij vermogensdelicten, slachtoffers kampten het vaakst met lichamelijke verwondingen of letsel in het geval van geweldsdelicten.

Figuur 0.7 – Gevolgen criminaliteit naar type geweldsdelict, 2021

De mate waarin slachtoffers emotionele, lichamelijke of financiële problemen ervaren na hun slachtofferschap verschilt naar geslacht. Dit verschil is voornamelijk zichtbaar als het gaat om emotionele of psychische problemen. Vrouwen hebben in 23 procent van de gevallen last van emotionele problemen na hun slachtofferschap, voor mannen is dit 19 procent.

Burgers en politie

De mate waarin inwoners (zeer) tevreden zijn over het functioneren van de politie verschilt niet tussen meer en minder verstedelijkte gebieden. Dit geldt zowel voor de tevredenheid over het functioneren van de politie in de buurt als het functioneren van de politie in het algemeen. In meer verstedelijkte gebieden is de tevredenheid over het functioneren van de politie wel iets hoger dan in gebieden met minder verstedelijking.

De mate waarin inwoners vinden dat de politie zichtbaar is in de buurt verschilt naar stedelijkheid. In meer verstedelijkte buurten geven relatief meer inwoners aan dat de politie vaak zichtbaar is in hun buurt, dan inwoners in minder stedelijke buurten. In zeer stedelijke buurten ziet 18 procent van de inwoners de politie vaak, in niet stedelijke buurten is dit 3 procent (CBS, 2021, p. 62). De tevredenheid van burgers over de hoe zichtbaar de politie is in hun buurt verschilt ook naar stedelijkheid, al in mindere mate dan bij de zichtbaarheid. In zeer stedelijke buurten is 38 procent van de inwoners (zeer) tevreden over de zichtbaarheid van de politie in hun buurt, in weinig stedelijke buurten bedraagt dit 28 procent (CBS, 2021, p. 63).

Preventie

De mate van Whatsapp-buurtpreventie verschilt naar de mate van stedelijkheid. Als de stedelijkheid afneemt, is Whatsapp-buurtpreventie vaker aanwezig. In niet stedelijke buurten geven ruim twee keer zoveel inwoners aan dat er Whatsapp-preventie aanwezig is dan inwoners van zeer stedelijke buurten (46 procent tegen 20 procent). De aanwezigheid van buurt- of burgerwachten verschilt ook naar stedelijkheidsgraad, maar wel in mindere mate. In minder verstedelijkte buurten is de deelname van inwoners aan Whatsapp buurtpreventie en Burgernet groter dan in buurten met meer stedelijkheid.

Bron:

Centraal Bureau voor de Statistiek (2022), Veiligheidsmonitor 2021, Den Haag (online publicatie) <https://www.cbs.nl/nl-nl/publicatie/2022/09/veiligheidsmonitor-2021>

I&O Research Enschede

Zuiderval 70
Postbus 563
7500 AN Enschede
T (053) 200 52 00
E info@ioresearch.nl
KVK-nummer 08198802

I&O Research Amsterdam

Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
T (020) 308 48 00
E info@ioresearch.nl

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 52972-2022

Onderwerp: Subsidie lokale omroep Dtv (Stichting Lokale Omroep Maashorst) vanaf 2023

52972-2022	
Auteur	: Dominique Uittenbogerd
Domein/team	: Dienstverlening / Communicatie&Creatie
E-mail	: Dominique.Uittenbogerd@gemeentemaashorst.nl
Port.	: Paul Rüpp

Effect op de begroting

Ja Nee

Onderwerp

Subsidie lokale omroep Dtv (Stichting Lokale Omroep Maashorst) vanaf 2023

Voorstel

1. Met ingang van 2023 jaarlijks een budget beschikbaar te stellen voor de subsidiëring van de lokale omroep van gemeente Maashorst, aanvullend op de wettelijke bijdrage, tot een totaalbedrag van maximaal € 142.500 conform het in het voorstel beschreven scenario 2.
2. Aan het college de opdracht te geven om aan deze subsidieverstrekking prestatievoorwaarden te verbinden, zoals afgestemd met Dtv (zie bijlage 1) en om deze voorwaarden halfjaarlijks te evalueren.
3. De subsidieperiode gelijk te stellen aan de looptijd van de zendmachtiging die loopt tot 28 april 2027.
4. Budget ten laste te brengen van het saldo van de programmabegroting 2023-2026 door begrotingswijziging 28 subsidie lokale omroep (bijlage 2) vast te stellen.

Inleiding

Als gemeente Maashorst vinden wij lokale nieuwsvoorziening van groot belang voor onze inwoners. Dtv (sinds 5 april 2022 geregistreerd als Stichting Lokale Omroep Maashorst) is in onze gemeente de aangewezen lokale omroep. Het is ook onze wettelijke taak om een lokale publieke omroep in stand te houden.

Dtv is voor haar bedrijfsvoering afhankelijk van subsidie vanuit de gemeente. Daar komt bij dat de omroep te maken heeft met hogere kosten in verband met het grotere aantal inwoners van Maashorst ten opzichte van Uden, en de gestegen kosten van onder andere personeel. Uiteraard zet de organisatie maximaal in op het vergroten van de eigen (reclame)inkomsten (€ 150.000 in 2021). De verwachting is echter dat een groei van de inkomsten de kostenontwikkelingen nooit volledig zal kunnen compenseren. Daar komt bij dat de omroep nog steeds werkt aan het afbouwen van de schulden uit het verleden. Dit verloopt weliswaar volgens

planning, maar als gevolg beschikt de organisatie niet over reserves waarmee de kostenstijgingen tijdelijk kunnen worden afgedekt.

Met Dtv zijn voor 2023 de volgende scenario's besproken:

Scenario 1: publieke financiering van maximaal € 100.000,- (net als voorgaande jaren)

Dit bedrag is het zelfde als voorgaande jaren. Het was voorheen (voor Uden) opgebouwd uit een wettelijke bekostigingsplicht van circa € 23.000 (€ 1,39 x 16.546 huishoudens in Uden), aangevuld met een incidenteel toegekende subsidie van circa € 77.000.

Herhaling van deze formule is volgens ons geen reëel scenario. Deze subsidie ontving Dtv toen zij alleen nog de nieuwsvoorziening voor gemeente Uden verzorgde. Daarnaast is het subsidiebedrag nooit geïndexeerd. De wettelijk verplichte bekostiging van € 1,39 per huishouden bedraagt voor Maashorst nu naar verwachting € 36.308 (gebaseerd op 26.121 huishoudens in Maashorst en het prijspeil van 2021). Een publieke financiering van maximaal € 100.000 is daarmee niet langer toereikend voor de dekking van meerkosten door onder andere het grotere aantal inwoners (bijv. voor de afdracht van auteursrechten) en gestegen personeelskosten.

Scenario 2: publieke financiering van maximaal € 142.500,-

Dit scenario voorziet in een verhoging van het totale bedrag om de volgende kosten te kunnen dekken:

- Inhuren apparatuur voor radio-uitzendingen in Schaijk, Reek en Zeeland. Daartoe moeten op drie plaatsen zenders met bijbehorende apparatuur en verbindingen in de lucht worden gebracht. Het gaat feitelijk om dezelfde apparatuur (en dezelfde kosten) die door de voormalige L-FM werden ingehuurd. Kosten: € 10.000 per jaar.
- Continueren van uitzendingen via DAB+ van L-FM. Kosten: € 5.000 per jaar.
- Extra kosten, zoals auteursrechten, die zijn gebaseerd op grotere het aantal inwoners van Maashorst (ten opzichte van Uden). Kosten: € 5.000 per jaar extra.
- Ontwikkelingen op de arbeidsmarkt: in haar huidige businessmodel werkt de organisatie hoofdzakelijk met laagbetaalde schoolverlaters. Er is op de redactie daardoor veel verloop. Dat belemmert de continuïteit en maakt het moeilijk om binding met de gemeenschap op te bouwen. Eén van de belangrijkste redenen is de salariering. Die ligt beduidend onder CAO-niveau. Dtv verwacht dat ze daarin – gezien de toegenomen krapte op de arbeidsmarkt - behoorlijke stappen moet zetten om interessant te blijven als werkgever. Ook moet worden geïnvesteerd in een pensioenregeling, trainings- en scholingsmogelijkheden en andere secundaire arbeidsvoorwaarden. Kosten minimaal: € 10.000 per jaar.
- Werkvoorziening: sinds enkele jaren is een jonge medewerker via IBN bij Dtv gedetacheerd. De betreffende collega ontwikkelt zich bijzonder positief, waardoor Dtv hem graag in dienst wil nemen. De organisatie geeft daarmee ook invulling aan de door de overheid gewenste doorstroming van beschut werk naar een reguliere baan. Meerkosten: € 5.000 per jaar.
- Inflatie: er is de afgelopen jaren geen inflatiecorrectie toegepast op de publieke financiering, terwijl kostenposten (zoals de huur, die gekoppeld is aan het inflatiecijfer) als gevolg van inflatiecorrectie wel zijn gestegen of nog zullen stijgen. Kosten ter compensatie: € 7.500.

Met dit scenario worden bovengenoemde te verwachten meerkosten van totaal € 42.500. De jaarlijkse financiering is dan opgebouwd uit een wettelijke bijdrage van circa € 36.308 (gebaseerd op 26.121 huishoudens in Maashorst en het prijspeil van € 1,39 in 2021), aangevuld met circa € 106.192 tot een maximum van € 142.500.

Scenario 3: groeimodel publieke financiering naar maximaal € 165.000,-

Dtv zou graag van 3 naar 5 nieuwsuitzendingen gaan en overeenkomstig de online berichtgeving uitbreiden. Om deze stap te maken, is uitbreiding van de redactie noodzakelijk van de huidige 2 fte naar 3 fte. Een redactionele fte kost inclusief werkgevers- en pensioenlasten € 45.000,-. Door de groei van het aantal uitzendingen zullen ook de eigen inkomsten stijgen. Dtv schat in ongeveer de helft van de kosten van de extra fte te kunnen terugverdienen door de extra verkoop van reclamezendtijd. Het restant van € 22.500,- zou dan publiek bekostigd moeten worden.

Wij adviseren u te kiezen voor scenario 2.

Beoogd effect

Waarborgen relevante lokale nieuwsvoorziening voor inwoners van gemeente Maashorst, waarin alle kernen vertegenwoordigd worden.

Argumenten

1.1 Lokale media dragen bij aan binding en opinievorming over lokale vraagstukken.

Veel gemeenten ondersteunen hun lokale omroep, omdat ze lokale nieuwsgaring belangrijk vinden. Dat doen ze, omdat lokale media bijdragen aan lokale binding en de mogelijkheid bieden tot opinievorming over lokale vraagstukken.

Dtv is ook niet het enige lokale mediakanaal dat het moeilijk heeft. Landelijk worstelen diverse lokale media (ook kranten en online platforms) met de exploitatie. Het is niet voor niets dat veel gemeenten daarom bijspringen. Zo ook de andere gemeenten in het spreidingsgebied van Dtv (Oss, Bernheze en Den Bosch, zie bijlage 4). De schijnbare belangenverstrengeling die ontstaat door de subsidierelatie (wiens brood men eet ...), wordt ondervangen door duidelijke prestatieafspraken tussen gemeente en subsidiënt en een onafhankelijke Programmaraad.

1.2 We voldoen aan onze wettelijke plicht om de lokale omroep in stand te houden.

Conform de Mediawet, artikel 2.170b (zie: [Artikel 2.170b Mediawet 2008](#)) moet 'het College van Burgemeester en Wethouders zorgen voor de bekostiging van het functioneren van de lokale publieke media-instelling als de gemeenteraad een advies als bedoeld in artikel 2.62, eerste lid, heeft uitgebracht en daarbij positief heeft geadviseerd over de vraag of de instelling voldoet aan de eis, bedoeld in artikel 2.61, tweede lid, onderdeel c.'

'De bekostiging betreft vergoeding van de kosten die rechtstreeks verband houden met het verzorgen van de lokale publieke omroepdienst, voor zover die kosten niet op andere wijze zijn gedekt, op zodanige wijze dat op lokaal niveau in een toereikend media-aanbod kan worden voorzien en continuïteit van bekostiging is gewaarborgd.'

Met scenario 2 wordt de continuïteit van de lokale omroep gewaarborgd. Dit scenario biedt Dtv de mogelijkheid de dagelijkse exploitatie voort te zetten zoals we van een professionele omroep mogen verwachten, met opvang van de extra kosten als gevolg van de herindeling, arbeidsmarktontwikkelingen en inflatie.

1.3 Lokale media voorzien in een behoefte en subsidie houdt het lokale medialandschap intact.

Naast de lokale, huis-aan-huis verspreide weekbladen Udens Weekblad en Arena Lokaal en het regiokatern van DPG/Brabants Dagblad (met hun online nieuwsplatforms), vormt Dtv een belangrijk kanaal voor lokale berichtgeving. Uit evaluatie blijkt dat Dtv goed wordt gewaardeerd. Het precieze aantal kijkers is weliswaar moeilijk te meten (gezien de vele malen dat de nieuwsuitzendingen worden herhaald – bovendien is kijk-en-luisteronderzoek

enorm kostbaar), het online nieuwskanaal en de bijbehorende app trekken hoge bezoekersaantallen. Ter illustratie: in de maand september 2022 werden artikelen/items op de site van Dtv en in de app Maashorst 849.758 keer geopend en op Facebook heeft Dtv een kleine 5.000 volgers (ter vergelijking: Maashorst heeft er momenteel 1.673, Uden had er voorheen 2.244 en Landerd had er 1.746).

1.4 Dtv past in de door de VNG en het ministerie van OCW nagestreefde ontwikkeling van lokale omroepen naar streekomroepen.

Dtv is de publieke, lokale omroep voor de gemeenten Bernheze, Den Bosch, Oss en Maashorst.

Deze combinatie biedt het bedrijf de omvang die nodig is voor een gezonde en professionele bedrijfsvoering. De meeste lokale omroepen zijn namelijk te klein voor de wettelijke taken. De VNG en het ministerie van OCW stimuleren deze ontwikkeling van lokale omroepen naar streekomroepen, vanuit de gedachte dat door schaalvergroting en door het beschikbaar stellen van meer publieke middelen een organisatie kan ontstaan die op haar wettelijke taak berekend is.

1.5 Scenario 1 en 3 achten we niet passend.

Scenario 1 is in onze ogen niet reëel. Deze subsidie ontving Dtv toen zij alleen nog de nieuwsvoorziening voor gemeente Uden verzorgde. Daarnaast is het subsidiebedrag nooit geïndexeerd. Extra kosten vanwege het grotere aantal inwoners en kostenstijgingen van onder andere personeel worden hiermee niet gedekt. Scenario 1 heeft naar verwachting serieuze consequenties voor het voortbestaan van Dtv.

Scenario 3 heeft niet onze voorkeur gezien de ontwikkeling dat ook lokaal de bezoekersaantallen van digitale nieuwsplatforms toenemen en de kijkcijfers (het aantal mensen dat de tv-uitzendingen/nieuwsprogramma's op de uitzendtijden bekijkt) afnemen. Voor de lokale nieuwsvoorziening zijn dus niet per se extra nieuwsuitzendingen nodig.

1.6 Met een jaarlijkse (gebudgetteerde) subsidiëring betoont Maashorst zich een betrouwbare partner.

Rechtsvoorganger gemeente Uden heeft jaren achtereenvolgende incidentele subsidies toegekend, meestal naar aanleiding van een motie van de gemeenteraad. Die manier van subsidiëren leidt tot onzekerheid voor Dtv. De omroep weet immers niet waar ze op mag rekenen. Als Maashorst inderdaad lokale nieuwsgaring belangrijk vindt, moet dat ook fatsoenlijk worden geborgd. Nu is de kans om dat als nieuwe gemeente meteen goed te regelen.

NB. Wanneer u besluit af te zien van subsidiëring of kiest voor scenario 1, moet een redelijke termijn in acht worden genomen, zodat Dtv daarop kan anticiperen.

2.1 De prestatieafspraken voorzien in een toetsingsinstrument op basis waarvan voortzetting van financiering kan worden afgewogen.

Op basis van de prestatieafspraken wordt elk half jaar (in juni en december) getoetst of Dtv inderdaad voldoet aan de subsidievoorwaarden. Samen met die halfjaarlijkse evaluatie vormt ook de jaarrekening input voor hernieuwde afweging van voortzetting van de financiering na 2023.

3.1 Structurele subsidieverstreking conform de looptijd van zendmachtiging geeft structuur.

Een zendmachtiging wordt verleend voor de duur van 5 kalenderjaren. Dtv is op uw advies door het Commissariaat voor de media aangewezen als zendgemachtigde voor Maashorst tot 28 april 2027. Koppeling van de jaarlijkse subsidiëring aan de looptijd van de zendmachtiging biedt het voordeel van langduriger structuur én continuïteit (ten opzichte van jaarlijkse incidentele subsidievaststelling). Met bijkomend voordeel dat een nieuwe gemeenteraad na verkiezingen niet onmiddellijk na aanstelling opnieuw hoeft te besluiten.

Omdat de periode van de zendmachtiging al is ingegaan, volgt subsidieverstrekking nu (bij uitzondering) nu voor een periode van 4 jaar (tot en met 2026).

Kanttekeningen

-

Financiën

Jaarlijks zal de werkelijk te verlenen subsidie worden bepaald aan de hand van de hoogte van de wettelijke bijdrage. Dtv zal altijd maximaal de afgesproken € 142.500 ontvangen. Op basis van voorgaande jaren houden we rekening met een wettelijke bijdrage van minimaal € 1,39 per huishouden, ofwel € 36.308 voor Maashorst (prijspeil 2021). De VNG heeft tot nu toe nog niet aangegeven wat het bedrag voor 2023 wordt. Vooralsnog gaan we daarom uit van het bijramen van een jaarlijks budget van € 106.192 om meerjarig tot subsidiëring over te gaan. Dit budget zal ten laste gebracht worden van het saldo programmabegroting 2023-2026.

FCL: 65601000 Media – Lokale omroep

ECL: 43806 - Subsidie overige instel. & pers. algemeen

Duurzaamheid

Dtv heeft mondeling aangegeven dat de organisatie in 2023 niet kan functioneren zonder de extra subsidie. De extra subsidie stelt de organisatie in staat om extra kosten te compenseren als gevolg van de herindeling, arbeidsmarktontwikkelingen en inflatie, en daarmee te zorgen voor continuïteit, opbrengstvergroting en kwaliteitsverbetering.

Participatie

Dtv en gemeente Maashorst hebben gezamenlijk de prestatievoorwaarden voor subsidieverstrekking opgesteld. Twee keer per jaar wordt getoetst of Dtv voldoet aan deze voorwaarden. De omroep levert hiertoe de benodigde data met een persoonlijke toelichting.

Communicatie

Bij positief besluit wordt Dtv op de hoogte gebracht en wordt opstelling van een subsidiebeschikking voor 2023 in gang gezet.

Vervolg

Na uw besluit zetten we de procedure in gang om de subsidie daadwerkelijk te verlenen. Dtv ontvangt dan een beschikking, waarin o.a. de prestatieafspraken worden opgenomen.

Bijlagen die onderdeel uitmaken van het besluit

1. Prestatieafspraken Dtv zoals vastgesteld op 20 mei 2022
2. Begrotingswijziging 28 subsidie lokale omroep

Bijlagen ter informatie

3. Evaluatie prestatieafspraken eerste half jaar 2022 (brief van Dtv)
4. Overzicht financiële bijdragen andere gemeenten in de regio aan Dtv

Maashorst, 11 oktober 2022

Burgemeester en wethouders van gemeente Maashorst,

de secretaris,
drs. D. van Deurzen

de burgemeester,
drs. P.L.A. Rüpp

Raadsbesluit

Zaaknummer: 52972-2022

De raad van de gemeente Maashorst;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders 11 oktober 2022:

b e s l u i t

1. Met ingang van 2023 jaarlijks een budget beschikbaar te stellen voor de subsidiëring van de lokale omroep van gemeente Maashorst, aanvullend op de wettelijke bijdrage, tot een totaalbedrag van maximaal € 142.500 conform het in het voorstel beschreven scenario 2.
2. Aan het college de opdracht te geven om aan deze subsidieverstrekking prestatievoorwaarden te verbinden, zoals afgestemd met Dtv (zie bijlage 1) en om deze voorwaarden halfjaarlijks te evalueren.
3. De subsidieperiode gelijk te stellen aan de looptijd van de zendmachtiging die loopt tot 28 april 2027.
4. Budget ten laste te brengen van het saldo van de programmabegroting 2023-2026 door begrotingswijziging 28 subsidie lokale omroep (bijlage 2) vast te stellen.

Vastgesteld in de openbare vergadering 24 november 2022.

De raad voornoemd,
de interim griffier,

de voorzitter,

A.W.J.M. Cornelissen MMC

drs. P.L.A. Rüpp

Prestatie-afspraken Dtv & gemeente Maashorst

Mei 2022

Gemeente Maashorst

Goedgekeurd advies door college – 29 maart 2022

1. De lokale omroep van gemeente Maashorst (Dtv/Stichting Lokale Omroep Voor Uden) voor 2022 een incidentele subsidie te verlenen van maximaal € 77.000, zodat de totale gemeentelijke bijdrage (samen met de wettelijke bijdrage) € 100.000 bedraagt.
2. Deze subsidie te verstrekken onder voorwaarden die in afstemming met Dtv worden vastgesteld.
3. In de verleningsbeschikking aan te kondigen dat de subsidie zonder nadere besluitvorming na 2022 komt te vervallen.

Dit document gaat in op deel 2 van het goedgekeurde advies, namelijk de voorwaarden. Dtv en gemeente Maashorst formuleren gezamenlijk deze voorwaarden voor de subsidieverstrekking voor 2022. Ook bepalen ze gezamenlijk hoe getoetst wordt of aan de voorwaarden wordt voldaan, en wat de impact is van het wel of niet voldoen aan de voorwaarden.

Belangrijk: de tweede termijn van de subsidie over 2022 wordt uitbetaald op 1 juli 2022. De voorwaarden en inhoud van de evaluatie dienen dan vastgesteld te zijn.

Prestatieafspraken 2022

Tussen gemeente Maashorst en Stichting Lokale Omroep Maashorst (SLOM) worden voor 2022 de volgende prestatieafspraken gemaakt:

- Dtv biedt online dagelijks een nieuwsaanbod via hun website en de nieuwsapp
- Dtv zendt jaarlijks 150 nieuwsuitzendingen uit op tv
- Dtv zendt jaarlijks 25 achtergrondprogramma's uit op tv
- Dtv biedt een radioprogrammering volgens plan
- Dtv maakt programma's rond speciale evenementen, zoals carnaval

Deze afspraken worden tussentijds (juni 2022) en aan het einde van het jaar geëvalueerd. Dtv neemt hiertoe het initiatief door het aanleveren van een statusoverzicht.

Daarnaast vindt gemeente Maashorst de volgende zaken van belang:

- In de programmaraad van Dtv Maashorst zitten vertegenwoordigers van de hele gemeente, zodat alle kernen een plek krijgen in het mediaplan
- De vrijwilligers van Landerd TV en L-FM krijgen (indien gewenst) een actieve rol binnen Dtv

Vervolg

Evaluatie 2022 - input vanuit

Dtv

- Eind juni 2022 stand van zaken - tweede termijn subsidie wordt uitbetaald op 1 juli 2022
- Januari 2023 evaluatie hele jaar

Communicatie mei/juni 2022

- College informeren over afspraken 2022
- RIB om raad te informeren over stand van zaken en vervolg

Afstemming met LOS (27 juni 2022)

- Samenwerking met Dtv bespreken

Afspraken 2023 en verder

Op 2 juni 2022 gaan we wederom in gesprek om afspraken te maken over de samenwerking tussen gemeente Maashorst en Dtv voor de jaren 2023 en verder. Onderwerpen die onder andere aan bod komen:

- Subsidiebijdrage vanuit gemeente Maashorst
- Radio-ontvangst in hele gemeente (frequentie)
- Vastlegging activiteiten in oud-Landerd door LOS - samenwerking met Dtv

Achtergrondinformatie

Deze prestatieafspraken zijn gemaakt op basis van:

- Mediaplan Dtv 2022
- Presentatie Dtv bijeenkomst 20 april 2022
- College-advies 29 maart 2022
- Beschikking Dtv

Subsidie Landerd-tv

De LOS kreeg in Landerd een structurele jaarlijkse subsidie. Deze subsidie loopt door totdat het subsidiebeleid van Landerd en Uden is geharmoniseerd. Voor 2022 is dit subsidiebedrag ruim € 12.000,- (bedrag wordt per jaar geïndexeerd).

De stichting realiseert jaarlijks een programma van activiteiten waaronder:

- het uitzenden van de openbare gemeenteraadsvergaderingen en op verzoek andere gemeentelijke vergaderingen of activiteiten,
- het in beeld brengen van activiteiten van Landerdse verenigingen,
- het verzorgen van informatieve uitzendingen

[Besluit nadere regels subsidiëring Landerdse Omroepstichting 2012 \(officiële-overheidspublicaties.nl\)](#)

Begrotingswijzigingsnummer

28

2022 dienstjaar

Nummer college- of raadsadvies

Subsidie lokale omroep Dtv vanaf 2023

betreft: Begrotingswijziging nav subsidie lokale omroep vanaf 2023

2022

13-10-2022

Het college / De raad van de gemeente Maashorst besluit de begroting als volgt te wijzigen:

FCL	Omschrijving FCL	Programma nr	ECL	u/j	n/j	Omschrijving ECL	Debet dienstjaar 2022	Credit dienstjaar 2022	Debet jaar + 1 2023	Credit jaar + 1 2023	Debet jaar + 2 2024	Credit jaar + 2 2024	Debet jaar + 3 2025	Credit jaar + 3 2025	Debet jaar + 4 2026	Credit jaar + 4 2026	Toelichting max 100 tekens per regel
65601000	Media - Lokale Omroep	5	43806	u	j	Subsidie overige instel. & pers. algemeen			106.192		106.192		106.192		106.192		
60110000	Saldi van rekening van baten en lasten (K)	10	38000	u	j	Stelpost sluitrekening meerjarenbegroting uitgaven			-106.192		-106.192		-106.192		-106.192		raadsbesluit 24-11-2022 Subsidie lokale omroep Dtv raadsbesluit 24-11-2022 Subsidie lokale omroep Dtv
							0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

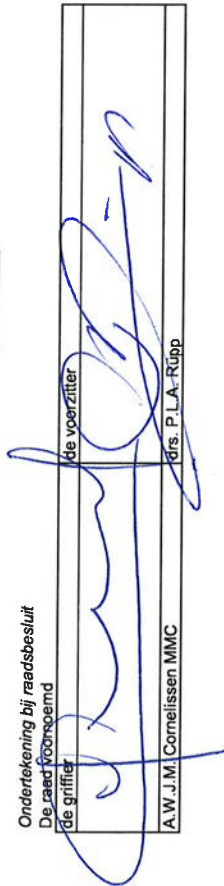
Vastgesteld in de (openbare) vergadering van

24-11-2022

Ondertekening bij raadsbesluit

De raad voorgezocht

de griffier

A.W.J.M. Cornelissen MMC

de voorzitter

drs. P.L.A. Rüpp

Ondertekening bij collegebesluit

Namens burgemeester en wethouders van Maashorst:

de secretaris

drs. D. van Deurzen

de burgemeester

drs. P.L.A. Rüpp

Evaluatie subsidieafspraken eerste half jaar 2022

Met de gemeente Maashorst zijn de volgende prestatieafspraken voor 2022 gemaakt:

- 1 Dtv biedt online dagelijks een nieuwsaanbod via hun website en de nieuwsapp
- 2 Dtv zendt jaarlijks 150 nieuwsuitzendingen uit op tv
- 3 Dtv zendt jaarlijks 25 achtergrondprogramma's uit op tv
- 4 Dtv biedt een radioprogrammering volgens plan
- 5 Dtv maakt programma's rond speciale evenementen, zoals carnaval
- 6 Dtv doet verslag van raads- en commissievergaderingen (journalist aanwezig tijdens raadsvergaderingen, berichtgeving op basis van nieuwswaarde, commissievergaderingen bijwonen afhankelijk van de agenda)

Evaluatie afspraak 1: dagelijks nieuwsaanbod

De omroep beschikt over een [website](#) en app voor [Android](#) en [iOS](#). Daar wordt dagelijks nieuws en informatie uit de gemeente Maashorst gepubliceerd. Op de gezamenlijke voorpagina, maar ook altijd op de [subpagina](#) waar enkel berichten uit de gemeente Maashorst worden geplaatst. In de periode 1 januari tot en met 30 juni zijn 840 artikelen in de rubriek 'Maashorst' geplaatst.

Daarnaast wordt regelmatig content geplaatst op Facebook, Instagram en Twitter.

Evaluatie afspraak 2: jaarlijks 150 nieuwsuitzendingen op tv

Wekelijks worden er drie uitzending geproduceerd en uitgezonden: op maandag, woensdag en vrijdag. Deze uitzendingen starten om 19.00 uur en worden doorlopend herhaald. In het eerste half jaar is er elke week drie maal een uitzending gemaakt; dat zijn dus 75 nieuwsuitzendingen. Deze zijn terug te kijken via de ['gemist-pagina'](#) op de website.

Evaluatie afspraak 3: jaarlijks 25 achtergrondprogramma's op tv

Er worden maandelijks minimaal twee nieuwe uitzendingen van het programma 'Focus' op Dtv Maashorst uitgezonden. Over het eerste halfjaar zijn aldus minimaal 12 uitzendingen gemaakt. De uitzendingen zijn in het weekend te zien op tv en daarnaast worden ze ook [online](#) geplaatst.

Evaluatie afspraak 4: radio-uitzendingen

De radio-uitzendingen via radiozender MFM Brabant zijn volgens plan en programmering verlopen. Vanaf medio maart is de radioprogrammering uitgebreid met de vrijwilligers van de voormalige radio-omroep L-FM uit Landerd. De radioprogrammering wordt [online gepubliceerd](#) en een aantal programma's is ook [on-demand](#) terug te luisteren. Er wordt aan gewerkt om een groter aantal programma's ook on-demand aan te bieden. Dat vereist echter extra handelingen en brengt extra kosten met zich mee. Onderzocht wordt momenteel hoeveel gebruik er gemaakt wordt van het on-demand aanbod. Daarna wordt besloten hoe verder te gaan. Overigens is de radiozender ook via [livestream](#) te beluisteren. Punt van zorg is dat de zender in de voormalige gemeente Landerd niet in

de ether te ontvangen is. Daar wordt door de ex-medewerkers van L-FM en luisteraars veel over geklaagd. Het inschakelen van de noodzakelijke zendinstallaties is echter kostbaar en niet voorzien in de bekostiging vanuit de oude gemeente Uden.

Evaluatie afspraak 5: programma's rond speciale evenementen

Van alle thuiswedstrijden van UDI'19 doet Dtv verslag. Er wordt een uitgebreide wedstrijdsamenvatting uitgezonden, die ook [online](#) te bekijken is. Ook in het eerste half jaar is van alle thuiswedstrijden verslag gedaan. Overigens wordt er in het wekelijkse sportprogramma op de radio (zondag 14.00 uur – 17.00 uur) ook van andere sporten en clubs verslag gedaan.

Onder de naam '[Rundje Zitting De Knoerissen](#)' zijn tijdens carnaval drie speciale programma's gemaakt. Van de optocht in Schaijk in mei van dit jaar is [verslag](#) gedaan.

Daarnaast is in 2021 samen met de Udense Heemkundekring en de Bibliotheek en met steun van de toenmalige gemeente Uden een serie van vijf afleveringen gemaakt [Grepn uit de geschiedenis van Uden](#). Deze serie is aan het begin van dit jaar uitgezonden. Met betrokken partijen wordt momenteel gewerkt aan een tweede reeks, waarin ook de geschiedenis van de Landerdse kernen zal worden meegenomen.

Tot slot is een bijzondere uitzending gemaakt in het kader van de [Holocaust Memorial Day](#) en is er een speciale uitzending gemaakt van de Dodenherdenking in Uden.

Evaluatie afspraak 6: verslag raads- en commissievergaderingen

Ook in het eerste half jaar heeft de redactie alle raadsvergaderingen gevolgd en daarnaast (delen van) enkele commissievergaderingen. De redactie heeft daartoe, net als in voorgaande jaren, een politiek verslaggever als zzp'er ingehuurd. Deze werkt nauw samen met de redactie zodat de politiek ook op het redactienetvlies staat. Er zijn politieke verslagen gemaakt, maar hetgeen in de vergaderingen besproken en/of besloten is, is ook op andere wijze in de berichtgeving verwerkt.

Bijlage 3 Overzicht financiële bijdragen andere gemeenten aan Dtv 2022

Gemeente	Aantal inwoners ¹	Aantal huishoudens ¹	Jaarlijkse wettelijke bijdrage ²	Jaarlijkse subsidie ter aanvulling wettelijke bijdrage ¹	Totale financiële ondersteuning ³
Den Bosch	156.538	71.086	98.810	136.600	235.410
Oss	93.292	41.823	58.134	236.020	294.154
Bernheze	33.000	14.573	20.256	51.744	72.000
Maashorst Scenario 2	58.384	26.121	36.308	106.192	142.500

1. Deze aantallen zijn schattingen op basis van openbare gegevens.
2. Deze bedragen zijn berekend op basis van het tarief voor de wettelijke bijdrage in 2021 van € 1,39 per huishouden
3. Deze bedragen zijn ons verstrekt door collega's bij betreffende gemeenten.

Nog open staande vragen na Commissievergadering S&B – 10 november 2022

Agendapunt 8a Raadsvoorstel subsidiëring lokale omroep Dtv vanaf 2023

UdenPlusLanderd: zijn er kijkcijfers te achterhalen, zowel van de kijkers die live de uitzending volgen als van kijkers die naar de herhalingen kijken?

Nee, Dtv beschikt alleen over cijfers van website-bezoekers. Er wordt namelijk niet standaard kijkcijferonderzoek gedaan naar kijkers van lokale zenders. Uitvoering van een dergelijk onderzoek is erg kostbaar.

SP/PRO/VdD: waarom wordt er niet voor gekozen om Dtv de commissie- en raadsvergaderingen live te laten uitzenden? En heeft de portefeuillehouder deze optie besproken met Dtv?

Ja, de portefeuillehouder heeft dit besproken, zowel met Dtv als met VideoClubMaashorst (het voormalige team van LanderdTV).

Er is niet gekozen voor live uitzending van de vergaderingen door Dtv:

1. Er is voor gekozen om de commissie- en raadsvergaderingen live uit te zenden via een webcast-systeem in de nieuwe raadszaal. Onder andere om onafhankelijk van tv-zenders zélf te kunnen zorgen voor live uitzending van vergaderingen.
2. Daarnaast worden raadsvergaderingen door weinig mensen gevolgd – het is saaie tv voor niet-ingewijden. En weinig kijkers betekent ook (voor Dtv): geen advertentie-inkomsten. Ter illustratie (aantallen kijkers tot nu toe) sinds de raad vergadert in de nieuwe raadszaal:

Datum uitzending	Soort uitzending	Kijkers	Live gekeken	Gemiddeld aantal minuten gekeken
3 november	Raadsvergadering	59	42	59
20 oktober	Raadsvergadering	30	13	20
13 oktober	Comm REF en S&B gezamenlijk	34	17	53
10 oktober	REF	17	4	22
6 oktober	S&B	23	10	25
22 september	Raadsvergadering	54	24	21
15 september	REF	61	20	31
8 september	S&B	68	30	15
14 juli	Raadsvergadering	97	62	60
Gemiddeld per vergadering		49,2	24,5	34
	Gemiddeld aantal kijkers per raadsvergadering	60		
	Gemiddeld aantal kijkers per commissievergadering	40,6		

3. Dtv opereert als onafhankelijke journalistieke organisatie, dus bepaalt zélf welke agendapunten nieuwswaardig zijn. Een redacteur is daarom altijd bij raadsvergaderingen en (afhankelijk van de agenda) bij commissievergaderingen aanwezig of volgt deze live online. Bij nieuwswaardige agendapunten publiceert Dtv dan onmiddellijk na de raadsvergadering een artikel op de nieuwssite van Dtv of maakt afspraken met betrokken portefeuillehouder en/of raadsleden voor opname van een tv-item.

Om bij te dragen aan bekendheid en toegankelijkheid van de raad zijn we overigens in gesprek met Dtv om te kijken op welke effectieve en leuke manier we de belangrijkste nieuwswaardige onderdelen van de raadsvergadering kunnen delen met de inwoners van Maashorst (naast de reguliere nieuwsberichtgeving vanuit Dtv). Daarnaast is er een communicatieplan voor de raad in de maak om de zichtbaarheid van de raad richting inwoners te vergroten.

Maashorst Vooruit: waarom kiest u niet voor scenario 3?

Scenario 3 heeft niet onze voorkeur, omdat Dtv naar ons oordeel met 3 nieuwsuitzendingen per week, aangevuld met dagelijkse online nieuwsvoorziening, al een breed (en voldoende) nieuwsaanbod biedt. De meerkosten van scenario 3 t.o.v. scenario 2 bedragen 22.500 euro.

Maashorst Vooruit/Voor de Dorpen: Hoe verhouden zich de subsidiebijdragen van de andere gemeenten in het uitzendgebied van Dtv? Het valt met name op dat Den Bosch in verhouding tot het aantal inwoners relatief minder subsidieert.

Als voorbereiding op dit subsidievoorstel hebben we navraag gedaan bij onze buurgemeenten, die ook samenwerken met Dtv. De subsidie voor Dtv vanuit gemeente 's-Hertogenbosch is vastgesteld voor de periode 2020 tot en met 2023 en is teruggerekend per inwoner lager dan nu voorgesteld voor Maashorst. Navraag leert dat Dtv ondertussen ook in Den Bosch een verzoek heeft ingediend om dit subsidiebedrag te verhogen.

Maashorst Vooruit: Kan er ook via Youtube worden uitgezonden?

Dat is technisch mogelijk, maar het heeft niet onze voorkeur. Het zorgt voor extra werk en extra kosten én biedt geen voordelen ten opzichte van het huidige kanaal. We zullen zorgen dat het huidige kanaal beter vindbaar is (zie de beantwoording van de laatste vraag).

Jong Maashorst: kunt u ervoor zorgen dat de webcast-uitzending wat beter vindbaar is op de website van gemeente Maashorst?

Ja, dat is al in gang gezet. Zo hebben we op de webpagina van de gemeenteraad al een verwijzing toegevoegd: 'Raadpleeg maashorst.bestuurlijkeinformatie.nl voor alle actuele raadsinformatie en de live-uitzendingen van de vergaderingen van de raad'. We zoeken nog naar andere manieren om de vindbaarheid/zichtbaarheid van de uitzendingen (in/op de gemeentewebsite) te verbeteren.

Ook is in het Communicatieplan voor de raad (in ontwikkeling) opgenomen dat we commissie- en raadsvergaderingen gaan aankondigen met een wervende, korte uitleg over een of enkele agendapunt(en) via de website en social media van de gemeente. Bij deze berichten nemen we uiteraard ook steeds de rechtstreekse link naar de uitzending mee.

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 54558/2022

Onderwerp: Ambitie- en kadernota cultuurbeleid 2024-2030

	2022 / 0
Auteur	: Maud Weem van de
Domein/teamm	: Sociaal Domein / Beleid & projecten
E-mail	: Maud.vandeWeem@gemeentemaashorst.nl
Port.	: Harold Broek van den

Effect op de begroting

Ja Nee

Onderwerp

Ambitie- en kadernota cultuurbeleid 2024-2030

Voorstel

1. De ambitie- en kadernota cultuurbeleid 2024-2030 vast te stellen

Inleiding

Op 1 januari 2022 werd er officieel een nieuwe gemeente gevormd: de gemeente Maashorst. Een samengaan tussen de voormalige gemeenten Landerd en Uden. Dit samengaan vraagt om een nieuwe frisse blik op cultuur. Een nieuw, overtuigend verhaal over de rol van kunst en cultuur in Maashorst en duidelijkheid over waar de gemeente de komende jaren, tot en met 2030, op inzet.

Het nieuwe cultuurbeleid vervangt het bestaande cultuurbeleid van de voormalige gemeente Uden, getiteld 'Van kers op de taart, naar cement voor de samenleving'. Een beleid dat oorspronkelijk een looptijd had van 2012-2016, maar in de jaren daarna is gecontinueerd. De voormalige gemeente Landerd kende geen apart beleid op cultuur, maar wel regelingen.

Om tot een nieuw cultuurbeleid te komen is er een uitgebreid traject uitgestippeld, waarbinnen er veel mogelijkheden zijn voor participatie door stakeholders. Het proces is gestart in mei 2022 en duurt tot en met mei 2023. Daarbij is de keuze gemaakt om te werken met twee fases. De ambitie- en kadernota is de uitkomst van fase 1. In fase 2 wordt invulling gegeven aan de wijze waarop we de ambitie en doelen willen bereiken. Dit vormt uiteindelijk het nieuwe cultuurbeleid.

Vaststelling van de ambitie- en kadernota door de Raad zorgt voor politiek-bestuurlijk draagvlak en daarmee houvast voor de ontwikkeling van het nieuwe beleid.

Beoogd effect

Met het nieuwe cultuurbeleid willen we de kracht van kunst en cultuur benutten om zo de leefbaarheid binnen de gemeente te waarborgen en te versterken.

Argumenten

1.1. De ambitie- en kadernota biedt de basis om het cultuurbeleid 2024-2030 vorm te geven.

Met het nieuwe cultuurbeleid 2024-2030 geeft de gemeente Maashorst aan waar zij de komende jaren op wil inzetten. Deze ambitie- en kadernota is de eerste stap om te komen tot een nieuw cultuurbeleid. Het schetst de aanleiding, biedt een inventarisatie van de huidige stand van zaken en ontwikkelingen, geeft de ambitie, doelstellingen en kaders mee en geeft inzicht in de wijze waarop het nieuwe cultuurbeleid tot stand komt. Het bepaalt op die manier de richting voor het cultuurbeleid. De concrete invulling, het wat (programma) en het hoe (instrumenten), wordt vervolgens beschreven in de nieuwe cultuurbeleidsnota.

1.2. De ambitie- en kadernota is tot stand gekomen op basis van input uit het culturele veld

Om tot deze nota te komen is er meermaals input opgehaald bij stakeholders, zowel intern als extern. Culturaanbieders en cultuurmakers, waaronder culturele instellingen en het verenigingsleven, evenals inwoners en raadsleden zijn uitgenodigd voor zogenaamde cultuurcafés: thematische avonden waar input wordt opgehaald voor het nieuwe beleid. Met hen zijn drie sessies gehouden waarin bij de eerste twee breed verkend is en bij de laatste een eerste concept versie van de ambities en kaders is voorgelegd om reflecties en feedback op te ontvangen. De uitkomsten van die avond hebben geleid tot de uiteindelijke ambitie- en kadernota.

1.3. Vaststelling door de Raad zorgt voor politiek draagvlak en daarmee houvast voor de ontwikkeling van het nieuwe beleid

In het lokale culturele veld zijn diverse organisaties betrokken: van verenigingen tot commerciële cultuurmakers en professionele instellingen tot inwoners. Door de diversiteit aan stakeholders bestaan er uiteenlopende belangen, behoeften en wensen voor het toekomstige beleid. Door eerst een ambitie- en kadernota vast te laten stellen door de Raad wordt er een basis gecreëerd die houvast biedt voor de verdere ontwikkeling van het nieuwe beleid. Dit voorkomt dat in een later stadium de ontwikkeling stagneert omdat de discussie gevoerd wordt over de gelegde basis.

Kanttelingen

1.1. Het is een tijdsintensief traject dat pas tot uitvoering komt in 2024

Om te komen tot nieuw beleid is ervoor gekozen een uitgebreid participatieproces te doorlopen. Dit maakt het een tijdsintensief traject dat het grootste deel van 2022 en een aanzienlijk deel van 2023 beslaat en waarna pas in 2024 overgegaan kan worden tot uitvoering. Het proces is gestart medio 2022 en de planning is dat de cultuurbeleidsnota, inclusief bijbehorende besluitvorming, medio van 2023 gereed is. Dit biedt de mogelijkheid om de financiële uitwerking mee te nemen in de begroting voor 2024. Voor deze werkwijze is echter gekozen om het draagvlak voor het nieuwe beleid zo groot mogelijk te maken, maar tevens toch binnen twee jaar het beleid geharmoniseerd te hebben conform de wet Ahri.

Financiën

Er gaan geen financiële middelen gepaard met het vaststellen van de ambitie- en kadernota.

Er wordt pas invulling gegeven aan de inzet van de financiële middelen in de daadwerkelijke cultuurbeleidsnota. Daarin wordt uitvoerig ingegaan op de cultuurbegroting voor de jaren vanaf 2024 en de diverse voorzieningen en activiteiten waarvoor middelen worden ingezet.

In overeenstemming met het traject, worden de financiën en bijbehorende effecten pas in 2023 zichtbaar en meegenomen in de begroting 2024. Daarbij is het streven om het nieuwe beleid budgetneutraal door te voeren.

Duurzaamheid

N.v.t.

Participatie

Om tot deze ambitie- en kadernota te komen zijn er drie cultuurcafés georganiseerd, met uiteenlopende stakeholders. Doel van de bijeenkomsten was om input te verzamelen door met elkaar van gedachten te wisselen, een nog breder beeld te vormen van de actuele lokale culturele sector, ideeën en denkbeelden te verzamelen, wensen te uiten en ook een beetje te dromen. Het was een open gesprek, over de inhoud van cultuur, het maatschappelijk belang ervan en de verbindende elementen die cultuur in zich heeft. De stakeholders hadden een raadplegende rol. Verdeeld over deze drie avonden zijn zo'n 90 personen aanwezig geweest, variërend van (bestuurs)leden van culturele verenigingen, tot bestuurders en directeuren van de professionele instellingen, de voorzitter van de ASD, leden van gebiedsplatforms en geïnteresseerde inwoners.

De input die deze avonden heeft opgeleverd, heeft onder meer geleid tot een beter beeld van het lokale veld, hetgeen aan de basis ligt voor de ambities, doelstellingen en kaders.

Daarnaast was er tijdens het proces aandacht voor de betrokkenheid van college- en raadsleden evenals fracties. Met de portefeuillehouders is één op één gesproken over de connectie tussen hun portefeuilles en cultuur en hoe het nieuwe beleid van toegevoegde waarde kan zijn. Daarnaast is ook door middel van een presentatie in het College breed gesproken over de ambities en kaders. Tenslotte zijn raads- en fractieleden uitgenodigd om deel te nemen aan de cultuurcafés om daar te horen wat er speelt in de culturele sector en om mee te denken over de toekomst.

Communicatie

Gedurende het participatietraject is er zorgvuldig aandacht geweest voor het verstrekken van voldoende informatie aan de stakeholders, zowel inhoudelijk als over het proces. Dit gebeurt op diverse wijzen, waaronder tijdens de cultuurcafés en via de speciale informatiepagina op de gemeentelijke website. Op laatstgenoemde worden ook de naslagwerken van de bijeenkomsten gedeeld evenals per mail.

Na vaststelling van de ambitie- en kadernota door de Raad worden de stakeholders specifiek geïnformeerd over het genomen besluit.

Vervolg

Na vaststelling door de Raad wordt er verder gewerkt aan de tweede fase van de beleidsontwikkeling, conform de planning beschreven in de nota.

Bijlagen die onderdeel uitmaken van het besluit

1. Ambitie- en kadernota cultuurbeleid 2024-2030 / 54558-2022:148835

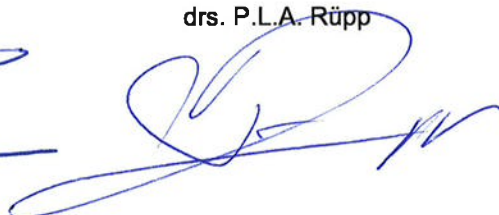

Bijlagen ter informatie

Maashorst, 11 oktober 2022

Burgemeester en wethouders van gemeente Maashorst,
de secretaris, de burgemeester,

drs. D. van Deurzen

drs. P.L.A. Rüpp

Raadsbesluit

Zaaknummer: 54558/2022

De raad van de gemeente Maashorst;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders 11 oktober 2022:

gelet op artikel ; 28 t/m 30 uit de Wet Algemene regels herindeling

b e s l u i t

De ambitie- en kadernota cultuurbeleid 2024-2030 vast te stellen

Vastgesteld in de openbare vergadering 24 november 2022.

De raad voornoemd,
de interim griffier,

de voorzitter,

A.W.J.M. Cornelissen MMC

drs. P.L.A. Rüpp

Ambitie – en kadernota cultuurbeleid 2024-2030

oktober 2022, versie 1

Zaakdossier: 54558-2022

Maud van de Weem, strategisch beleidsadviseur sociaal domein

Inhoud

Aanleiding.....	3
Schets van de huidige situatie	4
Financiën	7
De cultuursector en de wereld daar omheen.....	8
Wat is cultuur?.....	8
De toegevoegde waarde van cultuur	8
Maatschappelijke trends en ontwikkelingen	9
Totstandkoming ambitie, doelstellingen en kaders.....	11
Proces.....	11
Wettelijke verplichtingen.....	11
<i>Figuur 5. Uiteenzetting diverse overheidslagen en hun betrokkenheid bij cultuur.....</i>	12
Ambitie, doelstellingen en kaders	13
Ambitie.....	13
Sub-ambitie 1	13
Doelstellingen sub-ambitie 1	14
Sub-ambitie 2	14
Doelstellingen sub-ambitie 2	15
Kaders	16
Bijlagen.....	17
Bijlage 1 Stakeholders	17
Bijlage 2 Planning	19
Bijlage 3 SWOT-Analyse.....	20

Cultuur is onmisbaar, het maakt je leven rijker. Een optreden dat ontroert, zal je nooit vergeten. Een tentoonstelling die je uitdaagt, levert nieuwe inzichten op. Een film waarin je je herkent, voelt als thuiskomen. Cultuur verwondert, inspireert, reflecteert en opent deuren. Cultuur vormt een belangrijke bouwsteen voor de samenleving. Het draagt bij aan de sociale contacten, verruimt de blik en zorgt voor flexibiliteit. Het zijn juist die flexibiliteit en creativiteit die steeds meer van belang worden in onze op innovatie gerichte en complexe samenleving.

Met het nieuwe cultuurbeleid willen we de kracht van kunst en cultuur benutten om zo de leefbaarheid binnen de gemeente te waarborgen en te versterken. De gemeente Maashorst wil voor de periode 2024-2030 een nieuw cultuurbeleid ontwikkelen, samen met lokale cultuurmakers, -aanbieders en -beoefenaars. We willen horen wat er leeft, welke ideeën en dromen er zijn, welke verbindingen kunnen worden gelegd en hoe er een groot draagvlak kan worden gecreëerd om samen te zorgen voor een stevig cultureel fundament in de gemeente. Dit moet leiden tot een cultureel landschap waarbij jong en oud kan genieten van cultuur die dichtbij de inwoner staat en waarbij de culturele activiteiten en instellingen een bouwsteen zijn om de meest aantrekkelijke recreatieve gemeente van Brabant te worden.

Met het nieuwe cultuurbeleid 2024-2030 geeft de gemeente Maashorst aan waar zij de komende jaren op wil inzetten. Deze ambitie- en kadernota is de eerste stap om te komen tot een nieuw cultuurbeleid. Het schetst de aanleiding, biedt een inventarisatie van de huidige stand van zaken en ontwikkelingen, geeft de ambitie, doelstellingen en kaders mee en geeft inzicht in de wijze waarop het nieuwe cultuurbeleid tot stand komt. Het bepaalt op die manier de richting voor het cultuurbeleid. De concrete invulling, het wat (programma) en het hoe (instrumenten), wordt vervolgens beschreven in de nieuwe cultuurbeleidsnota.

Aanleiding

Op 1 januari 2022 werd er officieel een nieuwe gemeente gevormd: de gemeente Maashorst. Een samengaan tussen de voormalige gemeenten Landerd en Uden. Dit samengaan vraagt om een nieuwe frisse blik op cultuur. Een nieuw, overtuigend verhaal over de rol van kunst en cultuur in Maashorst en duidelijkheid over waar de gemeente de komende jaren op inzet.

Het nieuwe cultuurbeleid vervangt het bestaande cultuurbeleid van de voormalige gemeente Uden, getiteld 'Van kers op de taart, naar cement voor de samenleving'. Een beleid dat oorspronkelijk een looptijd had van 2012-2016, maar in de jaren daarna is gecontinueerd. De voormalige gemeente Landerd kende geen apart beleid op cultuur, maar wel regelingen.

De ontwikkeling van een nieuw beleid sluit aan bij de verplichtingen die voortkomen uit de Wet Algemene regels herindeling (Arhi).

Schets van de huidige situatie

Weliswaar is op 1 januari 2022 de gemeente Maashorst 'geboren', maar dat betekent niet dat er sprake is van een leeg canvas als het gaat om cultuur. Zowel de voormalige gemeente Uden als Landerd kennen een culturele infrastructuur met diverse culturele activiteiten, verenigingen en professionele aanbieders. Daarnaast werd cultuurbeleving en -beoefening in de gemeenten op eigen wijze (financieel) ondersteund. In figuur 1 wordt dit op hoofdlijnen uiteengezet.

Landerd

Kent geen cultuurbeleid, wel een ambitie:
Verbreding van cultuur bij jongeren

Lokale regelingen:

- Waarderingsubsidie
- Besluit nadere regels subsidiëring stichting muziek in Schaijk (MUZIS)
- Deelverordening muziekkorpsen
- Subsidies op grond van de algemene subsidie verordening, zoals aan Theaterspoor, Kunst & Co en de bibliotheek

Uden

Kent de cultuurvisie 2012-2016, de visie is gericht op:
Cultuur draagt bij aan de persoonlijke ontwikkeling en ontplooiing van talenten. Cultuureducatie draagt bij aan sociaal - economische ontwikkeling.

Lokale regelingen:

- Subsidie cultuurfonds Uden
- Jaarlijkse ledensubsidie
- Subsidies op grond van de algemene subsidie verordening, aan Theaterspoor, Kunst & Co, bibliotheek, museum Krona en Markant

Gezamenlijk

Begroting 2022 Maashorst:
€4,57 milj.

Professionele culturele instellingen:	5
Muziekverenigingen:	6
Culturele verenigingen*:	31

*Betreft verenigingen die cultuur maken zoals: zang, beeldende kunst, fotografie en toneel.

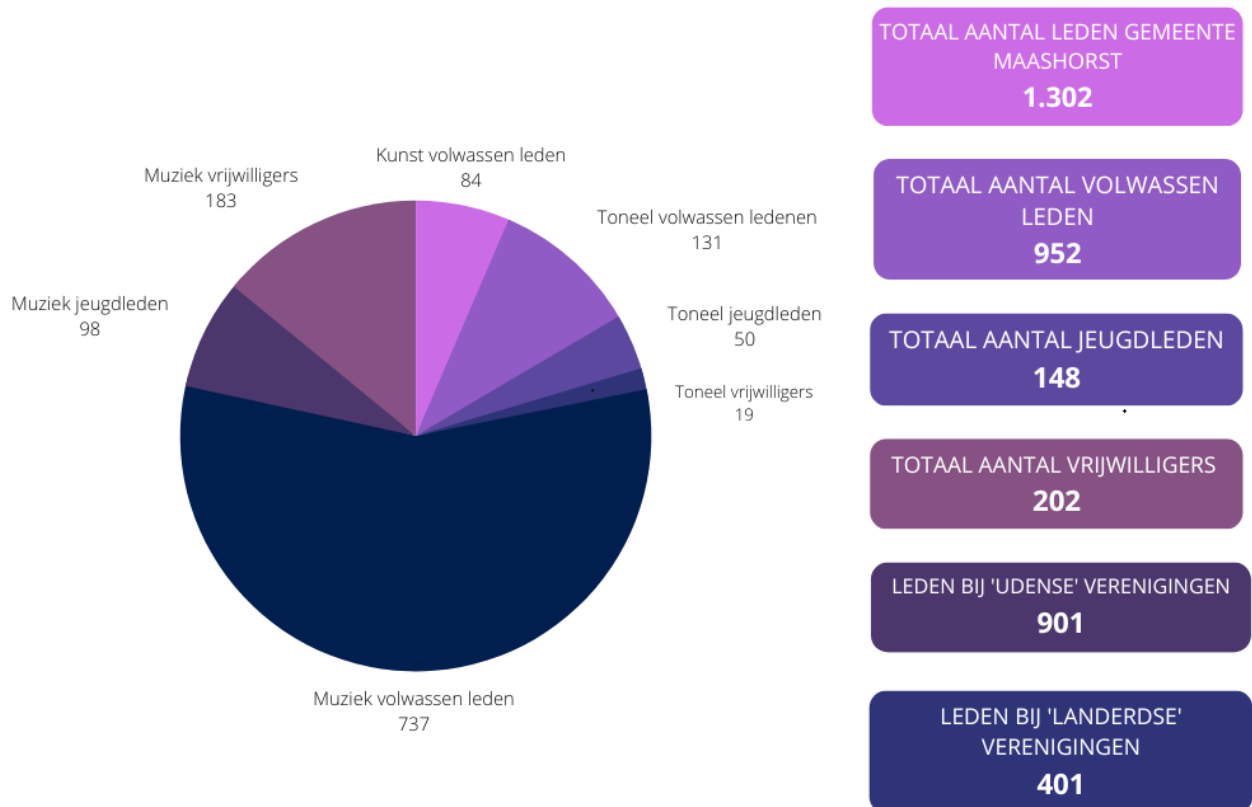
Figuur 1. Schets huidige culturele veld Maashorst op hoofdlijnen

Gezamenlijk kent de nieuwe gemeente Maashorst dus een groot aanbod aan culturele activiteiten, verenigingen, stichtingen en professionele instellingen die verspreid over de kernen divers cultureel aanbod verzorgen voor jong en oud. Specifiek de diversiteit aan professionele culturele instellingen is bijzonder voor een gemeente van deze omvang. We beschikken over:

- Kunst & Co: een platform voor cultuur en creativiteit, bewegend tussen onderwijs en cultuur, met veel in de gemeente zelf gemaakt educatief aanbod (geen inkoop, maar eigen producties, gecreëerd tussen Kunst & Co, andere culturele instellingen en lokale organisaties.

- De Pul: een landelijk bekend poppodium (een van de oudste van het land en unieke in de driehoek Nijmegen, Eindhoven, Den Bosch), met ruimte voor gevestigde namen en (landelijk) opkomend talent. De programmeurs van De Pul zijn daarnaast programmerend op diverse locaties binnen de gemeente zoals de Kruisherenkapel, Naat Piek en de diverse dorpshuizen. Naast het verzorgen van muzikaal aanbod, is De Pul ook actief in de ontwikkeling van talenten op en naast het podium.
- Museum Krona: een museum op een bijzondere locatie, en tevens het enige kunst- en kenniscentrum voor religieus erfgoed in de provincie, met een eigenzinnige programmering waarin oude en hedendaagse kunst met elkaar worden verbonden binnen de context van een bewoonde abdij met kruidentuin.
- Markant: een theater met evenementenpodium, met bovenlokale voorzieningen, mogelijkheden en programmering, dat amateur en professionele kunstbeoefening met elkaar verbindt.
- Noord Oost Brabantse Bibliotheken (NOBB): bibliotheek met voorzieningen in alle kernen, met leer- en werkplekken en een podium voor publieksactiviteiten.

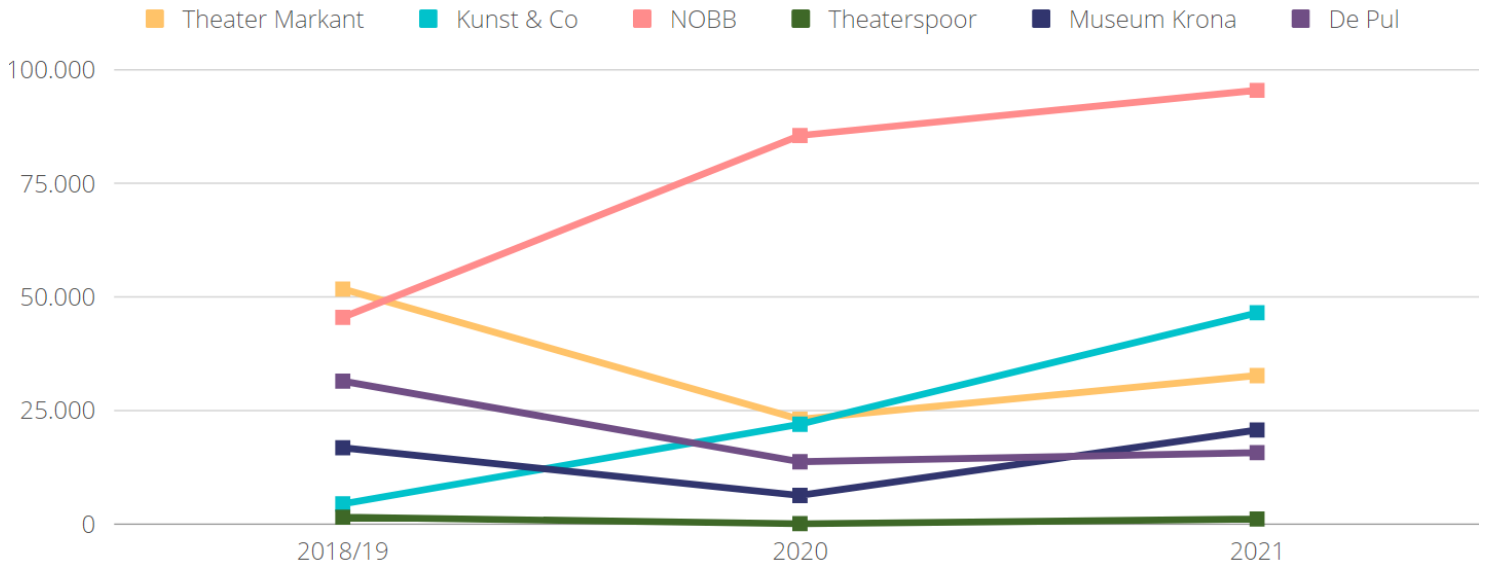
Voor de inwoners van de gemeente Maashorst zijn er talloze manieren om in aanraking te komen met cultuur. Ze kunnen lid zijn van een vereniging of als bezoeker het diverse aanbod aan optredens, exposities etc.. bezoeken. Figuren 2 en 3 bieden inzicht in enerzijds het aantal leden dat actief is bij lokale culturele verenigingen. Anderzijds biedt het informatie over de bezoekersaantallen van de lokale culturele instellingen in de afgelopen jaren.

Figuur 2. Ledenaantallen culturele verenigingen 2022¹

¹ De cijfers zijn afkomstig uit de subsidieaanvragen die diverse culturele verenigingen hebben ingediend voor leden- dan wel waarderingssubsidie voor 2022 bij de gemeente Maashorst.

Professionele gesubsidieerde culturele instellingen

Jaartal	Theater Markant	Kunst&Co	NOBB	Theaterspoor	Museum Krona	De Pul
2018/19	51700	4368	45472	1437	16734	31402
2020	23000	21928	85507	onbekend	6239	13647
2021	32640	46464	95461	1040	20650	15679

Figuur 3. Bezoekersaantallen professionele culturele organisaties 2018-2021²

Op de volgende pagina is een overzicht geschetst van de cultuurbegroting 2022. Het overgrote deel van de beschikbare middelen wordt ingezet voor de professionele culturele organisaties. Met behulp van deze middelen hebben zij de afgelopen jaren veel bezoekers weten te trekken, zowel lokaal als buiten de gemeentegrenzen. Tevens hebben zij de afgelopen jaren meermaals hun expertise en capaciteit ingezet om samenwerkingen aan te gaan met lokale culturele verenigingen en bedrijven. Binnen de culturele begroting gaat relatief een klein gedeelte direct naar de verenigingen. Het betreffen dan hoofdzakelijk leden- en waarderingssubsidies.

Gekeken naar wat er op dit moment al aanwezig is in de diverse kernen van de voormalige gemeenten, dan kan er gesteld worden dat er een prachtige én kansrijke basis ligt voor een stevig cultureel fundament in de nieuwe gemeente Maashorst. De uitdaging voor de komende jaren is om met elkaar de krachten te bundelen en de potentie nog verder te laten groeien.

Daarin heeft iedereen een rol te spelen, ook de gemeente. De afgelopen jaren hebben de voormalige gemeenten zich al ingezet om cultuurbeoefening en -beleving te faciliteren en te stimuleren. Dit ging gepaard met de inzet van financiële middelen. Met de komst van de nieuwe gemeente Maashorst zijn de cultuurbudgetten uit voormalig Uden en Landerd bij elkaar gevoegd. De cultuurbegroting voor 2022 ziet er als volgt uit:

² De cijfers zijn afkomstig uit de subsidieverantwoordingen, inclusief jaarverslagen, die de diverse professionele culturele instellingen jaarlijks moeten indienen.

Financiën

Cultuurbegroting 2022	€	4.561.800,-
Subsidie Kunst – en cultuureducatie	€	784.000,-
Opgebouwd uit:		
• Kunst & Co, incl. huisvesting, culturele opdracht, CmK regeling	€	669.000,-
• Waarderingsubsidie Landerd, incl. Theaterspoor Landerd	€	24.500,-
• Deelverordeningen Landerd (muziekverenigingen & Muzis)	€	90.500,-
Subsidie Theater Markant	€	1.743.500,-
• culturele opdracht	€	908.000,-
• jaarlijks onderhoud	€	277.000,-
• huur en bijbehorende huursubsidie	€	501.500,-
• volksculturele opdracht	€	57.000,-
Subsidie Museum Krona	€	346.000,-
Opgebouwd uit:		
• culturele opdracht		
Subsidie Bibliotheek	€	1.584.500,-
Opgebouwd uit:		
• culturele opdracht		
Culturele activiteiten	€	103.800,-
Opgebouwd uit o.a.:		
• Subsidieregeling Cultuurfonds Uden	€	48.600,-
• Subsidieregeling gebruik Theater Markant	€	25.000,-
• Subsidie Theaterspoor Uden	€	25.000,-
Aanvullende kosten die op andere plekken in de begroting worden geboekt:		
Exploitatiesubsidie poppodium De Pul	€	75.000,-
valt binnen subsidie jongerenwerk Compass		
Gemeentelijke kosten (ambtelijke inzet)	€	116.000,-
Huurkostensubsidies culturele organisaties	€	20.127,-
- Soos Plock:	€	11.150,-
- Muziekvereniging De Eendracht:	€	2.489,-
- Muziekhuis Volkel:	€	6.488,-
Ledensubsidie culturele verenigingen/stichtingen Uden	€	20.600,-
Valt binnen Subsidieregeling vrijwilligersorganisaties		
Jeugdfonds Cultuur	€	45.800,-
Valt onder minimabeleid Uden, specifiek Kindpakket		

De cultuursector en de wereld daar omheen

Het blijft lastig een eensluidende definitie van kunst en cultuur te geven. Voordat we echter een koers kunnen bepalen is het belangrijk stil te staan bij de vraag 'Wat is cultuur?' en 'Wat is de toegevoegde waarde van kunst en cultuur voor de mens en de samenleving?'. Daarnaast is het belangrijk om een beeld te hebben bij de maatschappelijke trends en ontwikkelingen in het culturele veld.

Wat is cultuur?

Cultuur is een begrip dat grofweg in twee vormen wordt gebruikt. Zo spreekt men over de cultuur van een land, stad, dorp, vereniging, organisatie e.d.. Het gaat dan over het geheel van normen, waarden en gedragingen, waarmee de ene groep zich onderscheidt ten opzichte van een andere groep. De tweede definitie is cultuur in de betekenis van het geheel van kunstzinnige uitingen waarmee men beelden en waarden overdraagt. De laatste definitie hanteren we voor het cultuurbeleid. Voor de gemeente Maashorst gaat cultuur om het geheel van uitingvormen van kunst en cultuur, zoals beeldende kunst, theater, muziek, dans, amateurkunst, kunsteducatie en literatuur. Kunst- en cultuurdeelname kan actief of passief zijn. Actief betekent zelf kunst maken, bijvoorbeeld; dansen, of toneel spelen. Passief verwijst naar kijken en luisteren naar kunst en cultuur.

De toegevoegde waarde van cultuur

Cultuur is op diverse vlakken van toegevoegde waarde. Dit wordt uiteengezet in figuur 4. Op individueel niveau zorgt het maken of bewonderen van cultuur voor ontspanning, plezier, verwondering en het zet je aan tot reflectie. Het gaat dan ook om zelfontplooiing en talentontwikkeling. Op deze manier is het beoefenen of beleven van cultuur een doel op zich.

Maar cultuur kan ook dienst doen als middel, waardoor het een positieve bijdrage levert op andere vlakken en om andere doelen te bereiken. Hierbij liggen er linken naar andere terreinen, zoals welzijn, zorg en onderwijs. Het gaat dan om de maatschappelijke waarde van cultuur. Meedoen aan culturele activiteiten zorgt voor sociale contacten, kan mensen uit eenzaamheid halen, heeft een positief effect op de gezondheid, draagt bij aan het gevoel van veiligheid, zorgt voor samenhang binnen een gemeenschap en heeft ook nog eens een lerende component. Daarnaast kan cultuur meerwaarde hebben als het gaat om een aantrekkelijke leefomgeving en gunstig vestigingsklimaat. Het draagt dan een economische waarde in zich. Investerings in cultuur waarbij nadrukkelijk de verbinding met de toeristische sector wordt gezocht, zijn een stimulans voor de lokale economie. Dat heeft op zijn beurt een positief effect op onder andere de werkgelegenheid en aantrekkelijkheid van de gemeente om er te wonen.

Sommige culturele activiteiten vormen zowel een doel op zichzelf, als een middel dat effect heeft op een ander terrein. Er is daarom niet altijd een zwart/wit onderscheid te maken tussen cultuur als doel en cultuur als middel. Binnen het cultuurbeleid willen we cultuur zowel als doel en als middel beschouwen.

DE WAARDEN VAN CULTUUR

Figuur 4. Waarden van cultuur volgens Cees Langeveld in zijn proefschrift 'De economie van Theater'

Maatschappelijke trends en ontwikkelingen

Cultuurbeoefening en -beleving staat niet op zichzelf, maar zijn onderdeel van onze samenleving. Cultuurmakers kijken bijvoorbeeld wat er in de wereld om hen heen gebeurt en reflecteren daarop met hun kunst. Ook culturele verenigingen spelen in op de veranderende behoeften van hun leden. Het is dan ook niet vreemd dat als de samenleving in beweging is en ontwikkelingen zich snel opvolgen, dat dit ook een reflectie heeft op de culturele sector. Daarbij zijn de volgende trends en ontwikkelingen op dit moment in het bijzonder zichtbaar in het (lokale) culturele veld:

✚ Het spanningsveld tussen creativiteit en zakelijkheid

De cultuursector wordt vandaag de dag gekenmerkt door een nieuwe zakelijkheid. Al meerdere jaren is zichtbaar dat, mede door eerdere bezuinigingen van de overheid, de cultuursector steeds bedrijfsmatiger is gaan werken, zelf meer sponsoring binnenhaalt en zich sterker naar buiten toe gaat profileren. De term 'cultureel ondernemerschap' is hier een rechtstreeks gevolg van. Een culturele instelling heeft hierdoor naast de gebruikelijke aandacht voor creativiteit en inhoud, ook een zakelijke rol te vervullen. Dat is niet altijd een makkelijke opgave, aangezien er sprake is van twee verschillende expertises. Zeker binnen de culturele verenigingen voelt dit ook als een extra belasting op de besturen en vrijwilligers, die vooral met elkaar plezier willen halen uit de cultuurbeoefening. De zorg voor een efficiënte bedrijfsvoering kan een verschraving van het culturele aanbod tot gevolg hebben. Minder populaire vormen van cultuur zijn tenslotte minder in interessant als deze financiële tekorten met zich meebrengen. Dat is jammer, want een breed cultureel aanbod zorgt voor een brede cultuurparticipatie en mentale ontwikkeling.

✚ De kloof tussen oude en nieuwe generaties

Natuurlijk is de wereld aan verandering onderhevig. En dat is in culturele sector niet anders. Het percentage Nederlanders dat deelneemt aan culturele uitingen vormt daarop een positieve uitzondering. Dat percentage blijft op een constant peil. De manier waarop we participeren in het culturele leven verandert echter wél. We zien dat de traditionele cultuuruitingen – zoals toneel en dans – de meeste bezoekers in de oudere leeftijdscategorie trekken. Ook onder de culturele verenigingen zie je in het algemeen een vergrijzing optreden in het ledenbestand en onder de vrijwilligers en bestuursleden. Jongere generaties hebben – geconfronteerd met onder meer nieuwe technologische ontwikkelingen, minder vrije tijd, individualisering en een groter

aanbod – heel andere voorkeuren. Ze consumeren cultuuruitingen veel meer via o.a. (social) media, leggen zich ook als lid van een vereniging minder vast en kiezen voor flexibiliteit.

De opmars van digitalisering

Binnen de wereld van cultuur bestaan er verschillende gescheiden werelden: landelijk of lokaal, toptalent of amateurniveau, commercieel of gesubsidieerd en sinds kort ook live of online. De culturele wereld maakt een digitale transformatie door, waarbij nieuw digitaal aanbod van verenigingen en professionele instellingen zorgt voor een waardevolle toevoeging aan de culturele wereld. Deze digitale transformatie is versneld op gang gekomen door het COVID-19 virus. Sinds COVID-19 zijn bijvoorbeeld veel voorstellingen online beschikbaar en zijn concerten ook via livestream thuis te volgen. De toename van de online beschikbaarheid van de culturele organisaties zorgt voor een verschuiving binnen de culturele sector. Niet langer vinden activiteiten fysiek alleen plaats op de traditionele locaties die voor dit doel zijn gebouwd zoals concertgebouwen, theaters en bioscopen. Ook nu de maatregelen als gevolg van COVID-19 naar de achtergrond zijn verdwenen blijven veel activiteiten online doorgaan. Dit biedt kansen om doelgroepen die in het verleden niet de weg naar het aanbod wisten te vinden, nu toch te bereiken, zoals de minder mobiele inwoners of jongeren voor wie de wereld zich steeds meer digitaal afspeelt.

Van invloed op én beïnvloedbaar door de economie

Het beschikken over divers cultureel aanbod, in de vorm van onder meer verenigingen en professionele instellingen, draagt op diverse manieren bij aan de lokale economie. Enerzijds gaat de aanwezigheid van deze organisaties gepaard met werkgeverschap en dus banen. Het zijn plekken waar mensen inkomsten uit halen. Daarnaast hebben culturele voorzieningen, zoals een theater, een poppodium/concerthall en een museum een aantrekkingskracht op zowel inwoners als bezoekers van een gemeente. Divers cultureel aanbod zorgt er dan ook voor dat een stad of dorp beter op de kaart wordt gezet. Dit heeft een positief effect op de toerisme én de economische spin-off die daaruit gegenereerd wordt. Door deze toename worden er ook meer banen gecreëerd omdat het steeds drukker wordt.

Cultuur kent vaak langdurige positieve effecten die de plaatselijke economie en het leefklimaat bevorderen. Maar de economie kent ook een keerzijde. Omdat er weinig wettelijke verplichtingen samenhangen met het beleidsterrein cultuur, is dit vaak de eerste sector waarop bezuinigd wordt door de overheid. Omdat het daarnaast door veel mensen niet ervaren wordt als een primaire levensbehoefte worden culturele activiteiten het ook als eerste geschrapt uit het huishoudboekje op het moment dat het financieel slechter gaat. Ook nu de energieprijzen blijven stijgen en de boodschappen duurder worden, wordt het voor steeds meer gezinnen lastig om lid te blijven van een culturele vereniging of wordt ervoor gekozen om toch maar niet naar een theatervoorstelling te gaan. Waar dit voorheen gemakkelijk kon, spreekt het nu niet meer voor zich.

Blik op duurzaamheid

Duurzame ontwikkelingen en klimaatveranderingen spelen een grote rol in de hele wereld, zo ook binnen de wereld van kunst en cultuur. De cultuursector zoekt naar manieren om bij te dragen aan de duurzaamheidsopgaven: oude lampen worden vervangen voor led en zonnepanelen worden op de daken van gebouwen gelegd, voor de make-up en grime wordt gekeken naar producten die milieuvriendelijk en natuurlijk-afbreekbaar zijn en met online tools wordt er gestuurd op de CO2 uitstoot, afvalreductie en het maatschappelijk verantwoord inkopen. Grote culturele instellingen gebruiken tegenwoordig ook certificeringsmethoden om duurzaamheidsbeleid vorm te geven en uit te voeren.

Totstandkoming ambitie, doelstellingen en kaders

Om te komen tot nieuw beleid is er een uitgebreide planning opgesteld. Het proces is gestart medio 2022 en de planning is dat de cultuurbeleidsnota, inclusief bijbehorende besluitvorming, medio van 2023 gereed is. Deze planning is van belang, zodat financiële uitwerking kan worden verwerkt in de programmabegroting 2024. De gedetailleerde uitwerking van de planning is opgenomen in bijlage 2.

Proces

Deze ambitie- en kadernota is de uitkomst van fase 1 om het toekomstige cultuurbeleid te vormen (bijlage 2). Een belangrijk onderdeel van het proces voor deze nota, evenals voor de toekomstige cultuurbeleidsnota, is om meermaals input op te halen bij stakeholders, zowel intern als extern. Culturaanbieders en cultuurmakers, waaronder culturele instellingen en het verenigingsleven, zijn uitgenodigd voor zogenoemde cultuurcafés: thematische avonden waar input wordt gegeven voor het nieuwe beleid. Een beoogde bijvangst van deze bijeenkomsten is om lokale culturele organisaties elkaar te laten ontmoeten en verbindingen en samenwerkingen te stimuleren.

Specifiek om tot deze ambitie- en kadernota te komen zijn er drie cultuurcafés georganiseerd, waarvoor uiteenlopende stakeholders (bijlage 1) zijn uitgenodigd. Doel van de bijeenkomsten was om input te verzamelen door met elkaar van gedachten te wisselen, een nog beter beeld te vormen van de actuele lokale culturele situatie, ideeën te verzamelen, wensen te uiten en ook een beetje te dromen. Het was een open gesprek, over de inhoud van cultuur, het maatschappelijk belang ervan en de verbindende elementen die cultuur in zich heeft. Verdeeld over deze drie avonden zijn zo'n 90 personen aanwezig geweest, variërend van (bestuurs)leden van culturele verenigingen, tot bestuurders en directeurs van de professionele instellingen, de voorzitter van de ASD, leden van gebiedsplatforms en geïnteresseerde inwoners. De stakeholders hadden een raadplegende rol en dit is tijdens de bijeenkomsten ook benadrukt om zo de verwachtingen te managen.

De input die deze avonden hebben opgeleverd heeft onder meer geleid tot een beter beeld van het lokale veld, welke vertaald is naar een SWOT-analyse (bijlage 3). Mede op basis daarvan zijn de ambities, doelstellingen en kaders.

Daarnaast was er gedurende het proces aandacht voor de betrokkenheid van college- en raadsleden. Met de portefeuillehouders is één op één gesproken over de connectie tussen hun portefeuilles en cultuur en hoe het nieuwe beleid van toegevoegde waarde kan zijn. Daarnaast is er tijdens een presentatie aan het college breed gesproken over de ambitie en kaders. Tevens zijn raads- en fractieleden op hun beurt uitgenodigd om deel te nemen aan de cultuurcafés om daar te horen wat er speelt in de culturele sector en om mee te denken over de toekomst. Deze betrokkenheid vanuit de politiek is van belang, omdat cultuur bij uitstek één van de beleidsterreinen is waarbij er veel ruimte is voor lokale invulling en er weinig sturing is vanuit wet- en regelgeving.

Wettelijke verplichtingen

Voor kunst en cultuur zijn geen wettelijke kaders, anders dan voor het bibliotheekwerk op grond van de Wet stelsel openbare bibliotheken.

De legitimatie voor de verschillende overheidslagen om te investeren in kunst en cultuur ligt in het feit dat de verschillende waarden van cultuur voor de samenleving zonder bemoeienis onvoldoende tot uitdrukking kunnen komen. Daar waar de markt leidt tot een moeilijke toegankelijkheid, in financiële of geografische zin, broedplaatsen voor talent ontbreken en innovatie of experiment onvoldoende tot stand komt, pakt de overheid daarom een rol. Door ondersteuning blijft het cultuuraanbod toegankelijk en betaalbaar en wordt de kwaliteit gewaarborgd. Figuur 5 laat zien dat de drie overheidslagen in Nederland daarbij ieder vanuit hun eigen rol cultuurbeleid uitvoeren:

HET BEVORDEREN VAN DE SAMENHANG TUSSEN OVERHEDEN

HET RIJK

- Subsidiëring van culturele instellingen met een landelijke betekenis
- Het subsidiëren van manifestaties en festivals met (inter-) nationale betekenis
- Het verzorgen van indirecte steunfuncties
- Inkomensbeleid en stimulering van cultureel ondernemerschap met betrekking tot kunstenaars
- Verantwoordelijk voor toegang tot de digitale bibliotheek

DE PROVINCIE

- Het stimuleren van een adequate diversiteit en spreiding van voorstellingen en activiteiten
- Het bevorderen van samenwerking
- Het subsidiëren van directe steunfunctietaken zoals de begeleiding van instellingen, kaderleden en beroepskrachten en het bevorderen van kwaliteit
- Het vervullen van een rol bij zaken die uitingen zijn van en vormgeven aan een regionale identiteit (b.v. taal/dialecten, regionale musea)

DE GEMEENTE

- Het financieren van die voorzieningen die wettelijk verplicht zijn (archieven en instandhouding fysieke bibliotheken) of die zij voor de culturele infrastructuur van de gemeente noodzakelijk achten (musea, bibliotheken e.d.)
- Het in stand houden en laten bespelen van podiumkunstaccommodaties
- Het subsidiëren van activiteiten op het gebied van onder meer de beeldende kunst, de amateurkunst en de cultuureducatie

Figuur 5. Uiteenzetting diverse overheidslagen en hun betrokkenheid bij cultuur

Ambitie, doelstellingen en kaders

Op basis van het ontstane beeld van het lokale culturele veld, de trends en ontwikkelingen en bovenal de opgehaalde input bij de stakeholders is er een ambitie opgesteld:

Ambitie

In 2030 kent de gemeente Maashorst een stevig fundament voor cultuurbeleving en -beoefening. Iedere kern beschikt over divers cultureel aanbod dat aansluit op de behoefte van inwoners. We zorgen ervoor dat culturele organisaties beschikken over gepaste (flexibele) ruimtes, van waaruit zij een actieve rol vervullen in de lokale gemeenschap, samenwerkingen aangaan met onderwijs en ondernemers en mee uiting en vorm geven aan de lokale identiteit. Naast dat we voldoende aanbod dichtbij de inwoners stimuleren, dragen we zorg voor financiële laagdrempeligheid. Alle inwoners, ongeacht hun persoonlijke (financiële) situatie, kunnen actief deelnemen aan cultuur. Door het realiseren van dit fundament zorgen we ervoor dat in 2030 al onze inwoners, jong en oud, actief in aanraking komen met cultuur, door het te bewonderen, actief betrokken te zijn en/of door het zelf te maken. Cultuur neemt op die manier een aantoonbare plaats in binnen onze gemeente en in het leven van onze inwoners.

Door dat stevige fundament is de lokale culturele sector er in 2030 tevens toe in staat om een wezenlijke bijdrage te leveren aan ambities en doelen op andere beleidsterreinen, zoals welzijn, economie en vestigingsklimaat. Het doet dienst als een affiche voor onze gemeente en heeft een erkende positie als één van de bouwstenen om van de gemeente Maashorst de meest aantrekkelijke recreatieve gemeente van Brabant te maken.

Aansluitend op bovenstaande hanteren we voor de periode 2024-2030 twee belangrijke focusgebieden, met bijbehorende doelen.

Sub-ambitie 1

Cultuur is er voor iedereen

Cultuur is één van de belangrijkste ingrediënten die kleur geeft aan het leven. Cultuur inspireert, verrijkt en stimuleert creatieve en artistieke zelfontplooiing. Het draagt bij aan een gevoel van eigenwaarde, talentontwikkeling en identiteit. Hiervoor is het essentieel dat er een toegankelijk, aantrekkelijk, betaalbaar en duurzaam aanbod van culturele activiteiten beschikbaar is voor alle inwoners. Immers, hoe jonger begonnen wordt met de kennismaking met cultuur, hoe groter de kans dat ook op latere leeftijd cultuur een blijvend onderdeel is van iemands leven.

Kwalitatieve cultuureducatie en -participatie voor alle leeftijden

Niet ieder kind krijgt culturele, creatieve ervaringen en het belang hiervan van huis uit mee. Het is daarom belangrijk dat kunst en cultuur op school goed aan bod komt. Het liefst zo breed mogelijk met alle culturele disciplines. Een bezoek aan een of meer van de lokale professionele instellingen is ook een must. We willen dan ook – samen met schoolbesturen en het culturele veld – investeren in goede cultuureducatie in de klas. Daar is de afgelopen jaren al een eerste stap in gezet met het programma Xpress dat ervoor zorgt dat de kunstdocent op veel scholen weer een intrede doet. Het streven is dat alle scholen in de gemeente cultuureducatie een vaste plek geven in het curriculum en er een soepele verbinding is tussen binnen- en buitenschools cultuuraanbod.

Natuurlijk gunnen we het ook volwassen inwoners om een leven lang passief en actief in aanraking te komen met cultuur. We vinden het belangrijk om voldoende stimulans te geven aan

inwoners om zelf cultuur te maken of te beleven om alsnog, hoe oud je ook bent, je talenten te ontwikkelen. Ook wie kwetsbaar is of gehinderd wordt door een (fysieke, mentale of financiële) beperking moet cultuur kunnen ervaren en gestimuleerd worden om kunst op eigen wijze te beleven en te beoefenen. Dit vraagt om innovatieve programma's, (financieel) toegankelijk aanbod dichtbij en het bewustzijn dat kunst voor iedereen telt. Het streven is dat iedere inwoner van Maashorst kennis heeft gemaakt dan wel onderdeel is van een stukje cultuur.

Breed toegankelijk cultureel aanbod

Cultuur zorgt voor verbinding, verdieping en draagt bij aan een vitaal Maashorst. Cultuur kan bij uitstek een middel zijn om deelname van inwoners aan de samenleving te vergemakkelijken. Aan de ene kant doordat culturele activiteiten veelal laagdrempelig zijn om aan mee te doen. Anderzijds omdat ze bijdragen aan een positieve gezondheid, onder meer door de zelfontplooiing, het verruimen van de blik, stimulering van creativiteit en de ontspanning die het biedt. En door gezamenlijk culturele activiteiten te beleven versterkt het de sociale cohesie.

Doelstellingen sub-ambitie 1

- ✚ In 2030 is kwalitatieve cultuureducatie een vast onderdeel van het curriculum op alle basis- en middelbare scholen in de gemeente en zijn er verbindingen met het buitenschools aanbod. Hierdoor komen alle kinderen in de gemeente in aanraking met cultuur.
- ✚ In 2030 is het diverse verenigingsleven en rijke professionele aanbod versterkt en breed toegankelijk, onder andere door een duidelijk en transparant subsidiebestel en door ruimte te bieden aan talentontwikkeling. Dit zorgt ervoor dat het aantal leden en bezoekers verhoudingsgewijs in 2030 is gegroeid met tenminste 20%.
- ✚ Voor inwoners met een laag inkomen, behorend tot de minima-doelgroep, zijn er financiële regelingen waardoor zij de mogelijkheid hebben om zowel actief (vb. muziekles) als passief cultuur te beoefenen. In 2030 komen niet alleen alle kinderen uit minima-gezinnen in aanraking met cultuur, maar ook 70% van de volwassenen.

Sub-ambitie 2

Cultuur krijgt ruimte om te groeien

We willen een levendige, betrokken en krachtige lokale gemeenschap realiseren met een diversiteit aan cultureel aanbod waar talenten kansen krijgen en waar kunst en cultuur onderdeel zijn van de leefbaarheid en bijdragen aan het welbevinden van alle inwoners.

Voldoende en eigentijdse culturele broedplaatsen faciliteren

We zien dat het verenigingsleven onder druk staat door vergrijzing en het ontbreken van jonge aanwas. De snel veranderende samenleving vraagt om vernieuwing. Het is de uitdaging voor de culturele wereld om aansluiting te zoeken bij groepen inwoners en hun veranderende behoeften. Ook de professionele culturele instellingen moeten telkens blijven vernieuwen om aan te sluiten op de nieuwe behoefte van het publiek en de gebruikers.

De cultuursector is van nature een sector waar experiment en innovatie onderdeel van uit maken. Innovatie ontstaat echter niet altijd vanzelf. Er is ruimte nodig. Letterlijk een zaal of podium om kunstwerken te maken, muziek te oefenen en te dansen. Maar ook figuurlijk door los te komen van vastgeroeste patronen, om in te kunnen spelen op de actualiteiten, deze bloot te leggen en

uit te dagen. Op die manier ontstaan er cultuuruitingen die ons, inwoners evenals andere makers, prikkelen, laten verwonderen en aan het denken zetten.

Om cultuurbeleving, zowel passief als actief, te stimuleren is het daarom belangrijk dat er in alle kernen laagdrempelige 'broedplaatsen' zijn waar inwoners in aanmerking kunnen komen met cultuur én waar er ruimte is voor vernieuwingen en onderlinge samenwerking tussen culturele organisaties. Deze broedplaatsen kunnen diverse vormen aannemen. Het kan een atelierversamelgebouw zijn voor startende kunstenaars, een loods waarin bands repeteren of een podium in een wijkgebouw. De vorm van deze locaties is niet vast, maar ze bieden wel allemaal ruimte om cultuur te laten ontstaan en zich kan ontwikkelen.

Stimuleren van crossovers om de kracht van cultuur te benutten

De aanwezigheid van culturele instellingen en de beoefening van culturele activiteiten door onze inwoners levert een positieve bijdrage aan tal van beleidsterreinen. Zo heeft het een preventief effect op ons welzijn, draagt het bij aan levendigheid en sociale contacten in de kernen én biedt het een bijdrage aan het toeristische profiel van onze gemeente. Culturele instellingen ontplooiën tevens activiteiten die bijdragen aan de lokale economie onder meer doordat ze personen in dienst nemen en goederen kopen. De aanwezigheid van culturele instellingen zoals De Pul en Museum Krona, evenals grote evenementen zorgen daarnaast voor extra bekendheid en aantrekkingskracht voor onze gemeente. Dit zorgt op z'n beurt weer voor extra overnachtingen en horeca uitgaven voor een grote economische meerwaarde.

We zien nog veel onbenutte kansen voor culturele activiteiten op diverse beleidsterreinen en willen de potentie van cultuur beter zichtbaar maken en verder voeden. Dat doen we samen met de culturele organisaties. We stimuleren ondernemerschap en dagen de sector uit om een actieve rol te pakken door over de eigen muren te kijken, kansen te zien en samenwerkingen aan te gaan met diverse partijen, zowel onderling als buiten de sector, zoals het bedrijfsleven.

Doelstellingen sub-ambitie 2

- ✚ In 2030 hebben alle culturele organisaties die gemeentelijke subsidie ontvangen een duidelijk plan en activiteitenprogramma waaruit blijkt hoe ze inzetten op hun vitaliteit, met o.a. aandacht voor:
 - Diversiteit in publieksbereik en/of onder hun ledenbestand
 - Behoud en werving van leden
 - Behoud en werving van vrijwilligers
 - Samenwerking met andere (culturele) organisaties
- ✚ In 2030 vervullen professionele cultuurmakers, in het bijzonder de culturele instellingen, een actieve rol om het lokale verenigingsleven en de amateurkunst te helpen hun positie te verstevigen en verder te groeien.
- ✚ In 2030 wordt cultuur door onze inwoners dichtbij hun eigen huis op diverse locaties beleefd. Naast de bestaande podia, expositieruimtes en gemeentelijke accommodaties kom je cultuur tegen in de openbare omgeving zoals straten, pleinen, winkelcentra en het buiten gebied.
- ✚ Van alle culturele activiteiten die in 2030 worden georganiseerd, is tenminste 50% een actieve samenwerking tussen één of meer organisaties binnen en buiten de sector.

- ✚ In 2030 vinden er jaarlijks tenminste drie culturele projecten plaats die aantoonbaar van toegevoegde waarde zijn voor zowel de culturele sector als ambities op andere beleidsterreinen.
- ✚ Culturele organisaties, zowel professioneel als amateur, komen jaarlijks tenminste één keer bijeen om met elkaar kennis en ideeën uit te wisselen. Gezamenlijk werken zij ook aan hun vindbaarheid voor inwoners en andere partijen zoals bedrijven.
- ✚ De gemeente Maashorst beschikt over een aantal culturele instellingen dat een podium biedt aan zowel lokaal als nationaal aanbod en talent, zoals museum Krona, Markant, De Pul en Muzis. We willen dat deze culturele parels in 2030 bij alle inwoners én buiten de gemeentegrenzen bekend zijn.

Kaders

- ✚ Het nieuwe beleid heeft een looptijd van 2024 tot en met 2030. Op deze manier creëren we rust, continuïteit en de mogelijkheid om in meerdere jaren een sterke basis te creëren. Halverwege de looptijd (2027) vindt er een evaluatie plaats en een tussenrapportage. Hiermee kan er tussentijds gestuurd worden op het realiseren van de doelen.
- ✚ Het beleid heeft betrekking op: alle kunstdisciplines, cultuureducatie, bibliotheekwerk, musea, culturele accommodaties, culturele initiatieven en -evenementen.
- ✚ Het nieuwe beleid gaat niet over: de lokale omroep/media, cultureel erfgoed (heemkunde), archeologie, monumenten en landschapsarchitectuur
- ✚ Voor de ontwikkeling van het beleid wordt er actief informatie opgehaald bij organisaties in de culturele sector zelf aangevuld met partijen en groepen uit aanverwante sectoren zoals het onderwijs, jongeren en de toeristische sector.
- ✚ Het streven is om het nieuwe beleid budgetneutraal te realiseren, gebaseerd op de gezamenlijke middelen voor kunst en cultuur van de voormalige gemeenten Uden en Landerd. Dat is ambitieus en vraagt om een kritische én creatieve blik op de inzet van de beschikbare middelen. Daarbij nemen we ook mee:
 - Bij de verdeling van de financiële middelen en ontwikkeling van nieuwe subsidieregelingen wordt rekening gehouden met het verschil aan kosten dat samenhangt met de diversiteit aan culturele disciplines.
 - Van culturele organisaties wordt verwacht dat zij zich actief inzetten om hun financiële positie gezond te krijgen en/of te houden. Bewust financieel handelen en een bijdrage aan gemeentelijke doelen zijn voorwaarden om voor subsidie in aanmerking te komen (wederkerigheid).

Bijlagen

Bijlage 1 Stakeholders

Amateurkunst en -cultuurbeoefening

Toneelvereniging Excelsior
Toneelvereniging Kunst Adelt
Toneelvereniging Onderling Kunstgenot
Toneelvereniging Pantà Rhei
Schaijkse Amateur Schilders
Schildersclub D'n Zolder
Koor Schalmei
Ouderenkoor Nooit Gedacht
Zangvereniging Loreley
Gitaarclub Leyenda
Foto- en filmclub Objectief
Zangkoor Decibel
t Trefpunt Zeeland
De Ujese Vrollies
Gemengd Koor Sint Caecilia Volkel-Odiliapeel
Koor Karakter
Koor Zonder Noten
Sint Donatuskoor (Reek)
Zangkoor Tiona
Zangkoor Landante
Mannenkoor De Karawanken
Musicalgroep de Peelzangertjes
Popkoor Sprightly
Seniorenkoor De Groene Linde
Stichting PNEM
Stichting Toneelactiviteiten Uden, Naat Piek
Toneelvereniging De Vriendenkring
Udense Amateurfotografen f/8
Vereniging Koor Jaïr
Zanggroep Kadanz Uden
Zeemanskoor HaveNloos Uden
Jan de Jong Stichting
Soos de Plock
Stichting Kunststation
Stichting Dansschool Rowie
Stichting Muzis
Stichting Theaterspoor
Stichting Volgspot

Muziekverenigingen

Muziekvereniging Concordia Schaijk
Harmonie Semper Crescendo Reek
Kerkelijke drumband en Harmonie Zeelandia
Harmonie en drumband St. Caecilia Volkel
Muziekvereniging De Eendracht
Muziekvereniging St. Marcellus

Professionele instellingen

Stichting Kunst & Co
Noord-Oost Brabantse Bibliotheken
Museum Krona
Theater Markant

Poppodium de Pul

Professionele makers

Trots54

Muziekschool Music Fun

Muziekfabriek D-joiz

Gatarando

Van den Krommenacker theaterproducties

Vocal Center Uden

DeDeDance

JAVD Dance

UDance

Maestra

Balletstudio Chantal

Daarnaast wordt er een open uitnodiging gedaan via de sociale mediakanalen van de gemeenten om ook andere geïnteresseerden, zoals inwoners, gebiedsplatforms en wijk- en dorpsraden uit te nodigen te participeren.

Activiteit	Deadline
<u>Ambitie- en kadernota</u>	
Ontwikkelingsfase** (doorlopend tot aan gereed nota)	
Brainstorm portefeuillehouder kaders/stip horizon	6 mei
Dataverzameling en analyse	9 mei t/m 10 juni
- Inventarisatie situatie en partijen Uden & Landerd	
- Hoofdpijnen landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen	
Tweede brainstorm portefeuillehouder	week 13 juni
Rondje langs collegeleden voor kaders	week 27 juni
Cultuurcafé stakeholders 1	4 juli
Cultuurcafé stakeholders 2	13 juli
Ambitienota uitschrijven	18 juli t/m 26 augustus
Nota bespreken portefeuillehouder	5 september
Cultuurcafé stakeholders 3: spiegelen ambitienota	7 september
Presentatie college voorbereiden op besluit	week 13 september
Gereed nota	23 september
Traject besluitvorming	
Bespreken op poho*	26 september en 3 oktober
Stukken aanleveren*	5 oktober
Collegevergadering*	11 oktober
Commissievergadering	10 november
Raadsvergadering	24 november
<u>Beleidsvisie, inclusief hoofdlijnen uitvoering/regelingen</u>	
Ontwikkelingsfase**	
Eerste uitwerking kaders tot visie	19 oktober t/m 9 december
Cultuurcafé vrijwilligersorganisaties	12 december
Cultuurcafé professionele instellingen	19 december
Verwerken input	9 t/m 20 januari 2023
Presentatie college voorbereidend op besluit	week 23 januari 2023
Advies ASD en stakeholders (6 weken reactietijd)	30 januari t/m maart 2023
Verwerken ontvangen feedback en visiedocument af	6 t/m 24 maart 2023
Traject besluitvorming	
Stukken bespreken poho*	27 maart en/of 3 april 2023
Stukken aanleveren College*	5 en/of 12 april 2023
Collegevergadering*	11 en/of 18 april 2023
Raadsvergadering	8 juni 2023
<u>Uitwerking beleid: uitvoeringsprogramma en subsidieregelingen</u>	
Ontwikkelen uitvoeringsprogramma en subsidieregelingen	april – mei 2023
Besluitvorming College subsidieregelingen (per 1 januari 2024)	juni 2023
Besluitvorming College uitvoeringsprogramma	juni 2023

*Rekening houdend met twee sessies om tot besluit te komen

**Met de interne werkgroep wordt structureel iedere 4 weken overlegd

SWOT - Analyse

GEMEENTE MAASHORST

Sterktes

- Grote diversiteit aan culturele organisaties (professioneel en amateur)
- Aanwezigheid van culturele instellingen met een regionale aantrekkingskracht
- Cultuur als middel dat bijdraagt aan andere maatschappelijke opgaven

Kansen

- Demografie: 'jonge ouderen' met een lange en goede gezondheid die een kans hebben tot participatie
- Digitalisering: o.a. sociale media voor zichtbaarheid culturele organisaties
- Veel creativiteit, talent en cultureel aanbod aanwezig in de kernen.

Zwaktes

- Onderlinge verbindingen en samenwerkingen in de lokale culturele sector worden weinig gestimuleerd
- Niet in iedere kern zijn toegankelijke accommodaties aanwezig met flexibele ruimtes
- Zorg om (financieel) gezonde positie culturele organisaties in de (nabije) toekomst

Bedreigingen

- Demografische ontwikkeling: individualisering en vergrijzing
- Concurrerende vormen van vrijetijdsbesteding
- Inflatie: het levensonderhoud wordt duurder, dus cultuur heeft niet altijd prioriteit

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 50180-2022 /

Onderwerp: Verordening op de adviescommissie Omgevingskwaliteit gemeente Maashorst

2022 / 0	
Auteur	: Arman Graaf de
Domein/team	: Ruimte / VTH
E-mail	: Arman.deGraaf@gemeentemaashorst.nl
Port.	: F. van Lankvelt

Effect op de begroting

Ja Nee

Onderwerp

Verordening op de adviescommissie Omgevingskwaliteit gemeente Maashorst

Voorstel

1. De verordening op de adviescommissie Omgevingskwaliteit Gemeente Maashorst vast te stellen

Inleiding

De gemeente Maashorst heeft op dit moment een welstandscommissie en een monumentencommissie. Door de inwerkingtreding van de Omgevingswet komen beide commissies te vervallen en moet de gemeente een nieuwe adviescommissie samenstellen. In de voorgelegde verordening wordt het mogelijk gemaakt om de commissie in te gaan stellen. De commissie bestaat uit verschillende expertises die nu belegd zijn in de huidige commissie.

Beoogd effect

Het instellen van een adviescommissie Omgevingskwaliteit en daarmee te voldoen aan de minimale eis van de Omgevingswet.

Argumenten

1.1 Bestaande adviescommissies worden overgezet naar een nieuwe commissie en zorgen voor een samenhangend advies

De verordening is zo opgezet, dat de gemeenten de bestaande adviesstelsels kunnen overzetten naar het regime onder de nieuwe wet. De nieuwe commissie kan adviseren over beleidsmatige zaken, opgavegerichte zaken, ontwerpgerichte en beoordelingsgerichte zaken. Er volgt 1 gericht integraal advies vanuit de commissie.

1.2 Er is een link met de Omgevingsplan

Volgens de wet stelt de raad het omgevingsplan vast dat voor het gehele grondgebied regels bevat die nodig zijn voor het evenwichtig toedelen van functies aan locaties. Deze regels worden gesteld met het oog op de doelen van de wet. Een van de doelen van de wet is het bereiken van een goede omgevingskwaliteit. Voor het omgevingsplan gelden er instructieregels van de Rijksoverheid. Deze staan in het Besluit kwaliteit leefomgeving en hebben onder meer betrekking op cultureel erfgoed en werelderfgoed. De gemeenten worden verplicht om in het omgevingsplan rekening te houden met cultureel erfgoed. Daar vallen naast archeologische monumenten, monumenten en stads- en dorpsgezichten ook cultuurlandschappen.

1.3 De verordening is nodig om de commissie in te stellen.

Indien de raad de verordening niet vaststelt dan kan er geen commissie worden ingesteld. De grondslag is weggelegd in de voorgestelde verordening.

Kanttekeningen

Er zijn geen kanttekeningen.

Financiën

Er zijn geen financiële consequenties.

Duurzaamheid

Duurzaamheid is niet van toepassing.

Participatie

De huidige monumentencommissie en welstandscommissie hebben kennisgenomen van de verordening en zijn in gelegenheid gesteld om te reageren. In een persoonlijk gesprek zijn de vragen beantwoord.

Communicatie

Na vaststelling wordt de verordening gepubliceerd en worden leden voor de adviescommissie aangewezen.

Vervolg

De adviescommissie wordt gevormd na besluitvoering. De verordening gaat in op het moment dat de Omgevingswet ingaat.

Bijlagen die onderdeel uitmaken van het besluit

1. Verordening op de adviescommissie Omgevingskwaliteit gemeente Maashorst.

Maashorst, 11 oktober 2022

Burgemeester en wethouders van gemeente Maashorst,
de secretaris, de burgemeester,

drs. D. van Deurzen

drs. P.L.A. Rüpp

Raadsbesluit

Zaaknummer: 50180-2022

De raad van de gemeente Maashorst;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders 11 oktober 2022:

gelet op artikel artikelen 108 en 149 van de Gemeentewet en afdeling 17.2 van de Omgevingswet;

b e s l u i t

1. de Verordening op de adviescommissie Omgevingskwaliteit gemeente Maashorst vast te stellen..

Vastgesteld in de openbare vergadering 24 november 2022.

De raad voornoemd,
de interim griffier,

de voorzitter

A.W.J.M. Cornelissen MMC

drs. P.L.A. Rüpp

Verordening op de adviescommissie omgevingskwaliteit gemeente Maashorst

Besluit van de raad van de gemeente Maashorst tot vaststelling van de Verordening op de gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit gemeente Maashorst.

De raad van de gemeente Maashorst;
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 11 oktober 2022.;
gelet op de artikelen 108 en 149 van de Gemeentewet en afdeling 17.2 van de Omgevingswet;
besluit vast te stellen de volgende verordening:

Verordening op de adviescommissie Omgevingskwaliteit Gemeente Maashorst

Paragraaf 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

- commissie: gemeentelijke adviescommissie Omgevingskwaliteit als bedoeld in artikel 17.9 van de wet, genaamd adviescommissie omgevingskwaliteit Gemeente Maashorst;
- goede omgevingskwaliteit: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1.3 van de wet;
- wet: de Omgevingswet.

Paragraaf 2. Adviestaak

Artikel 2. Taak en werkzaamheden

1. De commissie heeft als taak de raad en burgemeester en wethouders te adviseren bij de uitoefening van hun taken en bevoegdheden op grond van de wet met het oog op het bereiken en in stand houden van een goede omgevingskwaliteit en al hetgeen daarmee verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn. Daaronder wordt in elk geval begrepen het geven van voorlichting over de doelstelling van een goede omgevingskwaliteit en over de werkzaamheden van de commissie.
2. Ter uitvoering van haar taak:
 - a. adviseert de commissie op verzoek van burgemeester en wethouders over een aanvraag om of een (ontwerp)besluit voor een omgevingsvergunning voor:
 - 1°. een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een monument;
 - 2°. een omgevingsplanactiviteit die betrekking heeft op een voorbeschermde gemeentelijk monument of een gemeentelijk monument;
 - 3°. een omgevingsplanactiviteit in geval de commissie in het omgevingsplan als adviseur is aangewezen;
 - 4°. een andere activiteit in geval burgemeester en wethouders een advies nodig achten met het oog op het bereiken en in stand houden van een goede omgevingskwaliteit;
 - b. adviseert de commissie op verzoek van burgemeester en wethouders over het door de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap aanwijzen van een onroerende zaak als rijksmonument ingevolge artikel 3.1, eerste lid, van de Erfgoedwet of over het aan een locatie geven van de functie-aanduiding gemeentelijk monument op grond van artikel 4.2, eerste lid, van de wet;
 - c. adviseert de commissie op verzoek van burgemeester en wethouders of uit eigen beweging over het ontwikkelen van beleid inclusief omgevingsvisie, omgevingsplan en maatwerkregels voor de omgevingskwaliteit;
 - d. adviseert de commissie op verzoek van burgemeester en wethouders in een geval van een verkenning als bedoeld in artikel 5.48, tweede lid, van de wet en in andere gevallen waarin burgemeester en wethouders een advies nodig achten in verband met een verkenning van een mogelijk bestaande of toekomstige opgave in de fysieke leefomgeving;
 - e. informeert en begeleidt de commissie op verzoek van burgemeester en wethouders planindieners en ontwerpers gedurende het ontwerpproces;
 - f. voert de commissie op verzoek van burgemeester en wethouders vooroverleg met planindieners over een in te dienen aanvraag om een omgevingsvergunning;

- g. adviseert de commissie op verzoek van burgemeester en wethouders over:
- 1°. het stellen van maatwerkvoorschriften in verband met het uiterlijk van bouwwerken, de zorg voor cultureel erfgoed en andere zaken die de omgevingskwaliteit betreffen;
- h. adviseert de commissie op verzoek van burgemeester en wethouders over het geven van beschikkingen op grond van regels in verordeningen op grond van artikel 149 van de Gemeentewet die een eis ten aanzien van de omgevingskwaliteit bevatten.

Paragraaf 3. Aanwijzing van besluiten waarover verplicht advies moet worden gevraagd

Artikel 3. Verplichte advisering

Burgemeester en wethouders winnen advies van de commissie in omtrent een te nemen beslissing als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onder a, onderdelen 1° tot en met 3°, en onder b.

Paragraaf 4. Samenstelling en inrichting

Artikel 4. Samenstelling

1. De commissie bestaat uit maximaal 7 leden, de voorzitter daaronder begrepen. De raad kan daarnaast maximaal 7 plaatsvervangers benoemen die hen bij afwezigheid kunnen vervangen.
2. De leden en de plaatsvervangers worden benoemd op persoonlijke titel op grond van de professionele deskundigheid die nodig is voor de advisering, alsmede op grond van maatschappelijke kennis en ervaring.
3. In afwijking van het tweede lid kunnen maximaal 2 burgerleden en hun plaatsvervangers worden benoemd. Zij worden benoemd op persoonlijke titel op grond van maatschappelijke kennis en ervaring.
4. De commissie telt gelet op artikel 17.9, eerste lid, van de wet enkele leden deskundig op het gebied van de monumentenzorg.
5. De disciplines die de leden in gezamenlijkheid vertegenwoordigen zijn: cultuurhistorie, bouw- en architectuurhistorie, restauratiearchitectuur, landschap, stedenbouw, architectuur en archeologische monumentenzorg.
6. De leden en de plaatsvervangers zijn niet werkzaam onder verantwoordelijkheid van het gemeentebestuur.

Artikel 5. Benoeming

1. De leden en de plaatsvervangers kunnen voor een termijn van ten hoogste 4 jaar worden benoemd.
2. Herbenoeming van leden kan eenmaal voor ten hoogste 4 jaar plaatsvinden. Dit is niet van toepassing op de plaatsvervangers.
3. Afgetreden leden zijn 2 jaar na hun aftreden weer benoembaar.
4. De voorzitter, secretaris, de ondervoorzitters en de plaatsvervangers worden in functie benoemd.
5. De leden worden op eigen aanvraag ontslagen. Zij kunnen voorts door burgemeester en wethouders worden geschorst en door de raad worden ontslagen wegens ongeschiktheid, onbekwaamheid of op andere zwaarwegende gronden.

Artikel 6. Ondersteuning van de commissie

1. De commissie heeft ambtelijke ondersteuning.
2. De commissie kan worden ondersteund door andere ambtelijke medewerkers, die voor hun werkzaamheden voor de commissie uitsluitend verantwoording schuldig zijn.
3. De medewerkers zijn geen lid van de commissie.

Paragraaf 5. Advisering en standpuntbepaling

Artikel 7. Adviestermijn

1. Burgemeester en wethouders kunnen aangeven binnen welke termijn een advies wordt verwacht.
2. In geval burgemeester en wethouders geen termijn hebben gesteld brengt de commissie advies uit binnen een termijn van vier weken.

Artikel 8. Beraadslaging en standpuntbepaling

1. De vergaderingen waarin een of meer adviezen over aanvragen om omgevingsvergunning door of namens de commissie worden vastgesteld zijn openbaar. De agenda voor de vergadering van de commissie wordt tijdig op een geschikte wijze bekendgemaakt. Indien burgemeester en wethouders – al dan niet op verzoek van de aanvrager – een verzoek doen tot niet-openbare behandeling, dan dienen burgemeester en wethouders daaraan klemmende redenen op grond van artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur ten grondslag te leggen. De openbaarheid geldt zowel voor de beraadslagingen, de beoordeling als de adviezen.
2. De aanvrager van de omgevingsvergunning of zijn gemachtigde heeft de mogelijkheid tot toelichting van de aanvraag ten overstaan van de commissie. Tijdens de beraadslagingen is er geen spreekrecht.
3. Over de uit te brengen adviezen wordt niet besloten dan in aanwezigheid van ten minste 2 leden. Over een advies over een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een monument wordt niet besloten dan in aanwezigheid van ten minste twee leden met deskundigheid op het gebied van de monumentenzorg.
4. Leden die als opdrachtgever, ontwerper of anderszins betrokken zijn bij de uitvoering van een activiteit waarvoor een aanvraag is gedaan waarover de commissie adviseert, onthouden zich van medewerking aan het desbetreffende advies en zijn tijdens de behandeling van en de besluitvorming over het advies niet in de vergadering aanwezig.
5. De geheimhoudingsplicht als bedoeld in artikel 2:5, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing op de commissie en de daarvoor werkzame personen.

Artikel 9. Afdoening onder verantwoordelijkheid van de commissie

De commissie kan onverminderd het bepaalde in artikel 17.9, eerste lid, van de wet, de advisering over een aanvraag om een omgevingsvergunning of over de voorbereiding van een andere beschikking onder verantwoordelijkheid van de commissie overlaten aan een of meer daartoe aangewezen leden, of een subcommissie.

Artikel 10. Adviseurs

1. De commissie kan zich voor het inwinnen van inlichtingen wenden tot daartoe door burgemeester en wethouders aangewezen ambtenaren.
2. De commissie kan zich doen bijstaan door burgemeester en wethouders aangewezen andere personen, voor zover dat voor de vervulling van haar taak nodig is.
3. De in het eerste en tweede lid bedoelde personen kunnen op uitnodiging van de commissie als adviseur deelnemen aan de beraadslagingen.

Artikel 11. Verwerking van het advies

1. Burgemeester en wethouders kunnen eenmaal per activiteit een second opinion inwinnen bij een gemeentelijke adviescommissie van een andere gemeente. Zij stellen de commissie van het voornemen tot het plaatsen van die opdracht op de hoogte
2. In geval burgemeester en wethouders een beschikking geven in afwijking van het door de commissie uitgebrachte advies verzenden zij een afschrift van die beschikking aan de commissie.

Paragraaf 6. Werkwijze

Artikel 12. Reglement van orde

1. De commissie stelt haar werkwijze binnen de kaders van deze verordening nader vast in een reglement van orde.
2. In het reglement van orde komt ten minste aan de orde:
 - a. de werkwijze bij de advisering zoals genoemd in artikel 2, tweede lid, onder b, respectievelijk onder c;
 - b. de inrichting van het vooroverleg zoals genoemd in artikel 2, tweede lid, onder f;
 - c. de wijze waarop de agenda openbaar wordt gemaakt en belanghebbenden worden uitgenodigd;
 - d. het vereiste quorum voor een besluitvormende vergadering, de vergaderorde en orde van de beraadslaging, waarbij er een onderscheid wordt aangebracht tussen de toelichtende fase waarin het spreekrecht wordt uitgeoefend en de beraadslagingen;

- e. de notulering en dossiervorming;
 - f. de wijze waarop de adviezen openbaar worden gemaakt;
 - g. de instelling van subcommissies;
 - h. de werkwijze bij afdoening onder verantwoordelijkheid van de commissie als bedoeld in artikel 9;
 - i. de selectie en voordracht van kandidaat-leden.
3. Burgemeester en wethouders dragen zorg voor bekendmaking van het door de commissie vastgestelde reglement van orde in het gemeenteblad.

Artikel 13. Relatie met andere adviseurs

Bij het aanstellen van een supervisor, een kwaliteitsteam of een andere adviseur op het gebied van de omgevingskwaliteit, niet zijnde een lid of een adviseur van de commissie dragen burgemeester en wethouders zorg voor een goede afstemming tussen de werkzaamheden van deze adviseur en de commissie.

Artikel 14. Vergoeding

De leden en de adviseurs als bedoeld in artikel 10, tweede lid, ontvangen een vergoeding.

Paragraaf 7. Jaarverslag

Artikel 15. Jaarverslag

1. De commissie brengt jaarlijks voor 1 mei verslag als bedoeld in artikel 17.9, zesde lid, van de wet uit van haar werkzaamheden in het voorafgaande kalenderjaar.
2. In het jaarverslag komt ten minste aan de orde:
 - a. de wijze waarop toepassing is gegeven aan de kaders als bedoeld in artikel 17.9, derde lid, van de wet;
 - b. de wijze waarop uitwerking is gegeven aan de openbaarheid van vergaderen.

Paragraaf 8. Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 16. Overgangsrecht

1. De op grond van de Bouwverordening incl.14^e serie wijzigingen, Bouwverordening gemeente Landerd 2017, de Erfgoedverordening gemeente Uden 2017 en Erfgoedverordening Landerd 2017 benoemde leden worden geacht te zijn benoemd op grond van dit besluit. De termijn van ten hoogste 1 jaar loopt vanaf de datum van inwerkingtreding van de verordening.
2. Als voor de inwerkingtreding van de wet een aanvraag om een besluit is ingediend, blijft het oude recht, met betrekking tot de commissies op het gebied van welstand en monumentenzorg van kracht, met dien verstande dat de gemeente adviescommissie wordt geacht de in artikel 8 van de Woningwet, dan wel de in artikel 9.1, eerste lid, onder a, van de Erfgoedwet in samenhang met artikel 15 van de Monumentenwet 1988 bedoelde commissie te zijn.

Artikel 17. Vervallen en intrekking oude regeling

1. De regels met betrekking tot de welstandcommissie en monumentencommissie in de bouwverordening incl.14^e serie artikelen 9.1 tot en met 9.8 en artikel 9.1 tot en met 9.8 bouwverordening Landerd 2017 en verordening fysiek leefomgeving gemeente Maashorst vervallen.

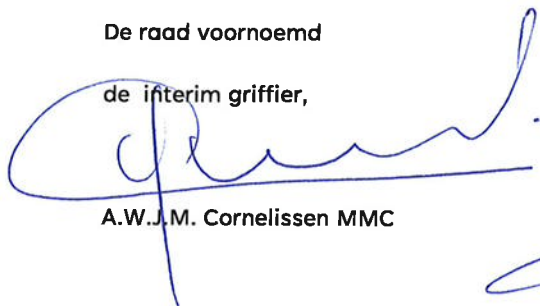
Artikel 18. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt tegelijk met de wet, houdende regels over het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving (Omgevingswet) in werking.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening op de adviescommissie Omgevingskwaliteit gemeente Maashorst.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 24 november 2022.

De raad voornoemd

de interim griffier,

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large initial 'C' followed by a cursive name.

A.W.J.M. Cornelissen MMC

de voorzitter,

A handwritten signature in blue ink, featuring a large initial 'R' followed by a cursive name.

Drs. P.L.A. Rüpp

Toelichting

Algemeen

Met de Omgevingswet (hierna: de wet) die naar verwachting op 1 januari 2023 in werking treedt, wordt het stelsel van ruimtelijke regels volledig herzien. De wet bundelt de wetgeving en regels voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. Belangrijk verbeterdoel van de nieuwe wet is een kader te bieden dat overheden meer afwegingsruimte biedt om doelen voor de leefomgeving te bereiken.

"Decentraal, tenzij" is een belangrijk principe van de wet. Dit betekent dat taken en bevoegdheden in principe bij het lokale bestuur, zoals de gemeente liggen. Alleen indien het gaat om een nationaal of internationaal belang of als dat doelmatiger of doeltreffender is, stelt het Rijk regels.

Eén van de doelen van de wet is het bereiken van een goede omgevingskwaliteit (artikel 1.3 van de wet). Daarbij gaat het om het belang van aspecten als cultureel erfgoed, architectonische kwaliteit van bouwwerken, stedenbouwkundige kwaliteit en kwaliteit van natuur en landschap. Gemeenten hebben een grote vrijheid in de wijze waarop zij het doel van een goede omgevingskwaliteit willen bereiken. Dat geldt ook voor de rol van de gemeentelijke adviescommissie Omgevingskwaliteit (hierna: commissie) daarbij. Een adequate invulling van de taak en de werkwijze van deze commissie draagt bij aan het doel van een goede omgevingskwaliteit.

Artikelsgewijs

Artikel 1. Definities

Commissie

Dit is de gemeentelijke adviescommissie Omgevingskwaliteit gemeente Maashorst op grond van artikel 17.9 van de wet.

Goede omgevingskwaliteit

"Een goede omgevingskwaliteit" is naast veiligheid en gezondheid opgenomen in de maatschappelijke doelstelling van de wet (artikel 1.3 van de wet). Dit geeft aan dat aspecten als cultureel erfgoed, architectonische kwaliteit van bouwwerken, stedenbouwkundige kwaliteit en kwaliteit van natuur en landschap belangrijk zijn. Het gaat daarbij zowel om de menselijke beleving van de fysieke leefomgeving als om de waarden die de maatschappij toekent aan de identiteit van gebieden (Kamerstukken II 2013-2014, 33962, nr. 3).

De gemeente heeft de plicht de zorg voor de omgevingskwaliteit zelf in te vullen, inclusief het adviesstelsel op het gebied van de omgevingskwaliteit. Burgers kunnen, wanneer geen concrete gedragsbepalingen voorhanden zijn of deze niet toereikend blijken, ten aanzien van de het doel van een goede omgevingskwaliteit een beroep doen op de algemene zorgplicht.

Artikel 2. Taak en werkzaamheden

Eerste lid

Dit lid beschrijft de adviestaak in algemene zin: het adviseren van de raad en het college van burgemeester en wethouders (hierna: college) op het gebied van de omgevingskwaliteit als bedoeld in artikel 1.3 van de wet. De commissie adviseert dus niet over andere aspecten van de fysieke leefomgeving, zoals een veilige en gezonde fysieke leefomgeving. De commissie geeft ook voorlichting over de doelstelling van een goede omgevingskwaliteit en over de werkzaamheden van de commissie zelf. De commissie baseert de voorlichting (net als haar concrete adviezen) op de vastgestelde beleidskaders (zoals de omgevingsvisie, het omgevingsplan en de beleidsregels over het uiterlijk van bouwwerken, bedoeld in artikel 4.19 van de wet).

Tweede lid

Onderdeel a

Dit betreft de advisering over aanvragen om een omgevingsvergunning of de advisering over een ontwerpbesluit als het college geen bevoegd gezag is. De commissie adviseert op verzoek van het college over een aanvraag voor:

1° een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een monument

De wet definieert een rijksmonumentenactiviteit als volgt:

“een activiteit inhoudende het slopen, verstoren, verplaatsen of wijzigen van een rijksmonument of een voorbeschermd rijksmonument of het herstellen of gebruiken daarvan waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht”.

De commissie adviseert niet over aanvragen om een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot archeologische rijksmonumenten. De commissie brengt advies uit met het oog op het behoud van cultureel erfgoed. Uitgangspunten daarbij zijn:

- het voorkomen van ontsiering, beschadiging of sloop van monumenten en archeologische monumenten;
- het voorkomen van verplaatsing van monumenten of een deel daarvan, tenzij dit dringend is vereist is voor het behoud van die monumenten;
- het bevorderen van het gebruik van monumenten, zo nodig door wijziging van die monumenten, rekening houdend met de monumentale waarden; en
- het conserveren en in stand houden van archeologische monumenten, bij voorkeur in situ.

Dit volgt uit artikel 8.80 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (hierna: Bkl) dat de beoordelingsregels voor de rijksmonumentenactiviteit bevat.

Voor rijksmonumentenactiviteiten met betrekking tot archeologische rijksmonumenten is de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (hierna: de Minister van OCW) aangewezen als advies- en instemmingsorgaan in de gevallen dat het college het bevoegd gezag is. Dit in verband met zijn verantwoordelijkheid voor de archeologische rijksmonumenten en met het landelijk overzicht en de vereiste specialistische kennis en ervaring die aanwezig zijn bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Ook is de Minister van OCW (mede) bevoegd tot toezicht en handhaving waar het gaat om archeologische rijksmonumenten. Behoud in situ (in de bodem) is hierbij het uitgangspunt.

De gemeenten spelen desalniettemin in de archeologie een cruciale rol. De afweging om archeologische monumenten in situ (in de bodem) dan wel ex situ (door ze op te graven) te behouden, wordt meestal door de gemeente gemaakt in het kader van het opstellen van het omgevingsplan en de belangenafweging bij de specifieke omgevingsplanactiviteiten waaraan een archeologische onderzoeksplicht is gekoppeld. De gemeente is op grond van artikel 5.130 van het Bkl verplicht om bij het opstellen van het omgevingsplan rekening te houden met het belang van het behoud van cultureel erfgoed, waaronder (aantoonbaar te verwachten) archeologische monumenten. Daarbij kan de (aantoonbaar te verwachten) aanwezigheid van archeologische monumenten van invloed zijn op onder meer de toedeling van functies aan locaties – bijvoorbeeld de keuze om geen parkeergarage toe te staan op een locatie met hoge archeologische waarde – of op de inhoud van in het omgevingsplan op te nemen beschermende regels of beoordelingsregels. De commissie kan hierover op grond van de andere onderdelen van dit artikel adviseren.

Voor als gemeentelijk monument beschermde archeologische monumenten is de commissie wel het aangewezen adviesorgaan.

2. een omgevingsplanactiviteit die betrekking heeft op een voorbeschermd gemeentelijk monument of een gemeentelijk monument

De bescherming van monumenten of archeologische monumenten als gemeentelijk monument gebeurt door aan het monument of archeologisch monument in het omgevingsplan de functie-aanduiding gemeentelijk monument te geven. Met een voorbereidingsbesluit kan voorbescherming worden geboden aan een locatie waarvoor wordt overwogen deze de functie-aanduiding gemeentelijk monument te geven.

Overgangsrecht gemeentelijke monumenten

Het overgangsrecht in de wet en het Invoeringsbesluit Omgevingswet regelt dat er bij het in werking treden van de wet een vergunningplicht geldt voor activiteiten met betrekking tot gemeentelijke monumenten en voorbeschermd gemeentelijke monumenten die nog op grond de Verordening Fysieke Leefomgeving gemeente Maashorst zijn aangewezen. De regels uit die verordening blijven gelden tot het moment dat dit onderwerp in het nieuwe deel van het omgevingsplan is geregeld. Dit volgt uit de artikelen 22.4 en 22.8 van de wet en artikel 7.1 van het Invoeringsbesluit Omgevingswet in samenhang met artikel 22.2 van het omgevingsplan (bruidsschat). De in de Verordening Fysieke Leefomgeving gemeente Maashorst opgenomen vergunningplicht geldt als een verbod op grond van artikel 5.1, eerste

lid, aanhef en onder a, van de wet om zonder omgevingsvergunning een omgevingsplanactiviteit te verrichten.

3° een omgevingsplanactiviteit in geval de commissie in het omgevingsplan als adviseur is aangewezen
De raad kan op grond van artikel 16.15, tweede lid, van de wet in het nieuwe deel van het omgevingsplan bepalen in welke gevallen een advies verplicht is. Dit kan per gebied of per type activiteit of bouwwerk verschillen. Zolang nog geen gevallen zijn aangewezen, zet het college het bestaande beleid met betrekking tot het vragen van commissieadvies voort.

Omdat het omgevingsplan ook bij een projectbesluit of een voorbereidingsbesluit kan worden gewijzigd, brengt dit mee dat ook Gedeputeerde Staten, het dagelijks bestuur van het Waterschap en de Minister van OCW de commissie als adviseur in het omgevingsplan kunnen aanwijzen. Regels over de aanwijzing van de commissie als adviseur kunnen ook onderdeel zijn van de voorbeschermingsregels waarmee een voorbereidingsbesluit het omgevingsplan wijzigt. Overigens betekent dit niet dat de commissie daarmee ook formeel adviesorgaan van die andere bestuursorganen wordt. Als het college geen bevoegd gezag is voor de aanvraag om een omgevingsvergunning maar adviseur, is de commissie ook adviseur en richt het advies van de commissie zich tot het college in plaats van het bevoegd gezag (artikel 4.22 van het Omgevingsbesluit).

4° een andere activiteit in geval burgemeester en wethouders een advies nodig achten met het oog op het bereiken en in stand houden van een goede omgevingskwaliteit
Dit onderdeel is gelijkwaardig aan de huidige zogenoemde “kan-bepaling” over de welstandsadvisering in artikel 6.2, eerste lid, van het Besluit omgevingsrecht. Het college kan – voor zover dat in het omgevingsplan niet anders is geregeld – op grond daarvan zelf bepalen of zij een advies inwinnen bij de commissie.

De beoordeling van de omgevingsplanactiviteit bouwen door de commissie

Bij het beoordelen van een bouwplan volgt de commissie de beoordelingsregels die in het omgevingsplan staan. De beoordelingsregels geven aan onder welke voorwaarden de vergunning kan worden verleend of geweigerd. Het gaat hierbij om regels over het bouwwerk zelf als wel zijn relatie tot de omgeving en de te verwachten ontwikkeling daarvan. Bijvoorbeeld de bouwhoogte, de bouwmassa, het maximale bebouwingsoppervlak, de aanwijzing van bouwvlakken, de situering op de bouwvlakken, de karakteristiek van de bebouwing, en het uiterlijk van bouwwerken zoals vastgelegd in de beleidsnota. De wet biedt de gemeente een kans om te zorgen voor een betere inbedding en aansluiting van welstandsaspecten binnen het ruimtelijke kwaliteitsbeleid. Het streven naar een goede omgevingskwaliteit als bedoeld in artikel 1.3 van de wet is daarbij het overkoepelende doel. Daarom is de advisering niet beperkt tot ingrepen aan beschermde monumenten en het uiterlijk van bouwwerken. De commissie adviseert zowel over de toepassing van de regels in het omgevingsplan zelf (zoals de mogelijkheid tot “binnenplanse” afwijkingen), als over de toepassing van de beleidsregels over het uiterlijk van bouwwerken. Dit gebeurt vanuit het doel van een goede omgevingskwaliteit.

Onderdeel b

De Minister van OCW vraagt ingevolge de Erfgoedwet altijd advies aan het college van de gemeente waar een monument of archeologisch monument zich bevindt, alvorens te besluiten het aan te wijzen als rijksmonument. In dat geval is de commissie adviseur van het college. De commissie is ook adviseur in geval het college het voornemen heeft een monument of archeologisch monument aan te wijzen als gemeentelijk monument (door de locatie de functie-aanduiding gemeentelijk monument te geven).

Onderdeel c

Dit onderdeel geeft invulling aan de mogelijkheid als bedoeld in artikel 17.9, tweede lid, van de wet om de commissie in te schakelen bij het ontwikkelen van beleid voor de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Zoals hierboven vermeld gaat het uitsluitend om beleid op het gebied van de omgevingskwaliteit.

Onderdeel d

Dit onderdeel betreft de opgabegegerichte advisering in verband met een verkenning van een mogelijk bestaande of toekomstige opgave.

In geval van een verkenning in het kader van een projectprocedure of projectbesluit als bedoeld in artikel 5.48, tweede lid, van de wet onderzoekt het bevoegd gezag de mogelijke oplossingen voor een opgave. Door de verkenning kan het bevoegd gezag inzichten verkrijgen in:

- de aard van de opgave,
- de relevante ontwikkelingen voor de fysieke leefomgeving, en
- de mogelijke oplossingen voor die opgave. Hieronder vallen ook de oplossingen die anderen aandragen en waarvan het bevoegd gezag na beoordeling ervan besluit deze mee te nemen in de verkenning.

Burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen van het Rijk en de provincie die een mogelijke oplossing hebben aangedragen, kunnen aan het college vragen een deskundige instantie als de commissie over hun oplossing te raadplegen. Het college kan ook zelf advies vragen over de aangedragen oplossingen voor de opgave.

De laatste zinsnede van dit onderdeel geeft aan dat ook als er geen sprake is van een projectprocedure of projectbesluit het college aan de commissie advies kan vragen in het kader van een verkenning van een mogelijk bestaande of toekomstige opgave in de fysieke leefomgeving.

Onderdeel e

Dit onderdeel betreft de ontwerpgerichte advisering. Deze taak heeft geen betrekking op het adviseren over door het college op aanvraag te nemen besluiten, maar op het informeren en begeleiden van planindieners en ontwerpers gedurende het ontwerpproces, met het doel een hoogstaande stedenbouwkundige en architectonische kwaliteit te bereiken. Dit onderdeel biedt de mogelijkheid om in een specifiek geval de commissie of een lid van de commissie te belasten met of te betrekken bij deze taak.

Onderdeel f

Vooroverleg bij een vergunningaanvraag wordt in de wet niet gereguleerd. De bestaande praktijk kan op grond van dit onderdeel worden voortgezet. Het belang van een goed vooroverleg neemt toe, aangezien het vereiste van onlosmakelijke samenhang vanuit de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: Wabo) niet is overgenomen in de wet. De initiatiefnemer is er zelf verantwoordelijk voor dat zij of hij voor alle activiteiten beschikt over de vereiste vergunningen. Het is aan de initiatiefnemer om de verschillende eisen op elkaar af te stemmen. Vooral bij complexe projecten is vooroverleg van groot belang.

Onderdeel g

In dit onderdeel is bepaald dat de commissie ook adviseur kan zijn bij het stellen van maatwerkvoorschriften in verband met het uiterlijk van bouwwerken, de zorg voor cultureel erfgoed en werelderfgoed en andere zaken die de omgevingskwaliteit betreffen.

De aanschrijvingsbevoegdheid als bedoeld in artikel 13a van de Woningwet in geval van een bouwwerk dat in ernstige mate in strijd is met redelijke eisen van welstand, is opgenomen in de bruidsschat als bedoeld in artikel 7.1 van het Invoeringsbesluit Omgevingswet. Dit in de vorm van een bevoegdheid tot stellen van maatwerkvoorschriften (zie artikel 22.7 in samenhang met artikel 22.4 van het tijdelijke deel van het omgevingsplan).

De specifieke zorgplicht voor rijksmonumenten verplicht initiatiefnemers om maatregelen te nemen om het beschadigen of vernielen van (voorbeschermd) rijksmonumenten te voorkomen. Een activiteit hoeft daarbij niet gericht te zijn op een rijksmonument. Het is voldoende dat een activiteit in de fysieke leefomgeving effect heeft op dat rijksmonument. Een voorbeeld hiervan is het bouwen van een tunnel, waardoor een rijksmonument kan verzakken. De regels voor de specifieke zorgplicht staan in hoofdstuk 13 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). De gemeente kan op grond daarvan maatwerkvoorschriften opleggen.]

Onderdeel h

De meeste regels over de fysieke leefomgeving uit de gemeentelijke verordeningen komen niet in het tijdelijke deel van het omgevingsplan. Het gaat bijvoorbeeld om de regels over objecten in de openbare ruimte in de Algemene plaatselijke verordening en de verordening Fysieke Leefomgeving. De gemeente kan deze regels tot het einde van de overgangsfase (2029) omzetten naar het nieuwe deel van het omgevingsplan. Op grond van dit onderdeel kan het college ook op basis van deze verordeningen advies vragen aan de commissie, ook al zijn de regels nog niet omgezet naar het omgevingsplan.

Artikel 3. Verplichte adviezen

Dit artikel sluit aan op de verplichte adviezen op grond van artikel 17.9 van de wet en het op grond van de de Verordening Fysieke Leefomgeving gemeente Maashorst verplichte advies bij gemeentelijke monumenten.

Artikel 4. Samenstelling

Eerste lid

Dit lid geeft invulling aan artikel 17.7, eerste lid, van de wet, waarin is bepaald dat de raad het aantal leden vaststelt. Er worden ook plaatsvervangers benoemd, zodat de commissie ook kan functioneren wanneer één of meer vaste leden zijn verhinderd.

Tweede lid

Dit lid geeft aan dat de leden als deskundigen en dus op persoonlijke titel en op grond van hun persoonlijke kwalificaties worden benoemd. Hun lidmaatschap is niet afhankelijk van het bekleden van een bepaalde functie of het hebben van een bepaalde hoedanigheid. De leden vertegenwoordigen geen bijzondere belangen. Dat betekent bijvoorbeeld dat belangenorganisaties op het gebied van de omgevingskwaliteit geen vertegenwoordigers in de commissie hebben. De leden zullen hun functie onafhankelijk dienen uit te oefenen. Daartegenover staat dat benoeming niet achterwege zal blijven enkel vanwege het lidmaatschap van een bepaalde groepering of het bekleden van een bepaalde bestuurlijke of maatschappelijke functie. Daarnaast beschikken de leden over inzicht in maatschappelijke verhoudingen op grond van maatschappelijke kennis en ervaring.

Derde lid

Dit lid voorziet in de mogelijkheid om burgerleden te benoemen. Voor deze leden geldt de eis van inzicht in maatschappelijke verhoudingen op grond van maatschappelijke kennis en ervaring.

Vierde en vijfde lid

Deze leden zien toe op de deskundigheidsgebieden die in de commissie vertegenwoordigd moeten zijn. De wet schrijft voor dat binnen de commissie enkele leden deskundig dienen te zijn op het gebied van de monumentenzorg, en dat die in ieder geval worden betrokken bij de advisering over een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een monument. Volgens de Memorie van toelichting dient de commissie ten minste over deskundigheid op het gebied van cultuurhistorie, bouw- en architectuurhistorie, restauratiearchitectuur, landschap en stedenbouw te beschikken (Kamerstukken II 2014-2015, 33962 nr. 3, p. 581). Het is mogelijk dat één persoon meerdere disciplines in zich verenigt.

Artikel 5. Benoeming

Eerste tot en met derde lid

Deze leden hebben betrekking op de benoemingstermijn als bedoeld in artikel 17.7, eerste lid, van de wet. Het eerste lid regelt de benoeming voor de eerste termijn. Het tweede lid ziet toe op de herbenoeming. De regels voor de herbenoeming zijn logischerwijs alleen van toepassing op de leden, niet op hun plaatsvervangers. In het derde lid is de mogelijkheid opgenomen om leden 2 jaar na hun aftreden opnieuw te benoemen.

De vraag kan worden gesteld of het benoemen van leden en instellen van de commissie een bevoegdheid is die gemandateerd kan worden aan het college. Mandaatverlening is niet geoorloofd indien de aard van de bevoegdheid zich daartegen verzet. In dit geval is het de vraag of de aard van de bevoegdheid zich verzet tegen mandaatverlening als bedoeld in artikel 10:3, tweede lid, onder b, van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb). Onder de Woningwet is overwogen dat de raad een centrale rol moest spelen in het welstandstoezicht, mandatering was daarom niet mogelijk. Uit de toelichting bij artikel 17.7 van de wet volgt dat "in navolging van de bestaande regeling voor de welstandscommissie (..) die bevoegdheid is neergelegd bij de gemeenteraad." (Kamerstukken II, 2013-2014, 33962, nr. 3, p. 580). Op grond daarvan mag worden aangenomen dat de aard van de bevoegdheid zich tegen mandatering aan het college verzet.

Vierde lid

Dit lid voorziet in de mogelijkheid dat de voorzitter, de ondervoorzitters, de stadsbouwmeester en de plaatsvervangers in functie worden benoemd.

Vijfde lid

Dit lid regelt schorsing en ontslag. De wet bepaalt dat de raad de leden benoemt en ontslaat (artikel 17.7, tweede lid, van de wet). Het is vanzelfsprekend dat leden op eigen aanvraag worden ontslagen. Zij kunnen verder worden geschorst en ontslagen wegens ongeschiktheid, onbekwaamheid of op andere zwaarwegende gronden.

Artikel 6. Ondersteuning van de commissie

De commissie wordt in ieder geval bijgestaan door een ambtelijke ondersteuning die voor de uitoefening van zijn taak uitsluitend verantwoording schuldig is aan de commissie.

Artikel 7. Adviestermijn

In de wet is geen termijn gesteld waar binnen de commissie moet adviseren. Daarom kan het college op grond van het eerste lid aangeven binnen welke termijn een advies wordt verwacht. Deze termijn mag volgens artikel 3:6 van de Awb niet zodanig kort zijn, dat de commissie zijn taak niet meer kan vervullen. In het tweede lid is bepaald dat het college ook kan afzien van het stellen van een termijn. In dat geval geldt een termijn van vier weken. Die is gelijk aan de termijn die in de Bouwverordening voor een advies op een aanvraag voor een omgevingsvergunning was opgenomen.

Indien geen advies wordt uitgebracht binnen de genoemde adviestermijn, staat dit de besluitvorming door het college niet in de weg (artikel 3:6, tweede lid, van de Awb).

Artikel 8. Beraadslaging en standpuntbepaling

Eerste lid

Dit lid is een nadere regeling van uitwerking van de wettelijke eis van openbaarheid als bedoeld in artikel 17.9, vijfde lid, van de wet.

Tweede lid

Uit artikel 4:7 van de Awb volgt de beperkte verplichting dat de mogelijkheid tot toelichting van een plan ten overstaan van de commissie dient te worden geboden aan de aanvrager van de omgevingsvergunning. Daarnaast hebben andere belanghebbenden spreekrecht. De kring van spreekgerechtigden is beperkt tot belanghebbenden (als bedoeld in artikel 1:2 van de Awb). Daarmee wordt voorkomen dat allerlei personen tijdens de vergadering van de commissie kunnen inspreken, terwijl die in een eventuele rechterlijke procedure tegen de omgevingsvergunning voor het bouwen geen recht van spreken hebben omdat zij geen belanghebbenden zijn.

Het spreekrecht is van invloed op het tijdstip waarop de vergadering van de commissie wordt aangekondigd. Dat tijdstip moet dan zodanig worden gekozen dat eventuele sprekers voldoende tijd hebben om zich op de vergadering voor te bereiden. De regeling van dit spreekrecht wordt opgenomen in het reglement van orde (zie artikel 12).

De verplichting tot openbaar vergaderen heeft betrekking op de vergaderingen waarin het advies op de aanvraag voor een omgevingsvergunning of op een voorgenomen beschikking formeel wordt vastgesteld. Het is niet verplicht voor informeel vooroverleg of bij de beleidsgerichte, opgavegerichte of ontwerpgerichte advisering. De potentiële initiatiefnemer kan in het stadium van vooroverleg gebaat zijn met beslotenheid. Openbaarheid zou dan remmend op het vooroverleg kunnen werken, terwijl uit oogpunt van de korte planprocedure vooroverleg stimulerend verdient.

Derde lid

Dit lid ziet erop toe dat in de vergadering voldoende leden aanwezig zijn, zodat een deskundig oordeel kan worden gevormd. Het borgt ook de wettelijke eis dat enkele leden die deskundig zijn op het gebied van de monumentenzorg in ieder geval worden betrokken bij de advisering over een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit (artikel 17.9, eerste lid, van de wet).

Vierde lid

Met deze bepaling wordt verstrengeling van belangen tegengegaan.

Vijfde lid

Dit lid verwijst naar de Awb die uitvoerders van wetten een geheimhoudingsplicht oplegt ten aanzien van gegevens waarvan zij het vertrouwelijke karakter kennen of redelijkerwijs moeten vermoeden. Op grond van artikel 2:5, tweede lid, van de Awb is de plicht tot geheimhouding ook van toepassing op instellingen die een wettelijke taak uitvoeren. Daaronder vallen ook adviesorganen. Dit lid plaatst buiten twijfel dat de geheimhoudingsplicht ook op de commissie en de daarvoor werkzame personen van toepassing is.

Artikel 9. Afdoening onder verantwoordelijkheid van de commissie

Dit artikel geeft de mogelijkheid om de advisering namens de commissie over te laten aan een of meer leden, al dan niet in een vaste samenstelling als subcommissie. De commissie blijft verantwoordelijk voor het advies. Een goede omschrijving van de volmacht is nodig om aan het advies een doorslaggevende betekenis toe te kennen. Dit kan worden opgenomen in het reglement van orde (artikel 12). Daarbij moet wel rekening worden gehouden met de wettelijke eis dat enkele leden die deskundig zijn op het gebied van de monumentenzorg in ieder geval worden betrokken bij de advisering over een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit (artikel 17.9, eerste lid, van de wet)

De commissie kan ervoor kiezen de volmacht te beperken tot de plannen met relatief geringe ruimtelijke betekenis, of plannen waar gelet op meer dan één vergelijkbare vallen de mening van de commissie als bekend mag worden verondersteld. Een ruimere volmacht is mogelijk indien de betrokken leden of de subcommissies volledig beschikken over de professionele deskundigheid die in een specifiek geval nodig is voor de advisering (bijvoorbeeld deskundig op het gebied van cultuurhistorie, bouw- en architectuurhistorie, restauratiearchitectuur, landschap, stedenbouw, architectuur en archeologische monumentenzorg). Ook hier blijft gelden de wettelijke eis dat enkele leden die deskundig zijn op het gebied van de monumentenzorg in ieder geval worden betrokken bij de advisering over een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit (artikel 17.9, eerste lid, van de wet).

Artikel 10. Adviseurs

Dit artikel geeft de commissie de bevoegdheid zich ten behoeve van de advisering te laten voorlichten door ambtenaren (eerste lid) of door externe deskundigen (tweede lid). Een ambtenaar of een andere deskundige kan ingevolge het derde lid op uitnodiging van de commissie aanwezig zijn bij de vergaderingen of als adviseur deelnemen aan de beraadslagingen.

Deze regeling sluit aan op de gegroeide praktijk, waarbij de commissies afhankelijk van de behoefte, specifieke adviseurs inschakelen (bijvoorbeeld een specialist op het gebied van historische interieurs of een specialist op het gebied van duurzaam bouwen).

Artikel 11. Verwerking van het advies

Eerste lid

Dit lid ziet toe op het vragen van een second opinion aan een gemeentelijke adviescommissie Omgevingskwaliteit van een andere gemeente in geval het college zich niet kan verenigen met het advies van de commissie. Om oneindig 'shoppen' te voorkomen is dit slechts één keer per activiteit toegestaan.

Een advies van de commissie dat voldoet aan de wettelijke eisen van zorgvuldigheid en motivering als bedoeld in artikel 17.9, derde lid, van de wet, behoeft in beginsel geen nadere motivering. Een nadere motivering is wel vereist in geval een aanvrager of een derde-belanghebbende een contra-advies heeft overgelegd, dan wel gemotiveerd aanvoert dat het advies in strijd is met de geldende beoordelingscriteria (zie bijvoorbeeld de uitspraak van 6 mei 2009, ECLI:NL:RVS:2009:BI2952).

Tweede lid

Dit lid is opgenomen met het oog op een goede vervulling van de adviestaak. Daarvoor is nodig dat de commissie voortdurend inzicht heeft in hoe het college omgaat met de uitgebrachte adviezen.

Artikel 12. Reglement van orde

Eerste lid

De commissie stelt een reglement van orde vast.

Tweede lid

Dit lid geeft aan welke onderwerpen in ieder geval in het reglement van orde worden opgenomen.

Derde lid

Dit lid regelt de bekendmaking van het reglement van orde. Dat kan als bijlage bij deze verordening, of als aparte bekendmaking met een goede verwijzing naar deze verordening. Juridisch gezien behoeft het reglement van orde niet in de verordening zelf te worden opgenomen.

Artikel 13. Relatie met andere adviseurs

Dit artikel regelt een goede afstemming tussen de werkzaamheden van andere adviseur(s) op het gebied van de omgevingskwaliteit en de commissie.

Artikel 14. Vergoeding

Dit artikel regelt de vergoeding die de leden en de adviseurs, als bedoeld in artikel 10, tweede lid, ontvangen. Dit kan op basis van een gemeentelijke vergoedingsregeling zijn, of van een overeenkomst met een adviesorganisatie.

Artikel 15. Jaarverslag

Het jaarverslag als bedoeld in artikel 17.9, zesde lid, van de wet kan voor de raad aanleiding zijn voor bijstelling van het gemeentelijk beleid. De commissie kan naar aanleiding van de verrichte werkzaamheden beleidsaanbevelingen doen. Bijvoorbeeld over de in het omgevingsplan op te nemen beoordelingscriteria met betrekking tot de omgevingskwaliteit. Om die reden verschijnt het jaarverslag tijdig vóór de jaarlijkse beleids- en begrotingscyclus in de gemeente.

De specifieke bepalingen over het jaarverslag van het college zijn onder de wet vervallen. In verband met de politieke verantwoordelijkheid voor de omgevingskwaliteit heeft het college het voornemen om de bestaande praktijk van verantwoording en terugkoppeling voort te zetten en deze mee te nemen in de verplichte evaluatierapportage over de uitvoering van het omgevingsrecht aan de raad. In de gemeentelijke evaluatierapportage kan bijvoorbeeld aandacht worden besteed aan hoe is omgegaan met de adviezen van de commissie en aan het (tijdig) inwinnen en ontvangen van advies binnen de afdoeningstermijn. Daarnaast wordt de werking van deze verordening ten minste éénmaal in de vier jaar samen met de commissie geëvalueerd.

Artikel 16. Overgangsrecht

Eerste lid

Op grond van dit lid gaan de bestaande leden van de welstands- en monumentencommissies of adviescommissies ruimtelijke kwaliteit zonder aparte benoemingsbesluiten over naar de commissie.

Tweede lid

Dit lid regelt dat aanvragen ingediend voor het inwerkingtreden van deze verordening volgens het oude recht door de commissie worden afgedaan.

Artikel 17. Vervallen en intrekking oude regeling

Alleen de regels met betrekking tot de commissies in de Bouwverordeningen en de de Verordening Fysieke Leefomgeving gemeente Maashorst vervallen op grond van dit lid.

Artikel 18. Inwerkingtreding en citeertitel

Dit artikel bepaalt het tijdstip van inwerkingtreding en de citeertitel van de verordening.

